Vol VII
No 5

5th July, 1974,
(Friday)
14th Ashad, 1896 S E

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions [S Q No 705 Postponed for further Supplementaries]	427
Short Notice Questions and Answers	444
Matters under Rule 341	
re Arrest of a student in connection with price-hike agitation	450
Point of Order	
re Scope of discussions under Rule 341	452
Matters under Rule 341	
re Six-point formula A P Educational Institutions (Regulation of Admissions) Order, 1974	453
Calling attention to matters of Urgent Public Importance	
re Murder of Sri M Ramachandra Raju, President, Panchayat Samithi, Kasimkota (Vizag Dist)	464
re Collection of one quintal of levy paddy from ryots cultivating one acre of land	465
Paper Placed on the Table	
Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admissions) Order, 1974	466

[Contd on 3rd cover

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS HYDERABAD
1975

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker Sri P Ranga Reddy

Deputy Speaker: Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen

1 Sri Kaza Ramanadham
2 Sri Baddam Yella Reddy
3 Smt D Indira
4 Sri M Yellappa

Secretary . Sri A Shanker Reddy, B A, LL B

Assistant Secretaries

1 Sri M Ramanadha Sastry
2 Sri P Ranga Rao
3 Sri E Sadasiva Reddy
4 Sri V K Viswanath
5 Sri S Purnananda Sastry
6 Sri K Satyanarayana Rao
7 Sri R N Sarma

Voting of Demands for 1974-75

Demand No XXXV — Minor Irrigation 467

Demand No XLIV — Multi-Purpose River Projects 467

Demand No XLV — Irrigation. 467

Demand No XLVI — Power Development Discussion (Contd) 467

Point of order

re Delay in furnishing Explanatory Notes by Ministers while Moving Demands for Grants 478

Non-Official Business

(i) Non-Official Bills

(a) A P Plant Diseases & Pests Bill, 1974 —(Introduced) 479

(b) Confiscation of Excess Gains Bill, 1974 —(Introduced) 479

(ii) Non-Official Resolution

re Fixation of rates for crops, construction of godowns, supply of fertilizers, credit facilities to ryots, etc (moved by Sri M Nagi Reddy) —Discussion (contd) 480

Appendix 502

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Thirty sixth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 5th July, 1974

The House met at Half-Past Eight of the Clock

(Mr Speaker Sri P Ranga Reddy in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

CHANGE OF OFFICE TIMINGS OF STATE GOVERNMENT DURING SUMMER

700—

*4156 Q —Sri D. Krishna Reddy —Will hon the Chief Minister be pleased to state 8 30a m

(a) whether there is any proposal before the Government to change the office timing of the State Government employees during summer season , and

(b) if not, whther the Government will now consider to change the office timings of State Government employees during summer season ?

The Chief Minister (Sri J Vengal Rao) —(a) No, Sir, (b) No Sir

(ఎ) లేదు

(బి) లేదు

Sri A Sriramulu (Eluru) —Sir, what are the present office timings and when were they prescribed and what is the basis on which these timings have been prescribed ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —ప్రస్తుతపు టైమింగ్స్ 10½ నుంచి 5 00 గంటల వరకూ. 1 00 నుంచి 3 00 గంటలమధ్య అరగంట లంచ్ బ్రేక్ ఉంటుంది

Sri A Sriramulu —When were they prescribed ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —ఇది 1965 వ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడింది

---

*An asterisk before the name indicates correction by the Member

శ్రీ సి వి కె రావు (కాకినాడ) —ఆఫీసుకు వచ్చేవారు భోజనం చేయరనా ఉద్దేశం ? ఉదయం పదిన్నర లోపునే భోజనం చేసేయాలా ? భోజనం వేళయిన తరువాత నుంచి—11½ గంటలనుంచి ఆఫీసు టైము పెట్టుకోవచ్చు కదా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —భోజనం అయిన తరువాత రెస్టు కూడా అయిన తరువాత ఆఫీసు అంటే – యిక పనిచేసేది ఎప్పుడు ?

శ్రీ బి ఎల్లారెడ్డి (ఇందుర్తి) —ఇప్పుడు పదిన్నరకు ఆఫీసు అంటే వారు 11 00 లకే వస్తున్నారు తరువాత భోజనానికని 1 00 గంటకు యింటికి వెళ్ళి 3 00 గంటల తరువాత వస్తున్నారు అందుచేత ఆఫీసు టైమింగ్సు ఉదయం 11 00 గంటలనుంచి సాయంత్రం 4 00 గంటలవరకు అయితే సౌకర్యంగా ఉంటుంది కదా ? ఇప్పుడున్న టైమింగ్సు వల్ల పనులకోసం వెళ్ళేవారికి యిబ్బంది అవుతోంది కాబట్టి దీనిని పునరాలోచిస్తారా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —11 00 చేసినా – ఇప్పుడు లంచికి వెళ్లి వెంటనే రావడంలేదనే కంప్లయింటు నేను కూడా వింటున్నాను వీరిలో కూడా కష్టపడి పని చేసేవారున్నారు కొంతమంది యీ పేరుతో ఎగగొట్టేవారుకూడా ఉన్నారు

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (గూడూరు) —ఆఫీసు పదిన్నరకు ప్రారంభమైతే ముఖ్యంగా చీఫ్ సెక్రటరీగానీ, యితర సెక్రటరీలు గానీ—ఐ ఎ ఎస్ ఆఫీసర్సు 11 00 గంటలలోపు రావడం లేదు అది ఖచ్చితంగా కనిపిస్తోంది పెద్ద ఉద్యోగులు – ఐ ఎ ఎస్ వారు కూడా ఖచ్చితంగా పదిన్నరకు వచ్చి తీరాలని గట్టి ఆదేశాలిస్తారా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —ఇదివరకే వున్నాయి అవి అందరికీ వర్తిస్తాయి ఏ మీటింగ్సు అయినా వుంటే తప్ప చీఫ్ సెక్రటరీ కూడా పదిన్నరకు ఎటెండ్ అవుతారు

శ్రీ ఎ శ్రీరాములు —1965 వ సంవత్సరంలో పాకిస్తాన్ ఎగ్రెషను వచ్చినప్పుడు పనికాలం ఒక అరగంట పెంచారు 11 ఉండేది పదిన్నరచేశారు ఆ పరిస్థితంతాపోయి నార్మలిసీ వచ్చింది కాబట్టి మళ్ళా 11 00 - 5 00 పెట్టితే చాలా బాగుంటుంది ఎందుకు అట్లా చేయడం లేదు ?

శ్రీ జె వెంగళరావు — ఈ టైములో అయినా కష్టపడి పనిచేస్తే రాష్ట్ర ప్రజలకు కొంత సేవ చేసినవారమవుతాము ఎల్లారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు యిప్పుడుకూడా చాలామంది మూడు గంటలపాటు చైర్ తో ఉండడంలేదు – నాతోకూడా చాలామంది చెప్పారు శ్రీరాములుగారివంటివారు కొంత ఆ ఉద్యోగులకు చెబితే బాగుంటుంది

శ్రీ వి నరసింహారావు (కొత్తూరు) —మన ప్రక్క రాష్ట్రమైన ఒరిస్సాలో వేసవికాలం ఉదయం 7 00 నుంచి 12 00 గంటలవరకూ ఆఫీసులు పనిచేస్తాయి మధ్యాహ్నం ఆఫీసులు – కోర్టులు కూడా ఉండవు మన ప్రభుత్వం కూడా ఆవిధంగా చేయడానికి ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —అటువంటి ఆలోచన లేదు

శ్రీ డి వెంకటేశం (కుప్పం) —ఆఫీసు వేళలలో మార్పు లేదన్నారు అసెంబ్లీ సమావేశాలు — వింటర్ సెషన్ అయినా పదిన్నర నుంచి 5 గంటలవరకూ పెట్టే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు .—బిజినెస్ ఎడ్వయిజరీ కమిటిలో ప్రతిపక్ష సభ్యులు, స్పీకరుగారూ — అందరూ కలిసి ఏ టైము అంటే ఆ టైముకు నేనుకూడా ఒప్పు కొంటాను

శ్రీ సి వి కె రావు —అసెంబ్లీ స్టాపుకు వర్కింగ్ అవర్సు అంటూ ఉన్నాయా ? లేకపోతే వర్కింగ్ అవర్సు నిర్ణయం చేస్తారా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —అసెంబ్లీ స్టాఫ్ సానుభూతి పొందడానికి యిది సి వి కె రావుగారి మరొక కార్యక్రమం

Sri A Sriramulu —Sir, the Chief Minister has made a sweeping remark that the employees are not working, it is not correct, that remark indirctly means his failure as head of the administration I want to know whether 10 a m to 5 00 p m is going to result in increased work and output or whether strictly conforming to realistic timings, i e, 11 a m to 5 p m and enforcing discipline and gearing up the administrative machinery, particularly people at the top-will yield better results ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —ఒక్క అరగంట మార్పు చేస్తే మాత్రం శ్రీరాములు గారు అనుకుంటున్న ఫలితాలు వస్తాయని నేననుకోను. ఇవి కేవలం టైము మీద కాదు, పని చేసే మనుషుల మీద ఆధారపడి వుంటుంది ఇప్పుడుకూడా రాత్రి 8 00 గంటలవరకూ కూడా పనిచేసే వారున్నారు కొంతమంది

INCREASING THE PROMOTION QUOTA TO I P S

701—

* 3574 Q —Sri Vanka Satyanarayana (Penugonda) —Will hon the Chief Minister be pleased state

(a) whether the State Police Gazetted Officers Association urged the Government to increase the promotion quota of the State Police Officers to the I P S from 25 %to 50 %, and

(b) whether the State Government will use its good offices to meet the requirement of the Police Officers Association?

Sri J Vengal Rao — (a) The Association had sent a representation to Government of India in this regard

(b) The general decision of Government of India to raise the promotion quota of All India Services is awaited. The State Government are in touch with the Government of India in the matter

శ్రీ ఎం నాగిరెడ్డి (గురజాల) - కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉందంటున్నారు మన ప్రభుత్వం 25 పర్సెంటునుంచి 50 పర్సెంటు — ప్రమోషన్సు యివ్వడానికి రికమెండు చేస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేసిందా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —మొట్టమొదట 25 పర్సెంటు ఉండేది దానిని $33\frac{1}{2}$ పర్సెంటువరకూ పెంచమన్నాము ఆల్ ఇండియా ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ కమిటీవారు ఆర్ డి ఓస్ డి ఎస్ పి లకు 40 పర్సెంటు యివ్వాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు దానిమీద మనం కూడా వ్రాశాము ఇది యింకా కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నది

Sri A Sriramulu —There is a recommendation by an Expert on Public Administration-Mr Paul Appleby who came to India on the invitation of Central Government , his recommendation is that the lower ranking personnel must be given adequate opportunities to shoulder higher responsibilities Keeping that in view, why this should not be increased to 50% Why should there be a bargain in between 25 and 50?

శ్రీ జె వెంగళరావు —సెంట్రల్ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ కమిటీ వారు కూడా రికమెండు చేశారు అది కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉంది నా అభిప్రాయం కూడా వీరికి హయ్యస్టు పర్సెంటేజీ యివ్వాలనే—40 పర్సెంటు యిస్తే మంచిదని నా అభిప్రాయం కూడ.

శ్రీ సి వి కె రావు —పోలీసు ఆఫీసరు ఉద్యోగం బాధ్యతతో కూడినది- వారు ప్రజలతో జాగ్రత్తగా వ్యవహరించవలసిన అవసరమున్నది ఈ సందర్భంలో అనుభవం వున్నవారిని, ప్రత్యేకమైన మెరిట్ మీద, సాంఘిక దృక్పథంపైన ఎక్కువగా ప్రమోటు చేయడం మంచిది కదా పైనుంచి తీసుకుంటే వెల్ఫేరు స్టేటుకు—చాలా అపకారమవుతుంది ప్రమోషను పర్సెంటేజి పెంచడానికి ఎందుకు ఆలోచించ కూడదు ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —హయ్యస్టు పర్సెంటేజీ యివ్వాలనే నా అభిప్రాయం కూడ మన ప్రభుత్వం కూడా సపోర్టు చేసింది 40 పర్సెంటు ఉండాలనే నా అభిప్రాయం

Declaring Urdu as Official Second Language

702—

*3515—Q - Sri M Nagi Reddi —Will hon the Chief Minister be pleased state

(a) whether this Government has decided to make Urdu as official second language in the State, and

(b) if so, when will it be enacted?

Sri J Vengal Rao —(a) No Sir, but as per section 6 of official Language Act, 1966, the State Government may from time to time by notification in the Andhra Pradesh Gazette direct the use of Urdu or any other language of languages in addition to the Telugu language in such areas and for such official purposes of the State and for such periods as may be specified in the notification

(b) Does not arise

REMISSION OF LAND REVENUE TO GIRIJANS IN SRIKAKULAM DISTRICT

703—

*3452-(L) Q —Sarvasri V Narasimha Rao and C Laxminarayana (Srikakulam) —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Collector has recomended grant of land revenue remision for the fasli years of 1379 and 1380 to the Girijans in Srikakulam District, and

(b) if so, whether the Collection of Land Revenue for the said two faslis as well as for the present fasli be postponed?

The Minister for Eduction (Sri M V Krishnarao) Deputised for the Chief Minister —(a) The Collector, Srikakulam submitted proposals for writing off of the arrears of land revenue outstanding upto the end of Fasli 1379 from the Tribals in the agency villages in the District The Collector also submitted proposals for postponements of land revenue for Fasli 1380 and 1381

(b) The matter is under the consideration of the Government

శ్రీ వి నరసింహారావు —ఇప్పుడు మాఫీ చేస్తారా? చేసేందుకు ఆలోచనలో వుందా? 8 40 a m

శ్రీ ఎమ్ వి కృష్ణారావు —1379 ఫసలీ వరకు మాఫీ చేయడం జరిగింది తరువాత రెండు సంవత్సరాల విషయం ఆలోచనలో ఉంది

శ్రీ సి వి కె రావు —ప్రపోజల్ విషయంలో ప్రభుత్వ దృక్పధం వచ్చేలోగా అక్కడ హరాస్ చేయకుండా ఉంటారా?

శ్రీ ఎమ్ వి కృష్ణారావు —ఇప్పుడు వసూలు చేయడంలేదు

శ్రీ డి వెంకటేశం — శ్రీకాకుళం జిల్లాలో గిరిజనుల చేతులలో ఎంత భూమి ఉంది? ప్రతి సంవత్సరం ఎంత శిస్తు చెల్లిస్తున్నారు? మొత్తంపై ఎంత బకాయి ఉంది?

Mr Speaker —Put a separate question How can he say how much land revenue is being paid

Sri D Venkatesham -Sir, the Collector submits the proposals waiving collection of land revenue?

Mr Speaker —You are asking about the land available for assignment

Sri D Venkatesham —What is the total extent that is now in the possession of Girijans in Srikakulam district? That is a question which arises from the answer that the Collector has requested the Government to waive land reuenue for the Girijans of Srikakulam district So the total amount will be available with the Government

శ్రీ ఎమ్ వి కృష్ణారావు —యాకరేజి లేదు కాని గ్రామాలు యిచ్చారు 580 agency villages in Parvatipuram, Salur and Palconda taluks, 494 villages in Pathapatnam, Tekkali and Sompet

Mr Speaker —The Collector has recommended postponement of land revenue for Fasli 1380 and 1381 Do you have the total amount for these two faslis ?

శ్రీ ఎమ్ వి కృష్ణారావు —లేదు, సర్

శ్రీ డి వెంకటేశం —మిగతా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు లాండ్ రివెన్యూ గిరిజనులు చెసుకుంటున్న భూముల విషయంలో మాఫీ చేసారు అదే విధంగా మన ప్రభుత్వం కూడా ఉదారంగా మాఫీచేస్తూ ప్రకటించవచ్చునుకదా ?

శ్రీ ఎమ్ వి కృష్ణారావు —లేదు ఎక్కడైనా పంటలు పండకపోతే మాఫీ చేస్తున్నాం

Sri Ch Parasuram Naidu (Parvathipuram) —Can the hon Minister fix an approximate date before which the entire transaction is going to be finalised ?

శ్రీ ఎమ్ వి కృష్ణారావు —రిపోర్టు వచ్చింది నిర్ణయం తీసుకుంటాం

BANCHARAI IN NO 134 OF NAGULAVANCHA VILLAGE

C4—

*3451 (R)Q—Sarvasri Mohd Rajab Ali (Khammam) and B Yellareddi —Will hon the Chief Minister be pleased to state•

(a) the extent of the bancharai in No 134 of Nagulavancha village, Khammam taluk, Khammam Dist

(b) whether any body has occupied the entire land, and

(c) if not, whether this land will be allotted to the three hundred house less local Harijan families and Vimuktajathis who are backward ?

Sri M V Krishnarao —(a) Acs 116-39

(b) Out of this area, an extent of Ac 58-03 is under encroachment and the rest is not fit for cultivation The particulars of the Area not fit for cultivation are as follows —

		Acs gts
1	Baba Ashram	0 04
2	Under railway line	2 27
3	Vagus	15 00
4	Covered by small hillocks	13,00
5.	Z P Road	8 00
6	Cart track for Rampur	5 00
7	Chowdu (Waste) land	15 05
	Total	58 36

(c) An extent of Ac. 10 00 is being allotted towards house sites to 112 Harijans from out of the area under encroachment

శ్రీ రజాబాలీ —గ్రామానికి రైల్వేస్టేషనుకు మధ్యలో ఉన్న ప్లాటు ఇది రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా ఎసైన్మెంటు చేయడానికి ఆలస్యం జరుగుతోంది వారేదో చెప్పారు కాని స్పాట్ మీద ప్లాట్స్ చేసి కావాలి అని తిరుగుతున్న వారికి కాళ్లు అరిగిపోతున్నాయి ఎందుకు ఆలస్యం జరుగుతోంది ?

శ్రీ ఎమ్ వి కృష్ణారావు —58 ఎకరాల మొత్తం నేను చెప్పిన సంస్థల ఆధీనం క్రింద ఉన్నది ..గిలింది సర్వే జరుగుతోంది తరువాత ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు ?

శ్రీ బి ఎల్లారెడ్డి —చాలా కాలంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారుకదా సర్వే చేసి ప్లాట్స్ ఇవ్వడానికి ఎంత కాలం పడుతుంది ?

శ్రీ ఎమ్ వి కృష్ణారావు —త్వరలోనే ఇస్తారు

ACQUISITION OF LANDS IN YOUSUFFGUDA

705—

*3449(I)-Q —Sri Nallapreddi Srinivasulredd —Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Prime Minister of India has forwarded to the State Government the representation of the M L A. Gudur for enquiry regarding the allegations on the officials of the Andhra Pradesh State Housing Board and the Revenue Dept in connection with the acquisition of land in S Nos 44, 45, 46, 47 and 48 of Yousuffguda,

(b) what are the allegations and the action taken so far,

(c) whether the Advisers to the Governor have received petitions from the actual land owner and the M L A Gudur at the time of President's rule, and

(d) what are the contents of the petitions and the action taken on them ?

Sri M. V Krishna Rao —(a) No Sir No such representation has been received

(b) Does not arise

(c) There is no indication that the Adviser to the Governor received any petitions from the actual land owner during the President's Rule The Adviser to Governor has, however received two letters Dated 7-5-1973 and 21 7-1973 from Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy, M L A during the President s Rule

(d) the M L A Gudur has raised the following points

(1) the officials of the Housing Board have tampered with the records and created a protected tenant in connection with the acquisition of 44 acres of land in S Nos 45 to 48 in Yousuffguda

(2) that about six lakhs of rupees have been drawn in the name of the protected tenant and only eleven thousand rupees have been paid to the protected tenant Smt Agamma,

(3) that the officials and non officials have swallowed some lakhs of rupees and the actual owner of the land is put to great loss and inconvenience,

(4) that the matter may be referred to the Central Bureau of Investigation to have a thorough probe into the matter

The Husing Board officials connected with the above case viz Sarvasri P V Narasimha Rao formerly Special Deputy Collector (Land Acquisition) Housing Board Hyderabad and Sri S A Rahim, formerly Tahsildar (Land Acquisition) Housing Board have been kept under suspension pending departmental enquiry by the Collector of Hyderabad The Crime Branch C I D has also registered a case in crime No 16/72 under Section 420, 466, 468 and 471 read with 120 (b) Indian Penal Code against the Special Deputy Collector, Special Tahsildar, Patwari, Smt Agamma and others and the investigation is still in progress

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి —నాకు ప్రధానమంత్రిగారి నుంచి ఎకనాలెడ్జి చేస్తూ వచ్చింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఈ విషయము రిఫర్ చేస్తున్నాము చర్య తీసుకోవాలని అంటున్నామని వారు నాకు వ్రాసిన జవాబు ఉంది రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అందలేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు దీనిని ఏ విధముగా పరిష్కారము చేయాలో తమరు సెలవు ఇవ్వాలి

మిస్టర్ స్పీకర్ —నాకు చాలా కష్టంగా కనిపిస్తున్నది ఏ విధముగా సెటిల్ చేయాలా అనేది

శ్రీ సి. వి. కె రావు ,—ప్రధానమంత్రి గారికి ఉత్తరము వ్రాస్తే బాగుంటుందేమో

Mr Speaker —You please pass on a copy of the letter from the Prime Minister

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి — దాదాపు సంవత్సరము క్రితము జరిగినది దొరికితే పంపిస్తాను

Mr Speaker —You also check up

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి —రెండు సంవత్సరాలుగా ఇన్వెస్టిగేషన్ జరుగుతోందని చెబుతున్నారు ఈ సభలో ఇది మూడవసారి రావడము—మొదట లక్ష్మణదాసుగారు, తరువాత నూకల రామచంద్రారెడ్డిగారు ఇప్పుడు కృష్ణారావు గారు జవాబు చెబుతున్నారు 6 లక్షల రూపాయిలకు సంబంధించినది పెద్ద ఆఫీసర్లు ఇన్‌వాల్వ్ అయి ఉన్నారు. ఇంకా ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో ఉంది అంటున్నారు ఒక ప్రొటెక్టెడ్ టెనంటును సృష్టించి 11 వేలు ఆమెకు ఇచ్చి మొత్తము భోజనము చేసారు ఒక పటేలు పట్వారీని, ఆర్ డి.వోను తహసిల్దారును సస్పెన్షన్‌లో పెట్టారు ఇంకా పెద్ద వారున్నారు ఇంకా ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు ఈ ఇన్వెస్టిగేషన్ ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది ? ఎప్పటికి చర్య తీసుకుంటారు ?

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు — త్వరితముగా పూర్తవుతుంది పూర్తికాగానే చర్య 8 50 a m తీసుకుంటాము

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి — సమాధానము బాగులేదు రెండు సంవత్సరాలైనా ఎంక్వయిరీ పూర్తి కాలేదంటున్నారు

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు — అది చిన్న అమౌంటుకాదు 6 లక్షల పై చిలుకు అందుకని యిన్వెస్టిగేషను అవుతోంది ఆఫీసర్సును సస్పెండు చేయడము జరిగింది యిన్వెస్టిగేషను పూర్తికాగానే చర్య తీసుకుంటాము

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి — ఆరు లక్షల రూపాయిలు తిన్నారు కాబట్టి ఆరు సంవత్సరాలు తీసుకుంటారా ? ఒక రూపాయి తింటే యిన్వెస్టిగేటు చేయడానికి ఒక రోజు చొప్పున ఆరు లక్షలకు ఆరు సంవత్సరాలపైన తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు — త్వరితముగా పూర్తి చేయాలని యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిస్తాము

Sri A Sreeramulu —Sir, such a serious fraud of Rs 6 lakhs, the Minister is answering with a smile There is no seriousness at all on the part of Government and our Ministers I cannot understand how these things could be treated in such a routine fashion? I want to know when these officers were kept under suspension and on what date the case was registered and what is the progress made in regard to the investigation There is no use of simply giving evasive answers This is a matter which is a sort of challenge to the administration headed by Mr Vengala Rao Clean and honest administration is not possible if such things are not taken serious note of

శ్రీ జె వెంగళరావు — నాకు యిట్లాంటి చాలెంజెస్ వస్తూంటాయి తినేసిన వారి మూలంగా ఏమి చేయమంటారు ?

Sri A Sreeramulu —You will have to take immediate action

శ్రీ జె వెంగళరావు — తప్పకుండా తీసుకుంటాము ఏడుస్తూ చెబితే సీరియస్‌నెస్ ఉన్నట్లా, నవ్వుతూ చెబితే లేనట్లా, ఏమిటి వారి ఉద్దేశ్యం ? సీరియస్‌గానే తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ పూర్తి చేసి యాక్షను తీసుకుంటాము

Sri A Sreeramulu —Now the Chief Minister is serious but not his colleague Sri M V Krishna Rao He was answering with a smile

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు — గౌరవసభ్యులు కూడా నవ్వుతూనే ఉన్నారుకదా

Sri A Sreeramulu —I did not get an answer On what date they were kept under suspension, when was the case registered and what is the progress made in regard to the investigation?

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు — దీనిలో లేదు డేట్సుతరువాత యిస్తాను

మిస్టర్ స్పీకర్ — ఆయన రిటైరు కాలేదు కదా ?

Sri A Sreeramulu —We will get the answer only after he retires

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు —తెలియదు కావాలంటే తరువాత చెబుతాను

Mr Speaker —I am not myself satisfied with the answer I am postponing this question Let the Minister come with all the information

Sri A Sreeramulu —There is no use of simply postponing, Sir?

Mr Speaker —Then what is that that we can do?

Sri A Sreeramulu —They should come fully prepared We are wasting our time and you are wasting your time This is not the way how the question should be answered here Otherwise let us stop the question hour We won't ask any questions at all Why ask questions and put the Ministers to trouble and why should the Minister stand here

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు —పోస్టుపోను చేయండి తరువాత జవాబు చెబుతాను

శ్రీ డి వెంకటేశం —ఈ సబ్జెక్టు చాలాసార్లు ఈ హౌసులో వచ్చింది చూస్తాం, చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు ఆరు మాసాల లోపలో సంవత్సరం లోపలో చేస్తామని టైము ఫిక్సు చేసి చెబుతారా ?

Mr Speaker —The Minister himself wants that the question should be postponed Let us postpone the question

Sri C V K Rao —A discussion also may be permitted It would be better the Minister places on the Table a note on this thing and a discussion is allowed

Mr Speaker —Discussion is a different matter First let us get the full information on this question I will postpone it for two days, for further supplementaries

SHIFTING OF TALUQ OFFICE AND SUB-COLLECTOR'S OFFICE TO TIRUPATHI

706—

* 3453 (M) Q —Sri Vijaya Sikhamani (Tirupathi) [put by Sri D Venkatesham] —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether the Government is aware of the difficulties of eighty thousands people of Tirupathi who were going all along eight to nine miles to Chandragiri to get their ration, sugar and kerosene cards,

(b) whether there is any proposal before the Government to shift Taluq Office and Sub-Collector's Office from Chandragiri to Tirupathi in the interest of public,

(c) whether it is a fact that the Tahsildar and Sub-Collector Chandragiri used to camp at least 20 days a month in Tirupathi,

(d) if so, the reasons therefor, and

(e) whether there is any representation from Legislators of the district before the Government to shift the Taluq Office and Sub-Collector's Office from Chandragiri to Tirupathi ?

Sri M V Krishna Rao —(a) Yes, Sir

(b) The proposal is under consideration of the Board of Revenue

(c) During the period from January, 1973 to April, 1974, the Tahsildar Chandragiri had to visit Tirupathi on an average of 23 days a month and the Sub-Collector for about 15 days

(d) Since Tirupathi is a big growing town, the various problems of law and order and other allied matters necessitated the Tahsildar and Sub-Collector to make frequent visits to Tirupathi

(e) A representation from the hon Member has been received by the Collector of Chittoor

శ్రీ డి వెంకటేశం —అధ్యక్షా, పేరుకి చంద్రగిరి అని ఉన్నప్పటికి తహసిల్దారు, సబ్ కలెక్టరు తిరుపతిలో క్యాంపు చేస్తుంటారు అటువంటప్పుడు చంద్రగిరినుంచి తిరుపతికి తరలించాలని శాసనసభ్యులు ప్రజలు చెబుతున్నారు అండర్ కన్సిడరేషన్ అన్నారు ఎంతకాలం కన్సిడరేషన్ ? ఎప్పుడు ఫైనలైజ్ అవుతుంది ?

శ్రీ ఎం వి కృష్ణారావు —తిరుపతి ఎంత డెవలప్ అయిందంటే దాదాపు చంద్రగిరి తిరుపతి కలిసిపోయినవి అయినా వారు చెప్పిన దాని గురించి పరిశీలన చేస్తాం

శ్రీ డి వెంకటేశం —స్పెసిఫిక్‌గా అన్సరు రావాలి పార్కులాం, పార్కులాం చూస్తాం, చేస్తామని చెబితే సంతృప్తి రాదు తిరుపతి చంద్రగిరి కలిసిపోయిందంటున్నారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అన్ని ప్రదేశాలకంటె తిరుపతిలో ఎక్కువ కాస్టు ఆఫ్ లివింగ్ వుంది బస్సు చార్జీలు ఎక్కువ పెట్టుకుని ప్రజలు బాధపడుతున్నారు, దానిని చంద్రగిరినుంచి తిరుపతికి మార్చడానికి నిర్దుష్టమైన తేదీ చెప్పండి.

శ్రీ జె వెంగళరావు —దానిని మార్చాలంటే సబ్‌కలెక్టరుకు యిల్లు కట్టాలి, ఆఫీసు కట్టాలి డబ్బు లేనందువల్ల అది సాధ్యం కాదు ప్రస్తుతానికి అది అక్కడే ఉంటుంది

Mortgage of Pattta Lands by a Land Lord of China Madura Village, Warangal District

707—

*4208 Q —Sri B Yellareddy —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that Veerareddi Laxmareddy a land lord of Chinamadura Village, Jangaon taluk, Warangal district mortgaged his patta lands and taken Abkari (Mamlas) contracts and fallen into arrears of Rs 19,000,

(b) the steps taken by the Government to recover this huge amount,

(c) whether it is a fact that in connivance with the Tahsildar he got pattas issued for the same mortgaged lands in the names of his sons Bhaskar Reddy, Vrukodara Reddy and Krapakar Reddy,

(d) the amount of loan drawn by each of the said persons mentioned in clause (c) from Land Mortgage Bank by mortgaging the same land given to them on pattas illegally,

(e) whether these amounts have been re-paid, and

(f) the action taken against the Tahsildar and other officials who helped him in getting pattas for the mortgaged land in the names of his sons ?

The Minister for Labour Sri L Lakshman Dass (deputised the Chief Minister) —(a) Yes and he fell in arrears of Rupees 17 436 51 paise

(b) The hypothecated lands were attached Orders to assume management of the attached lands under Section 28 of the Andhra Pradesh Revenue Recovery Act, were also passed by the Collector A warrant under Section 48 of the said Act for the imprisonment of the defaulter in a Civil Jail for 2 years has also been issued But the High Court suspended the operation of the orders of arrest of the defaulter on 25-4-1974

(c) Some of the hypothecated lands have been transferred in favour of his sons

(d) Rs 1700 by Sri V Bhaskara Reddy Rs 1 500 by Sri V Vruikodara Reddy from Primary Land Mortgage Bank, Jangaon No loan was advanced to Sri V Krupakara Reddy from the said Bank

(e) Rs 322 89 and Rs 244 33 have been paid by Sri Bhaskara Reddy and Vrukondara Reddy respectively

(f) The changes in accounts have been effected during the Jamabandi in 1955 The District Revenue Officer has reported that a detailed enquiry will be made

శ్రీ బి ఎల్లారెడ్డి —అదే సర్వేనంబరు మూడుసార్లు తాకట్టుపెట్టి బ్యాంకు నుంచి రుణాలు తీసుకున్నారు మొదటిసారి తీసుకున్న రుణం తీరకుండా ఆ భూమిని కొడుకుల పేర ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడానికి ఎట్లా పర్మిషను యిచ్చారు ? అట్లా చేసిన అధికారి మీద ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ?

శ్రీ ఎల్ లక్ష్మణదాసు — అధ్యక్షా, ఈయన అప్పు తీసుకున్న తరువాత అతను, అతని కుమారులు భూములు పంచుకున్నారు అంతమాత్రంచేత 17 వేల రూపాయలకు ఆ భూమి మీద ఎటువంటి లోటు లేదు అన్ని భూములు ఆ అప్పునకు బైండింగే డివైడు చేసుకున్నప్పుడు స్పష్టంగా 1955 జమాబందిలో ఎందుకు చెప్పలేదనేది డిస్ట్రిక్టు రివిన్యూ ఆఫీసరు ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు

శ్రీ బి ఎల్లారెడ్డి —రికవరీ చేయడానికి ఏమి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు ? మూడుసార్లు తీసుకున్న అప్పులను వసూలు చేయడానికి ఏమి ప్రొసీడింగ్సు తీసుకుంటున్నారు ?

శ్రీ ఎల్ లక్ష్మణదాసు —దాని రికవరీ 1953 నుంచి చేయాలని చాలా సార్లు ప్రయత్నాలు చేశారు కాని వారు ఒకసారి కోర్టుకు పెళ్ళి స్టే తీసుకువచ్చారు మరల వసూలుచేసేటపుడు ఈ లాండ్సు అన్నీ గవర్నమెంటు ఆక్షను చేసి ఒక 9 00 a m రూపాయికి కొన్నది కొన్న తరువాత ఆయన హైకోర్టుకు వెడితే అది రూపాయికి కొనడానికి వీలుకాదు మార్కెట్ రేటు యివ్వాలని కోర్టు అన్నది ఆక్షను పెడితే బిడ్డర్ రాలేదు ఈ భోగట్టాను బట్టి చూస్తే ఆయన చాల పవర్‌ఫుల్ మనిషిగా వుంది వారి భూములను కొనడానికి ఎవ్వరూ రావడము లేదు దీనిని స్వాధీనం చేసుకొనడానికి ప్రయత్నము చేయడమే కాకుండా ఈ సంవత్సరం పంట జప్తు చేసినది 1000 రూ లు వసూలు చెసినది ఈ భూములను స్వాధీనం చేసుకొనడానికి ప్రయత్నము చెస్తున్నారు కొద్ది రోజులలో స్వాధీనము చేసుకొంటాము

Andhra Pradesh Magazine

708—

* 3605 Q —Srimathi J Eshwari Bai (Yellareddy) —Will the hon Minister for Information and Public Relations be pleased to state

(a) whether the Government is publishing a magazine styled as Andhra Pradesh and if so, whether it is a monthly or bi-monthly ,

(b) the person incharge for its publication ,

(c) the languages in which this journal is published and their circulation figures during the year 1967-68 and 1972-73 , and

(d) what is the monthly expenditure incurred on these publications ?

The Minister for Information and Public Relations (Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari) —(a) Yes, Sir It is a monthly

(b) Director, Information and Public Relations is the Editor-in-Chief

(c) The Journal is published in four languages (i e.) Telugu, English, Urdu and Hindi

Average circulation figures per month are as follows

	1967-68	1972-73
Telugu	26,517	4,665
English	4,111	3 106
Urdu	739	233
Hindi	1,111	700

(d) The journal is got printed in the Government Central Press Since the Government Central Press is a Service Department no printing charges are paid by the Information and Public Relations Department At present the Urdu Edition is being printed at Intekhab Press, a private Press since July 1973 as the Urdu composing section in the Government Press was burnt

Sri A Sreeramulu —Sir, the Minister says because it is printed in Government Press, he is not having expenditure figures Even if it is printed there, should he not have a sort of cost accounting to know as to what amount is required and how much amount we are spending on the Publication, etc ? Why is it not being done? Are there any subscribers for this Magazine ? If so, the Number of them ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —No amount is being paid by the Information Department

Sri A Sreeramulu —Even if it is not paid, the department must know what exactly the expenditure that is being incurred Simply because we are having the Government Press, can we go and print any thing of our choice ?

Sri C V K Rao —Urdu Magazine circulation appears to be extremely low Since the Minister is a lover of Urdu, will he take interest to see that more papers are circulated in Urdu containing all Government activities

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —We are taking necessary steps to boost up circulation in certain months The circulation will certainly go up

*Sri Syed Hasan (Charminar) —What is the purpose of this publication ? Is it the publicity for the Ministers or information furnished for the general public ? If it is publicity for the Ministers, why Opposition point of view does not find place in that publication?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —It is purely a publicity organ of the Government which includes policies and developmental activities of the Government

Smt J Eswari Bai —Which is the last issue and of the month ? Is it the May issue that came in the month of July ? Who is the present Editor and when did he take charge ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —I have already submitted, Sir The Director of Information is the Editor in General

श्रीमती जे ईश्वरी बाई इस का लास्ट इश्यु कब निकला है। क्या मई का जुलाई मे निकला है। इस का जवाब नही दिए है। और वह कब इसका चार्ज लिए है।

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —I quite agree that it is not coming regularly Now we have made arrangements I would assure the Member that hereafter, it would be regular

Sri A Sriramulu —The Minister says that the magazine includes policies of the Government, in that case, it must be an authoritative document and all of us must know Is it correct ? Can we really presume that this is an authoritative official policy statement ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —We are trying our best

Sri A Sreeramulu —Mis-statement of facts It is not certainly any official organ of publicity It is one of the several monthlies in which Governmental activities are mentioned If the Minister says that it is the Official Authoritative organ to publicize, we have to look into that in a different manner Whether this is an Authoritative Official Publicity Organ of the Government of Andhra Pradesh or not ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —Yes, Sir

Mr Speaker —I would like to ask you, for question (d) "what is the monthly expenditure incurred on these publications", where is the answer It is not the mere cost of printing that is involved, it has got paper, and so many other things, like blocks, etc Did you have the Budget at all where you assess so much of expenditure will be there for the years concerned ? Because in the year 1967–68 it was 26,517 and during 1972–73, it came down to 4,665 in case of circulation There must be some sort of Budget Do not you have that ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —Unfortunately, we do not have any Budget with us as it is being printed in Government Press They are supplying paper and printing

श्री पी जनार्धन रेड्डी (कमलापूर) गवर्नमेंट प्रेस का इस पर क्या खर्च होता है। वह इस पर अपना कितना खर्च बताते है। आखिर उनका भी तो खर्च होना होगा।

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి —దీనికి ఆన్సరు తీసుకురావాలికదా ఇది సప్లిమెంటరీ కాదు తెలియకుండా వచ్చారు అనేదానికి

మిస్టర్ స్పీకర్ — బాగా తెలుసు

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి —తెలిసి ఎందుకు తీసుకురాలేదు?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —That figure is not with me

Sri A Sreeramulu —The question was specific about the expenditure The minister is not in a position to tell How did he not get the information?

Mr Speaker —what can I do for that?

Sri A Sreeramulu —You will have to do some thing with that We are having a regular farse in the House and some thing should be done

Sri C V K Rao —It is not directly paid If it is paid by the Printing Press, naturally it is an expenditure on account of this Magazine and the concerned department pays to the Printing Press If that is the position, what difficulty is there for the Minister to get it?

Mr Speaker —You put another question stating what is the income derived by the Information Department?

(Laughter)

Smt J Eswari Bai —What is the monthly expenditure on these publications and what is the income derived by the department on account of this?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —It is not a commercial organ

Mr Speaker —We must get some amount by subscription or sale

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari —That is negligible However, I will get the figure and place it on the Table of the House

Sri A Sreeramulu —The Answer is also negligent and negligible On account of the replies by the Ministers, will the Leader of the House try to take little more efforts in pulling up his collegues?

శ్రీ డి వెంకటేశం —కాస్ట్ ఎంత అవుతుందో తెలియదు, గవర్నమెంటు ప్రెస్ వుచితంగా ప్రింట్ చేస్తున్నది అన్నారు Is it the very journal ?

Mr Speaker —First of all you should not ask the information from the Information Department

9-10 a m. శ్రీ డి వెంకటేశం —అధ్యక్షా, తమరుకూడా అలా అంటే, నన్ను ఏమి చేయమంటూరు అని అంటే మేము ఎవరితో చెప్పుకోవాలి ? ఈ ప్రశ్న పోస్ట్ పోన్ చేయండి

Sri Ch Parasurama Naidu —Inadequate and incomplete answer to the question, by the Honourable Minister is a breach of privilege of this House The Speaker of the House cannot plead incompetency and incapacity He has sufficient power to enforce and he has the duty to satisfy this House He is the sovereign authority to the entire House They have to respond to the authority of the State We are so surprised that such a learned Speaker is presiding and pleading his inability and incapacity He is sufficiently powerful So the hon Chair will be pleased to get the answer from the Minister

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari —I will get the figures collected from the Government Press and place it on the Table of the House

CONSTRUCTION OF A BUILDING FOR THE DISTRICT CO-OPERATIVE CENTRAL BANK AT KHAMMAM

709—

*4186 Q —Sri A Sreeramulu —Will the hon Minister for Co operation be pleased to state

(a) whether administrative sanction has been given by the Government for the construction of the building of the District Co-operative Central Bank, Khammam,

(b) if so, the estimated cost of the building and

(c) whether tenders were called, if not, how the work has been executed ?

The Minister for Co-operation (Sri B Subbarao) —(a) The Registrar of Co-operative Societies gave permission to the Khammam Co-operative Central Bank for construction of additional building and extension to the old building of the bank

(b) The estimated cost of construction of the additional building is Rs 63,000 and that of extension to the old building is Rs 90,200

(c) Tenders were not called for The construction work was taken up by the bank under supervision of the Construction Committee and on the technical advice of local architect

శ్రీ ఎ శ్రీరాములు —టెండర్స్ పిలువలేదని అన్నారు Is this the common procedure in regard to the works in the Co-operative Department ?

శ్రీ బి సుబ్బారావు —ఆ వర్క్సును కంట్రాక్టుకు ఇస్తే టెండర్స్ పిలవాలి. బ్యాంకు టేకప్ చేస్తే టెండర్స్ పిలువ వలసిన అవసరం లేదు

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి —టెండర్స్ పిలువకుండా ఈ పని చేయడంవల్ల వేల రూపాయలు దుర్వినియోగం అయినట్లు మంత్రిగారికి తెలుసునా ?

శ్రీ బి సుబ్బారావు —కన్‌స్ట్రక్షన్ పూర్తి అయిన తరువాత ఏవిధంగా ఖర్చు పెట్టారనేది డిపార్టుమెంటు విచారణ చేసి రిపోర్టు పంపించడం జరుగుతుంది

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి – బిల్డింగ్ పూర్తయింది మీరు లెక్కలు సరిచూశారా ? ఆడిట్ జరిగిందా ?

శ్రీ బి సుబ్బారావు —లెక్కలు చూడటానికి ఎస్ బి సి ఆర్ సి. విచారణకు వెళ్లడం జరిగిందా

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి —మంత్రిగారి సమాధానం సరిగా లేదు అది ఆడిట్ జరగలేదు రివైజ్‌డ్ ఎస్టిమేట్స్‌లో డబ్బు తిన్నారని ఖమ్మం టౌన్ అంతా తెలుసు మీ దగ్గరకు అనేక విజ్ఞప్తులు వచ్చాయి దానికి సరైన సమాధానం చెప్పడం లేదు

శ్రీ బి సుబ్బారావు —అటువంటి కంప్లయింట్స్ రాలేదు

శ్రీ ఎన్ వెంకటయ్య (కొడంగల్) - మామూలుగా డిపార్టుమెంటు ఎగ్జిక్యూట్ చేసే పనికి ఎస్టిమేట్స్ తయారు చేసి టెక్నికల్ శాంక్షన్ పొందటం, రివైజ్డు ఎస్టిమేట్స్ అవసరం అయితే ఆ రేట్స్ రివైజ్ చేయడానికి పర్మిషన్ తీసుకోవడం, అది రికార్డు చేయడం ఇదంతా జరుగుతుంది అటువంటిది ఇక్కడ జరిగిందా ?

శ్రీ బి సుబ్బారావు —జరిగింది రిజిష్ట్రారు ఆఫీసులో ఇంజనీర్స్ ఎగ్జామిన్ చేసి శాంక్షన్ చేస్తారు రివైజ్డు ఎస్టిమేట్స్‌లో మూడు వేలు ఎక్కువ అయింది దానికి ఆమోదం పొందారు

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Registration of Co-operative Society for Rickshaw Pullars of Bapatla

709 (A)—

S N Q No 4792-(R) —Sri Kona Prabhakara Rao, (Bapatla) - Will the hon'ble Chief Minister be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Deputy Registrar of Co-operative Societies, Tenali took the concurrence of the Deputy Superintendent of Police, Tenali before registering a Co operative Society for rickshaw pullers of Bapatla,

(b) whether it is a fact that the Society to be registered has been given financial assistance by the Government for purchasing rickshaws,

(c) whether it is a fact that the society approached the Government for issuing instructions after the Assistant Superintendent of Police, Tenali refused to give licences, and

(d) whether it is a fact that inspite of the instructions issued by the Government, the Deputy Superintendent of Police Tenali has not issued licences

Sri J Vengala Rao —(a) Yes Sir, on a reference made by the Divisional Co-operative Officer, Tenali, the Deputy Superintendent of Police, Tenali recommended cycle rickshaw licences to fifty rickshaw pullers of Bapatla,

(b) Yes, Sir,

(c) No Sir, but Hon'ble Member made a representation to the Government requesting the grant of licences to the Rickshaw Pullers Co-operative Society, Bapatla,

(d) Government have issued general instructions that rickshaw pullers Co-operative Societies should be encouraged to possess licences No specific direction was issued by Government to the Assistant Superintendent of Police to issue licences to the members of Co-operative Society of Rickshaw Pullers, Bapatla But the representation made by the Hon'ble Member was sent to the Inspector General of Police, A P , Hyderabad for an immediate report The matter is being examined by the Asst Superintendent of Police, Tenali keeping in view the recent instructions of the Government to grant licences to owner pullers and registered rickshaw Drivers' Co-operative Societies

శ్రీ పి జనార్దనరెడ్డి —కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీగా ఫారమ్ అయిన వారికే లైసెన్సులు ఇస్తారా లేక సొసైటీ లేని రిక్షాపుల్లర్స్‌కు కూడ ఇస్తారా ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —రీసెంట్‌గా యాక్టు పాస్‌చేసి గవర్నమెంటు డైరెక్టివ్స్ ఇచ్చే పవర్ తీసుకోవడం జరిగింది నాలుగైదు రకాలవారికి ఇవ్వవలసిందిగా డైరెక్టివ్స్ వున్నాయి

(1) to drivers who are real owners of the cycle-rickshaws,
(2) to Registered Rickshaw Drivers Co-operative Societies,
(3) all benami registration should be discarded progressively at the time of renewal

(4) licences to sub standard rickshaws of old, should not be renewed 20% of increase in the licence over the existing rickshaw numbers వీరికి ఇవ్వాలని డైరెక్టివ్స్ వున్నాయి

శ్రీ సి వి కె రావు —ప్రభుత్వం యాక్టు చేసింది కాని దానిలోని నియమాలు జిల్లాలకు పంపించలేదు స్థానికంగా అక్కడ వున్న పోలీసు అధికారులకు కూడా తెలియవు కండెమ్డు రిక్షాలను తొలగించాలన్నారు వాటిమీద చర్య తీసుకోలేదు కాన్ని డబ్బున్న రిక్షాలు కొందరి మిడిల్ మెన్ చేతులలో వున్నాయి దానిపై కూడా చర్య తీసుకోలేదు, గవర్నమెంటు పర్మిట్ అయినప్పుడు అమలు చేయవలసిన బాధ్యత ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారిపై వుంది

శ్రీ జె వెంగళరావు —ఇది మంచి చర్య అని సి వి కె రావుగారు ఈ సభలోనే అభినందిస్తూ చెప్పారు యాక్టు పాస్ అయిన తరువాత అథారిటీస్ కు ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది అది అమలు జరుగుతుంది

శ్రీ సి వి కె రావు —కాకినాడలో అమలు జరగడం లేదు

శ్రీ జె వెంగళరావు —జరిగించమని చెబుతున్నాను ఆర్డర్ కావాలంటే టేబుల్ మీద పెట్టిస్తాను

*Sri Syed Hasan — imilar situation has arisen in City also In view of my conversation with the Chief Minister a Society was formed and most of the members of the Society who are the real rickshaw pullers When they go to the Police Department, they say that no Government instructions were received and therefore they would not be registered or licences could be given to them

Sri J Vengala Rao —I will find out about this particular thing

DISTRIBUTION OF CONTROLLED CLOTH TO THE RETAILERS IN TWIN CITIES

709-B

S N Q No 4792-(K)—Smt J Eswari Bai —Will hon the Chief Minister be pleased to state

(a) whether there is any change in the policy of distribution (supply) of Controlled Cloth to the retailers in Twin Cities and districts, and

(b) whether it is also a fact that the retailers are being asked to approach the Collectors Andhra Pradesh State Federation of Central Consumers Co-operative Stores Limited, Hyderabad or the Super Bazar and none of them is in a position to do the needful ?

The Minister for Power (Sri G Rajaram deputised for the Chief Minister) —(a) & (b) No, Sir There is no change in the policy of distribution of controlled cloth to the retailers in the twin cities and

the districts At the State level, the Andhra Pradesh State Federation of Central Consumers Co-operative Stores Ltd, continues to be the sole agency for distribution of controlled cloth to the wholesalers and through them the retailers The wholesalers and retailers are appointed on the recommendation of the Collectors by the Director of Handlooms and Textiles Pending appointment of wholesalers in Hyderabad district, as a transitional arrangement, the State Federation was supplying controlled cloth to retailers in Hyderabad district including twin cities With the appointment of Super Bazar as wholesaler in the Twin Cities, it has now undertaken supply of controlled cloth to retailers The Super Bazar would arrange distribution to retailers shortly on receipt of stocks from Mills to whom despatch instructions were issued by the Federation

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — రీటేలర్సుకు సరిగా క్లాతు దొరకడం లేదు
9-20 a m నెలల తరబడి దొరకడం లేదు వారు నా వద్దకు వచ్చి మూడు నెలలకుపైగా అయింది
కలక్టరు వద్దకు పొమ్మంటారు ఫెడరేషన్ వద్దకు పోయినప్పుడు కలక్టరు ఏమో
సూపర్ బజారుకు పొమ్మంటారు సూపరు బజారుకు పోతే మెంబర్సు కావాలి
ఒక్కొక్కరు 500 రూపాయలు యిచ్చి మెంబర్సు కావాలి అక్కడ మెంబరు
అయిన తరువాత ఒక నెల యిచ్చి తరువాత క్లాతు రాలేదు అంటాదు అక్కడికి
ఒకే మిల్ క్లాత్ వస్తుంది ఫెడరేషన్‌కు అయితే అన్ని మిల్స్ క్లాత్ వస్తుంది,
అంతేగాకుండా సూపర్ బజార్లో సోప్స్ మొదలయినవి యిస్తారు, ఒక కంజ్యూమర్‌కు
84 పైసలకు యిస్తారు యింకొకరికి 94 పైసలకు యిస్తారు వారు మార్జిన్ పెట్టి
కొని అమ్ముకోవాలిగదా మంత్రి గారు సేల్స్ యిస్తారు మూడు నాలుగు నెలలనుండి
అసలు సేల్స్ యివ్వడం లేదు మంత్రి ఖర్చు 510 వుంటుంది, అకౌంటెంటుకు,
సేల్స్‌మన్‌కు, కరంటు ఖర్చులు యిన్ని వారు యిచ్చుకోవలసి వుంటుంది మూడు నెలలు
నాలుగు నెలలు యివ్వకపోతే అన్‌ఎంప్లాయిమెంటు పెరిగిపోతున్నది ఫెడరేషన్‌కు
పోతే కలక్టరు, కలక్టరు వద్దకు పోతే సూపర్ బజారు అంటున్నారు యీ విధంగా
జరుగుతున్నది తొందరగా వారికి బట్ట దొరికేట్లు చేస్తారా ?

Mr Speaker — You put a question

Smt J Eswari Bai I am giving details

Mr Speaker —He cannot answer such a long supplementary You are making a speech

Sri C V K Rao - I raise a Point of Order Sir We are getting extremely confused due to the portfolios, shuffling and reshuffling. This comes under the Civil Supplies and therefore Sri Challa Subbaraidu has to answer this thing If it comes under Co-operation the hon Minister for Cooperation has to answer But how is it that our wonderful Minister for Power is answering it,

Sri G Rajaram —Since I was the Minister for Handlooms and Textiles previously, I am answering it

Sri C V K Rao —Controlled cloth comes under Civil Supplies Ordinary cloth comes under Handlooms

Mr Speaker - Please resume your seat, I have called Mr. Janardhan Reddy,

శ్రీ . ం రావు —అదికూడా డైరెక్టరు ఆఫ్ పోర్సు ... క్రింద వస్తుంది

శ్రీ . . కె రావు —అంతా గందరగోళంగా వుంది?

శ్రీ జె వంగళరావు - దేని క్రింద వస్తే ఏమిటి ? మీకు కావలసింది అన్సర్ గదా

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి —అధ్యక్షా, వారు రిప్లయి యివ్వకుండానే మీరు జనార్దన్ రెడ్డి అంటున్నారు

This is my question I have put this question,

The Minister is not in a position అది చెప్పాలి

శ్రీ జి రాజారాం -క్వశ్చన్ రూపంలో అడిగితే సమాధానము చెబుతాను

Smt J Eswaribai —What about my question?

Mr, Speaker -I have disallowed your supplementary, The Minister is perfectly right He cannot answer such a lengthy speech Please put a specific question

Smt Eswaribai -It is not his portfolio and he does not know anything, therefore I am explaining

Mr Speaker - Please put a supplementary

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి —అధ్యక్షా నేను అడిగింది యీ రీటేలర్స్‌కు క్లాతు యివ్వలేకపోవడమువల్ల వారు బాధపడుతున్నారు, మూడు నాలుగు నెలలు అయింది, వారికి యిచ్చేలాగా చూస్తారా ? ఎప్పటి నుండి యిస్తారు ?

Mr Speaker —That is the way

శ్రీ జి రాజారాం —ట్విన్ సిటీస్‌లో గత క్వార్టరు వరకు - ఏప్రిల్ 1974 లో 90 బేల్స్ యివ్వడం జరిగింది మే నెలలో 93 బేల్స్, జూన్‌లో 147 బెల్స్ రీటేలర్స్‌కు యివ్వడం జరిగింది ఈ మధ్యన కొంత ఇబ్బంది అయింది ఒక కోఆపరెటివ్ సొసైటి, చార్మినార్ మల్టిపర్పస్ కోఆపరేటివ్ ట్రేడింగ్ సొసైటివారు డిస్ట్రిబ్యూషన్ విషయములో హైకోర్టుకు వెళ్ళి స్టే తెచ్చారు, ఆ సందర్భములో యివ్వలేకపోయాము, ఆ స్టే వెకేట్ అయిపోయింది 21-5-74 నాడు Super Bazar is the sole agent for the twin cities as a wholesaler

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి —కోఆపరేటివ్ రీటేలర్స్ గురించి చెబుతున్నాను, రెండు మూడు నెలల నుండి వారికి దొరకడం లేదు. డిస్ట్రిక్ట్సులో కూడా సరిగా యివ్వడం లేదు, నా నియోజక వర్గము అయిన యెల్లారెడ్డివారికి నిజామాబాదు కోటా యివ్వాలి వారికి యివ్వనందున చాలా బాధలు పడుతున్నారు, ఎప్పటి నుండి యిస్తారనేది స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పండి

శ్రీ జి రాజారాం — యిస్తాము, హైదరాబాదు సిటిలో 71 మంది రీటేలర్స్ వున్నారు వారికి యివ్వడం జరిగింది Director of Handlooms is the Retailer ఇండాన్నే చెప్పాను కొన్ని యిబ్బందులు వచ్చాయని, ఇప్పుడు క్రమంగా జరుగుతున్నది

శ్రీ సి దాస్ ([illegible]) — అధ్యక్షా, కంట్రోల్డు క్లాత్‌ను కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగు సొసైటీస్ కొంటున్నాయి రూరల్ సొసైటీస్ వున్నాయి వారు బజారు నుంచి రూరల్ సొసైటీస్‌కు సప్లయి చేస్తూ వుంటారు, అట్లా గాకుండా ఫెడరేషన్ నుండి డైరెక్టుగా రూరల్ సొసైటీస్‌కు సప్లయి చేయిస్తారా ?

శ్రీ జి రాజారాం — సహకార సంస్థలను ప్రోత్సహించాలనేది ప్రభుత్వము యొక్క పాలసి అందు విషయమై డిస్ట్రిక్టు కలెక్టర్లు ఏ సహకార సంఘాలను సిఫారసు చేస్తారో ఆ సహకార సంఘాలను డైరెక్టరు ఆఫ్ హ్యాండ్లూమ్స్ యాజ్ రీటేలర్ నేమ్ వేస్తారు

శ్రీ సి దాస్ — డైరెక్టుగా యిస్తారా ?

శ్రీ జి రాజారాం — హోల్‌సేలరు వుంటాడు, అతనికి యిస్తే అతను రీటేలర్సుకు యిస్తాడు డైరెక్టుగా రీటేలరుకు ఎట్లా యివ్వగలుగుతాము

శ్రీ పి జనార్దనరెడ్డి — అధ్యక్షా, హోల్‌సేలరు, రీటేలరు కోఆపరేటివ్ సంస్థలకు యివ్వడం జరుగుతుందని అన్నారు ప్రైవేటు సంస్థలలో హోల్‌సేలర్సు రీటేలర్సు వున్నారు వారికి డిస్ట్రిక్టువైజ్ కోటా నిర్ణయించారా ? ఏ డిస్ట్రిక్టుకు ఎంత యిచ్చారు ?

శ్రీ జి రాజారాం — స్టేటు మొత్తానికి టెక్స్‌టైల్ కమీషనరు కోటా ఎలాట్ చేస్తారు, అక్కడి నుండి స్టేటుకు వస్తుంది, దానిని పాపులేషన్ బేసిస్ మీద డిస్ట్రిక్టువైజ్ ఎలాట్ చేస్తారు In the district there are 175 Co operative Societies which are wholesalers and there are 1268 Co operative Institutions as Retailers డిస్ట్రిక్టులకు ఏప్రిల్‌లో 33 లక్షల విలువగల బట్ట, మేలో 52 లక్షల విలువగల బట్ట జూన్‌లో 48 లక్షల 97 వేల విలువగల బట్ట, యివ్వడము అయింది

Mr Speaker — His question is you are giving to co-operatives but there are private people also

శ్రీ జి రాజారాం — కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌ను ప్రోత్సహించాలనేది ప్రభుత్వము యొక్క పాలసి కోఆపరేటివ్ సంస్థ లేనప్పుడు కలెక్టరు ఎవరైనా ఒక వ్యక్తిని టెంపరరీగా రికమండు చేస్తే డైరక్టరు ఆఫ్ హ్యాండ్లూమ్స్ ఒప్పుకొని చేస్తారు యిండివిడ్యువల్‌గా ప్రైవేటువారికి యిచ్చేది లేదు

శ్రీ ఎ హన్మంతరావు (కొవ్వూరు) — ప్రైవేటు వ్యక్తులకు యిచ్చే సంఘటనలు చాలా వున్నవి ట్విన్ సిటీస్‌లో ప్రైవేటు వ్యక్తులను ప్రోత్సహించడం జరుగుతున్నది స్టేటు ఫెడరేషన్ ఆఫ్ సెంట్రల్ కంజ్యూమర్స్ కోఆపరేటివ్ స్టోర్సు నుండి తీసుకోవడం, అక్కడికక్కడే పబ్లిక్‌కు అందకుండా బ్లాకు మార్కెటులో

అమ్ముకోవడం జరుగుతున్నది కోఆపరేటివ్స్ ద్వారా యివ్వాలని నా అభిప్రాయము ప్రైవేటు వ్యక్తులకు యిచ్చే విధానం వుపసంహరించుకోవాలి

శ్రీ జి రాజారాం — అదే మనవి చేశాను 71 మంది రీటేలర్స్ వున్నారు వారంతా కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌కు సంబంధించినవారే యిండివిడ్యువల్స్ కారు

Sri Syed Hasan —It has been said from all sides in this House that it is not fair everywhere in the matter of distribution of this cloth and essential commodities The Super Bazar should see that poorer sections of the society are not affected

Sri G Rajaram —Super Bazar has yet to function It is not functioning

శ్రీ ఎస్ వెంకటసుబ్బారెడ్డి (ఆళ్లగడ్డ) —సహకార సంఘాలులేని ప్రదేశాలలో తహసిల్దారు ప్రయివేటు డీలర్సుకు లైసెన్స్ యిచ్చారు కాని వారికి క్లాతు యివ్వడం లేదు కలెక్టరుగారిని అడిగితే సూపరుబజారును ఎప్రోచ్ కావాలంటారు సూపరు బజారు యివ్వడం లేదు సహకార సంఘాలులేని ప్రదేశాలలో ప్రైవేటు డీలర్సుకు డైరెక్టుగా యిప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ జి రాజారాం —కో-ఆపరేటివ్ రంగాలు లేనిచోట్ల కలక్టరు రికమెండు చేస్తే క్లాత్ ఇస్తారు అది కూడా టెంపరరి బేసిస్‌పయిన ఇస్తారు కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలుగాని కన్‌సుమర్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌గాని ఏజన్సీస్‌గా ఉంటె ఇస్తాయ 9-30 a m

*శ్రీ యస్ నారాయణరెడ్డి (పెనుగొండ) —యీ గుడ్డ తాలూకాలలోను జిల్లాలలోనూ సప్లయి చేస్తారు యీ సప్లయి జనాభా ప్రాతిపదికపయిననే సప్లయి చేస్తారా?

శ్రీ జి రాజారాం —జనాభా ప్రాతిపదికపయినే సప్లయి చేస్తారు

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి —యీ ఫెడరేషను రెండుమూడు నెలలనుంచి బట్ట ఇవ్వడంలేదు బయట అమ్ముకుని ఆఫీసర్సు తింటున్నారు మంత్రిగారికి తెలుసా ?

శ్రీ జి రాజారాం —ఫెడరేషనుద్వారా సరిగా జరగలేదు కాబట్టె కల్పలత ద్వారా ట్విన్ సిటీస్‌లో యీ పని చేస్తున్నారు ఎవరూ తినడంలేదు అది అబద్ధం

శ్రీ డి వెంకటేశం యీ క్లాత్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ పాలసి ఏ విధంగా చేస్తున్నారు ? రిటెయిలర్ నుంచి కన్‌సుమర్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటి అంటె మెంబర్సుకు మాత్రమేనా ? యీ డిస్ట్రిబ్యూషను పాలసి ఏమిటి ? చాలాచోట్ల దుర్వినియోగం అవుతోంది

శ్రీ జి రాజారాం —కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ద్వారా పాప్యులేషను బేసిస్ పయిన డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తారు కలక్టరు దృష్టికి ఎక్కడయినా దుర్వినియోగం అయితే తీసుకురండి

శ్రీ పి జనార్ధనరెడ్డి —ఫారిన్ క్లాత్ ఏమయినా వస్తున్నదా ?

శ్రీ జి రాజారాం ,—కంట్రోలు క్లాత్‌లో ఫారిన్ క్లాత్ లేదు

Mr Speaker —They may get those things, but they do not come under the Controlled Commodities

శ్రీ యన్ వెంకటయ్య — ఈ కంట్రోలు రేటుపయిన సప్లయిచేస్తున్న క్లాత్ లోయస్టు క్వాంటిటీ అయినందువలన ఉద్యోగస్థులు ఉపయోగించడంలేదు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌ద్వారా రిటెయిలర్సుకు అమ్మేది వారు ఇతరులకు ఎక్కువ ధరలకు అమ్మేది జరుగుతున్నది కాబట్టి ఎవరయితే యీ క్లాత్ వాడుతారో వారికే యీ క్లాత్ సప్లయిచేస్తే బాగుంటుంది అలాగ చేస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం —ప్రతి మీటరు పయిన రేట్ ప్రింటు చేస్తారు పైన వెరయిటి కూడా కంట్రోలు క్లాత్‌గా కూడ ఉంది ఉద్యోగులుకూడా ఉపయోగించుతారు

శ్రీ పి సన్యాసిరావు (విశాఖపట్టణం-2 —యీ కంట్రోలు క్లాత్ రాష్ట్రం మొత్తంపయిన పంపాముంటున్నారు పట్టణాలకు ఇస్తున్నారు కాని పల్లె ప్రాంతాలలో ఉన్న ప్రజల మాటేమిటి ? ఏ ఏ గ్రామాలకు ఇచ్చారో చెప్పమనండి ? కృప్పలత హైద్రాబాదులోను సూపర్ బజారు విశాఖపట్టణంలోనూ ఉన్నాయి కాని పల్లెలలో ఉన్న ప్రజలకు ఏ మేరకు సప్లయిచేశారో చెప్పమనండి

శ్రీ జి రాజారాం —ఇన్‌ఫర్మేషను వారికి కావాలంటె అన్‌స్టార్డు ప్రశ్న వేయమనండి పల్లెలకు ఎంత ఇచ్చారో ఆ ఇన్‌ఫర్మేషనులేదు అన్‌స్టార్డు ప్రశ్న వేస్తే సమాచారం తెప్పిస్తాను

శ్రీ పి సన్యాసిరావు —నిజంగా చూస్తే పల్లెలలో ప్రజలకు యీ క్లాత్ సప్లయి లేదండి

మిస్టర్ స్పీకర్ —సప్లయి ఎక్కువగా చేయించండి Questions are over

MATTERS UNDER RULE 341

(1) re Arrest of a Student in Connection with Price-hike agitation

శ్రీ సి వి కె రావు — ధరలు పెరుగుతున్నాయి మన ప్రజా ప్రభుత్వం యీ సమస్యను వార్ ఫుటింగు పయిన పరిష్కరించాలని ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను యీనాడు ప్రజలు ఆందోళన చేస్తున్నప్పుడు .

శ్రీ జె వెంగళరావు — వారు ఏ విషయం పయిన మాట్లాడుతున్నారు ? హెచ్చరిస్తున్నాను అంటూ ఉపన్యాసం ఇస్తున్నారు

శ్రీ సి వి కె రావు —ఇది సింపుల్ ఇస్యూ కాదు People are suffering a lot. It is not a simple issue Do not over-simplify these things

Mr Speaker —You said something that the students were whisked away, Please speak about that

శ్రీ జె వెంగళరావు —రూలు 341 క్రింద కావాలంటే తెలుసుకోవచ్చు ఉపన్యాసం ఎందుకు ?

శ్రీ సి వి కె రావు —ఉపన్యాసం యిచ్చినప్పటికి ఇన్‌ఫర్మేషను రావడం లేదు పాయింటు ఎక్స్‌ప్లయిను చేస్తున్నాను ధరలు పెరుగుతున్నాయి ఇక్కడ ఆగస్టు 17 వరకు మమ్మలను బందిఖానా చేశారు ప్రభుత్వ కార్యక్రమం సరిగా లేదు విద్యార్థులు ఆందోళన చేస్తున్నారు మేము హర్షిస్తాము విద్యార్థులు ఆందోళన చేయడం నేరమా ? సబ్బులుకూడా దొరకడంలేదు ధరలు విపరీతంగా పెరిగాయి పోలీసు బలగం వారికుంది విద్యార్థులను తీసుకుని పోతారు బస్సులు తగులపెట్టేరంటే ఎవరు చేస్తున్నారు అదంతా పోలీసులే చేస్తున్నారు ప్రధాన సమస్య పరిష్కరించలేనప్పుడు ఇటువంటి ఇన్‌సిడెంట్సు వస్తాయి విద్యార్థుల ఆందోళన విషయంలో ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేసి యీ సమస్య ఎలాగ పరిష్కరిస్తారో చెప్పండి ఇది శృతిమించితే విపరీతపరిణామాలకు దారితీస్తుంది ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వంలో ఉన్నవారికి ప్రతిష్ట ఉండాలి యీ ఫుడ్ సమస్య విషయం పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే వార్ ఫుటింగుపయిన ప్రయత్నం చేయాలికాని రిప్రషను ఉపయోగించరాదు విద్యార్థులపయిన ఆంక్షలు తీసివేసి ఎత్తుకుపోయిన విద్యార్థులను విడుదలచేయాలని కోరుతున్నాను

Sri J Vengal Rao —Sri P Shanker Reddy was arrested under the City Police Act for offences under Sec 22 (2) and Sec 76 of the City Police Act He was produced before the 11th Metropolitan Magistrate for two cases on 1-7-74 As the court time was over the Magistrate ordered that he be put under police custody and on 2-7-74 Sri Shanker Reddy was produced before the Magistrate Sri Shanker Reddy admitted the offences and was fined Rs 5/- in each case and he was let off after payment of the fine It was observed that even after the cases P Shanker Reddy and his associates organised and instigated the boys to damage R T C buses On 2-7-74 bus No A P Z 4105 was damaged and on 3-7-74 2 more buses APZ 681 and 666 were damaged by pelting stones at Bolaram bazar Sri Shanker Reddy was found distributing leaflets and cyclostyled papers in Bolaram area inciting violence on the lines of Naxalbari There was information that M/s Shanker Reddy, Laxminarayana, Narasing Rao and Mahipala Reddy and other student leaders formed into an Action Committee to organise agitation against the rise in bus fares, and designed to damage public property until bus fares were reduced On information that they were found committing cognisable offence they were arrested on the morning of 4 7-74 and after 3 hours were produced before the Magistrate and charge sheets were filed against them

శ్రీ సి వి కె రావు —ఈ విద్యార్థిని రెండవ తేదీన అరెస్టు చేసారు దానిని కూడా లా అండ్ ఆర్డరు ఇస్యూ క్రింద చేస్తున్నారు ఇది లా అండ్ ఆర్డరు ఇస్యూ 9 40 a m

కానేకాదు యువకులలో ఈ ధరల పెరుగుదలవల్ల ఆందోళన బయలుదేరింది యువకులలో ఇటువంటి ఆందోళన బయలుదేరకుండా చూడాలంటే ప్రభుత్వం ధరలను కంట్రోలు చేయడానికి పూనుకోవాలి ఆ విద్యార్థులను సమావేశపరచి ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి చర్యలు వివరించవలసి ఉంటుంది లా అండ్ ఆర్డరు క్రింద అరెస్టు చేసాము నక్సల్బరీ క్రింద చిత్రిస్తున్నారు అంటె అంతకు మించినటువంటి అసత్యం చేసేలేము కరపత్రం వేస్తే నక్సల్బరీలాగ ఉందని పోలీసులు అన్నారు అంటే ఇటువంటి బాన్రపు పోలీసులను పెట్టుకొని దేశాన్ని పరిపాలించడం సబబుగాలేదు ధరల పెరుగుదలవల్ల విద్యార్థులు ఆందోళనలో పాల్గొంటారు మనం హర్షించాలి కాబట్టి ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలని ఈ పద్ధతిలో పోలీసులు చూడకుండా కాపాడాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

POINT OF ORDER

re SCOPE OF DISCUSSION UNDER RULE 341

Sri P Govardhan Reddy (Mungodu) —Sir, on a point of order are you allowing discussion under Rule 341

Mr Speaker —I am not allowing a discussion

Sri P Govardhan Reddy —But he is making a big speech instead of explaining his point

Sri A Sriramulu —Speech is not discussion

Mr Speaker —He is making a small speech Rule 341 is to elicit information on a very urgent matter What is happening is-you give it in writing, under Rule 341, the normal procedure should be, since it is communicated to the Minister concerned, the member will raise it and the Minister makes a statement It should end like that Now we are making no difference between Rule 341 and a call attention Since this is an important matter brought before the House, I will allow everybody to raise it, but if you allow the Chief Minister to make the statement and then put same questions, it may be all right because the matter is very well known Otherwise there are 7 members in one and there are another 5 making a total of 12 people

Sri C V K Rao —Rule 341 says, no matter should be raised without the previous permission, but it does not lay down that it should end at a particular stage because it is a matter of urgent importance, it is a burning topic of the moment So a member comes to you, seeks your permission and you give permission and it is your discretion to permit others or not Naturally when there is a burning issue, it is in your discretion to allow others also because no matter should be raised without your permission When a matter is raised on the floor of the House, it becomes the property of the entire House and therefore any member who is interested in it can be permitted After all the Speaker has the supreme power, all powers are vested in him To decide the importance of the subject is also in his discretion Here is a very burning topic and may be, the ruling power would like matters to lie down but a responsibility is

shoved on us It is in your discretion to permit anybody but then the time factor is also there

Mr Speaker —My point is much of the time is being taken by way of explaining then the Minister makes the statement, then again clarifications and so on and so forth, with the result I am not able to permit all those who like to speak, much as I would like to If you all agree, we will do this you give notice under Rule 341 and give it in writing, you raise it and when the Minister makes the statement it should end there without any further discussion That is what I suggest

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ —అధ్యక్షా, 341, షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్సు, కాల్ అటెన్షను మోషన్సు క్రింద చాలా ముఖ్యమైనటువంటి సబ్జక్టు హౌసు ముందుకు తీసుకొని వచ్చినప్పుడు తమరు కన్వీన్సు అయి అలా చేస్తున్నారు

Mr Speaker —You mean that the other things are not important?

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ —మీరు ఇంతవరకు అనుసరించిన విధానం కరెక్టు అయిన విధానంగా అందరూ భావిస్తున్నారు ఇతరులు కూడా ప్రశ్నలు వేయడానికి అవకాశం ఇచ్చేందుకు మీ డిస్క్రిషను ప్రీవియస్‌గా ఎలాగ చేస్తున్నారో అలాగే చేస్తే బాగుంటుంది

Mr Speaker —Let us discuss that point at some other time All these things we will discuss separately at some other time because I very much like to give as much time as you want but we have to see that the other work is completed Therefore we will review the whole thing Now let us take the matter under 341 of Smt Eswari Bai and others

MATTERS UNDER RULE 341 (Contd)

(ii) re SIX-POINT FORMULA A P EDUCATIONAL INSTITUTIONS (REGULATION OF ADMISSIONS) ORDER, 1974

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి —అధ్యక్షా, ఈ సిక్స్‌పాయింట్ ఫార్ములాగురించి 'లోకల్' అనేదానికి డెఫినిషన్ నాలుగు సంవత్సరాలు అని ప్రసిడెంటు ఆర్డరు వచ్చింది That is a Black day for Telengana people 15సంవత్సరాలు అయితే అప్పుడు ముల్కీ అవుతాడు అని 15 సంవత్సరాలు పెట్టినప్పుడే మొత్తము ఆంధ్రా రీజియన్ నుంచి ఇక్కడికి వచ్చేశారు ఏదోవిధంగా బ్యాక్‌డోర్‌నుంచి ఇక్కడికి వచ్చేశారు అందుకనే 1969 లో ఇక్కడ అల్లర్లు జరిగినాయి చాలా అన్యాయం జరుగుతుందని కాలేజెస్‌లో సీట్లు దొరకడంలేదు, స్కూల్సులో సీట్సు దొరకడంలేదు అని 69 లో ఇక్కడ అల్లర్లు జరిగినాయి 15 సంవత్సరాలు యిక్కడ వుంటే ఆ తరువాత ముల్కీ అవుతాడు అని ఉంటే, దానికి దొంగసర్టిఫికెట్సు తీసుకొనివచ్చి ఈ విధంగా ఇక్కడ డామినేషన్ సాగుతున్నటువంటి పరిస్థితులలో ఇప్పుడు నాలుగు సంవత్సరాలు అంటే అది పెట్టడం ఎందుకు? పెట్టకపోవడం ఎందుకు? ఎందుకు ఈ నాలుగు సంవత్సరాలు పెట్టాలి అని నేను అడుగుతున్నాను 15 సంవత్సరాలు పెట్టినప్పుడూ 9-50 a m

న్యాయం జరుగలేదు ఈవేళ ఆ ప్రపోర్షన్ 21 అయిపోయింది అప్పుడు నిజాం స్టేటులో ముల్కీ రూల్సు ఎందుకు పెట్టారంటే మద్రాసునుంచి యు పి నుంచి, బయటనుంచి వేరే ముస్లిమ్సు వస్తున్నారు వాళ్లు బాగా చదువుకొన్నవాళ్లు వచ్చేస్తే వాళ్ళకు దొరుకుతాయి అని ఆ విధంగా ముల్కీరూల్సు ఇక్కడ తీసుకువచ్చి పెట్టారు నిజాంప్రభుత్వంలో ఆ విధంగానే సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు వచ్చింది అది కరెక్టు అని దానిపైన పెద్ద ఎజిటేషన్ లేవదీశారు, ఈనాడు ముల్కీరూల్సు తీసివేశారు రీజినల్ కమిటీ తీసివేశారు నేను మొన్న అదంతా చదివికూడ చెప్పాను చీఫ్ మినిష్టరుగారు దానికి సమాధాన మిస్తామని చెప్పారు ఇది పాతది అని చెప్పారు ఆ పాత లిస్టుకు డిపార్టుమెంటు వైజ్‌గా నేను ఇచ్చాను, లాస్టుసెషన్‌లో, ఈ విధంగా అన్యాయంగా జరుగుతున్నదని సిక్సుపాయింట్ ఫార్ములా ఈహౌస్‌లోకి తీసుకువచ్చినప్పుడు ఆవిధంగా ఇదిఆంధ్రాకాలనీగా తయారుచేయాలనుకొంటే దానికి మేము ఏమీ చేయలేకపోతున్నాము ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం ఇప్పుడు ఏదో ప్రశాంతంగా మనము ఉన్నాము, అనేది పోయింది ఈనాడు మళ్ళీ ధరలపైన బస్సులపైన అజిటేషన్ జరుగుతున్నది ఈవేళ కొంతమందిని అరెస్టు చేసినట్లుకూడ వార్తలు వచ్చినాయి కాబట్టి 69 లో కంటే ఎక్కువగా ఇప్పుడు గడబిడ్లు సాగబోతాయని నేను చెబుతున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ — మీరు 341 క్రింద ఇచ్చినారు

If you begin to make speeches, how does it come under Rule 341? Let him make the statement and if you want any clarification you can ask for it and still if you feel there should be a discussion, that is a different matter అంతే గాని, మరల మీరు ఆ చరిత్ర అంతా పునరావృత్తము చేసినట్లయితే చాలా కష్టము

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — దానికి దీనికి సంబంధము ఉందండి

మిస్టర్ స్పీకర్ - అట్లయితే దేనికి సంబంధముండదు? ప్రతిదానికి సంబంధము ఉంటుంది

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — ముఖ్యమంత్రిగారు నిజంగా వారు తెలంగాణా ముఖ్యమంత్రి అని అనుకొంటే ఇక్కడ క్యాబినెట్ డిసిషన్ తీసుకొని, సెంటరుకు పోయి, వారిని ఇన్‌ఫ్లుయన్స్ చేసి, మేము 15 సంవత్సరాలు పెట్టుకొన్నప్పుడే ఏమీ జరగలేదు, ఇప్పుడు నాలుగు సంవత్సరాలు పెడితే ఏమీ జరుగుతుంది న్యాయము, కాబట్టి దీనిని పెంచాలని వారికి నచ్చచెప్పి ఆ విధంగా దీనిని పెంచాలని నేను కోరుతున్నాను ఏదైతే ప్రసిడెంటు ఆర్డరు This Presidential Order is a sophisticated weapon manufactured by Indira Gandhi under the cover of President's name to destroy the Telangana people's rights. అంతే కాకుండా ఇక్కడ అసెంబ్లీలో ఎన్ని చెప్పాలో అన్ని చెప్పుతున్నాము బయట ప్రజలకు కూడ చెప్పుతున్నాము ఈ ప్రభుత్వము న్యాయంగా చేయకపోయినట్లయితే బుల్లెట్ టుబుల్లెట్ ఆవిధంగా పరిస్థితి తయారవుతుంది

పి గోవర్ధన రెడ్డి — ఇట్లా 341 అని చెప్పి డిస్కషన్ మొదలు పెట్టడం సరి అయిందేనా? You are requested to take a decision on that.

Mr Speaker —I would like to have the views of other members.

Sri C V K Rao — Have you allowed Eswari Bai to be on the war path?

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి — దీని మీద చీఫ్ మినిస్టర్ స్టేట్‌మెంట్ చేయా అని కోరుతున్నాను

శ్రీ కె, రంగదాస్ (కొల్లాపూర్) — అధ్యక్షా ఈ విషయంలో మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు బ్రీఫ్‌గా ఒక అస్యూరెన్సు ఇచ్చినారు కాని ప్రసిడెన్షియల్ ఆర్డరు ఏదైతే పేపర్లలో వచ్చిందో ఇప్పుడు అసెంబ్లీ జరుగుతున్నది కాబట్టి, అది వచ్చినప్పుడు కనీసం ఆ పేపర్సు మాకు ఇక్కడ అందజేయవలసింది

శ్రీ జె వెంగళరావు — నేను టేబిల్ మీద పెట్టానండి

శ్రీ కె రంగదాస్ — ఈ పరిస్థితులలో చీఫ్ మినిస్టరుగారు, వారు పరిస్థితులన్నీ తెలిసినవారు కాబట్టి ప్రజలలో ఏలాంటి ఆందోళన లేకుండా సక్రమంగా జరిపించేరీతిగా ఏదైనా సరియైన స్టేటుమెంటు ఇస్తారని నేను తమద్వారా కోరుతున్నాను

Sri A Sriramulu —Sir, this has come like a bolt from the blue We expected the Chief Minister to take at least the opposition into confidence while formulating the details of this order I consider this is a recognition for chauvinism, parochialism and district patriotism and perhaps this is the beginning of a total disintegration of this country How this order is impracticable of implementation I shall explain First, you have to clarify your stand regarding a local candidate Clause 4 (a) says "if he has studied in an educational institution or educational Institutions in such local area for a period of not less than four consecutive academic years "This means a boy will have to continuously study in a particular institution or institutions in that local area for a period of 4 years. I quote a concrete example A Government employee works in Chittoor, his son studies 7, 8 and 9th classes there and at that point of time the employee is transferred to Guntur and this boy studies 10th class in Guntur He is not eligible for admission either into Andhra or Venkateswara University because he has not consecutively studied for 4 years. Now the reservation is for 85%. what about the balance 15% ? Is this thrown open to the entire country? Or is it for all the people of the State ? That is left vague It means we are throwing open the university areas for all people from Kerala, Madras, etc I would like a clarification on that Finally with regard to State-wide institutions a new ratio has been worked out I do not know on what basis this ratio of 42 36 22 in clause 6 is worked out.

(Hon Members in the opposition wanted to speak)

Mr Speaker —Let the Chief Minister make the statement You can ask for clarification I will give one minute to everybody who has given notice

Sri A Sriramulu —In view of the importance of this matter, why don't we have a short discussion ?

శ్రీ పి వి కె రావు — మేము నోటీసు ఇచ్చాము, ఇచ్చిన తరువాత ఇప్పుడు రెండు వచ్చాయి

శ్రీ జె వెంగళరావు — నేను స్టేట్‌మెంటు చేయనివ్వండి

శ్రీ పి వి కె ప్రసాదు — రెగ్యులేషన్ ఆఫ్ అడ్మిషన్సు గురించి ఆయన వేరే టేబిల్ మీద పెట్టదలచుకొన్నది ఈవేళ అజెండాలో ఉన్నది

శ్రీ జె వెంగళరావు — టేబిల్ మీద పెట్టానండి

10-00 a m శ్రీ పి వి కె రావు —అధ్యక్షా, మేము 341 క్రింద నోటీసు ఇచ్చాము, దాని మీద మాట్లాడాలి దీనిపైన వారు స్టేట్ మెంట్ ఇస్తారు, ముందు నేను యీ 341 క్రింద ఇచ్చిన దానిమీద మాట్లాడతాను తర్వాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ ఆర్డర్ పెట్టిన తర్వాత దానిమీద మేము డిస్కషన్ కోరదలచుకొన్నాము

శ్రీ జి రాజారాం — 341 మీద మీరు ఒక ప్రొసీజర్ ఎడాప్ట్ చేయాలి అధ్యక్షా

Mr Speaker — Anyway we have been following certain practice I would like to continue that for to-day As I said, I would like to discuss the whole matter how to dispose of 341 That is a different thing

Sri A Sreeramulu — Sir, such an important notification, this has appeared in the press three days earlier And to-day we are being favoured with this notification, an important notification agitating the minds of nearly lakhs and lakhs of people of the State This appeared in the press first and we had to read in the press Are we not entitled atleast that much of privilege to have a copy of the notification as soon as it is issued by the President, Sir? That is the only point I wanted to make

శ్రీ పి వి కె రావు —అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైనటువంటి విషయము మాకు సంబంధించినంతవరకు మేము రాష్ట్రంలో సౌభాగ్యవంతమైన వాతావరణం ఉండాలనే కోరేవాళ్లము ప్రజలను ఏ విధంగా తప్పుడు మార్గంలో పెట్టినా దొంకతిరుగుడు మార్గంలో పెట్టినా ఊరుకొన్నట్లయితే ప్రజాస్వామ్యాన్ని వమ్ము చేయటం అవుతుందని భయపడుతూ మేము యీ సందర్భంలో 341 క్రింద నోటీసు ఇచ్చాము ఈ "లోకల్" వ్యవహారంలో యీనాడు కొంతమంది సంకుచిత దృక్పథవాదులను సంతృప్తి పర్చాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము తద్వారా ఏవిధమైనటు వంటి అల్లరి, గల్లంతు ఉండదు అన్న ఉద్దేశ్యముతో—''లోకల్ ఏరియా, లోకల్

కేండిడేట్" అన్న విషయంలో ప్రధానంగా ప్రభుత్వమే దీనికి బాధ్యతఅయినది లోకల్—అన్న పదాన్ని తెచ్చిపెట్టి, మీరు అర్థం చేసుకోకుండా ఇతరులను రెచ్చగొట్టే విషయాలు తీసుకురావటం భావ్యంగా లేదనేది యీ 341 యొక్క మూలసూత్రమని నేను వివరిస్తున్నాను సెంట్రల్‌గవర్నమెంట్ గుడ్డెద్దు చేలో పడ్డట్లు వ్యవహరిస్తున్నది స్టేటు గవర్నమెంట్ దానిబిడ్డక్రింద వ్యవహరిస్తున్నది గుడ్డెద్దు చేలో పడిన విధంగా ఉండటం బాగాలేదు మనం విశాల ధృక్పధంతో వ్యవహరించాలని నేను భావిస్తున్నాను నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా చెబుతున్నాను ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా ఆలోచించాలి వ్యక్తిగతంగా ఆలోచించాలి విజ్ఞానవంతులతో ఆలోచించాలి, తమ పార్టీ మనుష్యులతో ఆలోచించాలి ఆఫీసర్స్‌తో ఆలోచించాలి దీనిని ఏదో టుమ్రికిర్రింద ఆలోచించటానికి వీలులేదు ఇది ఢిల్లీ సమస్య కాదు ఈశ్వరీబాయిగారు "లోకల్' అన్న విషయంలో తెలంగాణావారికి బ్రహ్మాండమైన అన్యాయం జరుగుతుందని చెప్పటం జరిగింది తెలంగాణావారికి అన్యాయం జరిగినా ఆంధ్రులకు జరిగినట్లే ఆంధ్రులకు ఏమాత్రం అన్యాయం జరిగినా తెలంగాణావారికి జరిగినట్లే తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగినదని అన్నప్పుడు తెలంగాణాకు అన్యాయం జరగటానికి వీలులేదని చెప్పాము తర్వాత ఆంధ్రులకు అన్యాయం జరిగినపుడు—ఆంధ్రులకు అన్యాయం జరగకూడదని పోరాటము చేశాము ఇపుడు ప్రభుత్వం తెలివితక్కువగా యీ లోకల్ అన్న సమస్యను లేవదీస్తున్నది లోకల్ అంటే ఏమిటి ? లోకల్ అంటే యీ రాష్ట్రంలో పుట్టిన మనిషి కాదు లెక్క మనిషి ఒక బొమ్మ ఆ బొమ్మ ఎక్కడ పుడితే అక్కడ ప్రాణంతో కాళ్లు చేతులు ఆడిస్తాడు ఇపుడు యూనివర్శిటీలో విద్యాప్రవేశాలకుగాని ఇతర విషయాలకు గాని లోకల్ అన్న పదం పెట్టి గందరగోళపరచే తప్పుడు విధానం మానుకోవాలని కోరుతున్నాను సెంటర్‌నుండి ఆర్డర్ వచ్చింది అంటున్నారు అది చర్చనీయాంశమైన విషయము "లీగల్" అని చెప్పినంతమాత్రమున సమస్య పరిష్కారం కాదు ఈ సమస్య దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి ఒక బ్రహ్మాండమైన బాధ్యత మన ముఖ్యమంత్రిగారి మీద పడిందని నేను భావిస్తున్నాను ఆ విషయంలో మేము ఇచ్చే సూచనలు ముఖ్యమంత్రిగారు సదుద్దేశ్యంతో ఆలోచించాలని చెబుతున్నాను ఇది ప్రతిపక్షం ఏదో చెబుతున్నదనే ధోరణిలో ఆలోచించకుండా, దీనిపై చర్చించి దీర్ఘంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను ఈ లోకల్—వ్యవహారం—తెలివితక్కువగా తేవటం అవుతుందిగనుక, ఇది విడ్డూరపరిస్థితి తెచ్చేది అవుతుందిగనుక యీ విషయంలో దీర్ఘంగా ఆలోచించటానికి పూనుకొని తదుపరి నిర్ణయం చేయాలి ఇపుడు అంతా చేసేశాము—అని చెప్పటం మంచిదికాదు అందువల్ల నేను యీ నోటీసుపైన సంతకం పెట్టాను.

శ్రీ కె రంగదాసు —అధ్యక్షా, సి వి కె రావుగారు సంకుచితవాదులను సంతృప్తిపర్చటంకొరకు చేస్తున్నారని అన్నారు ఎవరి హక్కులుగురించివారు మాట్లాడటము సంకుచిత వాదమా ? ఆ పదాన్ని సి వి కె రావుగారు సవరించుకోవాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ సి వి కె రావు — నేను హోల్‌హార్టెడ్‌గా విశ్వసించే ఆ విషయం చెప్పాను

శ్రీ జె వెంగళరావు — అధ్యక్షా ఎక్కువమంది నేను స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వక ముందే మాట్లాడితేకాంట్రవర్షియల్ విషయాలు వస్తాయి నేను స్టేట్‌మెంట్ చేసిన తర్వాత వారు క్లారిఫికేషన్స్ అడిగితే బాగుంటుంది

శ్రీ ఎం నాగిరెడ్డి — అధ్యక్షా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఈ విషయంపైన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేస్తామన్నారు. ఆ ప్రకటన చేసిన తర్వాత దానిలోని మంచి చెడులనుగురించి ఏమి చేయాలని అన్నది ఆలోచిస్తే మంచిది. అసలు ఆ ప్రకటన రాకముందే చర్చ మొదలుపెట్టి రెండువైపులా అటు ఇటు లాగుతూ పోతుంటే—అది సరిగా ఉన్నదని మేము భావించటంలేదు చీఫ్‌మినిస్టర్ గారిని స్టేట్‌మెంట్ చెయ్యనివ్వండి. దానిమీద చర్చ ఎలా అన్నది ఆలోచించ వచ్చును క్లారిఫికేషన్స్ అడగవచ్చును

Sri J Vengala Rao — Sir, the Government of India have, by notification, brought into force the Constitution (32nd Amendment) Act, 1973, with effect from the 1st July, 1974 As Hon Members are aware, this was enacted by the Parliament to facilitate the implementation of the Six-point formula Item 2 of the Six-point formula envisaged "institution of uniform arrangements throughout the State enabling adequate preference being given to local candidates in the matter of admission to Educational institutions" I am glad to state that simultaneously with the enforcement of the Constitution (32nd Amendment) Act, the President has issued 'The Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admissions) Order, 1974 a copy of which I am placing on the Table of the House This order is intended to provide equitable opportunities and facilities for people belonging to different parts of the State in the matter of education

The Order is applicable to admissions to the Universities in the State and to other Educational institutions subject to the control of the State Government, other than primary and Secondary schools The various districts of the State have been grouped into 3 zones corresponding to the recently altered territorial jurisdictions of the Andhra University, the Osmania University and Sri Venkateswara University respectively Each zone will serve as the local area in respect of the concerned universities and other non-statewide educational institutions situated within that zone

A candidate who has studied in an educational institution in one local area for a period of not less than four consecutive academic years ending with the academic year in which he appeared for the relevant qualifying examination will be considered as a local candidate of that local area In cases where a candidate has not studied in any educational institution for the whole or any part of the four

consecutive academic years referred to earlier he will be considered as a local candidate only if he has resided in that local area for four consecutive years immediately preceeding the relevant qualifying examination

For regulating admissions, the universities and educational institutions in the State have been divided into two categories, (1) non Statewide universities and educational institutions, and (2) State-wide universities and educational institutions The Andhra Pradesh Agricultural University and the Jawaharlal Nehru Technological University and the four institutions mentioned in the schedule to the order come under the second category All other universities and educational institutions in the State come under the first category

In the case of non-State-wide universities and institutions after excluding the seats reserved for candidates from outside the State, 85 per cent of the remaining seats in every course of study will be reserved in favour of local candidates belonging to the Andhra University area, the Osmania University area and Sri Venkateswara University area in the ratio 42 36 22 corresponding to the ratio of population of these areas I may mention here that it has been made clear that reservations in the matter of admission in favour of women, socially and educationally backward classes of citizens, the scheduled castes and the scheduled tribes will remain unaffected by the operation of this order

Certain misgivings have been expressed in certain quarters about this order, the provisions of which I have just now explained I would like to assure this House that while implementing this order, care will be taken to see that no deserving candidate has cause for grievance In particular, so far as the twin cities are concerned, it is our intention to increase, on an adhoc basis the seats offered in certain courses of studies whenever necessary, to ensure that deserving candidates who would otherwise have secured seats are not deprived of seats due to implementation of this order For this purpose, the specific courses of study where such action will be called for are being identified The Government have already issued Orders that the 50 extra seats sanctioned earlier for M B B S course and B E Course in the Colleges in the City will be continued in the current year also There will be no reduction in medical or engineering seats in the Government or University Colleges this year In the M Sc (Physics) and M Sc (Chemistry) Courses in the Osmania University the effective number of seats is being raised I would like to once again assure the House that we shall take all appropriate action to see that no hardship is caused as a result of the implementation of this order

Before I conclude, I may also bring to the notice of the hon Members that the Government of India are taking action to establish the Central University at Hyderabad A Bill for this purpose is being introduced in the Parliament

10 10 a m నేను మొన్ననే చెప్పాను గౌరవసభ్యులు కొంతమంది అనుమానాలు లేవదీశారు ఒక మాట గౌరవ సభ్యులందరికి మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను మన మీద చాల గురుతరమైన బాధ్యత యున్నది ఈ చిన్న విషయములో అన్‌నెససరి కాంట్రవర్శీస్ లోకి పోయేదానికన్న దీనిలో ఎవరికి నష్టము కలుగకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వము అన్ని ఆలోచించి మనము కూడ ఆలోచించి ఈ ఆర్డర్సు వచ్చేటట్లు చేశాము రంగిదాసుగారు మొన్న అడిగిన ప్పుడు చెప్పాను నిన్న ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ వైస్‌ఛాన్సలర్‌ను పిలిపించి మాట్లాడాను సీట్స్ విషయములో మామూలుగా వచ్చే యిబ్బంది ఒక చోట వస్తుంది టెక్నికల్ కోర్సెస్ పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ కోర్సెస్‌లో యిబ్బందివస్తే వాటిలో కావలసినన్ని సీట్స్‌ఎక్‌స్ట్రా పెట్టడానికి నేను యూనివర్శిటీ వైస్‌ఛాన్సలరుతో మాట్లాడాను ఆయన ఒప్పుకున్నారు దయచేసి గోరంతలు కొండంతలుగా చేసి రాజకీయముగా ఉపన్యాసాలు చేయవద్దని మీ ద్వారా స్నేహితులందరిని ప్రార్థిస్తున్నాను మనమీద చాల గురుతరమైన బాధ్యతయున్నది అనేకకష్టాల తరువాత ఈ రాష్ట్రాన్ని సమగ్రముగా తీసుకువెళ్ళవలసిన బాధ్యత యున్నది కాస్త పైస్థాయిలో ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను ఏ డిఫికల్టీ వచ్చినా వాటిని తీసివేయడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం ఉన్నదని చెప్తున్నాను శ్రీరాములుగారు ఒక మాట చెప్పారు శ్రీరాములుగారిని కూడ బాగా ఆలోచించమని చెప్తున్నాను ఇప్పుడు ఈ ఆర్డరులో మేము పెట్టినది క్రొత్తది ఏమీలేదు ఇప్పుడు ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ యాక్టులో 15 పర్సెంటు ఓపెన్ టు ఆల్ అనేది ఇప్పటికేయున్నది అది వెంకటేశ్వర, ఆంధ్రయూనివర్శిటీలో లేదు ఈ ఆర్డరు తరువాత ఆంధ్ర వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటీలో వచ్చినది స్టేట్‌లో ఒక ఆఫీసర్ చిత్తూరునుంచి హైదరాబాద్ వస్తాడు అటువంటి వారికోసం ఈ 15% పెట్టాము ఆ డిఫికల్టీని రిమూవ్ చేయడానికే 15% పెట్టామని మనవిచేస్తున్నాను ఈ హార్టు బర్నింగ్ దేనికి వచ్చినదనేది చెప్పాలి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడ్డ తరువాత ఆంధ్ర ప్రాంతము నుంచి రాయలసీమ ప్రాంతము నుంచి వచ్చిన కుటుంబాల యొక్క పిల్లలకు ముల్కీ సర్టిఫికెట్స్ లేకపోవడము వల్ల వచ్చిన యిబ్బంది ఈ ఆందోళన వస్తే ఈ నాడు అది క్లియర్ 1వ క్లాస్ నుంచి చదువుకొని పాస్ అయిన వాడికి ఏ యూనివర్శిటీ ఏరియాలో చదివితే ఆ యూనివర్శిటీలో వస్తుంది దానికి రిస్ట్రిక్షన్ లేదు సర్టిఫికెట్ అక్కరలేదు మధ్యలో వచ్చినవారు కనీసం నాలుగు సంవత్సరాలు అయినా ఉండాలి 7వ క్లాస్ పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషను ఇక్కడ పాస్‌అయి 10వ క్లాస్‌కు వస్తే క్వాలిఫైయింగ్ అని పెడితే బాగా ఉంటుందని మనవిచేశాము దీనివల్ల ఎవరికి యిబ్బంది వద్దు, దయచేసి పాత కథలన్నీ మనస్సులో పెట్టుకొని ఉపన్యాసాలు చెప్ప వద్దని తమద్వారా నేను గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను

Mr Speaker —Why not we close this matter at this stage in view of the statement made by the Chief Minister ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —నేను క్లియర్‌గా చెప్పాను చాల శాటిస్‌ఫాక్టరీగా యున్నది యూనివర్శిటీ వైస్‌ఛాన్సలర్‌తో మాట్లాడాను ఆయనకూడ ఒప్పుకున్నాడు దీనివల్ల ఏమైనా యిబ్బంది ఉంటే యూనివర్శిటీలో అవసరము అయితే కొన్ని సెక్షన్స్ ప్రారంభము చేస్తామని చెప్పారు, నేను ఒప్పుకున్నాను దయచేసి ఇన్‌టరెస్టు ఆఫ్ ది స్టేట్ దీనితో కోఆపరేట్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ పి జనార్ధనరెడ్డి —చీఫ్ మినిష్టర్‌గారు స్టేట్‌మెంటు చేసినాక చాల అనుమానాలు పోయినాయి అనుకోండి అయినా కొన్ని అనుమానాలు మిగిలిపోయినాయి. ఎందుకంటె మేము ఎప్పుడు మరచిపోము రెండు రాష్ట్రాల కలయిక మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చరిత్ర అది పోనియండి

శ్రీ జె వెంగళరావు — అందుకోసమే వెనుకటిది మరచిపోయి క్రొత్తగా ఆలోచించమని అన్నది మనకు అధికారం కూడ యిచ్చారు ఈ సంవత్సరములో యిది యింప్లిమెంటు చేసినప్పుడు డిఫికల్టి వస్తే మనము అంతా కూర్చుని రెక్టిఫై చేసుకోవచ్చు

శ్రీ పి జనార్ధనరెడ్డి —విశాల దృక్పథం మాకు ఉన్నది విశాల దృక్పథం పెట్టుకొని we do not want to be exploited అందుకని చీఫ్ మినిష్టర్ గారికి రెండు సజెషన్స్ చేస్తాను ఎక్కడి ప్రాంతం వారు అయినా హైదరాబాద్‌లో చదువుకోనీయండి మాకు అభ్యంతరము లేదు ఆ సర్టిఫికేట్ వల్ల మమ్ములను ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయకుండా ఏదైనా ప్రొటెక్షన్ యివ్వండి పూర్వము మా దగ్గర యిక్కడ స్కూల్స్ సంఖ్య కాలేజీల సంఖ్య తక్కువ 70 కాలేజీలు వుంటే 35 కాలేజీలు హైదరాబాద్ సిటిలో ఉన్నాయి కడమ 35 మాత్రమే డిస్ట్రిక్ట్సులో ఉన్నాయి అంటే ఎడ్యుకేషనల్ ఫెసిలిటీస్ మా డిస్ట్రిక్ట్సులో లేవని మీరు ఒప్పుకోవాలి అందుకనే పూర్వం హైదరాబాద్‌లో డిస్ట్రిక్ వైజ్ కోటా ఉండేది మెడికల్ కాలేజస్ వాటిలో కరీంనగర్‌కి 10 సీట్లు వరంగల్ జిల్లాకు 10 సీట్స్ యిట్లా డిస్ట్రిక్టువైజ్ కోటా వుండేది మా దగ్గర ఎడ్యుకేషనల్ ఫేసిలిటీస్ లేవు అందుకొనము అది పెట్టాము సిటీ వారు మమ్ములను ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయకుండా రక్షించాలని పెట్టుకొన్నాము

శ్రీ జె వెంగళరావు —డిస్ట్రిక్టువైజ్ కూడ చేస్తే కాన్‌స్టిట్యూషనల్‌గా స్టాండు కాదు సుప్రీమ్ కోర్టు స్ట్రైక్ డౌన్ చేస్తుంది

శ్రీ పి జనార్ధనరెడ్డి —వారికి అవసరం ఉన్నవి అన్నీ కాన్‌స్టిట్యూషనల్ అమెండుమెంటు తెచ్చుకుంటారు ప్రజలకు అవసరం ఉన్నవి కాన్‌స్టిట్యూషనల్ అమెండుమెంటు అవసరం లేదు మీరే ఆలోచించండి

శ్రీ జె వెంగళరావు —మీ అనుమానాలు తీసివేయడానికి వరంగల్‌లో యూనివర్శిటీ స్వతంత్రంగా పెట్టాలి, సిటీ దాడిని తట్టుకోడానికి పెట్టాలి అనుకొన్నాము (యింటరప్షన్) ఆశావాదులకు తొందరగా వస్తుంది—నిరాశావాదులకు రాదు

శ్రీ పి జనార్ధనరెడ్డి —లోకల్ కాన్‌డిడేట్స్ విషయం 341 యిచ్చారు యూనివర్శిటీ విషయం చెప్పారు అది సమంజసం అనుకోండి క్రింద ఒక క్లాజ్ యున్నది. 4 ఏండ్లు ఎవరు ఉంటే వాడు లోకల్ కాన్‌డిడేట్ అన్నారు అది చాల వేగ్‌గా యున్నది ఆ పోర్షన్ మాత్రం— యిక్కడ కూర్చున్న ఇంటిగ్రేషన్‌ను హృదయపూర్వకంగా ప్రేమించే మా కమ్యూనిస్టు సోదరులు కూడ కొంచెం దానిలో

ఒప్పీలు అయితే బాగా ఉంటుందని ఢిల్లీలో మాట్లాడినప్పుడు 7, 10 ఏండ్లు ఉండెనని మాకు తెలిసినది ఈ పీరియడును పొడిగిస్తే

శ్రీ జె వెంగళరావు — అది కరెక్ట్ కాదు వారు అప్పుడు పాల్గొనలేదు గదా ? అందుకని వారికి తెలియదు

శ్రీ పి జనార్దనరెడ్డి —పేపరులో వచ్చిన వార్త మేము అందరము పాల్గొంటామా ? పేపరులో వచ్చిన వార్త నిజం అనుకొనే చెవుతున్నాము ప్రజలలో విద్యార్థులలో కూడ పీరియడు కొంచెం ఎక్కువ చేయించాలి అని యున్నది ఎక్కువ చేయించి వెంగళరావుగారు అడ్మినిస్ట్రేషన్ పకడ్బందీగా చేస్తారు అక్కడ మంచి యిక్కడ ఉద్యోగాలు చూసుకోకుండా అవన్నీ చేస్తారని మేము ఆశిస్తున్నాము దీనికి ఏమైనా భిన్నంగా నడుమకుంటే ఈశ్వరీబాయిగారు చెప్పినట్లు ఏదైనా రాకుండా చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ జె వెంగళరావు —మీకు ఈశ్వరీబాయిగారికి ఆ అవకాశం రాకుండా చూస్తాను మేము అదేదో సరిచేస్తాము

10-20 a m శ్రీ ఎన్ వెంకటరత్నం (గుంటూరు) —అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినదానిపై ఒక క్లారిఫికేషను అవసరమవుతున్నది ఎందుకంటే — యిప్పుడు యిది మన రాష్ట్రానికి ఏకైక రాజధాని అయిన కారణముచేత యిక్కడ కొన్ని ప్రత్యేకమైన కోర్సెస్ పెట్టడం జరిగింది ఇతర ప్రాంతాలలో చదువుకున్నవారు, యిక్కడ ఏర్పాటుచేసిన ప్రత్యేకమైన కోర్సులలో చేరి చదువుకోవాలనుకుంటే ఇక్కడ నాలుగుసంవత్సరాలుగా చదువుకోలేదనే కారణంతో, యిక్కడ ఎడ్మిషన్ యివ్వడానికి వీలులేదనేది వస్తుంది ఆ రకమైన డిఫికల్టీని మన ప్రభుత్వం ఏవిధంగా సాల్వ్ చేయాలని యోచిస్తున్నది ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —దానిని రిమూవ్ చేయడానికి సాధ్యమైనంత త్వరలో సెంట్రల్ యూనివర్శిటీరానున్నది ఇది స్టాప్‌గాప్ ఎరేంజ్‌మెంట్, సెంట్రల్ యూనివర్శిటీ వచ్చినప్పుడు ఆ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది ఆ ట్రబుల్ లేకుండా చేయడానికే సెంట్రల్ యూనివర్శిటీ ఏర్పాటుచేయడం కూడా

శ్రీ ఎన్ వెంకటరత్నం —ఇక్కడ కొన్ని ప్రత్యేకమైన కోర్సెస్ పెట్టడం జరిగింది ఇది కామన్ కాపిటల్ కావడంవల్ల, ఆ కోర్సెస్‌లో ఎడ్మిషన్ కావాలంటే తతిమ్మా ప్రాంతాల వారికి, నాలుగు సంవత్సరాలుగా యిక్కడ చదువుకోలేదు కాబట్టి ఎడ్మిషన్ యివ్వడానికి వీలులేదనే డిఫికల్టీ వస్తుంది కాబట్టి, దానిని ఏ విధంగా సాల్వ్ చేయాలని యోచిస్తున్నారు ?

శ్రీ జె వెంగళరావు —దానికొరకే 15 పర్సెంటు అని పెట్టింది ఈ 15 పర్సెంట్ ఉస్మానియా యూనివర్శిటీలో యిదివరకునుంచీ కూడా వున్నది ఆ 15 పర్సెంట్ అవకాశం యింతవరకు ఆంధ్ర, వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటీలలో లేదు

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి —అధ్యక్షా, ఈ సభలో ద్వేషపూరితమైన వాతావరణం లేకుండాపోవలసిన అవసరమున్నది అనురాగము, అనుబంధము పెంచుకోవలసిన అవసరం కూడా వుంది ఈశ్వరీబాయిగారు ఆగ్రహం కొంచెము తగ్గించుకుని మమ్ములనందరినీ వారి సోదరులుగా భావించవలసిన అవసరమున్నది అందువల్ల, వీలుంటే, ఆమె ఆశీర్వచనంతో ఎలాంటి ద్వేషం లేకుండా అందరం సమైక్యంగావుంటే బాగుంటుంది ఇంకా ఏమైనా షరతులువున్నా, అవి దయచేసి లేకుండాచేసి మా అక్కగారిగా కీర్తిప్రతిష్ఠలు తెచ్చుకోవాలని విజ్ఞప్తిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి —అధ్యక్షా మేముకూడా అనుకున్నాం – ఆంధ్రులు అంటే అన్న మాదిరిగా, ఇక్కడి వారు తమ్ముళ్లమాదిరిగా అనుకున్నాం అది ఎలా తయారైందంటే—ఒక బర్రెను పట్టుకొచ్చారు యిద్దరన్నదమ్ములు పెంచుకోవాలని దానినెలా పంచుకోవాలనే సమస్య వచ్చినప్పుడు అన్న చెప్పాడు – నేను వెనుకభాగం తీసుకుంటాను, నువ్వు ముందుభాగము తీసుకో అని అన్నమీద భక్తి విశ్వాసాలు, మర్యాద వుండాలిగదా అని తమ్ముడు అందుకు ఒప్పుకున్నాడట అన్నది వెనుకభాగం అంటే అన్న పాలు పితుక్కుంటూవుంటాడు, తమ్ముడిది ముందుభాగం – అంటే ఎప్పటికీ తమ్ముడుగడ్డి వెయ్యడం, మేతపెట్టడమే బర్రెకు, ఆ విధంగా తయారైంది చివరకు

మిస్టర్ స్పీకర్ —వెనక భాగమా, క్రింది భాగమా? అంటూ, యిప్పుడు బర్రెకథ వద్దు

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి –శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు చెప్పారు నన్నుగా అక్కగా భావిస్తున్నానని ఆయన ఒక యిస్యూ తీసుకువచ్చారు అందువలన నేను చెబుతున్నాను ఇక్కడ అన్యాయం జరుగుతున్నది, అవకతవకలు జరుగుతున్నవి బర్రెపంపకం లాగా అన్న ఎప్పటికీ లాభం పొందుతున్నాడు తమ్ముడు గడ్డి వెయ్యలేక చచ్చిపోయాడు అందరం కలిసివుండాలంటే ఆ పరిస్థితి తీసుకురాకండి లోకల్ అనే దానికి 4 సంవత్సరాలు అని యిచ్చిన డెఫినిషన్, అది మాత్రం చాలా అన్యాయంగా వుంది దానికి నేను ఒప్పుకోవడం లేదు మీరు సెంటర్‌కుపోయి ఇన్‌ఫ్లుయెన్స్ చేసి దానిని మార్పించండి, మరో యాజిటేషన్‌కు తావుయివ్వకండి మీహయాంలో అటువంటిది జరగకుండా చూడండి తుపాకులు పట్టి పిల్లలను చంపే పరిస్థితి తీసుకురాకండి ప్రశాంతంగా వుండాలంటూ తిరిగి 'నాలుగు సంవత్సరాలు' అని డెఫినిషన్ యిస్తే అది ఏ విధంగా న్యాయం అవుతుంది?

శ్రీ జె వెంగళరావు —ఆ బర్రెను ఎమిష్టిగా అంతా మేపుకుని అంతా దాని పాలు త్రాగితే బాగుంటుంది

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re (1) Murder of Sri Mandapati Ramachrandra Raju, President, Parchayat Samithi, Kasimkota, Anakapalle Taluk, Visakhapatnam District

శ్రీ పి వి రమణ (అనకాపల్లి) —అధ్యక్షా విశాఖజిల్లా కశింకోట సమితి అధ్యక్షులు మండపాటి రామచంద్రరాజు, ఆయన గత 14 సంవత్సరాలుగా యీ సమితి అధ్యక్షులుగా వుంటున్నారు వీరు జూన్ 18వ తేదీన చాలా ఘోరంగా హత్య చేయబడ్డారు కాని ఇంతవరకు పోలీసు ఎలాంటి చర్య తీసుకున్నట్లు కనిపించడం లేదు ఈహత్య కూడా ఎలా జరిగింది ఏమిటి? అనేది కూడా స్పష్టంగా తెలుసుకోవడానికి వారు కుక్కలను కూడా ఉపయోగించి క్లూస్ రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది పోలీసు డాగ్స్ వచ్చిన తరువాత కూడా యింతవరకు వారు ఎలాంటి చర్యతీసుకున్నట్లు లేదు ఒక వాతావరణం ఆ ప్రాంతంలో కనిపిస్తున్నది అదేమంటే —ఒకవేళ యీ మర్డర్ చేసినది ఎవరో బయటపడినప్పటికి కూడా వారిపై కేసు వుండదు, వారిపైన ఎలాంటి చర్య తీసుకోరు అని-ఎందుకు వచ్చిందో యిలాంటి వాతావరణం అక్కడ కనిపిస్తున్నది కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిని పరిశీలన చేసి, పోలీసు డిపార్టుమెంటు కూడా ఎందుకు నెగ్లెక్టు చేస్తున్నదో కనుక్కొని హత్యా విషయంలో సరియైన చర్య తీసుకోవడానికి గాను సరియైన ఆఫీసర్‌ను ఒకరిని నియమించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. దీనికి సంబంధించిన వివరాలను తెలియజేస్తూ ఒక స్టేట్‌మెంట్ చేయవలసినదిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

10-25 a m (Mr Deputy Speaker in the Chair)

Sri J Vengala Rao —On the intervening night of 18/19-6-1974 Sri Ramachandra Raju slept in a thatched hut in his mango grove on the outskirts of Thimmarajupeta village close to the main Road He was found dead in the early hours of 19-6-1974 by his farm servant and the husband of his niece His neck was cut obviously with a heavy knife causing gaping cut injury Immediately on intimation police dogs were rushed to the scene of offence The dogs went to the houses of some persons All those persons and some more persons were thoroughly interrogated, but so far no clues have been obtained Sustained efforts are being continued to locate the offenders.

(ii) re Collection of one quintal of levy Paddy from ryots cultivating one acre of land

*శ్రీ బి రామశర్మ (దేవరకొండ) —అధ్యక్షా 1972 లో అసెంబ్లీలో యీ
లెవీ సమస్యపై చర్చ జరిగి ఆనాడు రెండున్నర ఎకరాలు నుంచి వున్న రైతునుంచి
లెవీ తీసుకోవాలనే రూపంలో నిర్ణయం జరిగింది అది 73 అబీ వరకు ఆ నిర్ణయం
అమలుజరిగి, 73 తాబీలో ఆ రెండున్నర ఎకరాలవరకువున్న మినహాయింపు తీసివేసి
ఎకరం వున్న రైతు దగ్గర నుంచికూడా లెవీ వసూళ్లు సాగించాలని ప్రభుత్వం ఒక
కలంపోటుతో ఉత్తర్వుయి జారీ చేసింది ఈ ఉత్తర్వువల్ల గ్రామాలలోని వ్యవసాయ
కార్మికులు, పేద రైతులు ఎన్నో బాధలకు గురి అవుతున్నారు డెల్టా ప్రాంతాలలోని
పంటను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం యీ నిర్ణయం చేసినట్లుగా అనిపిస్తున్నది
డెల్టా ప్రాంతంలో ఎకరానికి 30-35 బస్తాలు వస్తాయి కాబట్టి, ఒక బస్తా యివ్వడం
కష్టం కాదని యీ నిర్ణయం చేసి వుంటారు కాని, తెలంగాణాలో ఎకరాకి 5
బస్తాలు మాగ్జిమమ్ వెడుతుంది ఇక్కడ వున్న భూములన్నీ చవుడు భూములు
కాబట్టి అయిదు ఎకరాలున్న రైతు కూడా ఆ ప్రకారం లెవీ కట్టి తన వ్యవసాయ
ఖర్చులు వెళ్లదీసుకోవడం సాధ్యం కాదు ఇదివరకు ప్రభుత్వం రెండున్నర ఎకరాల
వరకు మినహాయించింది ఆ ప్రకారం చేసి, యిప్పుడు తిరిగి మిగతా లెవీ కొరకు
పేద రైతాంగంపై తీవ్రమైన దాడి జరుగుతున్నది రెండున్నర ఎకరాల నుంచి
గ్రేడెడ్ సిస్టమ్ ప్రకారం లెవీ వసూలు చేయాలని యింతకు ముందు నిర్ణయం చేయడం
జరిగింది ఇప్పుడు ఎకరం వున్న రైతునుండి కూడా ఒక క్వింటాల్ ప్రకారం
వసూలు చేయాలనడంవలన పేద రైతాంగం చాలా బాధలకు గురి అవుతున్నారు
ప్రభుత్వం వారిమీద దాడి చేస్తోంది పోలీసు కేసులు పెడుతున్నారు దీనివల్ల
రైతాంగానికి నష్టం కలుగుతున్నది ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వం లెవీ వసూలు చేసిన 10 30 a m
సందర్భంలో లెవీ చెల్లించలేక ప్రభుత్వం చేస్తున్న దాడులకు తట్టుకోలేక క్వింటాలుకు
20 రూపాయలు మిల్లువారికి యిచ్చి—లెవీ ఏజెంటుకు యిచ్చి లెవీ చెల్లించినట్లుగా
రశీదులు తీసుకున్న ఘటనలు అనేకం ఉన్నాయి ఈ లెవీ పద్ధతిద్వారా పేదవారికి
బలహీనవర్గాలకూ ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలనుకుంటున్నది అమలుకావడంలేదు
ఒక ఎకరం వున్నవారినుండి కూడా లెవీ తీసుకోవాలనే విధానం మార్చుకోవాలి 5
ఎకరాలు కాని కనీసం రెండున్నర ఎకరాలున్న రైతుమంచి, అయినా గ్రేడెడ్ పద్ధతి
పైన లెవీ వసూలు చేసే పద్ధతి ప్రభుత్వం అనుసరిస్తుందనే విధంగా మంత్రిగారు
ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ —అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రానికి కావలసిన అవస
రానికి మంచి ధాన్యం సేకరించారని అనుకొంటున్నాము 1, 2 3, ఎకరాలున్న
రైతులకు వచ్చే యీల్డు ఏమిటనేది గమనంలోకి తీసుకుంటే వారిని యీ లెవీనుంచి
ఎగ్జంప్టు చేసే అవకాశాలు చాలా ఉన్నాయి అందువల్ల తక్షణమే 5 ఎకరాలలోపు
వున్న రైతులను లెవీ నుంచి ఎగ్జంప్టు చేయాలని కోరుతున్నాము లెవీ విధానం
చిన్న రైతులమీదకూడా యింపోజ్ చేసిన తరువాత వారిని లంచాలకు గురిచేసి, లెవీ
డిమాండు నోటీసులిచ్చి డబ్బు కాజేసే వైఖరి యిందులో వున్నది కనుక వారిని
పూర్తిగా మినహాయించాలని, ఆ విధంగా యిప్పుడు స్టేటుమెంటు చేసి అమలు

చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను మన అవసరాలకు మించిన ధాన్యం సేకరించినట్లు అనేక ప్రకటనలద్వారా వింటున్నాము ఇది చిన్న రైతులను ఏడిపించే విధానం కాబట్టి దీని మంచి వారిని విముక్తి చేయాలని ఎగ్జంప్టు చేయాలని కోరుతున్నాను

* The Minister for Municipal Administration (Sri Challa Subbarayudu) deputised for the Chief Minister —Sir during Kharif 1973-74 paddy levy was introduced Under this Order, the ryots cultivating less then 2 1/2 acres were exempted During Rabi also paddy levy was implemented But the exemption given was in respect of less than one acre and any ryot cultivating one acre and more had to deliver the prescribed percentage of paddy This year a procurement target of 6 lakh tonnes has been fixed by the Government of India for Andhra Pradesh State Out of this, 3 lakh tonnes were to be released for Central Pool for export to other States The balance available will be only 3 lakh tonnes to meet the local requirements With a view that large stocks are supplied through fair price shops during the lean months, the Government intended to procure as much stocks as possible, and with this view Producers Levy was implemented During Kharif 1973-74 a quantity of a lakh tonnes could be procured Therefore, an exemption limit below 2 1/2 acres given in Kharif was revised in Rabi season to below one acre Even after fixing the lower exemption limit the Government could procure only 1 lakh tonnes so far during Rabi and in case the ryots cultivating one acre were exempted, the procurement would have been far less The Rabi area is much less than Kharif area and naturally the exemption limit had to be lowered during Rabi The area cultivated in Kharif is 24 64 lakh hectares and in Rabi 7 93 lakh hectares

In this connection I would like to mention one more point Sir So far as Kharif is concerned the coarse rice which is procured in Kharif is being consumed in the State and the Ryots prefered Kharif produce than the Rabi, because, in Rabi more brokens will be there There is some difference between delta and non delta so far as levy is concerned In the delta area hitherto it was mainly made for boiled rice, for the personal consumption of the ryots as they prefer this one In the light of the rising prices we thought of releasing more stocks to fair price shops That is the object with which this revision was made and so far project area is concerned the quantum fixed is two quintals and in non project area it is one quintal upto five acres and above five acres there is a difference between project and non-project area In non project area we are differentiating the sources of irrigation also

PAPER PLACED ON THE TABLE

ANDHRA PRADESH EDUCATIONAL INSTITUTIONS (REGULATION OF ADMISSIONS) ORDER, 1974

Sri G Rajaram —Sir, with your permission on behalf of the Chief Minister, I beg to place on the Table a copy of the Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admissions) Order, 1974

Mr Deputy Speaker —Paper placed on the table.

VOTING OF DEMANDS FOR 1974-75

Demand No XXXV—Minor Irrigation—Rs 7,66,97,000

Demand No XLIV—Multi purpose River Projects—
Rs 23,69,70,000

Demand No XLV—Irrigation—Rs 64,45,44,000

Demand No XLVI -Power Development—Rs 43,23,76,000

The Minister for Irrigation (Sri V Krishnamurthy Naidu) — Sir, I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 7 66,97,000—under Demand No XXXV—Minor Irrigation "

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 23 69 70,000—under Demand No XLIV-Multi-purpose River Projects "

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 64,45 44,000—under Demand No XLV—Irrigation *

Sri G Rajaram ,—Sir I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 43,23,76,000—under Demand No XLVI—Power Development "*

Mr Deputy Speaker —Motions moved

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి —అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్సుకు సంబంధించి నోట్సు యీనాడు 9 గంటలకు మాకు యిచ్చారు వాటిని చదువుకొని పదిన్నర గంటలకు వాటిమీద మాట్లాడాలంటే యిదేమీ చిన్న పని కాదు ఇంతకుముందు సాంప్రదాయమేమంటే—ఒకరోజుముందుగానే యిచ్చేవారు దీనిమీద తమరు ఒక నిర్ణయము తీసుకుంటే బాగుంటుంది

Mr Deputy Speaker —Ministers may please take note of it Next we will take up Cut Motions

Demand No XXXV-Minor Irrigation—Rs 7,66,97,000

Sri Md Rajab Ali —I beg to move

To reduce the allotment of Rs 7,66,97,000 for Minor Irrigation by Rs 100

దెంది ప్రాజెక్టు డాంపై షట్టర్సు నిర్మాణం కొరకు ప్రజల కోర్కెను మన్నించని ప్రభుత్వ చర్యకు నిరసనగా

Mr Deputy Speaker —Cut Motion moved.

Sri N Venkata Ratnam —Sir I beg to move

To reduce the allotment of Rs 7,66,97,000 for Minor Irrigation by Rs 100

For failure to provide adequate water in time

---

*See Appendix for the Explanatary Notes furnished to the House by the Ministers

Mr Deputy Speaker —Cut Motion moved

Demand No XLV Irrigation—64,45,44,000

Sri Md Rajab Ali —Sir I beg to move

To reduce the allotment of Rs 64,45, 44, 000 for Irrigation by Rs 100

నాగార్జునసాగరు ఎడమ కాల్వ నిర్మాణానికై తగినన్ని నిధులను కేటాయించి నల్లగొండ ఖమ్మం జిల్లాలకు సత్వరం నీటిని అందించలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా,

Mr Deputy Speaker —Cut Motion moved

Sri Md Rajab Ali —Sir I beg to move

To reduce the allotment of Rs 64,45,44,000 for Irrigation by Rs 100

ఖమ్మం జిల్లాలో నాగార్జునసాగరు కాలవతో ఉపయోగం లేని మెరక ప్రాంతమైన ఖమ్మం తాలూకాలో ప్రవహిస్తున్న "మునేరు, దుగ్గా ఆకేరు" నదులకు ఇరిగేషన్ సౌకర్యం కలిగించలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా

Mr Deputy Speaker —Cut Motion moved

Sri B Yella Reddy —Sir I beg to move

To reduce the allotment of Rs 64,45,44,000 for Irrigation by Rs 100

పోచంపాడు ప్రాజెక్టు త్వరగా నిర్మాణానికిగాను నిధులను పొందుటలో వైఫల్యము చెందిన ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

Mr Deputy Speaker —Cut Motion moved

Sri Md Rajab Ali —Sir I beg to move

To reduce the allotment of Rs 64,45,44 000 for Irrigation by Rs 100

శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు 1963 లో ప్రారంభించి ఎంతో కాలము గడిచినప్పటికి దానికవసరమైన నిధులను కేటాయించి త్వరగా పూర్తి చేయలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా,

Mr Deputy Speaker — Cut motion moved

Sri Md Rajab Ali — Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 43,23,76,000 for Power development by Rs 100

సాంకేతిక పొరబాట్లతో మీటర్లు కాలిపోతే వీటి స్థానే ప్రభుత్వ ఖర్చులతో కొత్త మీటర్లను యివ్వలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా.

To reduce the allotment of Rs 43,23 76 000 for Power Development by Rs 100

గ్రామీణ ప్రాంతాలన్నింటిని విద్యుద్దీకరించలేని ప్రభుత్వ విధానాన్ని వ్యతిరేకముగా.

To reduce the allotment of Rs 43,23,76,000 for Power Development by Rs 100

విద్యుత్ ఉత్పాదక శక్తిని పెంచడానికి మన రాష్ట్రంలో చాల అవకాశాలున్నప్పటికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటిని సక్రమంగా వినియోగించలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా

To reduce the allotment ot Rs 43,23,76 000 for Power Development by Rs 100

వ్యవసాయానికై పెంచిన విద్యుత్ రేట్లను రద్దు చేయలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా,

Mr Deputy Speaker —Cut Motions moved

Sri P Sanyasirao —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 43,23,76,000 for Power Development by Rs 100

విశాఖపట్నం తాలూకాలో తుంగరాం నాతయ్యపాలెం, అక్కిరెడ్డిపాలెం, దిబ్బపాలెం, పెదగంట్యాడ, దేవాడ గ్రామాలకు వ్యవసాయాభివృద్ధికై గ్రామాలకు రెటింగ్‌కు కరెంటు సప్లయి చేయనందున

Mr Speaker —Cut motion moved

Sri N Venkata Ratnam —Sir I beg to move

To reduce the allotment of Rs 43,23,76 000 for Power Development by Rs 500-

For failure to provide adequate funds to power Projects

Mr Deputy Speaker —Cut motion moved

Mr Deputy Speaker —Sri Yella Reddy will initiate the discussion

శ్రీ బి ఎల్లారెడ్డి —అధ్యక్షా, ఈ యిరిగేషను పద్దులమీద నేను కొన్ని విషయాలు చెబుతున్నాను మైనరు యిరిగేషనుకు 7 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు ఈ శాఖలో అసలు కేటాయించిన డబ్బు ఖర్చు కాకుండా లాప్స్ అయిపోతున్నది గత నాలుగైదు సంవత్సరాలనుంచీ అట్లాగే అవుతున్నది 1972-73లో రెండు కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తే అందులో ఒక కోటి 20 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు చేశారు లాప్స్ అయిపోతున్నది దీనిని మంత్రిగారు పరిశీలించవలసిన అవసరమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను మైనరు యిరిగేషను కాక-పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టుకుంటే వాటి ప్రయోజనం వచ్చేటప్పటికి చాలాకాలం పట్టుతున్నది ఈ 10 40 a m మధ్యకాలంలో చాలాచోట్ల చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులు కట్టుకొని లాభం పొందవలసిన అవసరమున్నది పెద్ద ప్రాజెక్టులనేవి కొన్ని ప్రాంతాలకే పరిమితమై ఉన్నాయి పెద్ద ప్రాజెక్టులవల్ల లాభం పొందని ప్రాంతాలు చాలా ఉన్నాయి అటువంటిచోట్ల చిన్న ప్రాజెక్టులు మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులు చాలా అవసరం వాటిని తీసుకోడంలో చాలా నిర్లక్ష్యం జరుగుతోంది ప్రభుత్వం మంజూరు చేసినప్పటికి అక్కడ ఖర్చు కాదు దానికి కారణం ఏమిటో అర్థం కాదు దీనిని పరిశీలన చేయవలసి ఉంది సర్వే చేయడానికి శాంక్షన్ చేయడానికి ఎస్టిమేట్సు తయారుచేయడానికి చాలా కాలం తీసుకుంటున్నారు ఈ రకంగా చాలా లాప్స్ అవుతున్నాయి ఇటువంటివి రెండు మూడు మాసాలలో టేకప్ చేసేట్లా చూడవలసి ఉంది లేకపోతే పూర్తి కావు ఇరిగేషన్ శాఖలో చాలా జాప్యం జరుగుతున్నది దీనికి కారణం ఏమిటో లోతుగా పరిశీలించవలసి ఉంది కొన్ని స్కీములు శాంక్షన్ ఐన తరువాత కూడా ఏదో కారణం చెప్పి టేకప్ చేయడంలో కూడా ఆలస్యం చేస్తున్నారు. ఇందులో మేజరు ప్రాజెక్టులకు కొంత డబ్బు కేటాయించారు నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు త్వరగా పూర్తి కావలసి ఉంది వైట్ ఎలిఫెంట్ అని ముఖ్యమంత్రిగారు అంటున్నారు అందరికీ అట్లాగే అనిపిస్తున్నది ఎంత త్వరగా పూర్తి చేస్తే అంత క్షేమం ఇతర అభ్యుదయ కార్యక్రమాలకు డబ్బు కేటాయించడానికి వీలుంటుంది అంతేకాకుండా

[illegible] డైరెక్ట్ [illegible] ప్రెషర్ [illegible] సరిగా సప్లయి కావటంలేదు చాలా చోట్ల సప్లయి స్టేషన్ సరిగా లేక మోటార్లు కాలిపోతున్నాయి [illegible] జిల్లా [illegible] ఉదాహరణకు [illegible] 10 50 a m
పడాలంటే ఉత్పత్తి ఎక్కువగా పెంచ [illegible] కృషి [illegible] [illegible] పథకాలు పూర్తి చేయడానికి [illegible] తీసుకోవాలి ఉన్న లైన్లను ఎక్స్‌టెండ్ చేసుకుంటూ పోయారు అన్ని చోట్ల లైన్లు వేసుకుంటూ [illegible] లైన్ల కెపాసిటీ పెంచి సబ్-స్టేషన్ల కెపాసిటీకి [illegible] ఎక్స్‌టెండ్ చేసుకుంటూ పోయినట్లు చాలా గ్రామాలకు యిచ్చారు దాని వల్ల కూడా సరిగా సప్లయి కావడంలేదు [illegible] రేషను [illegible] చేసినప్పటికి కూడా యిప్పటికి చాలా [illegible] ప్రాంతంలో [illegible] [illegible] ప్రాంతంలో వేరే నాలుగు గంటలు యిచ్చారు లైన్లు సరిగా లేవు సబ్‌స్టేషన్లు సరిగా లేవు కెపాసిటీ కలిగిన స్టేషన్లు లేవు 33 కె. వి. డబ్ల్యూ ఉండవలసిన చోట 11 కె. వి. డబ్ల్యూ ఉంది 133 కె. వి. డబ్ల్యూ ఉండవలసిన చోట 33 ఉంది దాని వల్ల సప్లయి సరిగా కావడం లేదు అది మెయింటెయిన్ కాకపోవడంవల్ల ఏమవుతుందంటే మోటర్లు కాలిపోతున్నాయి పంపుసెట్లు ఎగిరిపోతున్నాయి అందువల్ల పంటలు ఎండిపోయే [illegible] ఏర్పడింది దానికి వెంటనే లక్షణం తీసుకోవలసిన [illegible] ఏమిటంటే సబ్‌స్టేషన్ల కెపాసిటీ పెంచాలి లైను కెపాసిటీ పెంచాలి పంపు సెట్లు ఎక్కువ యిచ్చారు దానికి అవసరమైన కెపాసిటీ ఉన్న లైన్లు లేవు 11 కిలోవాట్లు యిదివరకు ఉంటే దాన్ని 33 కిలోవాట్లు చేయాలి 33 కిలోవాట్లు ఉన్న సబ్ స్టేషన్లను 133 కిలోవాట్లుకి అప్‌గ్రేడు చేయాలి వెంటనే నిర్మాణం చేయాలి ఉదాహరణకు కరీంనగర్ ఉంది ఇప్పుడక్కడ 33 కిలోవాట్ సబ్‌స్టేషన్ ఉంది అక్కడ ఫస్టుమెయిన్ 66 కిలోవాట్లు ఉంటుంది దానిని 33 కిలోవాట్ సబ్‌స్టేషన్ ఎట్లా సప్లయి చేయగలుగుతుంది అసాధ్యం కనుక చేయజాలడంలేదు అందువల్ల పంపుసెట్లు మోటర్లు పోతున్నాయి అక్కడ 133 కిలోవాట్లు కెపాసిటీ స్టేషను పెట్టడానికి మంజూరు చేశారు కాని యిప్పటికీ పని పూర్తికాలేదు మంజూరు చేశారు కాని మెటీరియల్ లేనందువల్ల పని ప్రారంభించలేదు సిరిసిల్లలో కోఆపరేటివ్ సొసైటీ ఫర్ ఎలక్ట్రిక్ [illegible] సబ్‌స్టేషన్లు [illegible] పెట్టిస్తామని ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు [illegible] అది వారి మధ్యజరిగిన అగ్రిమెంటు కాని అది [illegible] దానిని ఖాతరు చేయడంలేదు ఒక సబ్ స్టేషనుకూడ కట్టి యివ్వలేదు తాలూకా అంతటికి సప్లయిలేక బాధ పడుతున్నారు [illegible] బాధ పడుతున్నారు చాలా నష్ట పడుతున్నారు దీనినిబట్టి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఎంత అసమర్థ స్థాయితో ఉందో అర్థం అవుతోంది దానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవడంలేదు ఇప్పటికి మంజూరు చేశారన్నారు వేరే రూరల్ సొసైటీ ఉంది, డబ్బు యిస్తే పని ప్రారంభిస్తామన్నారు పని ఎంత మందకొడిగా జరుగుతున్నదంటే మార్చినాటికి పూర్తిచేస్తామన్న పని యింతవరకు పూర్తికాలేదు త్వరగా పని పూర్తిచేయించి సప్లయి జరిగేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను చాలమంది హౌసులో కంప్లయింటు చేస్తున్నారు ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి సరిగాలేదు ఉత్పత్తి లేదు కనుక సప్లయి పొజిషను సరిగాలేదు లైన్లుకూడా

అట్లాగే ఉన్నాయి సబ్ స్టేషన్సుకూడా సరిగా లేవు సప్లయి కావటం లేదు కనుక పంపుసెట్స్ పూర్తికాలం ఉపయోగించుకోనడానికి వీలులేకుండా ఉంది ఇప్పటికి చాలా గ్రామాలలో రోజుకు పదిహేన్నెండుసార్లు డిస్టర్బెన్సెస్ వస్తున్నాయి రెండు సెకండ్లు పవరు వచ్చి తరువాత గంటకువచ్చి మళ్లా రెండు సెకండ్లు వెలిగి మళ్లా ఆగిపోవడం ఆగిపోయినప్పుడల్లా అరగంట గంట ఆగిపోతుంటే పంపుసెట్స్ ఎట్లా నడుస్తవి ఇండస్ట్రీస్ ఎట్లా నడుస్తవి? వరుసగా కాలపరిమితి ఉంటుంది 8 గంటలు పని చేసుకోవాలికదా నాలుగుసార్లు యిట్లా ఆగిపోతే ఆ ఇండస్ట్రి ఎట్లా బాగుపడుతుంది? నష్టాలకు గురికాకుండా ఎట్లా ఉంటుంది తప్పకుండా నష్టాలకు గురికావలసివస్తుంది ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డువారు అవసరమైనంత ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి చేయజాలనిపరిస్థితి ఉన్నప్పుడు మినిమం గ్యారంటీ వసూలుచెయడం ఏవిధంగా సబబుఅవుతుంది? ఏవిధంగా పొసగుతుంది? అవుతుంది? అది చాలా అన్యాయం గ్యారంటీ యిచ్చినది యివ్వకుండా డబ్బు యిమ్మనడం ఏం న్యాయం? పావలా సరుకు యిచ్చి రూపాయి అడిగినట్లు ఉంటుంది ఎన్నోసార్లు ఈ విషయం కాల్ అటెన్షనుద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పుడు ఒకటేపాట వారు పాడేది ఏమిటంటే లాండ్ రెవిన్యూ రెమిషను యిస్తే మేముకూడా యిస్తామనడంతప్ప మరొకటి లేదు మినిమం గ్యారంటీ ఇచ్చిన కరెంటు సప్లయి చేయకుండా డబ్బు అడగడం సాహుకారు అగ్రిమెంటు చేశారుకాబట్టి నువ్వు ఏమైపోయినప్పటికి వడ్డీ యిచ్చితీరాలని అడిగినట్లుంటుంది సప్లయి పొజిషను సరిగా లేదు ఇంటరప్షన్సు ఎక్కువగా వున్నవి అందుచేత మినిమం గ్యారంటీ రద్దు చేయాలి అసలు తీసుకోకుండా ఉండాలి ఎప్పటికప్పుడు మాఫీ చేస్తున్నాం, రెమిషను యిస్తున్నాం అంటే కుదరదు ఇక్కడ రెమిషన్ యిస్తున్నామంటారు అక్కడ ఆర్డర్సు రాలేదుకాబట్టి యిచ్చితీరాలి అని వసూలు చేస్తున్నారు ఇవ్వకపోతే డిస్కనెక్టు చేస్తున్నారు అందువల్ల పంట దెబ్బతింటున్నది

11 00 a m సప్లయి పొజిషన్ సరిగా లేదని అందరికీ తెలుసు సరిగా ఇవ్వజాలరు అన్నప్పుడు మినిమమ్ గ్యారంటీని తీసుకొనడము చాల అక్రమం, అన్యాయము ఇది ఏ విధముగా బలపరచడానికి వీలులేనిది కాబట్టి దీనిని మానుకోవాలి సప్లయి బాగు అయినపుడు చూసుకోవచ్చు అందువల్ల ప్రభుత్వమాలొచన చేసి మినిమమ్ గ్యారంటీని రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ యస్ అనంతరెడ్డి (ఇబ్రహీంపట్నం) —అధ్యక్షా ఈ రోజున మైనర్, మేజర్ మీడియమ్ ఇర్రిగేషన్ పద్దుల పైన చర్చ చేసుకొంటున్నాము మైనర్ ఇర్రిగేషన్ కొన్ని ప్రాంతాలలో చాల ప్రాముఖ్యతను కలిగివున్నది మేజరు ఇర్రిగేషను క్రింద పెద్ద పెద్ద ప్రాజక్టులను కట్టుకొంటున్నాము కొంతవరకు సంతృప్తికరముగా పని జరుగుతున్నది మైనర్ ఇర్రిగేషన్ కి సంబంధించినంత వరకు కూడ చాల పొటెన్షియాలిటీ వుంది మేజరు ఇర్రిగేషను ప్రాజక్టులకు చాల కాలము పడుతుంది ఎక్కువ డబ్బు అవసరము వుంటుంది వాటి ఫలితాలు తొందరగా రావు మైనర్ ఇర్రిగేషనువల్ల ఎక్కువ లాభము వచ్చే అవకాశము వుంది వాటి వైపు ప్రభుత్వము ధ్యానము ఇస్తునందుకు ప్రభుత్వమును సమర్థిస్తున్నాను ఏ ఇర్రిగేషన్ ఫెసిలిటీస్కూడ లేని ప్రాంతాలు కొన్ని ఉన్నవి అక్కడ ఇర్రిగేషను పొటెన్షియల్ లేదు ముందు రాజాలదు హైదరాబాదు జిల్లా

తీసుకోండి ఇక్కడ ఏ పెద్ద ప్రాజక్టు లేదు వచ్చే అవకాశం లేదు ఇకముందు కొత్త ప్రాజక్టులు రాకూడదని, మైనర్ ఇర్రిగేషన్ వర్క్సుని కూడ చేయకూడదని ప్రభుత్వముయొక్క నిషేధము వుంది హైదరాబాదు సిటీకి నీటిని సప్లయి చేస్తున్న ఉస్మాన్‌సాగర్, హిమాయత్‌సాగర్ చెరువులకు నీరు రావాలనే ఉద్దేశ్యంతో మీద వున్న కేచ్‌మెంట్ ఏరియాస్‌లో ఎటువంటి ప్రాజక్టులు కట్టకూడదన్నారు వాస్తవము న్యాయము అయినదే అందువల్ల హైదరాబాదు జిల్లాలోని కొన్ని తాలూకాలలో గ్రౌండ్ వాటర్ సప్లయికి ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయవలసివుంది దానిద్వారా ఆప్రాంతాలను డెవలప్ చేయవలసిన అవసరము వుంది కేటాయింపు చూస్తే దీనికి 50 లక్షలు మాత్రమే వుంది ఇది చాల తక్కువ అని మనవిచేస్తున్నాను ఇటువంటివి ప్రతి జిల్లాలోను డ్రై ఏరియాస్‌లో వుండవచ్చు పై మైనర్ ఇర్రిగేషన్ పొటెన్షియల్ లేని ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని గ్రౌండ్ వాటర్ విషయములో ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయడము చాల అవసరము. లేకపోతే ఆర్థిక అసమానతలు పెరిగిపోతూ వుంటాయి దానివల్ల వేరే సమస్యలెన్నో తలఎత్తే అవకాశం వుంటుంది పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు 182 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు 21 జిల్లాలలో వున్న డీపెనింగ్ ఆఫ్ వెల్స్ డీపెనింగ్ ఆఫ్ టాంక్స్ గురించి కేటాయించారు ఇది కూడ చాల తక్కువ గవర్నమెంటు తీసుకొనే మైనరు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులే చాల తక్కువ జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితులు అధీనములో వున్న మైనర్ ఇరిగేషన్ సొర్సెస్‌కి చాల డబ్బు అవసరము వుంటుందనే ఈ వాస్తవాన్ని ప్రభుత్వము గుర్తించాలి 3, 4 సం లుగా రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషనులో చాల పనులు చేస్తున్నారు చాల పని చేసినది ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వారిని ఇందుకు అభినందించవలసి వుంది జి వి నరసింగరావుగారు బోర్డు చైర్మనుగా వున్న కాలము నుంచి చాల పని చేసినది వారి పేరు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వున్నంతకాలము చిరస్మరణీయముగా ఉంటుంది గ్రామాలకు గ్రామాలు ఎలక్ట్రిఫై చేస్తూ పోయాము వేసిన లైన్స్‌ని, స్కీమ్స్‌ని కన్సాలిడేట్ చేయకుండా మెయిన్‌టెనెన్స్ కొరకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా వుంటున్నాము గ్రామాలకు గ్రామాలు ఎలక్ట్రిఫై చేస్తూ పోవడము మంచిదే చేయకూడదని కాదు దాని మెయిన్‌టెనెన్స్ అంతకంటె ఎక్కువ అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను చిఫ్ ఇంజనీర్స్, డెప్యూటీ చీఫ్ ఇంజనీర్స్ స్వయముగా ఎక్కడికైనా పోయి చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను లైన్స్ సరిగా లేకపోవుటవల్ల ఇంటరప్షన్స్ చాల వస్తున్నవి ఎల్లారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు 33 కె వి సబ్ స్టేషన్స్ కెపాసిటీ 66 కె వి కెపాసిటీ వరకు పెరిగినవి దానివల్ల మోటార్స్ కాలిపోతున్నాయి రైతులు అనవసరముగా నష్టపడిపోతున్నారు, దీనిని ప్రభుత్వము బోర్డు గుర్తించాలి ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ కాలిపోతే చూసే దిక్కు లేదు కాలిపోయిన వెంటనే రీప్లేస్ చేసే పరిస్థితి వుండాలి లేకపోతే ఆ గ్రామములో ఎలక్ట్రిసిటీ వుండి ప్రయోజనం వుండదు ఇబ్రహీంపట్నం తాలూకా ఉప్పరపల్లి గ్రామములో 5 మే నాడు ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ కాలిపోతే యింతవరకు రీప్లేస్ చేయలేదు పిల్లలకు ఫలహారము పంచిపెట్టినట్లు వుంటుంది కాని రైతులకు ఏ మాత్రము ప్రయోజనము వుండదు రైతులకు నష్టం కలుగజేసినవారమవుతాము ఎక్స్‌పాన్షను ప్రోగ్రామ్‌తో పాటు బోర్డువారు మెయిన్‌టెనెన్స్ కన్సాలిడేషన్ ప్రోగ్రామ్ కూడ తీసుకొనాలని మనవిచేస్తూ అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను,

[illegible] గారు (ప్రసంగం) అధ్యక్షా మంత్రిగారు [illegible] కొన్ని [illegible] చేయదలచుకొన్నాను [illegible] ఉన్నారు ఎక్కువగా [illegible] కాలువలలో వున్న ఇబ్బందులు [illegible] ఇబ్బందులను తొలగించవలసినదిగా మనవి [illegible] క్రింద 210 లక్షలు కేటాయించారు 80 [illegible] ప్రాంతాలకు పోతుంది అంటే మిగిలిన 130 లక్షలే [illegible] మేజర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టులు రాష్ట్ర [illegible] మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టు కూడ అంతే ముఖ్యమని
11-10 a.m. [illegible] అప్ ల్యాండ్స్ వున్నాయి వాటికి మేజర్ ఇరిగేషన్ స్కీములు ఉపయోగపడవు [illegible] అప్ ల్యాండ్ ఏరియాస్ లో మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములు [illegible] అయినప్పటికి [illegible] మొత్తంలో యీ 130 లక్షలు అంటే చాలా తక్కువ [illegible] మనవి చేస్తున్నాను మా గన్నవరం తాలూకాకు సంబంధించి [illegible] గురించి రిప్రజెంట్ చేసినా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ [illegible] వాగు నుండి నీరు తెచ్చి ఈ చెరువును నింపితే దాదాపు 20 గ్రామాలు నీరు సాగుక్రిందకు వస్తాయి [illegible] నీటితో అక్కడి రైతులు పంట [illegible] కనుక దానిని ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం చేపట్టి ఆ పని పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను

ఇక, ఫండ్స్ పంపకం విషయంలో కూడ అన్యాయం జరుగుతున్నది [illegible] 17 లక్షలు రాయలసీమకు 15 లక్షలు కేటాయిస్తే తెలంగాణాకు 42 [illegible] తెలంగాణాకు ఎక్కువ కేటాయించారని మేము బాధ పడటంలేదు [illegible] రాయలసీమకు కోస్తా ఆంధ్రకు కేటాయించిన మొత్తం తక్కువగా వుంది [illegible] 15 లక్షలతో కోస్తా ఆంధ్రలో వున్న మైనర్ ఇరిగేషన్ [illegible] పూర్తి చేయగలరో అర్థం కావటంలేదు నుక ఆ ప్రాంతాలకు న్యాయం [illegible] ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించాలని కోరుతున్నాను గోదావరి [illegible] రెండు కోట్లు [illegible] ప్రతి సంవత్సరం దానికి కావలసిన డబ్బు [illegible] లోనే అది [illegible] పూర్తికావడానికి అవకాశం వుంటుంది మేము [illegible] స్టీల్ షీట్ పైప్స్ కొరత వుందని, అవి సప్లయి చేస్తే [illegible] పూర్తికాదని చెప్పారు అవి త్వరగా సప్లయి అయ్యేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను [illegible] వున్న సిమెంటు విషయంలో కూడ జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసివుంది [illegible] సాగర్ క్రింద డిస్ట్రిబ్యూటరీస్ చాలా తక్కువగా వున్నాయి వాటి [illegible] శ్రద్ధ తీసుకోవాలి మురుగు కాలవల ప్రక్కవున్న భూములను [illegible] చేసుకొంటున్నవారిపై డ్రయినేజ్ సెస్ వేస్తున్నారు [illegible] నీటిని ఉపయోగించుకుంటున్న సాగు చేసుకొంటున్నవారిపై [illegible] అటువంటివారిపై ఈ డ్రయినేజ్ సెస్ [illegible] చేయవలసిందిగా [illegible] మనవిచేస్తున్నాను జులై, ఆగస్టు నెలల్లో మురుగు కాల్వలనుండి నీరు ఎక్కువగా పోతుంటే ఆ నీటిని కట్టలు కట్టుకొని రైతు ఏదో

కొద్దిగా సాగుచేసుకొంటూ వుంటే దానికి పెనాల్టీయి వసూలు చేస్తున్నారు వృథాగా పోయే నీటిని వాడుకొంటున్నారు కనుక అటువంటివాటిపై పెనాల్టీలు విధించకూడదని కోరుతున్నాను

ఇక, ఎలక్ట్రిఫికేషన్ విషయం చూస్తే హరిజన వాడలలో ఎలక్ట్రిఫికేషన్ జరగలేదు అటువంటిచోట్ల క్లస్టర్ స్కీమ్స్ తీసుకొని అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను ఎలక్ట్రిఫికేషన్ జరిగిన హరిజన వాడలలో మెయిన్‌టెయిన్స్ సరిగాలేదు బల్బులు పోతే కొత్త బల్బులు వేయరు లైన్ పాడైతే రిపేరు చేయరు ఎలక్ట్రిఫికేషన్ జరగవలసి వుంది అటువంటిచోట్ల తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను షాపింగ్ వసతులకు ఎక్కువగా పట్టణాలకు సిటీలకు కలుగచేస్తున్నారు షాప్స్ డెకరేషన్‌కు ఎలక్ట్రిసిటి సప్లయి చేస్తున్నారు దానిని అరికట్టి కల్టివేటర్స్‌కు, ఎగ్రికల్చరిస్ట్సుకు, బోర్‌వెల్స్‌కు ఆ ఎలక్ట్రిసిటి ఇస్తే బాగుంటుంది ఫారిన్ కంట్రీస్‌లో 5 గంటలకల్లా షాప్స్ మూసివేస్తారు అలా చేసి అయినా ఎగ్రికల్చరిస్ట్సుకు వసతి కలుగచెయాలి విజయవాడలోని థర్మల్ స్టేషన్ మందగొడిగా వుంది రోడ్లు వేసే విషయంలోకాని రైల్వేలైన్ వేసే విషయంలోకాని పనులు ప్రారంభిస్తే కొంతమందికి అయినా ఉద్యోగం దొరుకుతుంది వ్యవసాయ పనుల్లో వుండేవారికి మధ్యలో చాలా కాలం వ్యవధి వుంటుంది కనుక ఆ పనులు ప్రారంభించి కొనసాగిస్తే వారికి ఉద్యోగ అవకాశాలు దొరుకుతాయి కనుక దాని గురించి కూడా ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ కె జితేంద్రరెడ్డి (హుజూర్‌నగర్) —అధ్యక్షా, ప్రాంతాలను అభివృద్ధి పరచడంలోకాని ప్రాంతీయ అసమానతలను తొలగించడంలోకాని ఆయా ప్రాంతాలలో ఇరిగేషన్ వసతులు కల్పించడంలోకాని ప్రభుత్వానికి ప్రధాన బాధ్యత వుందని మనవిచేస్తున్నాను మన రాష్ట్రంలో తెలంగాణా వెనుకబడిన ప్రాంతం, అది అందరూ ఒప్పుకున్న విషయమే ఈ ప్రాంతానికి అవసరమైన పోచంపాడు విషయంలో మొదట సర్వే చేసినప్పుడు ఫుల్‌ఫ్లెడ్జ్‌డ్ ప్రాజెక్టుగా తీసుకుంటే మూడొంతుల ప్రాంతానికి నీటి సరఫరా అవుతుందని చెప్పారు దానిని ఫుల్‌ఫ్లెడ్జ్‌డ్ ప్రాజెక్టుగా తీసుకుంటే తెలంగాణా ప్రాంత ప్రజలలో అన్ని సెక్షన్స్ వారికి జీవనస్థోమత పెరగటానికి అవకాశం వుంది ఆహార సమస్యకూడా తీరుతుంది కనుక ఆ ప్రాజెక్టును ఫుల్‌ఫ్లెడ్జ్‌డ్ ప్రాజెక్టుగా తీసుకుని పూర్తి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను గోదావరి నీటిలో మన షేర్‌ను ఉపయోగించుకోవాలంటే కె ఎల్ రావుగారు ఒక రిపోర్టులో ఒక విషయం చెప్పారు పై రాష్ట్రాలలో ఉపయోగించుకొనటానికి అవకాశం లేని నీటిని తీసుకువచ్చి వ్యవసాయానికి ఇక్కడ ఉపయోగించవచ్చునని వారు చెప్పారు అవన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని అయినా పోచంపాడును ఫుల్‌ఫ్లెడ్జ్‌డ్ ప్రాజెక్టుగా చేయాలని కోరుతున్నాను ఇక నాగార్జునసాగరును, 11 20 a m అనుకున్నదానికంటే చాలా ఆలస్యం అయినప్పటికి యిప్పటికి పూర్తి చేయలేకపోయాము ఈ సంవత్సరము బడ్జెటులో చాలా ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించడం జరిగింది ఈ నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు తెలంగాణ ప్రాంతములోని రెండు జిల్లాలకు వుపయోగపడుతుంది ఆ రెండు జిల్లాల పూర్తి ఏరియాగాదు ఏమైనా దానికి ఎక్కువ ఏలాట్‌మెంటు యిచ్చి త్వరగా పూర్తిచేయించాలని మనవిచేస్తున్నాను హైలెవల్ ఛానల్ చేస్తేబాగుంటుంది దాని కొరకు లెవల్స్‌నుబట్టి చాలామంది తెలంగాణ యింజనీర్లు,

ముఖ్యంగా నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు సి. ఇ. గా పనిచేసిన గోపాలరావుగారు స్కీమును చెప్పియున్నారు. కాని దురదృష్టవశాత్తు వారికి ఈ రాష్ట్రములో ప్రమోషను విషయములో అన్యాయము జరిగినందున వారు ఇప్పుడు కాశ్మీరు ప్రభుత్వము క్రింద పని చేయుచున్నారు. అటువంటి స్కీమును టేకప్ చేసి నల్లగొండ జిల్లాలోని మిర్యాలగూడ, హుజూర్‌నగర్, ఖమ్మం జిల్లాలోని ఖమ్మం తాలూకాకు వుపయోగపడుతుంది. నల్లగొండ జిల్లాలో మూసీ ప్రాజెక్టు ప్రారంభించి కట్టినప్పటినుండి ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు తప్ప అటు మెట్ట పొలాలుగాని ఇటు మాగాణి పొలాలుగాని వుపయోగపడక నీరు వృధాగా పోతున్నాయి. ఆ ప్రాజెక్టు ఈ హైలెవల్ ఛానల్‌వల్ల సాగర్ లెఫ్టు కెనాల్ మార్చి చేస్తున్నారు. తెలంగాణ ఎజిటేషన్ సమయములో కనీసం హైలెవల్ ఛానల్ విషయములోగాని లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ విషయములోగాని తెలంగాణాకు అన్యాయము జరిగినది. అది పూర్తి చేస్తామని నాటి ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు వాగ్దానము చేసియున్నారు. నాగార్జునసాగరు ఎడమ కాలువ 72 వ మైలేజి వరకు లిఫ్టు ఇరిగేషన్ టేకప్ చేయవచ్చునని హామీ ఇచ్చారు. కాని యింతవరకు నీరు ఇవ్వలేకపోయారు. దానిలో కొంత భాగము పూర్తి కావచ్చినది. టేకప్ చేయబడక కొన్ని వున్నవి. నాగార్జునసాగరులో గుంపలం బుకల్‌గూడెం లిఫ్టు యిరిగేషన్ ప్రపోజల్సును టేకప్ చేసి ఆ ప్రోపోజల్సు పూర్తి చెయ్యాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక నాడు చెప్పివున్నారు ఈ సంవత్సరము దాదాపు పాలేరు వరకు నాగార్జునసాగరు నీరు వదులుతామని. జూలై 15 నాటికి వదిలితే బాగుంటుంది. ఇంకా ఆలస్యము అయితే పైరుకు నాటే కాలము అయిపోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. లిఫ్టు ఇరిగేషన్ స్కీమును పాలేరు వరకు ఎక్స్‌టెండు చేస్తూ జి. ఓ. యిస్తూ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. పోతే పెద్ద ప్రాజక్టుల క్రింద టెయిలెండ్సుకు వున్న ప్రాబ్లమ్ అందరికీ తెలుసు. ఇరిగేషన్ కన్సల్టేటివ్ కమిటీలో నేను మీడియం ఇరిగేషన్ మినిస్టరుగారి దృష్టికి తెచ్చాను. వారు ప్రపోజల్సు యివ్వమన్నారు. మాకు లోగడ ఫామిన్ ఫండ్సు నుండి — హుజూర్‌నగర్, మిర్యాలగూడ ప్రాంతాలకు కొన్ని సప్లిమెంటరీ స్కీమ్సును, వేస్టు వాటరును డైవర్టు చేసే స్కీమ్సును టేకప్ చేశారు. ఫామిన్ ఫండు అయిపోయిందని చీఫ్ యింజనీరు యినెబిలిటి తెలిపితే సగములో పనులు ఆగి వున్నవి. నాగార్జునసాగరు మెయిన్ వర్క్సుకే డబ్బువేసే ఇప్పుడు సప్లిమెంటరీ స్కీమ్సుకు ఎక్కడినుండి పెట్టాలనే ఆలోచనతో వారు యినెబిలిటి తెలిపారు. దానికి మైనరు యిరిగేషన్ క్రింద గాని లేక ప్రత్యేకంగా వేరే ఫండు ఏదైనా ఏర్పాటు చేసి గాని అటువంటి అసంపూర్తి పనులు పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. కొన్ని సర్వే చేసి వున్నారు, కొన్ని సర్వే చేయవలసినవి వున్నవి. ఈ సప్లిమెంటరీ స్కీమ్సును టేకప్ చేసి టెయిలెండువారి ప్రాబ్లమ్సు తీర్చాలని చెబుతున్నాను. పోతే, అలాగే, రాయలసీమ మిత్రులు కూడా కృష్ణా వాటరును రాయలసీమ ప్రాంతానికి శ్రీశైలం ప్రాజక్టు ద్వారా యివ్వమని కోరుతున్నారు. అది కూడా చాలా అవసరం. తెలంగాణ తరువాత రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతమని అందరికి తెలుసు. దానిని త్వరగా చేపట్టి రాయలసీమ ప్రాంతమువారి కోర్కెను మన్నించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ విషయములో ముఖ్యంగా యిప్పుడు వున్న ప్రాజక్టును కంప్లీటు చేసి కొరతను తీర్చాలి. పులిచింతల ప్రాజక్టును హైడ్రో ఎలక్ట్రిసిటి ప్రాజక్టుగా చేస్తే రెండు విధాల బాగుంటుంది. పి డబ్ల్యు, పి సి వారు వాటర్ ఫ్లో మేజర్‌మెంట్సు,

ఫౌండేషన్ వివరాలు, డ్రిల్ చేసి తెలుసుకున్నారు, ముక్త్యాల దిగువ ఏర్పాటు చేస్తే డెల్టా ఏరియా యిరిగేషన్‌కు ఉపయోగపడి ఎలక్ట్రిసిటీ కొరతను తీరుస్తుంది కాబట్టి అది పూర్తి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను

*శ్రీ ఎస్ రామచంద్రారెడ్డి (దొమ్మట్) —అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు, విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన పద్దులను బలపరుస్తున్నాను, మంత్రి గారు తమ ప్రసంగములో వ్యవసాయ అభివృద్ధికి పారిశ్రామిక అభివృద్ధికి యీ పవరు ప్రాముఖ్యత ఎంత వుందో చెప్పినారు అఖిల భారత స్థాయిలో చూస్తున్నప్పుడు తలసరి వినియోగము మన రాష్ట్రములో చాలా తక్కువగా వుంది ఈ విద్యుచ్ఛక్తిని పెద్ద ఎత్తున వుత్పత్తి చేయడానికి యీ సంవత్సరము ప్లానులో కొత్తగూడెం దిగువ సీలేరు మొదలుగాగల వాటి వుత్పత్తిని పెంచడానికి బడ్జటు వేసింది ప్రభుత్వము థర్మల్ ప్రాజక్టు కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వముతో సంప్రదింపులు జరుపుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది ఈనాడు వున్నటువంటి తీవ్ర పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ కార్యక్రమాలను త్వరగా అమలుపరచడానికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి ఈనాడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విచిత్రమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది ఏ వూరికి పోయినా బావుల్లో నీరు వుంది, కాని పవరు వుండడములేదు, యిక్కడికి వస్తే మంత్రిగారు నీరు లేదు గాబట్టి పవరు వుత్పత్తి లేదు అంటున్నారు ఈ విచిత్ర పరిస్థితులు ఏ రాష్ట్రములో అయినా వస్తే పర్వాలేదు దక్షిణ రాష్ట్రాలలో కల్లా మన రాష్ట్రములో రెండు వందల సంవత్సరాలకు సరిపోను బొగ్గు నిలవలు వున్నవి, అందుకని యీ విచిత్ర పరిస్థితులు మన రాష్ట్రములో వుండకుండా తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవాలి ముఖ్యంగా తెలంగాణ ప్రాంతములో చూస్తున్నాము బహుశః ఆంధ్ర ప్రాంతములో కూడా వుండి వుంటుంది, ఎక్కడికి పోయినా సబ్‌స్టేషన్స్ లోడ్ సప్లయి చేయలేక పోతున్నాయి ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సుకు, రూరల్ ఏరియాసలో, కొన్ని సందర్భాలలో అసలు యివ్వవలసిన దానికంటే రెండు మూడు రెట్లు ఎక్కువ కనక్షన్ యివ్వడం జరుగుతున్నది దానివల్ల రైతులకు నష్టం కష్టం ఏర్పడుతున్నది, మోటార్లు కాలిపోతున్నాయి రెండు వందలు ఖర్చుపెట్టి వాటిని బాగు చేయించుకుంటున్నారు మీటరు కాలిపోతే రైతుల మీద పెనాల్టీస్ వేసి వసూలు చేస్తున్నారు పవరు మంత్రిగారు దీనికి సమాధానము ఏమి చెబుతారంటే ట్రాన్స్‌ఫార్మర్సు దొరకడం లేదని, వాటి కొరత ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వుంది దానికి కారణము ఏదో కాంట్రాక్టు రేటులో తేడా వచ్చిందని చెబుతున్నారు అలా వున్న ఆ పేచీని తక్షణమే తీర్చి, వీలు అయినన్ని ట్రాన్సఫార్మర్సు వచ్చేట్లు చూడాలి రైతులు బాధ పడుతున్నారు ముఖ్యమంత్రిగారు రాష్ట్రములో ఎన్నో పరిశ్రమలను పెట్టాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, ట్రాన్సఫార్మర్స మీటర్సు మ్యానుఫ్యాక్చర్ చేసే యిండస్ట్రీని ప్రభుత్వ రంగములో నెలకొల్పేట్లు చేస్తే బాగుంటుంది మన ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు టారిఫ్ పెంచారు బొగ్గుధర ఇతర ధరలు పెరిగాయన్నారు కాని యీ పిలఫరేజి అరికట్టినట్లయితే బాగుండేది యీ పిలఫరేజి అంతా క్రింది ఉద్యోగులు లైన్‌మన్ దగ్గర నుంచి చేస్తున్నారు యీ పిలఫరేజి అరికట్టడానికి ఆఫీసర్సు—డివిజినల్ ఇంజినీర్సు కాని ఇతర ఆఫీసర్సు కాని సర్‌ప్రయిజ్ చెక్ చేసి బాధ్యులైనవారిపయిన శిక్షవేయాలి ముందుగా క్రింది ఉద్యోగులపయిన శిక్షవేసి యీ పిల్‌ఫరేజి అరికట్టాలని కోరుతున్నాను. తరువాత 1973-74లో సుమారు 386 11.30 a.m.

గ్రామాలను విద్యుదీకరణ చేశాం 1974–75 కు 483 గ్రామాలు విద్యుదీకరణ చేస్తామంటున్నారు సంఖ్య పెరిగింది కాని అగ్రికల్చరల్ సర్వీసెస్ విషయం చూస్తే 1973-74 సుమారు 24 వేల కనక్షన్సు ఇచ్చారు 1974–75 లో తొమ్మిది వేల కనక్షన్సు ఇస్తామన్నారు ఇది అర్థం కావడం లేదు గ్రామాలు పెరుగుతున్నాయి ఉత్పత్తి పెంచాలంటే అగ్రికల్చరల్ కనక్షన్సు కూడా పెరిగాలికదా హరియానా స్కీము త్వరగా పూర్తి చేయాలి మంచిదే గ్రామాలలో ఆరుగంటల నుంచి పది గంటల వరకూ కరంటు ఉండడం లేదు పంచాయితీ కనక్షన్సులో స్ట్రీట్ లైట్స్‌కు బకాయిలు వసూలు చేస్తున్నారు ఆ పద్ధతి తీసివేయాలి ఇంజనులద్వారా నీరు కావాలన్నప్పుడు ఆరునుంచి పది వరకూ ఎలక్ట్రిసిటీ రెస్ట్రిక్షన్సు ఉన్నప్పుడు మొత్తం స్ట్రీట్ లైట్సు ఎందుకని ఆపరాదు అని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ కనక్షనులు ఎక్కువ సంఖ్యలో పెంచడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు వెనుకబడ్డ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి 90 కోట్ల రూ లు ఇరిగేషనుకు ఇస్తామన్నారు కాని ఎవరు కూడా ముఖ్యమయినది కాబట్టి పవరు ఉంటె కాని ఇరిగేషను పెరగదు కాబట్టి ఎక్కువగా డబ్బు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను

ఇరిగేషనుకు సంబంధించినంతవరకూ మైనరు ఇరిగేషనుపయిన తెలంగాణాలో చాలా గ్రామాలు ఆధారపడిఉన్నాయి రాయలసీమకూడా అలాగే ఆధారపడి ఉంది కాబట్టి ఇరిగేషనుకు ఇంకా ఎక్కువ ఫండ్సు అలాట్ చేయాలని కోరుతున్నాను మా తాలూకాలోకి ఏటిగడ్డ కృష్ణాపురంలో స్కీము గురించి 1962 నుంచి కృషి చేస్తున్నాము అధికారులు వస్తున్నారు చూస్తున్నారు ప్రత్యేకమయిన శ్రద్ధ చూపించడం లేదు తరువాత లిఫ్టు ఇరిగేషను క్రింద పిరుదొడ్డి కాసులాబాదు ప్రాజక్టుల గురించి రెండు సంవత్సరాలనుంచి ఆక్సెప్టు చేయడంలేదు రిజక్టు కూడా చేయడం లేదు యీ పరిస్థితి సరిదిద్దాలని కోరుతున్నాను ఇక యీ కాంట్రాక్టరు ద్వారా ఇరిగేషనులు చాలా అవకతవకలుగా ఉన్నాయి యీ అవకతవకలు సరిదిద్దాలని అవసరమయితే యీ పద్ధతి తీసివేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను

POINT OF ORDER

re Delay in furnishing Explanation Notes by Minister while moving Demands for Grants

Sri C V K Rao —I raise a point of order

Now the policy statements are placed on the Table late by these colleagues We are handicapped Now there are 4 policy statements under four demands to be presented to us Only 2 I have on hand I have also g t verified What about the rest of the 2 ? they are not available These are 'Minor Irrigation' etc and we have been given a policy statement at 9th' Clock to-day On power, it is placed on the Table at 9 O Clock That is alright There is a demand 'Multi-purpose River Projects In Minor Irrigation or so, thesehas Demands are not placed Where they are clubbed, I am not able to make out. Fven if they are clubbed, they can do so That is a a point. This is a reckless way the Government is behaving

Mr Deputy Speaker —You verify the 1st page

Sri C V K Rao —It is a fact that they are just showing A policy statement must be a policy statement Multi burpose River Projects is another demand We have to divide these 13 pages between 3 demands Let the Minister make a statement It is his responsibility The Chief Minister has delegated to his juniors Juniors delegated to whom and to what Benches? Who is the Minister in charge of the whole affair? What is this anarchy when we are dealing on a major important subject, now during Budget discussion ?

Mr Deputy Speaker -Now we are taking up Now-Official Business

Sri C V K Rao -Can I raise it tomorrow, Sir

Mr Dy Speaker -If you can ?

Sri C V K Rao -Sir, I will now raise a privilege motion It is the privilege of this House

Sri M Narayana Reddy -This can be raised when the Demand comesup

Sri C V K Rao -Now, I raise a privilege motion, Sir,

NON-OFFICIAL BUSSINESS

NON-OFFICIAL BILLS

The Andhra Pradesh Plant Diseases and Pests Bill, 1974

Sri M Narayana Reddy (Podhan) -I beg to move ' that leeve be granted to introduce the Andhra Prades Plant Diseases and Pests Bill, 1974

Mr Deputy Speaker -Motion moved

(Pause)

Mr Deputy Speaker -The question is

'that leave be grated to introduce the Andhra Pradesh Plant Diseases and Pests Bill, 1974

The motion was adopted and the Bill introduced,

CONFISCATION OF EXCESS GAINS BILL, 1974

Sri N Venkataratnam -I beg to move "that leave be granted to introduce the Confiscation of Excess Gains Bill, 1974 "

Mr Deputy Speaker ,-Motion moved

(Pause)

Mr Deputy Speaker - The question is

"that leave be granted to introduce the Confiscation of Excess Gains Bill, 1974 "

The motion was adopted and the Bill introduced

NON-OFFICIAL RESOLUTIONS

re Fixation of rates for crops, construction of godowns, Supply of fertilizers credit facilities to ryots etc (Discussion, continued)

11 40 a m శ్రీ ఎమ్ నాగిరెడ్డి —అధ్యక్షా, ఈ నాన్ అఫీషియల్ రిజల్యూషనులో మొదటి అయిటమ్‌గా The rates should be fixed for every crop so that the ryots get remunerative prices for their produce అనేటటువంటిది దీని విషయంలో కొంతవరకు ఇదివరకే మాట్లాడాను ఈవేళ రైతులు పండించినటువంటి ఆహార పదార్థాల ధరలు కాని వ్యవసాయక పంటల ధరలు కాని కనీస ధరలను నిర్ణయించే పద్ధతి లేదు ఆహారధాన్యాల కనీస ధరలను నిర్ణయించినప్పటికి పంట కళ్ళాల తరుణంలో ఎఫ్ సి ఐ కాని వ్యాపారస్తులు కాని ఆ రేటుకు కొనడానికి ముందుకు రావడం లేదు ఆ రోజుకు రైతు అప్పులు తీర్చవలసి ఉంటుంది కాబట్టి ఏదో రేటుకు అమ్మివేస్తున్నాడు అప్పుడు రేట్లు పడిపోతున్నాయి ధాన్యాలు చేతులలోనించి వెళ్ళిపోయిన తరువాత, 3 మాసాలు గడిచిన తరువాత ధరలు విపరీతంగా పెరగడం మనం చూస్తున్నాము ఆహారధాన్యాల విషయంలో రైతులు దోపిడీకి గురి అవుతున్నారు వ్యాపార పంటల విషయంలో చూస్తే రైతులకు గిట్టుబాటు ధరలు నిర్ణయించడం కాని ఆ రేటుకు కొనేటటువంటి పరిస్థితి కాని లేదు అవి కూడా రైతుల దగ్గరనుంచి వ్యాపారస్థుల దగ్గరకు వెళ్ళిన తరువాత 2, 3 రెట్ల ధరలు పెరగడం మనం చూస్తున్నాము ప్రత్తి విషయంలో కాని, పొగాకు విషయంలో కాని, పసుపు విషయంలో కాని మనం చూస్తూనే ఉన్నాము పొగాకుకు స్టేట్ ట్రేడింగు కార్పొరేషను, ప్రత్తికి టెక్స్టయిల్ ట్రేడింగు కార్పొరేషను ఏర్పాటు చేసారు అవన్నీ కూడా పంటల సమయంలో రైతాంగంనుండి సరుకు తీసుకొనడానికి నిరాకరించడం జరుగుతున్నది అధికారులు కూడా మిల్లర్లతో, పెద్దపెద్ద వ్యాపారస్థులతో లాలూచీ పడి దోపిడీ చేస్తున్నారు కొన్ని వేల బేళ్ల ప్రత్తి రైతాంగం దగ్గర ఉన్నట్లు ఈ వేళ ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో మనకు తెలియవచ్చింది ప్రతి పంటకు కనీస ధరలను ప్రభుత్వం నిర్ణయించాలి వ్యాపారస్థులు కొనడానికి ముందుకు రాకపోతే ప్రభుత్వమే స్టేట్ ట్రేడింగు కార్పొరేషనులద్వారా, కాని ఎఫ్ సి ఐ ద్వారా కాని కొని రైతులను ఆదుకోవాలి కనీసం రైతుకు ఆ తరుణంలో కావలసినటువంటి సౌకర్యం కలిగించడానికి - ఫిర్కాకు కొన్ని గొడౌన్లు కట్టించి వాటిలో రైతులయొక్క ధాన్యాన్ని హామీగా పెట్టుకొని దానిమీద 50% అయినా రైతుకు ఇస్తే రైతుకు గిట్టుబాటు ధర వచ్చేంతవరకు నిలవ చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. అలా చేస్తే ప్రభుత్వానికి చెల్లించవలసిన బకాయీలు చెల్లించుకొని తన జీవితాన్ని గడపడానికి వీలు ఉంటుంది ఇది పెద్ద విషయం కాదు వాళ్ళ ఆస్తిని దగ్గర పెట్టుకొని 50 శాతం డబ్బును ఇవ్వడానికి సరైనటువంటి గోడౌన్ల సౌకర్యాలు కలిగించాలి ఇక ఎరువుల విషయం చూస్తే మనకు అనేకసార్లు చర్చకు వచ్చింది ఆంధ్ర దేశానికి కావలసినంత ఎరువులు తెప్పించకపోవడం ఒక విషయం ఉన్నటువంటి ఎరువులను సక్రమంగా పంపిణీ చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా? శాసనసభలో ఆందోళన ఫలితంగా ప్రభుత్వం కార్డుల పంపిణీ చేస్తున్నాము అని శాసనసభలో ప్రకటన చేసారు నేను 30వ తేదీన మా నియోజక వర్గానికి

వెళ్ళాను. మేము ఈ ఎరువులన్నీ పాత రేట్లకు వచ్చింది కొత్త రేట్లకు అమ్మకుండా లగిన బస్తాలు తీసుకుంటున్నాము. అలాగ ఎవరూ అమ్మరాదు తహసీల్దార్లకు అటువంటి తాఖీదులు ఇచ్చాము అని చెబుతున్నారు. వాగల్లు షుగర్ ఫాక్టరీలో 29-6-71 వ తేదీన పాత రేట్లకు ఇవ్వకుండా కొత్త రేట్లకు బిల్లులతో సహా ఇచ్చారు. ఈ వేళనే 341 క్రింద ప్రివిలేజి నోటీసు ఇచ్చాము. ఎవరినీ నమ్మించే ఉద్దేశ్యంతో వారు ఇచ్చినటువంటి ఆదేశాలు కూడా [illegible] ఇచ్చాము. ఎక్కడ మీ ఉత్తర్వులను అమలు చేస్తున్నారు? ఈ ప్రభుత్వంయొక్క అసమర్థతను దృష్టిలో పెట్టుకొని పాత రేట్లకు అమ్మమన్నా అమ్మకుండా కొత్త రేట్లకు అమ్ముతున్నారు. 30 వ తేదీన మాకు శాసన సభలో చెప్పింది ఏమిటి? మాకు పాత రేట్లలో వచ్చినటువంటిది పాత రేట్లకే అమ్ముతాము. కార్డ్సు సిస్టమ్ మీద అమ్ముతాము అని మాకు శాసన సభలో స్పష్టంగా చెప్పారు. మాచెర్ల, గురజాల వెళితే ప్రభుత్వం ఇచ్చినటువంటి ఆదేశాలను ఎలాగ అమలు పరుస్తున్నారో తెలుస్తుంది. మీరు వారికి 30 వ తేదీ లోపల పాత స్టాకును అంతా విడుదల చేయండని టెలిగ్రాం ఇచ్చారు. కార్డుల మీద లేకుండా ఇష్టం వచ్చిన వారికి లాయాచీతో పర్మిట్లు ఇచ్చారు. కార్డుల మీద ఇవ్వలేదు. ఆందోళన చేసిన ఫలితంగా ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వాగ్దానం ఎట్లా అమలు పరచబడుతున్నది అంటే — పాత సరుకు అంతా వెళ్ళి బ్లాకు మార్కెట్టులోకి పోవడానికి దోహదం ఇచ్చింది. కార్డుల మీద పంపిణీ ఎందుకు చేయలేదు? 30 వ తేదీ లోపల వాటిని డిస్పోజ్ ఆఫ్ చేయాలి కాబట్టి పర్మిట్లు ఇచ్చి ఎందుకు చేయమన్నారు? పాత ఎరువులు కూడా బ్లాక్ మార్కెట్లోకి వెళ్ళాయి. కొత్త ఎరువుల విషయంలో ఒక నెల అయినా కార్డ్సు తయారు కాలేదని అంటున్నారు. పల్నాడు తాలూకాలో ఏ ఒక్క గ్రామానికి కార్డ్సు ఇవ్వలేదు. ఈ కార్డ్సుకు వస్తున్నటువంటి గొడవ ఏమిటి? ప్రభుత్వానికి ఒక పద్ధతి లేదు. జి ఓ లో ఏమన్నారు? ఈ కార్డ్సు అన్నీ అగ్రికల్చర్ డిమాన్‌స్ట్రేటర్ కరణంగారి ఎదుట సంతకం పెట్టించుకొని రైతుకు ఇవ్వాలని అన్నారు. కరణంగారు ఆ కార్డులు తీసుకొని తహసిల్దారుగారి సంతకం పెట్టించుకొని డిమాన్‌స్ట్రేటర్‌కు ఇస్తే ఆయన వాళ్లకు ఇవ్వాలని అన్నారు. కరణాలు ఆ పని చేస్తారా? అది సాధ్యం అవుతుందా? తహసీల్దార్ చుట్టూ తిరిగి ఇవ్వాలంటే అది సాధ్యం అయ్యే విషయమా? వి ఎల్ డబ్ల్యులను అడిగి రైతులయొక్క లిస్టు తెప్పించి చూసి ఇవ్వాలంటే అయ్యే పనా? ఇప్పుడు బ్లాక్ ఆఫీసులో ఉండేవారికి పని ఏమి ఉంది? విలేజి ఆఫీసర్సు నుంచి ఆ లిస్టు తెప్పించుకొని బి డి ఒ కూర్చొని తయారు చేసి బి డి ఒ తహసిల్దార్ దగ్గరకు తీసుకొని వెళ్ళి సంతకం పెట్టించి రైతులకు ఇవ్వడానికి ఎందుకు చేయరు? మునసబులమీద కరణాలమీద బాధ్యత లేకుండా మీరు చేస్తే లంచగొండితనము పెరిగిపోయింది. రైతులు వెళ్ళి తెచ్చుకోవాలంటే — అది సాధ్యమయ్యే విషయమా? ఇప్పటికైనా కార్డులమీద రైతులకు ఎరువులు పంపకం చెయాలి. కార్డ్సు రైతులకు అందించేటటువంటి బాధ్యత బి డి ఒలు లేక అగ్రికల్చర్ డిమాన్‌స్ట్రేటర్లు స్వీకరించాలి. లేకపోతే డిమాన్‌స్ట్రేటర్, వి ఎల్ డబ్ల్యు

కరణం, మునసబు – వీరందరూ డబ్బులు కలెక్టు చేయడానికి పూనుకొంటున్నారు నేను రుజువు చేస్తాను పశ్నాడు తాలూకాలో పందువులు కరణం, పెద అగ్రహారం కరణం కార్డుకు 25 రూపాయలు అడుగుతున్నారు నేను రుజువు చేయలేకపోతే శాసన సభ్యత్వానికి రాజీనామా ఇస్తాను మీరు మంత్రివర్గానికి రాజీనామా ఇస్తారా ? మీ ప్రభుత్వం కరప్షను పెంచడం తప్ప ఇంకొకటి ఏమీ కాదు బి డి ఓ లకు బాధ్యత నెత్తిన పెట్టి రైతులకు కావల్సిన సప్లయి చేసే కార్యక్రమం చేయాలి అవి సక్రమంగా అందేట్లు చేయాలి రైతు దేశానికి వెన్నెముక అంటారు ఆంధ్ర దేశం వ్యవసాయక దేశం వచ్చేటటువంటి ఆదాయంలో నూటికి 70 వంతులు వ్యవసాయంవల్ల వచ్చేది అటువంటప్పుడు మీరు రైతులకు ఏమి సౌకర్యాలు ఇస్తున్నారు ? అప్పుల విషయంలో ఏమి చేస్తున్నారు ? బ్యాంకుల ద్వారా కాని, ప్రభుత్వం ద్వారా కాని రైతాంగానికి ఇచ్చేటటువంటి అప్పులు నూటికి 15 వంతులు కంటే లేదు అది మీరు వేసినటువంటి కమిటీలవల్ల తేలుతున్న విషయం మిగతా 85 వంతులు వడ్డీ వ్యాపారస్థులవద్ద తీసుకొనిరావాలి వారు నూటికి 5 10 రూపాయల వరకు వసూలు చేస్తున్నారు మీరు రైతుకు ఎటువంటి అప్పు సౌకర్యం కలిగిస్తున్నారు బ్యాంకులు, సమితులు ఇచ్చేటటువంటి టక్కావి ఋణాలు కాని ఎరువుల అప్పుల కాని సక్రమంగా అందుతున్నాయా ? ప్రతి అప్లికేషనుకు 25 30 రూపాయలు కరణాలకు ఇస్తేనే కాని ఆ ఫారమ్సు శాంక్షను కావడం లేదు చివరకు ప్రభుత్వం ఇచ్చేటటు వంటి అప్పులు నూటికి నెలకు 4, 5 రూపాయలు పడుతున్నాయి తప్ప తక్కువకు అందడం లేదు దానిని ఏమైనా సింప్లిఫై చేస్తున్నారా ? పట్టాదారు పాస్ బుక్కు ఇచ్చారా ? దానినిబట్టి అప్పు సౌకర్యం ఇచ్చేటటువంటి పరిస్థితి ఏమైనా చేస్తున్నారా ? కాబట్టి ఈ విషయం గురించి కూడా ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను ప్రయివేటు వ్యాపారస్థులయొక్క వడ్డీల విషయం కూడా చూడాలి ప్రయివేటు మనిలెండరు బిల్లు తీసుకొని రావాలంటే మేము త్వరలో తీసుకొని వస్తాము దానిని విత్‌డ్రా చేసుకోండి

11 50 a m అంటున్నారు అదేమైనా తొందరగా తెచ్చే పరిస్థితి ఉన్నదా అంటే లేదు ఒక సులభమైన మార్గము ఈనాడు ప్రయివేట్ మనీ-లెండర్సు చేస్తున్నది ఏమిటంటే వంద రూపాయలు అప్పు ఇస్తూ 2 రూ లు 5 రూ లు వడ్డీ ప్రకారంగా ముందే 200 రూపాయలకు వ్రాయించుకొంటారు ఈ పద్ధతుల ద్వారా రైతులను దోపిడీ చేయడం కాకుండా, కనీసం ఈ మనీ లెండర్సు లైసెన్సు హోల్డర్సుగా ఉండి వాళ్ళు ఇచ్చేటటువంటి అప్పుల గురించి ప్రభుత్వానికి లెక్కలు చూపించేటటువంటి విధంగా చేస్తే ఈ దోపిడీని అరికట్టడానికి వీలవుతుంది అదైనా చేస్తారా అంటే అది కూడ చేయడంలేదు అందువల్ల రైతాంగము విపరీతమైన దోపిడీకి గురి అవుతున్నారు రైతాంగానికి కావలసిన వ్యవసాయ పనిముట్లు, పరికరాలు గాని అప్పులు గాని ఇటువంటి సౌకర్యాలు కలుగజేయడానికి ప్రభుత్వము పూనుకొంటుందా అంటే అది కూడ లేదు రైతులయొక్క ఇండెటెడ్‌నెస్ ఎంత పెరిగిందో లెక్కలబట్టి తెలుసుకోవచ్చు అందుకు ఈ రైతాంగాన్ని ఆదుకోడానికి ప్రభుత్వము చర్యలు ఏమి తీసుకొన్నది ? ఈ అప్పులను వాయిదా వేసేదానికైనా అగ్రికల్చరల్ డెట్ రిలీఫ్ యాక్టు తీసుకువచ్చి కొన్ని సంవత్సరాలు వాయిదావేసి వారికి కావలసిన

[illegible] పక్షమువారు, ప్రతిపక్ష [illegible] తున్నాను [illegible] తీర్మానమును [illegible]

Sri Ch Parasuram Naidu —Sir I feel called upon to hole-heartedly support this Resolution This Resolution coming as it did from the Communist Benches is really a novelty Normally and traditionally, they have been the champions of Proletariats, the representatives of organised labour and the Office employees Generally speaking they have often forgotten the labourers on field For whatever demands or privileges salaries or amenities the support was only for the urban or organised trade union labour But they had quite forgotten that there was still another type of labour which exists, i e the farm labour which requires hundred times more attention and deserves some amenities and facilities My good friends have now brought this Resolution, and I feel this demand is absolutely just

I have been voicing the same feelings in this House ever since my coming into this House I feel that there is an unjust classification of societs which results in wholesale injustice, to the poor man, to the primary labour, who is the giver of our food and basic necessities

One the land the Trade Union labour and the white-collared people the socalled Proletariat have been voicing their demands on top voice, and on the other the capitalists are strong enough to grab anything on which they lay their hands on The agricultural sector and the labourer are not cared for by any one

I put a question as to what is the standard of living recognised by the Government for these people from whom we get our sustenance There is a price index for the industrial labour, for the Office employees, but what is the price index that the Government has calculated for this sector to do minimum justice to them I have been labouring to impress the necessity of instituting a Research farm for the purpose of evaluating the standard of living for these people Industrial labour wants everything, rice, milk, ghee, etc and more All these things must be furnished in the living index and see what this man enjoys He does not have even a pair of shirts, not even two square meals, let apart the milk, ghee, etc Therefore, it is highly necessary that there should be a scientific assessment of these things

There is the ceiling of 5, 10, 20 acres or so On the one hand you have put a ceiling on the other you allow salaries amounting to

Rs 2 000 or 5,000 I think that every professional however dignified or efficient he is, must not enjoy any privilege in the name of intellect So the intellectuals should not have any such privileges as such As a matter fact it is the agricultural labour who requires our first attention It is the plough and the land plus this man that we get sustenance

Therefore, I submit that advantageous rates should be fixed so that they get remunerative prices This is the basic philosophy and cry which Ranga has been propounding in the entire country

Democracy is for the common man, for the welfare of the labour But unfortunately they are suppressed and oppressed and ground between the two grinding stones of organised capitalists and employers who are the main exploiters of the agricultural sector Therefore, I expect that the Government would come to their rescue
12-00 noon and fix remunerative prices It is only arbitrarily done It is not scientifically done I do not say that it is only the big ryot Big ryots are very few after the Ceilings Act has come anyway I support the fixation of the remunerative price for all grains

With regard to fertilizers, my good friend Mr M Nagi Reddy has very eloquently put forth the case The inefficiency of this Government is measured by the failure of this Government Ever since late Mr Kala Venkat Rao when he was the Revenue Minister, it was said that they are going to give the pass books The Government could not do it because the Village Officers are against it Once the pass books are given, the Village Officers are rendered ineffective These pass book system was thought of long years ago when Mr Kala Venkata Rao was the Revenue Minister and a series of Revenue Ministers and Chief Ministers have come and gone That question has been raised in this House from hundreds and hundreds of months and all the time the Government makes empty promises I have to use the harsh word that the Government should be ashamed of their incapacity to get the simple thing implemented So long as this Village Officers system is not abolished, it cannot be done When we have abolished every hereditary system and although the Supreme Court has given the judgement that the hereditary system has gone, still in practice it is being kept up Why not Panchayats be asked to do this job? There may be some errors there may be some mistakes but experience will make us wiser and these Village Officers may become subordinates of the Panchayats But the Revenue Department is against it Revenue Department does not want it, because the Village Officers are their agents for various purposes of ruling over these villages particularly

Sir first of all it is highly necessary that this card system should be there I do agree But it is not done so far At the last session we have thought of it We have impressed upon it If there is any subject on which discussions took place in this House and for the last two years every question or the call attention matter or every

type of motion that has been brought to the notice of the Government it was this subject but still they are not able to ... There was so much of machinery idlely sitting persons are there and they hundreds in number As my friend said they are feeding upon the Government treasury like the ... goats and yet this little work has not been done for us This Government could not do it I for one had realised that this Government cannot supply these fertilizers and they are in a helpless position Yet we have not made ourselves self sufficient in fertilizers What condemnation it is—the ... people who prescribe that for paddy crop so much nitrogen is necessary 100 M is necessary but they give 20 kgs per acre of ammonia Is it not a reflection upon the height of incapacity that the Government is evidencing? and the Government is demonstrating? Even what little ... they ... distribute well They are not even distributing the cards My good friend says that they will distribute it and they will give it to everybody and the collection of fertilizers will take place but they go into the black channels That is the fact Sir It is better that this card giving system is taken away from these Village Officers and be given to the B D Os to take it direct from the Tahsildars After all the Tahsildar's signature is necessary for the purpose of furnishing of survey numbers and all that there is nothing more than that The ... etc can be done by the staff and distribution can take place I have taken the green manure because I know fully well the miserable failure that this Government will disclose at the end of the season saying that the fertilizers have not come and we are not able to give It has become ... of the Assembly and of all the successive Agricultural Ministers How can we hope? it will be really a vain and hopeless hope to think of them

My good friend has suggested about the godowns It is necessary that the godowns should be in the firka headquarters Merely for want of transport the price of ryot is coming down It should be something which the Government should bear The Government always says that for want of finances they are not able to do this or that One instance I can quote Sir At Parvathipuram three Assistant Engineers have been given the benefit of construction of palatial buildings All that expenditure would have been sufficient for putting these godowns in the entire taluk This is the way money is is being spent Where social necessity is there, essential necessity is there for the purpose of procurement and distribution of grain but that is not done There is something wrong in the entire concept itself Our Ministers, no doubt, I do not accuse them of wanting any good motives I shall never do that But the only thing is they seems to have no grip on the administrative machinery and it seems to have been overweighed or too much weight beyond their capacity to control So it is necessary that a little more caution is needed on this iron clad machinery It was known during the days of British, My good friend Sri A Sriramulu also said and so we are all unanimous in saying it has become much worse

With regard to credit facilities to the ryots, the Government are shirking their responsibility and leaving them to the nationalised banks are always refusing credit to the ryots, so much so the entire thing has become an orphanage The Minister says that the banks are there they will give you, they are nationalised for this purpose It has been tom tomed proclaimed and announced both in the national platforms and the international platforms that a great revolutionary step has been taken in the direction of revolutionary socialism But the subject has turned out to be a laughable proposition condemnable proposition Let the Government even now realise what a stupendous failure that they are, what inefficiency they are demonstrating what incapacity they have been making and let them remedy it and receipt this resolution and bring forth remedies

With these words I complete my speech

12 10 p m శ్రీ కె. రంగదాసు —అధ్యక్షా ఇది అనధికార తీర్మానం టైమ్ కాకుండా [illegible] టైమ్ అంటె బాగా ఉంటుంది మేము ఎంత మొత్తుకున్నా ఏ మంత్రి [illegible] నోట్ చేసుకొనేవారు లేరు అనధికార తీర్మానానికి టైమ్ కావాలని కోరడం తప్పు [illegible] టైమ్ ఈ రెండు గంటలు ,

శ్రీ టి. రాజారాం —I protest నేను ఇక్కడ ఉన్నాను జవాబు చెప్పడానికి నోట్ చేసుకుంటున్నాను నోట్ చెయడం లేదంటే ఎట్లా?

శ్రీ కె. రంగదాసు అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానం ప్రత్యేకించి రైతులకు జరుగుతున్న టువంటి నష్టాన్ని తొలగించడానికి ప్రభుత్వం ఏదైనా ఉదాహరణ చూపడంకొరకు ప్రవేశపెట్టబడ్డది రైతు కష్టపడి పండించిన పంటను కళ్లాలలోనే అమ్ముకో వలసిన దుర్దశలోను రాష్ట్రంలోనే యున్నది ఆర్థిక యిబ్బందులవల్ల తాను పండించే పంటను మొదలె తాకట్టు పెట్టుకోకుంటే విధిలేదు. ప్రభుత్వము, లేదా బ్యాంక్స్ రైతులకు సక్రమంగా ఆర్థిక సహాయం చేయలేని పరిస్థితులలో, ఆర్థిక సహాయం అంటె అప్పురూపకంగా చెయలేని పరిస్థితిలో, తప్పనిసరిగా ప్రయివేటు వ్యాపారస్థుల దగ్గరకు వెళ్ళి హెచ్చు వడ్డీకి డబ్బు అప్పుగా తీసుకొని తన వ్యవసాయ కార్య కలాపాలు జరుపుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు ఆ విధంగా చేస్తున్నాడు అయితే రైతు పండించే పంట తయారుకాగానే షావుకారు మొట్టమొదట కళ్ళంలోనే వచ్చి కూర్చుంటాడు తన డబ్బు తనకు యిచ్చివేయాలని ఆరోజు సహజంగా మార్కెటు రేటు తక్కువ ఉంటుంది అక్కడ అమ్మక మార్కెట్‌లో అమ్మినా ధర తక్కువగా ఉంటుంది ఆ ధరమేరకు అమ్మతీరవలసిందే ఈ సంవత్సరం వడ్ల ధర గవర్నమెంటు నిర్ణయించిన, నవంబరు డిసెంబరు నెలలో ప్రొక్యూర్‌మెంట్ కొరకు నిర్ణయించినదానికంటే నాలుగైదు రూపాయలు తక్కువ యున్నది ప్రభుత్వ అప్పులు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ అప్పులు, ప్రయివేటు వ్యక్తుల అప్పులు యివ్వన్నీ పెట్టిన తరువాత మిగిలిపోయిన రైతు విధిలేక మార్కెటుకు తీసుకొనివెళ్లి విక్రయించవలసిన

పరిస్థితి ఏర్పడింది, ఏనాడు ప్రభుత్వం ఏక్షణమైనా ఆహారధాన్యాలు ప్రకటించి పెట్టి గవర్నమెంటు నిర్ణయించిన రేట్లు ఉన్నా కొనగలిగేటట్టు వారు స్పష్టంగా చెప్పుకుంటున్నటువంటి 7 లక్షల టన్నులు కాదు 14 లక్షల టన్నులైనా ఏమాత్రం బాధ లేకుండా ప్రొక్యూర్ చేసుకొనేవారు రైతు కష్టపడి పండించిన అవసరాలకోసం ధాన్యం విక్రయిస్తూ ఉంటే ఆ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం పట్టించుకోదు ఈ విషయం ఇప్పుడు చెప్పటంకాదు ఆరోజుకూడా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురాబడింది డిశంబరు నెలలో ఈ ప్రకారంగా జరుగుతోందని అప్పుడీ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తేబడింది ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ప్రొక్యూర్‌మెంట్ రేటుకంటె కూడ తక్కువ రేట్‌కు ఈరోజు రైతులను బాధపెట్టవలసిన అవసరం లేకుండానే మార్కెట్‌లో దొరుకుతున్నది మీరు ఏరీప చేయవలసింది ఏంటె చేయలేదు రైతులు తక్కువ ధరలో ధాన్యాన్ని అమ్ముకొనే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఏమాత్రం కనికరం చూపలేదు ఆ రకంగా అమ్ముకొనె పరిస్థితిని దాటించడానికి రెండే రెండు మార్గాలు ఉన్నాయి తాలూకాలో ఫిర్కా హెడ్‌క్వార్టర్సులో గిడ్డంగులు ఉండేది, పెద్ద రైతులకు ఈ బాధలు లేవు చిన్న తరగతి మధ్యతరగతి రైతులు వాళ్లు పండించుకొనె పంటను ఆ గిడ్డంగులలో పెట్టుకొని 50% మార్కెట్ రేటు యిచ్చినట్లయితే వాళ్లు ఈ అప్పుల బాధనుంచి బైటపడడానికి కొంతవీలు ఉంటుంది ధరలు చూసుకొని మొత్తం విక్రయించి మీకు చెల్లించవలసిన మొత్తం చెల్లించి మిగతాది రైతులకు అనుభవించడానికి వీలు ఉంటుంది ఈ తీర్మానంలో ప్రతి ఫిర్కా అని చూపించబడ్డది ఈ దివాళా కోరు ప్రభుత్వం ప్రతి ఫిర్కాలో చేస్తుందనె నమ్మకం లేదు తాలూకా హెడ్ క్వార్టరులో గిడ్డంగులు లేని పరిస్థితులలో ఫిర్కాలో పెడుతుందంటే నాకు విశ్వాసం లేదు నిజంగా రైతుయొక్క క్షేమాన్ని కోరినట్లయితే ఈ రాష్ట్రంలో తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సులో గిడ్డంగుల సౌకర్యం ఏర్పాటు చేసినట్లు ఉంటే రైతులకు బాగా ఉంటుందని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను

ఎరువుల విషయం ఎంత చెప్పుకున్నా యింకాగ ఈమధ్య సిండేగారు వచ్చారు తాత్కాలికంగా వ్యవసాయ శాఖను చూస్తున్న చొక్కారావుగారు మమ్ములను కొందరిని పిలిచారు మేము వెళ్ళాము సిండేగారికి చెబితే, పాపం వారు మొసలికన్నీరు కారుస్తూ అన్న విషయం ఏమంటె 1970 కి పూర్వం మీ రాష్ట్రానికి ఏదైతే ఎరువులు యిస్తూ ఉంటిమో అంతకంటే యిప్పుడు 12 పర్సెంట్ ఎక్కువే యిస్తున్నాము మీ ఎరువుల వాడకం ఎక్కువ అయివుండవచ్చు కాని దానికి తగ్గట్టు మేము యిచ్చే పరిస్థితిలో లేము అమెరికానుంచి రావడంలెదు, జపాన్‌నుంచి రావడం లేదు ఇతర ఫారిన్ కంట్రీస్‌నుంచి రావడంలేదు రానప్పుడు ఏమి చేయగలము, మీరైనకాడికి పొదుపుగా వాడుకొనే అలవాటుపడాలి, తగ్గించుకోవాలి అని చెప్పారు నిజంగా వారికి ఉన్నబాధ వారు చెప్పారు అంతకంటె వారు ఏమి చేయలేని పరిస్థితి వారు చూపెట్టారు ఎందుకంటే పొట్టకూటికి ఉద్యోగం చేస్తున్నట్లుగా, మీరు ఏదో పదవులు చేస్తున్నారంటే మంత్రులుగా చేస్తున్నారంటే, గౌరవం, ప్రతిష్ట, సంపాదనకొరకు చేస్తున్నారుగాని,

ఎంత ఘోరంగా సాగుతున్నా కోట్ల ప్రజలను చమత్కారం మాటలతో ఒప్పించాలని ప్రయత్నం చేస్తే ఒండేగారుమాత్రం ఏమి చేయాలి అంటేకంటె మేముకూడా ఆయనను ఏమీ అనలేకపోయాము అయితే ఒకటిమాత్రం అన్నాము మీదగ్గిర నుంచి ఎంతైతే బియ్యం తీసుకుంటున్నారో ఆ బియ్యం విలువకు సరైన ఎరువులు మాకు యివ్వండి యు పి కి అనవసరంగా ఎరువులు డంప్ చేశారు యు పి నుంచి ఎరువులు మేము తెచ్చుకుంటాము రెస్ట్రిక్షన్ పెట్టకండి ఏ ధరకు అయినా తెచ్చుకుంటాము వాళ్లు అమ్మడానికి యు పి బీహారులలో వారు సిద్ధంగా యున్నారు గవర్నమెంటు నిర్ణయించిన రేటుకంటె 20 రూపాయలు హెచ్చుగా అయినా మా మర్చెంట్స్ తేవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు యిది అయినా చేయండి అంటె యిది రూల్సుకు విరుద్ధం అన్నారు అమ్మ పెట్టదు అడుక్కు తిననివ్వదు ఇది మన ప్రభుత్వ పాలసి ఈరోజు యు పి బిహారులలో అవసరం లేకుండా ఫర్టిలైజర్స్ ఉన్నాయి అవయినా అడ్మిట్ చేస్తారా అంటే నిజమే ఉన్నది గాని ఆ విధంగా బోర్డర్ దాటి రానివ్వడానికి వీలు లేదు రానివ్వము కనీసం ఉన్నవానిని అయినా మాకు ఇప్పించేటట్లు ప్రయత్నం చేయండి అది నేను కాబినెట్‌లో పెడతాను ఆలోచిస్తాను అన్నారు అందువల్ల ఫర్టిలైజర్ గురించి తీర్మానంగా ఏదో పెట్టారు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉండడానికి పెట్టారేతప్ప యిది కాగితంమీదగాని చేతలలో
12-20 p m గాని ఒక తులం మినిస్టరుగారు యిచ్చేది కాదు మేము తీసుకొనేది కాదు. అందువల్ల నేను మంత్రిగారికి ఒక రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను పేపర్సులో అనవసరంగా ఎరువులకు సంబంధించి బ్రహ్మాండమైన ఎడ్వర్టైజుమెంట్సు వస్తున్నాయి సుఫల అని గ్రోమోర్ అని ఆ ఎరువులు వేస్తే అంత పంట పండుతుందని యింత పంట పండుతుందని బ్రహ్మాండముగా ఎడ్వర్టైజ్ చేస్తూ వుంటారు దయచేసి, ఆ ఎడ్వర్టైజ్‌మెంట్సు తీసివేయండి ఎరువులు చాలా బ్రహ్మాండముగా దొరుకుతున్నట్లు అనవసరంగా ఆ ఆడ్వర్టైజ్‌మెంట్సు ఎందుకు ? దయచేసి పేపర్సులో బ్రహ్మాండంగా చేసే ఆ అడ్వర్టైజ్‌మెంట్సును తీసివేయించమని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

శ్రీ జి రాజారాం —అది కంపెనీవారు చేయిస్తారు గవర్నమెంటు ఎడ్వర్టైజ్‌మెంటు కాదు

శ్రీ కె రంగదాసు ఆ విధంగా ఎడ్వర్టైజ్ చేయవద్దని మీరు చెప్పవచ్చు ఎందుకంటె అవి చదివి ప్రజలంతా ఎరువులు దొరుకుతున్నాయని అనుకోవడము జరుగుతుంది అంతేకాదు మేము యిక్కడ ఏదయినా గట్టిగా చెబితే అది పేపర్లో వేయవద్దని ప్రెస్‌తో పాలకులు చెబుతూ వుంటారు పేపర్లో వేసే వాటిపై కూడా రెస్ట్రిక్షన్ పెడుతూ వుంటారు మీకు వ్యతిరేకముగా వున్నది వెయ్యవద్దని అంటారు కనీసము యీ ఎడ్వర్టైజ్‌మెంట్సు కూడా వెయ్యవద్దని చెప్పి ప్రజలకు సహాయము చేయండి మొత్తం మీద, ఒక్క రంగంలోనేగాక అన్ని రంగాలలోను ఫెయిల్యూర్ అయిన యీ ప్రభుత్వాన్ని ఏమనాలి ? వెంకటేశ్వరస్వామి లడ్డు మూడు రూలు అయినందుకు మా వాళ్ళు కేకలు పెడుతున్నారు. ఎరువులు 50 రూల నుంచి 110

రూ. అయింది మూడు రూపాయిలైన దొరుకుతున్నదిగాని 110 రూ.లయిన ఫెర్టిలైజర్ దొరుక్కుండా చేసింది ఈ ప్రభుత్వం మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను — ఖరీఫ్‌కు మీరు ఎరువులు ఇవ్వలేకపోయినా, కనీసం ఇప్పుడు రబీ అయినా, వర్షాలు లనే చేవు, కనీసము బావులక్రింద, లేక ఎక్కడయినా కెనాల్స్‌క్రింద సాగుచేసే వారి కాయిలకయినా యీ ఫెర్టిలైజర్ అందుబాటులోకి వచ్చేట్లు చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను మీకు యిచ్చినది ఎంత తక్కువ క్వాంటిటీ అయినప్పటికి చొక్కారావు గారు చెప్పినట్లుగా యీ నెలాఖరులోగా మొత్తం తెప్పించి, ఎలక్షన్లు వరకు ఊరుకోకుండా, ఈ నెలాఖరులోగా తెప్పించి రైతులకు అందచేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను

అధ్యక్షా, ఇంక మా మిత్రులు వడ్డీ రేట్లు గురించి చెప్పారు వడ్డీరేట్లు ప్రభుత్వము పెంచుతున్నది బ్యాంకులు పెంచుతున్నవి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్టేట్ గవర్నమెంటు నుంచి వడ్డీ తీసుకుంటున్నది మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్‌లో చూశాము—సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు 650 కోట్ల రూ లు మనము ..త్తి క్రింద కట్టాము మనను సక్రమముగా పరిపాలించవలసిన సెంట్రల్ గవర్నమెంటును ఒక షావుకారుగా గుర్తించి, ఆ షావుకారుకు 650 కోట్ల రూ లు ఇంటరెస్టు చెల్లించాము అటువంటప్పుడు యీ ప్రభుత్వం బ్యాంకులపై వత్తిడి తెచ్చి వడ్డీ తగ్గించడానికి ప్రయత్నము చేస్తుందనే నమ్మకము లేదు అందువలన, కనీసము ఇప్పుడు పెంచిన రేటును యింకా పెంచకుండా చూడండి అమాంతం మూడునెలల కొకసారి ఆరునెలల కొకసారి బ్యాంకులు ఇంటరెస్టును పెంచేస్తున్నాయి ప్రభుత్వం కొంత చొరవ తీసుకుని అవసరమైతే రిజర్వు బ్యాంకుతో స్టేట్ గవర్నమెంటు ప్రతినిధులు వెళ్ళి, ఆలోచించి, యీ ఇంటరెస్టు ఇంకా పెరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత వుంది ఇంతకంటే యీ తక్కువ టైమ్‌లో ఎక్కువ చెప్పవలసిన అవసరములేదు పరిస్థితులను దృష్టిలోకి తీసుకుని రైతులోకానికి కావలసిన సహాయం చేయవలసినదిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

(Mr Speaker in the Chair) 12-25 p m

శ్రీ పి జనార్దన్ రెడ్డి —అధ్యక్ష మహాశయా, నాగిరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానమునకు సంబంధించి హౌస్‌లో దీనిపైన భేదాభిప్రాయం వుండదని అందరూ అనుకుంటున్నారు దీనికి కొందరు మిత్రులు అమెండుమెంటు కూడా తెద్దామని అనుకుంటున్నారు అతిముఖ్యమైనదీ సమస్య మనది రైతు దేశం ఇక్కడి రైతు పరిస్థితి - చిన్న రైతు కానివ్వండి పెద్ద రైతు కానివ్వండి, చాలా అధ్వాన్న దశలో వున్నది ప్రభుత్వంవారు యీ 27 సంవత్సరాలలో రైతుల సంక్షేమానికి ఏమైనా పథకాలు వేశారా అంటే అటువంటి పథకాలు ఏమీ లేవు ఏమైనా సరే రైతులను యిబ్బంది పెట్టి కొత్త టాక్సెస్ వేసి, వారిని వేరే విధంగా కష్టపెట్టడమే జరుగుతున్నది గాని వారికి ఏ విధమైన సదుపాయాలు చేయడంలేదు నూటికి 80 మంది వున్న రైతులు గ్రామ రాజ్యం అనుకుంటున్న యీ దినాలలో రైతు కడుపు మాడుతున్న విషయం అందరికీ తెలుసు ధరలు దినదినానికి విపరీతంగా

పెరుగుతున్న యీ రోజుల్లో వ్యవసాయం అతికష్టమైన పరిశ్రమగా మారిపోయింది
వ్యవసాయానికి పనికివచ్చేవి ఏమయితే వున్నాయో వాటి ధరలు వంద వంతులు
రెండు వందల వంతులు కూడా పెరిగిన ఉదంతాలు వున్నాయి రైతులకు
ఎలక్ట్రిసిటీ సంబంధించి సంవత్సరానికి రెండు సార్లు టారిఫ్ పెంచిన దినాలు కూడా
మనం చూస్తున్నాం ఆయిల్ ఇంజన్స్‌కు పొదామా అంటే దానికి వుపయోగించె
మోబిల్ ఆయిల్ ఇండియన్ ఆయిల్ గ్రీజ్ వీటి ధరలు విపరీతంగా పెరిపోయినవి
వ్యవసాయానికి కావలసినది మంచి భూమి, నీరు ఎరువులు తెలంగాణా
ప్రాంతంలో గాని ఆంధ్ర ప్రాంతంలో బాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌లో గాని నీరు లభించడం
దుర్లభం ఎక్కడయినా నీరు దొరికితే అక్కడ ఎరువులు గాని, విత్తనాలు గాని
యితర అవసరమైన పదార్థాలన్నీ దొరకకరం యింకా సమస్యగా మారిపోయింది
రైతులు ఉత్పత్తి చేసే వాటపైన ప్రభుత్వం యీ విధంగా చేస్తున్నది గదా,
ఇండస్ట్రియలిస్టు ఉత్పత్తి చేసే వాటికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏమైనా కంట్రోల్
చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఏర్పాటు వున్నదా ? అని అడుగుతున్నాను ఇండస్ట్రియ
లిస్టు తయారు జేసే ప్రతి వస్తువుకు దినదినం ధరలు పెరుగుతున్నవి అయితే
రైతు ఉత్పత్తి చేసే ధాన్యానికి, వేరే వస్తువులకు ధరలు ఆ దామాషాలో పెరగడం
లేదు అందుకని, యీ రైతు ప్రొడ్యూస్ చేసే ప్రొడక్షన్‌కు, ఇండస్ట్రియలిస్టు
చేసే ప్రొడక్షన్‌కు ఒక సంబంధం, ఒక రేషియో ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం
యీ దినం వున్నది ఇంక, మేము వ్యవసాయం చేయలేము వేరే ఏదయినా
ఇండస్ట్రీ పెట్టుకుంటాము అని రైతులు అనుకున్ననాడు ఒక పెద్ద అరాచకం
బయలుదేరుతుందని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను ఈ రెంటినీ సమన్వయం చేసే
12-30 p m పద్ధతిని ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి ఈ రెండు సమస్యలనూ సమన్వయం చేసే
మార్గం ప్రభుత్వం ఆలోచించకపోతే గ్రామాలలోని ప్రజలకూ పట్టణాలలోని
లేబరుకూ యితర ఉద్యోగులకూ కూడా యిబ్బంది అయ్యే పరిస్థితి ఉన్నది ఇంకా
గడ్డు పరిసితి ముందు ముందు రాబోతున్నదని కూడా మనవిచేస్తున్నాను ఫ్యాక్టరీలలో
అయ్యే ప్రొడక్షను ఖర్చు ఎంత అవుతున్నదో చూచి దానిమీద 4 పర్సంటు పెంచి
సేలు రేటు నిర్ణయం చేయాలి ఇండస్ట్రియల్ ప్రొడక్షను గానీ, అగ్రికల్చరు
ప్రొడక్షను గానీ ప్రొడక్షన్ కాస్టుకూ, సేల్ కాస్టుకూ రేషియో నిర్ణయించి నాలుగు
శాతం మార్జిన్ వుండేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను ఒక రేషనల్ బేసిస్
క్రియేటు చేయకపోతే సిటీలలో వుండేవారికీ, రైతులకూ కూడా బాధలు తప్పవు
కేంద్ర ప్రభుత్వం — ఇందిరాగాంధిగారు, వారి అనుచరులు ఏమీ ఆలోచిస్తున్నారో
తెలియదు కానీ వారి మంత్రివర్గం వచ్చినప్పటినుంచీ యిబ్బందులు ఎక్కువవు
తున్నాయి సోషలిస్టు స్లోగన్ ఇందిరాగాంధిగారు యిచ్చారు, చాలా మంచిది
గ్రామాలలో రామరాజ్యం వస్తుంది తిండిగింజలు అందరికీ దొరుకుతాయి, ఉద్యోగాలు
వస్తాయి అని ప్రజలు ఆశించారు కానీ యిప్పుడు పూర్తిగా నమ్మకం లేకుండా
పోయింది అన్ని ప్రాంతాలలోనూ ఉద్యమాలు వస్తున్నాయి. గుజరాతు చూశాము

వీహారు చూస్తున్నాము ఏ రకం మా కాలంలో యుకరంలో వచ్చే దుస్సాహం పై ప్రైసెస్ పాలసీ లేదంటా ధ[illegible] ఉంటా ధరలు పెరుగు తున్నాయి లాండు సీలింగ్సు బిల్లు — యిప్పటికి నాలుగు సార్లు చెప్పాను మొట్టమొదట బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారు వున్నప్పుడు తెచ్చినప్పుడు మేము పత్రికలలో చదువుకున్నాము లాండు సీలింగ్సు తెచ్చాము, రైతులు ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేస్తారు అని చెప్పారు అప్పుడు కూడా అర్బన్ సీలింగు ఇండస్ట్రియల్ సీలింగు డబ్బుమీద సీలింగు తెస్తున్నామని చెప్పడం జరిగింది మంత్రులు ఇండస్ట్రీస్ మీద సీలింగు లేదు, డబ్బుమీద సీలింగు లేదు, లాండు లెజిస్లేషను మాత్రం మూడు సార్లు తెచ్చారు దానివల్ల ఏమీ లాభం కలుగలేదు భూమి లేనివారికి యిప్పటికీ దొరకలేదు ఉన్నవారు కొత్త అలజడి పడ్డారు తప్ప దీనివల్ల జరిగిందేమి లేదు ప్రభుత్వంవారు చెప్పేదొకటి, చేసేదొకటిగా ఉన్నది గ్రామాలలో రైతులు ఇబ్బందుల పాలవు తున్నారు కోఆపరేటివు సొసైటీలు చాలా అధ్వాన్న స్థితిలో ఉన్నాయి బాంకుల నుంచి అప్పులు తెచ్చుకుందామంటే వారు దినదినానికి వడ్డీలు పెంచుతున్నారు 7 పర్సెంటు నుంచి 30 పర్సెంటు వరకూ వడ్డీ పెంచడం జరిగింది రిజర్వు బాంకు 20 పర్సెంటు వడ్డీమీద ఎడ్వాన్సు యిస్తున్నది, మేము ఏమీ చేసే పరిస్థితి లేదని బాంకులవారు చెబుతున్నారు రైతుకు యివ్వడానికి కోఆపరేటివు సొసైటీల దగ్గర డబ్బులేదు, ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బులేదు ఒక రైతుకుకూడా ప్రయివేటుబాంకుల నుంచి అప్పులు దొరకడంలేదు రైతులకు వడ్డీలేని అప్పులు ప్రభుత్వం యిప్పించాలని కోరుతున్నాను డిఫంక్టు అయిన కోఆపరేటివు సొసైటీలు కొన్ని ఉన్నాయి, ఆ సెక్రటరీయో ప్రెసిడెంటో ఏదో పొరపాటు చేయవచ్చు డబ్బు దుర్వినియోగం కావచ్చు దాని వల్ల అప్పులు యివ్వకుండా వేరే రైతులను ఎందుకు నష్టపెడతారు? అందువల్ల యీ నిర్ణయం మార్చి యిండివిడ్యువల్ సిస్టం పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను లోను తీసుకొని తిరిగి కట్టేసిన రైతుకు కోఆపరేటివు సొసైటీద్వారా తిరిగి లోను యిప్పించాలని కోరుతున్నాను అంతేకాని వారిని మూకుమ్మడిగా శిక్షించడం న్యాయంకాదు నాగిరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ తీర్మానాన్ని సభ అంతా బలపరచాలని కోరుతూ నేను విరమిస్తున్నాను

శ్రీ జి సైదయ్య (గజ్వేల్) — అధ్యక్షా, గజ్వేలు తాలూకా చాలా వెనుక బడిన ప్రాంతం. అక్కడ రైతులకు ఎరువులు దొరకడంలేదు లెవీ విషయంలో రైతులకు యిబ్బంది కలుగుతోంది కష్టపడి పంటలు పండిస్తున్నా వడ్లు బాగాలేదనో మరో కారణంతోనో తక్కువ రేట్లు యిస్తున్నారు అక్కడ హరిజనులకు, గిరిజనులకు పట్టాలు యివ్వడంలేదు ఉద్యోగులకు కరువుభత్యం — వేతనాలు యిస్తున్నారు వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు బియ్యం రేషను దుకాణాలలో కిలో రు 1 40లకు యిప్పించడం మంచిగా వుంటుంది రేషను షాపులు మైళ్ళ కొలది దూరంలో వుంటున్నాయి రోజంతా కష్టపడి పనిచేసిన కూలీలు దూరం వెళ్ళి రేషను తెచ్చుకో

12-40 p m వానికి పోవడదు ప్రతి పంచాయితీకి ఒక వేను పట్టణం యివ్వాలి రైతులకు, మన బడినవారికి హాటలు [illegible] అన్ని ప్రాంతం [illegible] అందులో కొంత భాగం ఆఫీసులు పోయింది మరుసు వారికి వేలం పట్వారీలు [illegible] పోయింది రెండు సంవత్సరాల మామి పదవ [illegible] వారికి వచ్చింది రు 120 లు ఉంటుంది ఇప్పుడు వారినుంచి [illegible] చేస్తాం అంటున్నారు పనులేమీ చాలా కష్టం మనుష్యులు [illegible] ఒకాయన పట్టాలు ఏ విధంగా ఇబ్బంది పడిరారు వాటిని అన్ని విధాల ప్రభుత్వం చెయ్యాలని కోరుతున్నాను వారికి అప్పులు యిచ్చినా ఎరువులు [illegible] దొరకినా ఎన్నో రైతులు చేయగా దొరకుతున్నాయి వారికి [illegible] పెట్టు సహాయం చెయ్యాలని కోరుతున్నాను ఎరువుల విషయంలోనైనా విత్తనాల విషయంలోనైనా కరెంటు విషయంలోనైనా దుష్ప్రభావం చూడనటువంటి ఎక్కడా పనిచేయలేదు కొన్ని చోట్ల మోటార్లు పెట్టుకుని చేసుకుందాం అనుకున్నా కరెంటు [illegible] వడంలేదు పంటలు పండించాలి కూరగాయలు పండించాలని చెబుతారు ఎట్లా [illegible] రైతులకు న్యాయం చేయాలి గజ్వేలు చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం 1962 లో నేను శాసనసభ్యుడుగా అయినప్పుడు బస్సులు వస్తుండేవి ఇప్పుడు బస్సులు బంద్ ఐపోయాయి అక్కడ అనేక ఆఫీసులున్నాయి బస్సుల సౌకర్యం లేకుండా వుంది ప్రతి విషయంలోను అట్లా వెనకబడి ఉంచడం మంచిదికాదు ఇరిగేషన్ విషయంలో మాకు నాగార్జునసాగరు వస్తుందనే ఆశలేదు పోచంపాడు వస్తుందనే ఆశలేదు నిజాంసాగరు మీద ఆశలేదు మేము చిన్న ఆనకట్టలు వాడతాం అక్కడ లాజగడ్డ అని వుంది 1962 నుంచి సర్వే చేయించారు 55 వేల రూపాయలు మంజూరైనదని చెప్పారు ఇంతవరకు దానిని చెయలేదు నాలుగు గ్రామాలకు ఉపయోగపడే పని 1170 ఎకరాల ఆయకట్టు అవుతుంది దీనిని తప్పకుండా వేయించాలని కోరుతున్నాను పట్టాలు చేయడం విషయంలో చాలా తంటాలున్నాయి నేను ఇటీవల కొన్ని గ్రామాలు వెళ్ళివచ్చాను అవిటి, నాగులపల్లి చంద్రపల్లి తూపరాన్ గ్రామాలు తిరిగి వచ్చాను రు 10 లు లోపల శిస్తు చెల్లించనక్కరలేదని ఇక్కడ అంటారు కాని అక్కడ వసూలు చేస్తూనే వున్నారు పట్వారీలను అడిగితే నా ఇష్టం, మీ అంటున్నారు గ్రామాలలో ఆ పరిస్థితి వుంది మా వెనుకబడిన ప్రాంతం విషయం శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతూ మీకు సమస్యలు చెబుతూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీమతి విజయరామానుజం (గుంటూరు) – అధ్యక్షా, రైతులు ఎదుర్కొంటున్నది ఎరువుల సమస్య ఉత్పత్తి ఎక్కువ చేస్తే తప్ప ధరలను అరికట్టడం కష్టం అవుతుంది రైతులకు కావలసిన సదుపాయాలన్నీ ప్రభుత్వం చేయాలి ఎరువులు చాలా తక్కువగా సరఫరా చేస్తున్నారు ధరలు చాలా ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి బ్లాక్ మార్కెటింగ్ ఎక్కువగా ఉంటున్నది దీనిని అరికట్టవలసి ఉంటుంది సహకార మార్కెటింగ్ సంఘాల ద్వారా సప్లయి చేస్తున్నారు. కొన్ని

సంఘాలు సరిగా పని చేయడం లేదు సరైన ధరలు నిర్ణయం చేయడం లేదు రైతులకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉంటున్నది వారు పొలం సాగు చేసుకుని ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేయడానికి అవకాశం లేకుండా ఉంది వ్యవసాయ కూలీలు, ముగతా నెససిటీస్ నిర్ణయం చేయాలి క్రెడిట్ ఫెసిలిటీలు రైతులకు దొరకడం లేదు ప్రైవేటు వారి దగ్గర అప్పులు తీసుకోవాలంటే వడ్డీలు చాలా ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి బాంకుల ద్వారా వారికి అప్పులు లభించే అవకాశాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను అట్లా అయితే వారి వృత్తి వారు చేసుకుని ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేయడానికి సదుపాయాలు కలుగుతాయి

శ్రీ కె రామచంద్రరావు (ఉయ్యూరు) —అధ్యక్షా ప్రభుత్వం రైతులకు అత్యధికంగా సదుపాయాలు కల్పించాలని నాగిరెడ్డిగారు తెచ్చిన తీర్మానంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను ఇది వ్యవసాయ దేశం వ్యవసాయం జీవనాధారంగా ఎంతో మంది బ్రతుకుతున్న దేశం ఈ సందర్భంలో దానికి ప్రభుత్వం కలుగచేస్తున్న సహాయం చాలా తక్కువ అని చెప్పవలసి ఉంది వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన రైతులకు ప్రభుత్వం ఇచ్చేసౌకర్యాలు చాలా తక్కువ అని మనవిచేయదలచుకున్నాను మిగతా సంస్థలలో పనిచేసే వారికి యూనియన్లు ఉన్నాయి ఎన్ జి వోలైనా ప్రైవేటు పరిశ్రమలలో పని చేసే వారైనా వారు కావాలన్నప్పుడు సమ్మె చేసి తమ కోరికలు అమలుచేయించుకునే స్థితిలో ఉన్నారు రైతులకు సుసంఘటితమైన సంఘాలు లేనందున వారి కోరికలను ప్రభుత్వం గమనించే స్థితిలో లేదు వారిలో ఐక్యత లేనందున ఈ విధంగా జరుగుతున్నదని నాకు అనిపిస్తున్నది రైతులు పంట పండిస్తారు పంట వచ్చిన సీజన్‌లో ధర తక్కువగా ఉంటుంది కొద్ది నెలల తరువాత ధరలు పెరిగిపోతూంటాయి అందువల్ల రైతుకు సమంజసమైన ధర రావడం లేదు రైతుకు ఇచ్చే ధర కూడా ఒక సిద్ధాంతాన్నిబట్టి ఇవ్వడంలేదు ఫాక్టరీలో వస్తువు ఉత్పత్తి అయితే యజమాని ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు ఖర్చులు, ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ మీద ఇంటరెస్ట్ డిప్రిసియేషన్ అన్నీ లెక్కవేసుకుని పైన లాభం వేసుకుని ఇంత ధర అని నిర్ణయించి మార్కెట్టులో అమ్ముతున్నారు 12-50 p m
రైతుకు ధర ఇచ్చేటప్పుడు ఏ శాస్త్రీయమైన పద్ధతి లేదు ఏదో దయాదాక్షిణ్యాల మీద రైతుకు యింతని అనడం తప్ప పూర్తిగా యివ్వడం లేదు 50 రూపాయలు సంచి ఉంటే దానికి ధర అయినది అయినప్పటికి ఎంత కావాలో అంత యివ్వడం లేదు ఎరువుల ధర పెరిగింది వ్యవసాయానికి వాడే ప్రతి వస్తువు ధర పెరిగింది లేబరుయొక్క కూలి పెరిగింది ప్రభుత్వం రైతు పండించే పంటకు సమంజసమైన ధర నిర్ణయించకపోతే వ్యవసాయోత్పత్తి దెబ్బ తింటుంది ఇప్పటికే ఆహార సమస్య ఎక్కువగా ఉన్న ఈ తరుణంలో ఉత్పత్తి దెబ్బ తింటుంది అందుచేత ధర నిర్ణయించవలసిన అవసరం ఉంది రైతులకు పరపతి సౌకర్యములు యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను పరిశ్రమలకు పరపతి సౌకర్యం యిస్తున్నారు కాని రైతుకు 10 శాతము కూడా యివ్వడం లేదు ప్రస్తుతం సీలింగు

ఆక్టు పెట్టిన తరువాత రైతుకు ఏను సమస్య వస్తున్నది 10 ఎకరాల రైతుకి పరపతి సౌకర్యం వస్తుందా రాదా? సీలింగు ఆక్టు యింప్లిమెంటేషన్‌లో యిబ్బంది ఉండవచ్చు కేంద్రానికి కావచ్చు రైతుకి పరపతి సౌకర్యం కలిగే విధముగా ఆక్టును సవరించైనా యిప్పించాలి నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు డిసెంబరు ఆఖరువరకు వసూళ్లను నిర్బంధం చేయడం లేదు డిసెంబరు తరువాత మళ్లా ప్రారంభిస్తామన్నారు కాని ఎల్ ఎం బిలు కోఆపరేటివ్‌లకు అది వర్తింపచేయడంలేదు ఇది వ్యవసాయ సీజను బాకీ వసూళ్ళ కోసం ఎల్ ఎం బీలు రైతుల దగ్గర నుంచి కుంటున్నారు ప్రభుత్వం అన్నారు వాటిని సప్లయి యివ్వాలని కాలంగా వాళ్ళు ప్రభుత్వాన్ని యింజన్లు పెట్టుకుంటే వాటిని ఎల్ ఎం బీలు తీసుకు పోతే వ్యవసాయం ఏ రీతిగా జరుగుతుంది బాకీ ఏ తీరుగా తీర్చగలడు? అందుచేత ఎల్ ఎం బీలు కూడా డిసెంబరువరకు ఆగవలసి ఉంటుందని ఆదేశాలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను ప్రక్కనవాటికి వచ్చిన రాయితీలు ఎల్ ఎం బీలు కోఆపరేటివ్లకు కూడా డిసెంబరువరకు ఎక్స్‌టెండు చేయాలని కోరుతున్నాను రైతులకు పంట ధరలు పెంచడమే కాకుండా గిడ్డంగులను ఏర్పాటు చేయవలసి ఉంది తన కుటుంబ అవసరాలకు పోను మిగిలిన దానిని వెంటనే అమ్ముకోకుండా మార్కెటులో ధర పెరిగేవరకు నిలువ చేసుకోడానికి వీలుగా ఫిర్కా హెడ్‌క్వార్టర్సులో కాకపోయినప్పటికి తాలూకా హెడ్‌క్వార్టర్సులోనైనా గోడౌను ఏర్పాటు చేసి రైతుకు పరపతి సౌకర్యం కలిగిస్తే చాలా బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను వ్యవసాయనిక ఎరువుల పంపిణీ విషయంలో ధరలు పెరిగాయి సరుకు లభించడం కూడా దుర్లభ్యం సిష్టం ఆఫ్ డిస్ట్రిబ్యూషను స్ట్రీంలైను చేస్తున్నామన్నారు కార్డులు పెడుతున్నామన్నారు కాని ఎకరానికి మూడు సంచులు కావలసినది ఒక సంచి కూడా దొరకని సందర్భంలో స్ట్రీంలైను చేస్తున్నాం అన్నందువల్ల ఏమి ప్రయోజనం? సరియైన సమయంలో కావలసినన్ని దొరికే విధముగా ఉండాలి ఈ తీర్మానాన్ని స్వపక్ష పరపక్ష విభేదం లేకుండా ఆమోదించాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను

*శ్రీ యస్ నారాయణరెడ్డి —అధ్యక్షా, ఈ రోజు రైతుల సమస్యలు చాలా ఉన్నాయి రైతు పండించె పంటకు గ్యారంటీ లేకుండా పోతున్నాది ఈ రోజు అనేకమైన తెగుళ్లు వచ్చి పంట ఎంతవస్తుందనే నమ్మకం లేకుండా పోతున్నది అందుచేత పంటల భీమా పద్ధతి ప్రవేశపెడితే రైతుకు నష్టం రాకుండా ఉంటుంది అటువంటి హామీ ఉంటే రైతు అభివృద్ధికి రావడానికి వీలుంటుంది పంటల భీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెడితే రైతులకు తోడ్పడినవారం అవుతాము రైతులు పండించిన పంటలు వచ్చే కాలంలో మాసూళ్ల సమయంలో ధరలు పడిపోవడం చూస్తున్నాం అందుచెత రైతు పండించిన పంట నిలవచెయుకొనడానికి వసతి కొరకు గోడౌన్సు కట్టాలి గోడౌన్సు ఉంటే రైతు పండించే పంటను రేటు వచ్చేవరకు నిలువ చెసుకొనడానికి వీలుంటుంది అటువంటి సౌకర్యం రైతుకి కలిగించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పైన

ఉంది రైతుకు పరపతి సౌకర్యం కావాలి బ్యాంకుల లోను, సొసైటీల ద్వారా లోన్సు యిచ్చే ఏర్పాట్లు చేయాలి ఇదివరకు కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు క్రాప్సు యిచ్చేవారు రైతు తాను పండించిన ధాన్యాన్ని సొసైటీకి తోలితే దానిమీద 60 శాతము లోను యిచ్చే పద్ధతి ఉండినది ఇప్పుడది ఎక్కడా అమలు జరుపబడంలేదు అదే పద్ధతిని అమలుజరిపి రైతు ధాన్యం గోడౌనులో పెడితే 50 శాతము యిస్తే అవసరం గడుపుకుంటాడు, రేటు వచ్చినప్పుడు అమ్ముకొని, వడ్డీ తీసుకోండి అంటే ఏ సొసైటీ కాని బ్యాంకులు గాని ముందుకు వచ్చే పరిస్థితి లేదు రైతులకు సొసైటీల ద్వారా లోన్సు యిప్పించి పరపతి సౌకర్యం కలిగించి ఆదుకోవలసినదిగా మనవిచేస్తున్నాను

ఎరువుల విషయము పెద్ద సమస్యగా వుంది ఉత్పత్తి తక్కువగా వుంది 1-00 p m
కాబట్టి సప్లయి చేయలేకపోతున్నట్లు ప్రభుత్వము చెబుతున్నది అలాగే అయినప్పటికైనా కనీసము సక్రమముగా వినియోగము చేయడానికి సరియైన ఏర్పాట్లు చేసుకోవాలి ఉత్పత్తి తగ్గవచ్చు ఇదివరకు 4 మూటలు వచ్చేది 2 మూటలే రావచ్చు దానినైనా సక్రమమైన ధరకు సప్లయి చేసేదానికి పూనుకోవాలి పెర్మిట్ సిస్టమ్, కార్డు సిస్టమ్ అన్నారు 10, 20 మైళ్ల దూరము నుంచి రైతువచ్చి వి యల్ డబ్ల్యు, తహశీల్దార్ బి డి ఓ ల చేత సర్టిఫై చేయించుకొనవలసివస్తుంది ఇదంతా చేయించుకొని ఎరువులు యిచ్చే ఏ సొసైటీ దగ్గరకో పోతే స్టాక్ ఈరోజున లేదు, రేపు రండి మరునాడు రండి అని తిప్పుతారు మూట ఖరీదు రు 52 లు అయితే తిరగడానికే 20 రూ ల వరకు ఖర్చు అయిపోతుంది ప్రతి సమితి ఏరియాలోను ఎన్ని గ్రామాలున్నవో చూసి, 4 5 గ్రామాలకు సెంటరులో ఒక ప్రదేశములో పెట్టి ఆ చుట్టుప్రక్కల వున్న 4, 5 గ్రామాలకు సకాలములో సరియైన ధరకు అందించే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు (నందిగామ) — అధ్యక్షా, నాగిరెడ్డిగారు మూవ్ చేసిన రిజల్యూషన్‌ని చూసిన తరువాత మాట్లాడకుండా ఉండలేకున్నాను దీనిని ప్రభుత్వమే చేపడితే బాగుంటుంది దీనిని ప్రభుత్వము చేయడానికి తప్పనిసరిగా సిద్ధముగా వుంది ప్రభుత్వమే ఆలోచనచేసి ఒక బిల్లును తీసుకువస్తుంది ఈ కార్యక్రమమును తీసుకొంటుంది అనే విశ్వాసము కలుగుతున్నది రైతులు ధాన్యమును మార్కెటుకు తీసుకు వెళ్ళినపుడు సరాసరి ప్రభుత్వమే కొంటే రైతుకు నష్టము వుండదు మిల్లర్స్‌కి అమ్ముకోవలసివచ్చినపుడు గింజ క్వాలిటీ వుందనో, గవర్నమెంటు నిర్ణయించిన స్టాండర్డు లేదనో చెప్పి రైతును ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసే పరిస్థితి వుంటున్నది అటువంటి అవకాశము లేకుండా ప్రభుత్వమే రంగములోకి దిగి కొనే విధానమును ఏర్పాటు చేయాలి ఇది ఒక్క ధాన్యానికే కాదు కమర్షియల్ క్రాప్స్ పొగాకు వాటిల్లో కూడ దళారీలు రైతులను పీడిస్తున్న విషయము వుంది ప్రభుత్వమే సరాసరి హోల్‌సేల్ ట్రేడ్ చేపట్టాలని ఎ ఐ సి సి అప్రూవ్ చేసిన పరిస్థితి వుంది దానిని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆలోచించవలసి వుంది కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ పెరిగినట్లు మనకు తెలుసు రసాయనిక ఎరువుల ధర పెరిగింది

వ్యవసాయ కూలి రేటు పెరిగింది రైతు యొక్క పెట్టుబడి పెరిగిన దామాషాలో రైతు అమ్మకపు రేటు పెరగలేదు రైతు చేతికి ధాన్యం అందగానే దానిని ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయాలని వ్యాపారస్థుడు ప్రయత్నము చేస్తూ వుంటాడు తన అవసరము కోసము రైతు పంట వచ్చిన వెంటనే అమ్ముకొనే పరిస్థితి వుంటున్నది రైతునుంచి తక్కువ ధరకు కొని ఎక్కువ లాభాలను గుంజుకోవాలని వ్యాపారస్థులు చూస్తున్న పరిస్థితిలో ప్రభుత్వమే గోడౌన్స్ సౌకర్యమును ఏర్పాటు చేసి రైతు తన సరుకును నిల్వవుంచుకొనే ఏర్పాటు చేయాలి తాను దాచుకొన్న సరుకుకు సగము ధర అయినా ప్రభుత్వము యిచ్చి ధర బాగా వున్నపుడు అమ్ముకొనే ఏర్పాటు రైతుకు కలుగచేయాలి అట్లా రైతుకు రక్షణ కలుగచేసే ప్రయత్నముతో ప్రభుత్వము ముందుకువస్తే చాల సంతోషించదగ్గ విషయమని మనవిచెస్తున్నాను ఎరువుల పంపకాన్ని ప్రభుత్వమే చేపట్టడము హర్షణీయమైనదే నూటికి నూరు పాళ్లు తీసుకొనవలసినదే దీనిలో ఒక లోపాన్ని గుర్తించాలి ఎప్పుడు ఏ పంట వేస్తారు అనేది చూసి ఎరువుల కేటాయింపు చెస్తే బాగుంటుంది వరిపంట సైజములో వరి పండించే రైతులకు ఎక్కువగా కేటాయించాలి వాణిజ్యపంటలు పండించే సైజులో వారికి ఎక్కువ కేటాయించాలి ఈ విధంగా పైరులనుబట్టి అయా నెలల్లో కోటాలు ఎక్కువ చేస్తే ఈ ఎరువుల కొరత తగ్గుతుంది అని నా వ్యక్తిగతమైన అనుభవము ధాన్యము పండించడానికి అవసరము లేని మాసాల్లో వారికి యిస్తే అవసరము లేక పోయినా వారు తీసుకొని బ్లాక్‌మార్కెట్ చేసే పరిస్థితి వుంటుంది అట్లాగే ఏ పంటకు అయినా సరే అయా పంటల కాలములో సప్లయి ఎక్కువగా చెయవలసి వుంటుంది ఏ కాలములో ఏపైరుకు కావలసివుంటుందో ఆలోచించి ఆ నిష్పత్తిలో కేటాయిస్తే బాగుంటుంది ఆహార పంటలకు, వాణిజ్య పంటలకు 50 50 నిష్పత్తిలో పంచె పద్ధతి వుంటే బాగుంటుంది బ్యాంక్స్‌ని జాతీయము చేసినా ఈనాడు బ్యాంక్స్ నుంచి రైతుకు 15 శాతము మాత్రమే సహాయము దొరుకుతున్నది, దేశాన్ని కొల్లగొట్టి కోట్ల రూపాయలు సంపాదించి, రోజురోజుకు అభివృద్ధి చెందుతున్న సమాజానికే అందుతున్నది కాని సామాన్య రైతుకు అందడము లేదనేది గత 3 4 సంవత్సరముల నుంచి అర్థము చేసుకొన్న విషయమని మనవిచేస్తున్నాను సంపన్న వర్గాలకే జాతీయము చేసిన బ్యాంక్స్, సొసైటీలు ఉపయోగపడితే దేశానికి వెన్నెముక అనుకొన్న రైతాంగానికి 15 శాతమే దొరుకుతున్నది రైతుకు చాల ఎక్కువ స్థాయిలో సహాయము చేస్తున్న పరిస్థితి కల్పిస్తున్నది కొంత పెర్సంటేజి ఫిక్స్ చేసి ఆ ప్రకారం బ్యాంక్స్ రైతులకు యివ్వాలని ప్రభుత్వము సూచన చేయాలి ప్రభుత్వ లక్ష్యము కూడ అదే నాగిరెడ్డిగారు సూచించిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమే చేపట్టాలని సూచిస్తూ ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి నా ధన్యవాదములు తెల్పుతూ విరమిస్తున్నాను

1-10 p m *శ్రీ ఎం ఓంకార్ (నర్సంపేట) —అధ్యక్షా, నాగిరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తు కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను దానికి నేనొక

ఎమెండ్‌మెంట్ ప్రతిపాదిస్తూ దానిని అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు వ్యవసాయ వృత్తులలో ఎక్కువ పెట్టుబడి గండి కూలి రేటు మాత్రమే. కూలీలకు న్యాయమైన కూలి రేటు ఇవ్వాలనేది అయిదవ పాయింటుగా చేర్చాలని కోరుతూ ఈ ఎమెండ్‌మెంట్‌ను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. The present wages of the agricultural labour are meagre. This is the only cheap input in agriculture in the cost of agricultural labour. Hence necessary steps should be immediately taken to fix up reasonable and adequate wages to the agricultural labourer so as to meet their minimum demands. Adequate machinery should be created to implement them. దీని గురించి వివరంగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకొంటాను. ఈనాడు ఆంధ్ర దేశంలో ప్రతిచోటా కూలీలు తమకు ఎక్కువ రేటు కావాలని పోరాటం సాగిస్తున్నారు. వారి పోరాటాన్ని అణచడానికి పోలీసుల సహాయంతో వారిని జైళ్ళలో పెట్టటం, ప్రాణాలు తీయటం, పోలీసు క్యాంపులు తీసుకురావటం, గ్రామాల్లో తీవ్రమైన ఘర్షణలు వస్తున్నాయి. వ్యవసాయం తీవ్రమైన సంక్షోభ పరిస్థితిలో పడిపోతున్నదని తెలుపడానికి అగుపడే మూల అంశాలలో ఇదొకటి. కనుక నేను సూచించిన ఎమెండ్‌మెంటును అంగీకరించాలని ఆశిస్తున్నాను.

ఈ తీర్మానంలో సూచించబడిన నాలుగు అంశాల గురించి క్లుప్తంగా మనవి చేస్తాను. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కావాలంటున్నాము. రూపాయికి కిలో బియ్యం అమ్మాలని అంటున్నాము. కూలీ ఎక్కువ ఇవ్వాలని అంటున్నాము. ఇవన్నీ ఎలా పొసుగుతాయనే సందేహం రావచ్చు. ఈ వర్గ సమాజంలో ఇవి సహజమైన వైరుధ్యాలు. ఈ వర్గ వైరుధ్యాలు రూపుమాపటానికి ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకొనేట్లు వత్తిడి తీసుకురావలసి వుంది. వ్యవసాయదారులకు ఇవ్వవలసిన రేటు విషయము చూస్తే రెండు విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. వ్యవసాయరంగము, పరిశ్రమల రంగము. పరిశ్రమలలో ఉత్పత్తి అవుతున్న సరుకులు వాటికి నిర్ణయించిన రేటు, రైతులు పండిస్తున్న పంట, దానికి నిర్ణయించిన రేటు చూస్తే ఈ రెంటికి వైరుధ్యం ఉంది. పరిశ్రమను ప్రోత్సహించాలి. పారిశ్రామిక వేత్తలకు గిట్టుబాటు అయ్యే ధరలు వుండాలి. పరిశ్రమలకు బ్యాంకులు కార్పొరేషనులు అప్పులు ఇవ్వాలి. సబ్సిడి ఇవ్వాలి, వడ్డిలేకుండా ఇవ్వాలి, కరెంటు యూనిటు మూడు పైసలకు సప్లయిచేయాలి. రైతులు పండించే ముడిసరుకులు చౌకగా సప్లయి చేయాలి. ఫినిషింగ్ గుడ్స్ వారి కిష్టమైన ధరకు అమ్ముకోవచ్చునని అధికారం ఇచ్చారు. అమ్ముకుంటున్నారు. మొత్తం గుత్తా పెట్టుబడిదారులు మోనోపలి చేస్తున్నారు. ధరల నిర్ణయము గుత్తపెట్టుబడిదారుల చేతుల్లో వుంది. సరుకు విడుదలచేయటం వారి చేతుల్లో వుంది. వారు వ్యవసాయాన్ని అట్టడుగున త్రొక్కి తాము నిర్ణాయకవేత్తలుగా వుంటున్నారు. కళ్లాలలో ధాన్యము బస్తా 50 రూపాయలకు కొంటే నెలలోపల 100 రూపాయలకు పెరుగుతున్నది. అంతకుముందు 100 రూపాయల ధర ఉన్నా మళ్లా కళ్లాలలో కొనేటప్పటికి 50

రూపాయలకి తగ్గిపోతున్నది ఈ విధముగా సామాన్య రైతాంగాన్ని అణుస్తున్నారు గుత్తా పెట్టుబడిదార్లు వ్యవసాయాన్ని అధోగతిపాలు చేస్తున్నారు నేను సూచించిన విధముగా పారిశ్రామిక ధరలకు వ్యవసాయ ధరకు మధ్య వున్న వైరుధ్యం పోవాలి వాటి మధ్య స్టాండర్డయిజేషను నిర్ణయించబడాలి అప్పుడు వ్యవసాయానికి అవసరమైన ఇంపుట్స్ సక్రమంగా సప్లయి చేయటము సాధ్యమవుతుంది వారు ప్రొడ్యూస్ చేసిన దానికి సరైన ధర నిర్ణయించటానికి వీలవుతుంది ఇట్లా కేంద్రాలలో వున్న గోడౌన్సు పెద్ద భూస్వాములకు వ్యాపారులకు ఉపయోగపడుతున్నాయి రైతులకు అవి ఉపయోగపడాలంటే తాలూకా స్థాయిలో గోడౌన్స్ ఏర్పాటు చేయాలి తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో బ్యాంకుల బ్రాంచీలు ఏర్పాటు చేసి వాటి ద్వారా లోన్స్ ఎడ్వాన్స్ చేయించి వారు నష్టపడకుండా చూడాలి ఎరువుల విషయం మన ప్రభుత్వం కేంద్రం నుంచి మనకి రావలసిన కోటాను పెంచేటట్లు చూడాలి ? ఇక, రైతాంగం యొక్క వాస్తవ పరిస్థితి చూస్తే కోపరేటివ్స్ ద్వారా ఇచ్చే అప్పులు 10 పర్సెంట్ కూడా రైతాంగానికి అందటంలేదు అత్యధికులైన రైతులు వడ్డీవ్యాపారులమీద ఆధారపడుతున్నారు వడ్డీ రేటు సగటు అయితే నెలకు 100 కి 10 రూపాయలు బోగరి ఒత్తి అని నాట్ల సమయంలో ఇస్తారు కలుపుల తరుణంలో ఇస్తారు, పంటకోయగానే తీసికొంటారు అది 30, 40 రూపాయలు వుంటుంది నూటికి గిరిగిరి బాంకులు అని 10 రూపాయలకు వారానికి 1 రూపాయి వడ్డి వుంటుంది జట్టీలు వుంటాయి 100 రూపాయలు ఇస్తారు 4 మాసాలలో బస్తా ధాన్యం అదనంగా ఇవ్వాలి ఖండన పద్ధతి వుంది కళ్లాలమీదలోనే బస్తా ధాన్యానికి 25, ‧0 రూపాయలు అని నిర్ధారణ చేసి డబ్బు ఇస్తారు ఆరేటు చొప్పున కళ్లాల మీదనే ఇవ్వాలి అప్పు తీసి కొనేది నాటుసమయంలోనో, కలుపు సమయంలోనో చెల్లించేది పంటసమయంలో మధ్యలో నాలుగు మాసాల వ్యవధి 4 మాసాలకు ఇంత పెద్ద వడ్డీ భారం రైతాంగం మోయలేకుండా వుంది నాగులు దేడ్ నాగులు బాధాకరంగా వున్నాయి, కోపరేటివ్స్ ద్వారా రైతులకు అప్పులు దొరుకుతాయా అంటే అక్కడవున్న లంచాలసంగతి చెప్పనక్కరలేదని, సొసైటీలు ఫారం కావాలంటే లంచం ఇవ్వాలి అప్పులు మంజూరు కావాలంటే లంచం ఇవ్వాలి అప్పులు ఇచ్చినవి మాత్రం ఖచ్చితంగా వసూలు చేస్తారు కొన్ని చోట్ల దొంగ సంతకాలు పెట్టి రైతులకు ఇవ్వకుండా వారే డబ్బు తినేస్తున్నారు ఇలాంటివి వరంగల్లు జిల్లాలో అనేకం వున్నాయి, అధికారులుకూడా ఏమీ మాట్లాడరు ఎందుకంటే వారి పెర్సెంటేజ్ వారికి ముట్టుతున్నది (ఎ) కాంపొనెంట్, (బి) కాంపొనెంట్ అని వుంటాయి ఏ కాంపొనెంటు ఇచ్చిన తరువాత బి) కాంపొనెంట్ ఇవ్వటానికి వ్యవధి వుంటుంది (ఎ (బి కాంపొనెంట్స్ మొత్తంగా ఒకేసారి ఇచ్చిన ఉదంతాలు వున్నాయి.

అవి వారికి ముట్టలేదు తిన్నారు తిన్నప్పటికి ఆ సొసైటీస్ లిక్విడేట్ కావు 1-20 p m
తిన్నవారినుండి వసూలుకావు కొన్నిచోట్ల భూస్వాముల పలుకుబడి వుండడమువల్ల కోఆపరేటివ్ అధికారులు పోలీసులను తీసుకువచ్చి మామూలు రైతాంగమునుండి, డబ్బు ముట్టకున్నప్పటికి, యిబ్బందులుపెట్టి వసూలుచేసే విషయము చూస్తున్నాము అసలు లంచగొండితనము అంతా యింతా అని లేదు ఒకచోట రెండుచోట్ల అనిగాదు, అందుగలడు యిందులేడనే సందేహం లేదు, సర్వాంతర్యామిగా వుంది దానికి ఒకటే కారణము వుంది ఈ సమాజములో ఏ వ్యక్తికూడా జీవించే గ్యారంటీలేదు రేపు నా పిల్లలు నిరుద్యోగము లేకుండా తిండి కరువు లెకుండా గుడ్డ కరువు లేకుండా బ్రతుకుతారనే గ్యారంటిలేదు దీపం వున్నప్పుడే యిల్లు చక్కబెట్టుకోవాలి ఇప్పుడు సంపాదించుకుంటే నిలుస్తుంది అనేది వుంది రెండవది ఎవడు ఎంత సంపాదించుకున్నా ఎవరు ముట్టుకోవడంలేదు, రాజ్యాంగములో స్వంత ఆస్తికి హక్కు వున్నది కాబట్టి యిష్టము వచ్చినట్లు సంపాదించుకోవచ్చు ఇష్టము వచ్చినట్లు సంపాదించుకోవాలంటే మందిని ముంచాలి ఈ పద్ధతి పోవాలి అందువల్ల ఈ వర్గవైషమ్యాలతో కూడిన వ్యవస్థ సమూలంగా రద్దు కానంతవరకు యీ సమస్యలు పరిష్కారముకావు అయినప్పటికి వున్న పరిమితిలోనే నేను యీ తీర్మానాన్ని సంపూర్ణంగా బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ ఎన్ వెంకటరత్నం నాయుడు (రాపూరు) —అధ్యక్షా, ఈరోజు నాగిరెడ్డి గారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి తీర్మానమును నేనే గాదు యీ సభలో వున్నటువంటి రైతు సోదరులు, రైతు సోదరీమణులు, వారి కష్టనష్టాలు తెలిసినటువంటి అందరు సభ్యులు బలపరుస్తున్నారని ఆశిస్తున్నాను మొదట వారు ప్రస్తావించారు రైతు పండించిన పంటకు ధర గిట్టుబాటు అవుతుందా లేదా అనేది మొదటి విషయము, రైతు వుత్పత్తి చేసేదానికి కావలసిన పెట్టుబడి ఎంత అవుతుంది? దానికి కావలసిన యితర పరికరాల మీద పెట్టుబడి ఎంత అవుతుంది? రైతుకు గిట్టుబాటు అవుతుందా లేదా అనేది చూడాలి ఒకవైపు మనము రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లేదంటున్నాము, రెండవవైపు వినియోగదారుడికి స్వల్ప రేటుకు దొరకడము లేదు అంటున్నాము అక్కడ అతనికి గిట్టుబాటు లేదు, యిక్కడ యితనికి అందుబాటులోలేని పరిస్థితి వున్నది లోపము ఎక్కడ వుంది? మధ్యన దళారులు వున్నారు ఈ పరిస్థితికి వారే కారణము, అందులో సందేహం లేదు ఇందాక సభ్యులు చెప్పారు, కల్లాలలో గింజలు వున్నప్పుడు రైతు చేతిలో పంట వున్నప్పుడు ధరలు ఒక మాదిరిగా వుంటున్నాయి కనీస రేట్సు వుంటున్నవి, తరువాత ఆ గింజలు వ్యాపారస్తుల చేతిలో పడగానే ఎంత పెరుగాలో అంత పెరిగిపోతున్నవి ఈ తారతమ్యం యిక్కడనే ఏర్పడుతున్నది శాస్త్రీయంగా ప్రభుత్వము ఒక కమిటీని ఏర్పరచి, అది విచారణ జరిపి రేట్సు ఏ మాదిరిగ వుంటే అటు రైతుకు యిటు వినియోగదారుడికి లాభదాయకంగా వుంటుంది అనేది ఆలోచించి రేట్సు నిర్ణయించవలసిన అవసరము వుంది రైతులు వ్యవసాయానికి వినియోగించుకునే ఎరువుల ధరలు పెరిగాయి విద్యుచ్ఛక్తి రేటు పెరిగిపోయింది వ్యవసాయ పరికరాల రేటు

పెరిగిపోయినది బిడ్డలు చదువుకోవాలిగదా, వారికి గుడ్డకావాలి నిత్య అవసర వస్తువులు అన్ని కావాలి వాటి అన్నిటి ధరలు మార్కెటులో తీవ్రంగా పెరిగివున్నవి తాను వుత్పత్తిచేసే ధాన్యం ధర తక్కువ వున్నప్పుడు వీటి ధరలు ఎక్కువగా వున్నప్పుడు ఆయన యీ పరిస్థితిని ఎట్లా మీట్ కాగలడు అందుకని రైతు కష్టనష్టాలు ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి ధరలో తేడాలు ఎందుకు వున్నవి ఎట్లా అరికట్టాలనేది ఆలోచించాలి రైతులకు రుణాల గురించి ప్రస్తావనవచ్చింది ప్రైవేటు వర్తకులు కల్లాలవద్దకువెళ్లి సంగురుకలసి ఏదో ఒక రేటు అనుకొని గింజలను కొలిపించుకుంటారు ఇంతకుముందు రైతులకు క్రాప్ లోన్స్, ప్రొడ్యూస్ లోన్స్ యిచ్చేవారు యిప్పుడు అలాంటి లోన్స్ యివ్వడం ఎలిసివేశారు ఎందుకంటే బినామి ట్రాన్సాక్షన్స్ జరగడమువల్ల ప్రభుత్వానికి యిచ్చే అవకాశం లేకుండా పోయింది ఇందాక ఒక సభ్యుడు చెప్పినట్లుగా ఏ రైతు అయితే సక్రమంగా చెల్లిస్తాడో అతనికి తిరిగి అప్పు యిచ్చే ఏర్పాటు ప్రభుత్వం చేయాలి నాగిరెడ్డిగారు ప్రతి ఫిర్కాలో గిడ్డంగి ఏర్పాటు చేయాలని సూచించారు రైతు తన ప్రొడ్యూస్‌ను అందులో పెడితే 50 పర్సెంటుగాని 70 పర్సెంటుగాని ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రేటుమీద అప్పు అతనికి యిచ్చే పద్ధతి పెడితే ఆయన చేసిన అప్పులు తీర్చుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందుచేత యీ గిడ్డంగులు చాలా ముఖ్యం రైతులు యిప్పుడు చాలా ప్రమాదాలను ఎదుర్కొంటున్నారు గ్రామాలలో పూరి కొంపలు వుంటాయి, ధాన్యం స్టాక్ చేయుటానికి పరిస్థితిలేదు టౌన్స్‌లో పెడితే ఏ కమిషన్ వ్యాపారిస్తుడి వద్దనో పెడితే ఎక్కువ మొత్తము యిస్తాడు అంతేగాక విజిలెన్స్ డిపార్టుమెంటువారి దాడులలో వీరి ధాన్యంకూడా గురిఅయ్యే ప్రమాదం వుంది నెల్లూరులో ఇటువంటి పరిస్థితి జరిగింది అని ఒకాయన చెప్పాడు ఒక వడ్లు ధాన్యమేగాదు చిరుధాన్యాలు మిర్చి వగైరాలు పెట్టుకుంటారు అక్కడ ఒక గోడౌన్‌ను సీజ్ చేశారని దానిమీద వ్యవహారం నడుస్తున్నదని చెప్పడం జరిగింది అటువంటి ప్రమాదం వుంది అవి లేకుండా నివారించాలంటే, గోడౌన్స్ నిర్మాణం వెంటనే జరిగి వారికి కావలసిన అప్పులు యివ్వవలసిన అవసరము వుంది రసాయనిక ఎరువులు సప్లయి చేసేదానిలో చాలా జాప్యం జరుగుతున్నది కార్డ్సు అందజేయక పోతే వారికి యీ సీజనులో దొరికే ఎరువులు వచ్చే సీజనులో కూడా దొరికే పరిస్థితి లేదు అవి వెంటనే సప్లయి చేయాలని కోరుతూ యీ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

Non-official Resolutions
re Fixation of rates for crops construction of godowns, supply of fertilizers, credit facilities to ryots, etc (moved by Sri M Nagi Reddy)

శ్రీ సి వి కె రావు —అధ్యక్షా ఈ శాసనసభలో మేము ప్రతినిధులుగా జనాభాలో నూటికి 80 మందిగా వున్న రైతాంగము యొక్క ప్రతినిధులుగా వున్నామని చెప్పాలి అందుచేత ప్రజాస్వామ్యం సక్రమంగా వుండాలంటే, యీ కష్టజీవులయొక్క జీవిత సమస్యలను పరిష్కరించవలసి వుంటుంది రైతాంగానికి సంబంధించిన అన్ని విషయాలు యీ తీర్మానములో వివరించలేదు దానికి నేను ఒక అమెండుమెంటును అందజేస్తున్నాను 'All land should be owned by the tiller of the land' దున్నేవాడికే భూమి వుంచడం అవసరము మన రాష్ట్రము సర్‌ప్లస్ రాష్ట్రము, భారతదేశములో పేరు పొందింది ఆ పేరు మనవల్ల గాదు ఆ పేరును రైతాంగము తెచ్చిపెట్టారు, కనుక ఏ మనిషి అయితే కష్టపడు తున్నాడో ఆ మనిషి యొక్క జీవితము దుర్భరముగా వుంటే దానికి కారణము పరిపాలనా విధానములో లోపము అని చెప్పవలసి వుంటుంది రైతు ఆహార ధాన్యాలు పండించేప్పుడు మనము అతనికి యిస్తున్న రేటు ఏమిటి ? 72–73 లో సన్న ధాన్యానికి క్వింటాలుకు 70 రూపాయలు యిచ్చాము, 73-74 లో 85 రూపాయలు అని ధర నిర్ణయించాము కాని మధ్యదళారీలు, పెట్టుబడిదారులు దానిని సేకరించి బియ్యము క్రింద చేసిన తరువాత క్వింటాల్ ఒక్కంటికి 37 రూపాయలు అదనంగా యిచ్చాము ప్రభుత్వము నిర్ణయించినటువంటిది రైతులకు క్వింటాల్ ధాన్యము 85 రూపాయలు అని నిర్ణయించి ఒక పెట్టుబడి దారుడు, ఒక మిల్లు ఓనర్ కష్టపడకుండ డబ్బును సేకరించి బియ్యముగా మార్చినందుకు అతనికి క్వింటాల్‌కు 37 రూపాయలు యిచ్చాము, ఈ విధంగా పరిస్థితి వుంటే రైతు తన భార్యాబిడ్డలతో ఎలా బ్రతుకగలడు, యిది కష్టించేవారి రక్తమాంసాలు పీల్చే విధానముగా వుంది, మధ్యదళారీలకు లాభము కలుగజేసే విధానముగా వుంది ప్రభుత్వ గిడ్డంగుల విషయం చూస్తే, యీ మిల్లునుండి ప్రభుత్వ గిడ్డంగులలోకి తీసుకున్నప్పుడు క్వింటాల్‌కు 28 రూపాయలు యిస్తున్నాము అదే విధంగా ముతక ధాన్యానికి రైతుకు 67 రూపాయలు యిచ్చి మధ్యదళారీలకు అందులో సగానికిపైగా అంటే 37 రూపాయలు అదనంగా యిస్తున్నారు కనుక, కష్టించేవాడి జీవితమును ఒకమూల—సీజను లొంగుబాటే కాకుండా తెగుళ్ల లొంగుబాటే గాకుండా మిల్లర్లు, పెట్టుబడిదారుల లొంగుబాటే కాకుండా, ప్రభుత్వము కూడా చిన్న చూపు చూచింది కనుక యీ సమస్య పరిష్కరించాలి ఈ రోజు ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో చిన్న రైతుల జీవితం బాగుచేయాలంటే వారి యోగక్షేమాలు చూస్తున్న వారముగా మనం ఉండాలి ఈ కోరికను చిన్న రైతుల విషయంలో ప్రభుత్వం అంగీకరించాలని కోరుతూ తమకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను 1-30 p m

Mr Speaker —The House now stands adjourned till 8 30 a m to-morrow

The House then adjourned to meet again at 8 30 a. m. on Saturday, 6th July, 1974 1-31 p m

— o —,o —

APPENDIX

NOTE ON IRRIGATION DEMANDS FOR 1974-75

Mr Speaker Sir,

I move that the House be pleased to grant a sum not exceeding, Rs 7,66,97,000 against the Demand No XXXV Minor Irrigation, Rs 23,69,70,000 against the Demand No XLIV Multipurpose River Projects, Rs 64,45,44,000 against Demand No XLV—Irrigation for, 1974-75

2 The final allocations made in the Annual Plan for 1973-74 for Major and Medium Irrigation Schemes including Nagarjunasagar and Pochampad was Rs 15 36 crores While the provision made for the schemes in the Annual Plan for 1974-75 is Rs 27 50 crores That means an additional provision of Rs 12 14 crores has been made for the schemes during 1974-75 over the Annual Plan for 1973-74 This increase of Rs 12 14 crores is mainly due to additional provision of about Rs 8 50 crores made in 1974-75 over that in 1973-74 for Pochampad Project which is assisted by World Bank Bank and provision of Rs 2 00 crores made for Godavari Barrage and Rs 90 00 lakhs for Nizamsagar Project, consequent on inclusion of the schemes in the Fifth-Five Year Plan

3 As Hon'ble Members are aware, seven Major Irrigation Schemes, were under execution both under Plan and Non-Plan during 1973-74 Two schemes *viz*, Kaddam and Tungabhadra H I C Stage—I have already been completed and water has been let out for Irrigation The work relating to repairs to Nizamsagar Project is in progreses During 1973-74 additional irrigation potential of 16,000 acres under other Major and Medium Irrigation Projects has been created During the same year an amount of Rs 530 00 lakhs for Nagarjunasagar Project, Rs 1,024 94 lakhs for Pochampad Project and Rs 456 90, lakhs for other Major and Medium Irrigation Projects totalling Rs 2,011 84 lakhs was provided and also spent It might be relevant to mention that the drainage works in Godavari and Krishna Deltas were executed with speed and drainage cess collections were also significant in that the collections are of the order of Rs 1,741 84 lakhs out of the estimated demand of Rs 1,994 56 lakhs

4 During 1974-75 it is proposed to spend an amount of Rs 500 00 lakhs under Nagarjunasagar Project, Rs 1,450 lakhs under Pochampad Project and Rs 870 00 lakhs on other Major and Medium Irrigation

Projects The figure of Rs 870 00 lakhs includes an amount of Rs 150 00 lakhs for backward areas as detailed below —

	Rs in lakhs
Backward areas of Coastal Andhra	61 00
Backward areas of Rayalaseema	60 00
Backward areas of Telangana	29 00
Total	150 00

An amount of Rs 200 lakhs on Godavari Barrage, Rs 80 00 lakhs on Vamsadhara Project, Rs 60 00 lakhs on Thandava Reservoir Rs 20 00 lakhs for Vottigedda Reservoir, Rs 240 00 lakhs on Tungabhadra Project H L C Stage II and Rs 50 00 lakhs on Gazuladinne Project, Rs 10 00 lakhs on Pulivendla Project, Rs 20 00 lakhs on Swarna Project, Rs 15 00 lakhs for Ukachettivagu Project, Rs 10 00 lakhs on Kaddam, Rs 1 00 lakh on Gandipalem and Rs 10 00 lakhs on Guntur Channel Scheme are proposed to be spent during 1974-75 It is also proposed to spend Rs 90 00 lakhs on Nizamsagar Project, Rs 6 00 lakhs on Kanupur Canal Scheme, Rs 12 00 lakhs for Engineering Research, Rs 16 00 lakhs for Investigation of schemes, Rs, 2 00 lakhs for adoption of Metric System, Rs 6 25 lakhs towards equity share capital of Tungabhadra Steel Products Ltd , and the balance of Rs 21 75 lakhs is left for other Medium and Major Irrigation Projects which are physically completed in respect of which land acquisition charges and other liabilities and expenditure on some minor balance works will be met during this year

5 During 1973-74 under Minor Irrigation Programme an amount of Rs 180 80 lakhs including Rs 24 80 lakhs for Rayalaseema Development Programme was provided In addition, an amount of Rs 102 58 lakhs was provided under Special Telangana Development Schemes, An amount of Rs 22 94 lakhs was also provided under drought prone areas programme sponsored by the Government of India, in order to remove backwardness and scarcity conditions in the districts of Anantapur, Kurnool, Cuddapah, Markapur and Giddalur taluks of Ongole and in Nalgonda and Mahabubnagar districts New irrigation potential of 38,000 acres was created besides stabilishing 24,000 acres On first April 1973 there were about 703 spill-over works under normal plan costing over Rs 600 00 lakhs which have to be completed, besides a spill over commitment of Rs 485 00 lakhs under special development programmes The spill over works are being given priority in execution of works during 1974-75,

6 Under Special Development Programme (Rayalaseema Region) 28 schemes were in progress and 34 D P A P spillover works were executed with Rayalaseema Development funds during 1973-74 The provision of Rs 24 80 lakhs during 1973-74 under the Special Development Programme (Rayalaseema Region) was fully spent An amount of of about Rs 50 41 lakhs will be required to complete the spill-over works during 1974-75 During 1973-74, 271 works were under execution under Special Telangana Development Programme of which 96 works were completed during the year creating new irrigation potential of 13,184 acres besides stabilishing an area of 7,376 acres Under Drought Prone Area *Programme* 149 works were taken up for execution in 7 districts mentioned earlier 39 works were completed and the remaining works are proposed to be taken up during 1974-75 Under Emergency Agricultural Production Programme 25 works with an ayacut of 34,000 acres were taken up in 1973-74 8 works were fully completed and some are nearing completion An expenditure of Rs 80 50 lakhs was incurred upto end of 1973-74

7 The following statement gives information on the total estimated cost of Major and Medium Irrigation Projects, Irrigation potential to be created, amount spent upto 1973-74, provision made for 1974 75 and balance amount required for their completion

STATEMENT

Sl No	Name of the Scheme	Estimated cost (Rs in lakhs)	Ultimate ayacut in 000 acres	Approxi amount spent upto 1973-74 (Rs in lakhs)	Provision for 1974 75 (Rs in lakhs)	Balance amount required to complete the scheme (Rs in lakhs)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	Nagarjuna Sagar, Project	28,300 00	2,054 00	19,112 00	500 00	8,688 00
2	Vamsadhara Project	1,040 00	148 23	249 43	80 00	710 57
3	Godavari Barrage	3,125 00		342 67	200 00	2,582 33
4	Krishna Godavari Delta Drainage Schemes	4 500 00		1,881 16	448 00	2,170 84
5	Vottigedda Reservoir	230 00	16 67	165 47	20 00	44 53
6	Thandava Reservoir	515 00	45 90	299 45	60 00	155 55
7	Varaha Reservoir	111 90	8 06	115 27	2 00	
8	Guntur Channel	170 00	27 00	142 76	10 00	17 24
9	Kanupur Canal	420 00	17 56	168 91	6 00	245 09
10	Gandipalem Project	148 63	8 05		1 00	147 63

STATEMENT —(*Contd*)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
11	Pampa Reservior	99 20	12 00	92 03	2 75	4 52
12	T B H L C Stage I (Andhra)	1,174 41	112 55	1,355 39	3 00	
	Do (Board)	641 69		667 82		
13	T B H L C Stage II (Andhra) (Board)	2,164 00	122 96	753 82	240 00	909 20
14	Bahuda Reservoir	46 00	2 88	52 51	5 00	
15	Gajuladinne Project	219 70	35 00	74 79	50 00	94 91
16	Pulivendla Canal, Scheme	342 70	60 00	43 72	10 00	288 98
17	Lankasagar Project	80 15	5 10	71 54	2 00	6 61
18	Swarna Project	152 94	9 00	110 57	20 00	22 37
19	Musi Project	380 00	41 80	344 49	3 00	32 51
20	Rajolibunda Division Scheme	383 00	87 50	383 33	2 00	
21	Kotipallivagu Project	105 00	9 98	94 23	2 00	8 77
22	Ukachettivagu Project	130 00	6 70	59 87	15 00	55 13
23	Kaddam Project	836 36	85 00	813 48	10 00	12 88
24	Repairs and remodelling of Nizam Sagar, Project	800 00		20 00	90 00	690 00
25	Pochampad Project	11 640 00	570 00	5 956 00	1 450 00	4 234 00
	Total	57 755 68	3 486 94	33 370 71	3 231 75	21 121 66

		Rs in lakhs
1	T B Steel Products	6 25
2	Investigation Projects	16 00
3	Flood Control	2 00
3	Flood Control	2 00
4	Engineering Research	12 00
5	Metric System	2 00
	Total	38 25

Provision was made in the Fifth-Five Year Plan to complete all the spillover schemes However ,since there is substantial increase in the cost of works after the preparation of the Fifth-Five Year Plan additional funds to the extent of Rs 21,121 66 lakhs are required to complete all these works

8 *Major Irrigation Schemes*

The following are the details of progress of works on each of the Major and Medium Irrigation Projects .—

(1) *Nagarjuna Sagar Project*

Work on the construction of Nagarjunasagar Dam has been almost completed in so far as the principal items of work are concerned The Dam has been raised to its full height in the spillway and non spillway portions The Road Bridge on top of the Dam has also been completed Work on Nagarjunasagar Canals is in progress

The following are the details of progress of work of Nagarjunasagar Canals —

Right Canals —All works necessary for letting out water in the first 57 miles of Right Main Canal and in the branches and distributaries in Blocks 1 to 11 were completed Nearly 70 % of the total estimated workload of excavation of main canal has been completed

Certain Major and Minors *i e* , Aungaluru Major in Block No 12 and Perumallapalli and Perurapadu Majors in Block No 13 are in progress Irrigation potential for 7 58 lakhs acres has been created so far as against the 11 74 lakhs acres envisaged under Nagarjunasagar Right Canal

Left Canals —All works necessary for letting out water in the first 72 miles of the Main Canal and in the branches and distributaries in blocks 1 to 12 and part of 13 were completed In terms of work done of the estimated work load, 88 50 %of earth work exceavation of main canal was completed The works in blocks 13 part 14 and 16 are in progress Irrigation potential for 2 81 lakhs acres has been created so far

Additional Funds —The Government of India were requested to sanction an additional amount of Rs 10 00 crores as there was a possibility to create additional irrigation potential of 34,759 acres by June 1974 and 1,20,329 acres by June 1975 The final reply from the Government of India is awaited in the matter

Expenditure —The expenditure incurred on Nagarjunasagar Project during the year 1973-74 is Rs 5 30 crores The expenditure incurred from the commencement of the Project to the end of March, 1974 is Rs 191 12 crores The Plan Provision for 1974-75 for Nagarjunasagar Project is Rs 5 crores

(2) *Pochampad Project*

Works on Pochampad Project which is being financed by the World Bank are under execution according to schedule 92 % of masonry works on Dam and 91 % on Earth Dam was completed It is now programmed to raise the original masonry crest level to + 1035 by July 1974 and to +1040 by July 1975 Works on Main Canal were let out upto Mile 72/1 which was covered by World Bank Agreement Earth work was completed upto Mile 51 except few gaps and water was also let out for an area of 58 500 acres By July 1974 it is programmed to create

Irrigation pote-t " c1 S f rc c c ' c. x ' 52 lakhs acres The lining wo k c' Ca ' ' hich was entrusted to M/s A P S' C. i ct L pr f en a' a cont ct value of Rs 760 85 1 lakhs ar c b co pl ted ' ' g seasons of 6 months, each comm c c , . Jauuary ' Work o t tunnel at Mile 54 was also let o t ' c ' 3 lakhs

According to the present programme 2' v ' c 1 ' e to be rehabilitated by end of June 1974 out f v c t 13 v c c uu ies have already been completed The wo k c cl L n c t remaining 11 villages is in progress

It is also programmed to take advance c t c start works of Main Canal beyond Mile 72 which was not co c c World Bank agreement so as to avoid any loss of inc n c c ci potential as orginally conceived With this n view, i c ' funds have been earmarked for these works also n the c ' en' ' 974-75

The provision for 1974-75 is Rs 14 50 c o t The expenditure incurred to end of March, 1974 is Rs 59 56 crores

(3) *Vamsadhara Project*

This is a major scheme involving he construction of barrage at Gotta and left main canal of about 67 Miles long to create an irrigation potential of 1,48,228 acres (49 734 acres new ar 98,494 acres existing) The scheme was sanctioned in October, 1970 and the work on the Project was started during February 1971 Work o the B rage is in full swing Investigation of m n conal and bi ' c is being done Final alignment is settled for about 44 miles E ' r cs were sanctioned for Main canal for a length o about 6 1/2 miles ' t cers for certain reaches were also approved In certain e c ' especially in deep cut points, excavaion is being done departmentally

The amount spent upto end of 1973-74 is R 275 97 lakhs During the year 1974-75 a provision of Rs 80 00 lakhs has been made including a special provision of Rs 32 00 lakhs from the backward areas provision

(4) *T B P High Level Canal (Stage-II)*

An amount of about Rs 1,091 00 lakhs was spent upto 1971-72 Irrigation potential of about 13,500 acres v created upto end of 1971-1972 under Guntakal Branch Canal and a potential of 10 000 acres was created during 1972-73 Work in the Tungabhadra Board area had been completed

The progress of works in the Andhra Pradesh area is as given below

(i) *Widening and lining the main canal*—Against the total length of 68 40 Kms to be widened and lined work for a length of about 53 16 Kms has been completed Further work is in progress

(ii) *Guntakal Branch Canal*—The work on this canal upto Km 35 4 has been completed and water was also released into the canal to irrigate an extent of 23,000 acres Further work on Guntakal Branch upto tail end is in progress

(iii) *Mylavaram Dam*—This is an important component of this project Right flank earth dam with head sluice is nearing completion Special cut-offs in the river bed are completed The earth dam masonry dam and spillway on left flank have been taken up Preliminary works are in progress Land acquisition for reservoir bed is in progress A small portion of Cuddapah South Canal taking off from Mylavaram regulator is taken up North canal work is yet to be taken up

(5) *Godavari Barrage*

The Godavari Barrage scheme was sanctioned for Rs 26 59 crores (including direct and indirect charges) The Planning Commission conveyed its concurrence to the Scheme

The new Barrage is porposed in place of the century old structure to serve the needs of existing Godavari Delta Irrigation which would otherwise suffer in the event of any failure of the existing anicuts

The work on Rail Barrage was taken up first as recommended by the Mitra Committee on account of the structure being weak and as the structure suffered severe damages during the heavy flood in 1963 and as Dowlaishwaram Anicut also was damaged heavily in December 1970 Upto 1973-74 the scheme was executed from out of the contribution made by the beneficiaries through advance betterment levy and the State Government resources The scheme has been included in 1974-75 annual plan with a provision of Rs 200 00 lakhs

The work on nearly 27 spans out of total 43 spans is being tackled at present During 1973-74 season the programme was limited to completing all works with raising piers upto +42 level upto span 32 The balance portion of work and raising the piers to full height is proposed to be completed by June, 1975

The work on Dowlaishwaram area has to be taken up next in the order of priority

The expenditure incurred on the scheme since inception to 1973-74 is about Rs 342 7 lakhs

(6) *Repairs to Nizamsagar Project*

The work relating to repairs to Nizamsagar Project in Nizamabad District has been accelerated by taking up several measures suggested by the former Union Minister for Irrigation and Power It is proposed to restore partially the lost capacity of the reservoir due to silt by making use of free board available between F T L and M W L in order to regain about 6 T M C ft of the lost storage so that not only the ayacut so far developed is protected but also to ensure that the 35 000 acres of area which remains under -developed is also developed The work relating to the raising of the height of spill way gates has been taken on hand and is expected to be completed during the current year

(7) *Drainage Schemes*

In order to implement the various recommendations of Mitra Committee and also Expert Review Committee on floods and drainage, constituted by Government of India, the State Government enacted an Act called the "Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Deltas Areas) Drainage Cess Act, 1968" Under the provisions of the Act, the beneficiaries are liable to pay a drainage cess at rates varying from Rs 10 to Rs 20 Though the Act came into force with effect from 20-12-1968 and the first instalment fell due in 1969, no appreciable collections could be made due to cyclones and floods that hit the coastal district during May and November, 1969 In recognition of this fact, the Government of India as a special case made available a loan assistance of Rs 3 00 crores during 1969 with which a beginning could be made in the execution of drainage schemes during 1969-70 and the entire amount was spent by March, 1970

(2) Even during subsequent years 1970-71 and 1971-72 there were no appreciable cess collections owing to the fact that many ryots went to the Courts of Law challenging the validity of the Act and also the drainage cess collections It is only after the final verdict of the High Court and also of Supreme Court towards the end of 1972 upholding the constitutional validity of the Act, the Drainage Board launched a special drive in the matter of collections

(3) The first phase of Drainage schemes costing Rs 13 39 acrores cleared by the Planning Commission and the Government of India was taken up for execution during 1969 The Programme of works for each year is being considered and approved by the Drainage Board and works are being executed accordingly The Drainage Board normally

meets once every two months and reviews the physical and financial progress of the schemes and also cess collections

(4) The total cess amount to be collected in a period of six years commencing from the year 1969 comes to Rs 1,994 56 lakhs Out of which an amount of Rs 1,741 84 lakhs has been collected so far leaving a balance of Rs 252 72 lakhs The total expenditure on the drainage schemes till 30-4-1974 from its commencement comes to Rs 1,867 468 lakhs

(5) *Benefits so far achieved*

About 60% of the total area out of 22 00 lakh acres has been relieved of drainage congestion so far An extent of about 1,00,000 acres covering low-lying areas has been benefitted substantially There is increase in the yield of paddy being of the order of about 75,000 valued at about Rs 6 00 crores

The drainage schemes have all along been under non-plan From 1 4-1974 these schemes have been included in the Plan with an outlay of Rs 448 00 lakhs for 1974-75

9 *Medium Irrigation Schemes*

Out of 16 Medium Schemes under execution, the following 7 schemes are completed excepting for certain minor works such as excavation of distributuories remodelling of field channel, payment of land compensation etc

1 Varaha Reservoir
2 Pumpa Reservoir
3 Rajolibunda Diversion Scheme
4 Musi Project
5 Bahuda Reservoir
6 Lankasagar Project
7 Kotipallivagu Project

To execute the balance works under the above 7 schemes, a provision of Rs 18 75 lakhs has been made in 1974-75

The medium schemes, Gandipalem and Pulivendla Projects are under preliminary stage of execution and a provision of Rs 10 00 lakhs for Pulivendla Project and Rs 1 00 lakh for Gandipalem Project is made during 1974-75 for execution of these works

The remaining seven medium schemes are under various stages of execution as detailed below

(1) *Vottigudda Project*—About 99% of head works and 42% of canal work has been completed The left and right side head sluices are almost completed The e[illegible] of right main canal upto M 3 2 is getting completed No VI distributory with its minor distributories is in progress Partial irrigation potential to an extent of 5,500 acres has also been created The work on left main canal from 0/0 to 4/6 is in progress

(2) *Thandava Reservoir*—Work on earth dam is in progress Civil portion of works for the head sluice was completed in all respects The embedded metal parts were fixed The gates are to be fixed after hoisting arrangements are made under regulator work Excavation of approaches and tail channels are almost completed, excepting small quantity

The left canal is tackled upto M 12 1 and is in progress The excavation of right canal from M 0/0 to 6/6 is also in progress C M & C D works from 0/0 to 6/6 in right canal and upto 11/6 have been finalised and tenders called for It is programmed to raise the earthen dam upto 380 by June 1974 and to create a partial potential for 10,000 acres

(3) *Guntur Channel*—The Main Canal is almost completed The work on regulators is completed Out of 51 Nos of cross drainage works, 50 Nos , all the Railway bridges, 37 Nos of off-take sluices except certain finishing works on 7 Nos are completed Work on all the road bridges is also completed, except in L Class bridge at M 20/3 The remaining works are in progress Water was let down for an ayacut of 16,000 acres Full potential of 27,000 acres may be achieved by July 1974

(4) *Kanpur Canal*—Main canal from 0/0 to 11/6 is completed and partial potential created for 1 004 acres The work on main canal beyond 11/6 to 19/4 is in progress Only a small amount has been pro-provided for this work

(5) *Swarna Project*—About 88% of masonry works under ogee spillway and 60% of earth dam work have been done The remaining work is in progress

(6) *Ulachettivagu Project*—Abount 93% of the headworks, 98% of canal and 65% of the C M and C D works are completed Partial potential for 1,500 acres created as against 6,700 acres contemplated

(7) *Gajuladinne Project*—This is a storage Reservoir across river Hundri, a tributory of Tungabhadra river to benefit about 35,000 acres in Kurnool District The scheme was approved in 1970 and work started

Formation of earth dam from Ch 000 to 1,100 M on left flank and 1,640 M to 4,400 M on right flank has been taken up and about 97.6% of work on left flank and 90% on right flank is completed Head sluice on the left flank is taken up and is in progress Canal works are yet to be taken up

10 *New Schemes*

(1) *Somasila Project* —This is a new Major Irrigation Project) Somasila Project Stage I envisages construction of a Dam (Part-height- across river Pennar near Somasila village of Atmakur taluk, Nellore District Stage I Project would stabilise the existing ayacut of 1 5 lakh hectares (2 85 lakhs acres) under tank irrigation of Pennar Delta, Kanupur canal Kavali Canal and North and South Feeder Channel directly from the reservoir The Stage-I project estimated to cost Rs 17 20 crores has been cleared by the Planning Commission for being taken up during the Fifth Plan period Necessary administrative approval to the above estimate was accorded in November, 1973 This project has been notified for levy and collection of Advance Betterment Contribution from the beneficiaries

(2) *Jurala Irrigation Project* —The Krishna Water Dispute Tribunal allocated 17 84 T MC ft of water for Jurala Irrigation Project to benefit drought affected area of Mehaboobnagar District in Telangana Jurala Irrigation Project is proposed to be constructed across the river Krishna near Jurala village in Atmakur taluk of Mahaboobnagar District to irrigate 1,05,000 acres ir the scarcity areas of Gadwal, Alampur, Makhtal, Atmakur, Wanaparti in Mahaboobnagar District The preliminary investigation of the Project is being carried out and it is expected to be completed shortly

11 *Minor Irrigation Programme for* 1974-75

The annual plan ceiling for Minor Irrigation Schemes of Public works Department for 1974-75 has been fixed at Rs 210 lakhs including Rs 80 00 lakhs for backward areas (15 lakhs for Coastal Andhra Rs 13 00 lakhs for Rayalaseema region and Rs 42 00 lakhs for Telangana region) In addition to it, an amount of Rs 49 25 lakhs has been provided for Special Telangana Development Schemes Thereby the total provision for 1974 75 under Minor Irrigation and Special

Programme for Public Works D[illegible] comes to Rs [illegible] lakhs The [illegible]

Scheme	1974-75 Programme Rs in lakhs
(i) Minor Irrigation Schemes in other areas	53 00
(ii) Special provision for backward areas	80 00
(iii) Minor Irrigation Schemes in Tribal areas	10 00
(iv) Lift Irrigation Schemes	11 00
(v) Tube well Programme	10 00
(vi) Investigation of Minor Irrigation Schemes	46 00
II *Special Development Schemes*	
Special Telangana Development schemes	49 25
Total	259 25

The provision of Rs 10 00 lakhs made for tribal areas is intended for execution of Minor Irrigation Schemes in tribal areas of Srikakulam, Visakhapatnam, East Godavari and West Godavari Districts of Coastal Andhra, Warangal, Khammam, and Adilabad Districts of Telangana region The programme of Minor Irrigation works has been reviewed and it has been proposed to complete 65 works by June 1974, with an expenditure of Rs 63 00 lakhs creating additional potential of 21,553 acres and stabilizing 9,039 acres In view of the heavy spillover commitment, it is proposed to complete as many spillover works as possible within the allotted grant, instead of taking up new works during 1974-75 The provision of Rs 49 25 lakhs under Special Telangana Development Programme will be spent on spillover works

It is proposed to launch a programme of rapid survey of ground water potential and exploratory drilling and testing so that adequate

data on the existing wells, tubewells and bore wells such as their design and their yield location and hydraulic characteristic of acquifers tapped can be collected With this and in view a pilot scheme for construction of 88 exploratory tube wells in delta areas of Krishna and Godavari and adjoining upland areas in the districts of Guntur, Krishna, Nellore, West Godavari and East Godavari was sanctioned in 1967 for Rs 57 00 lakhs

The location of the 88 exploratory tube-wells is as follows —

1	East Godavari	20 Nos
2	West Godavari	31 Nos
3	Krishna	19 Nos
4	Guntur	10 Nos
5	Nellore	8 Nos

Accordingly exploration work in the districts was completed The Successful wells have handed over to the Collectors for administration by Panchayats, Panchayat Samithies and Zilla Parishads for utilising water for irrigation purposes

During 1973-74 another scheme of construction of 20 exploratory tube wells in Srikakulam and Visakhapatnam Districts was sanctioned at a cost of Rs 14 1 lakhs for construction of 10 Nos of exploratory tube-wells in each district This work commenced from 1-10-1973 The expenditure under the above programme during 1973-74 was Rs Rs 7 21 lakhs by P W D Ground Water Division, Eluru An amount of of Rs 10 00 lakhs has been provided for Tubewell Programme for 1974-75

12 *Andhra Pradesh State Construction Corporation Ltd*

With a view to breaking collusion among big contractors in tendering for various types of works , the question of forming a Construction Corporation for Andhra Pradesh on the lines of Construction Corporation of Orissa, Mysore, etc , was engaging the attention of Government for some time past The need for such a corporation was keenly felt, as the invitations for tenders for certain items of works are not receiving proper response from the contractors and as even in the few cases received the tenderers are quoting prohibitive rate The Government accordingly viewed that a State owned Construction Corporation would be in a better

... [illegible] ... healthy ... standards besides providing ... therefore ... Construction Corporation Limited ... The Corporation ... The ... Poochampad Project ... the Poochampad ... the lowest ... construction is awarded to and ... the Corporation ... firm the Corporation ... tender with Messrs ... Calcutta a Government ... works in India ... The ... Steel Works Construction ...

13 IRRIGATION DEVELOPMENT CORPORATION OF ANDHRA PRADESH

The Government have decided to establish Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation Limited with an authorised share capital of Rs 10 00 crores and paid up capital of Rs 20 00 lakhs The Corporation will take up survey investigation construction or execution of schemes ... exploitation of irrigation potential of the State ... optimum utilisation of available water resources of the State ... construct execute and ... of water resources ... the Corporation is expected to take up ... and lift irrigation schemes ... pumping schemes in the State and ... on to Minor and Medium irrigation Schemes later The Corporation will manage its affairs so as to make a reasonable profit

JAI HIND

1974-75 సంవత్సరానికి నీటిపారుదల డిమాండ్లు

సభాపతి మహాశయా

1974-75 సంవత్సరానికి డిమాండు నెం XLXV-చిన్నతరహా నీటి పారుదలం క్రింద రూ 7 66 97 000 లు డిమాండు XLIV-బహుళప్రయోజక నదీ ప్రాజెక్టుల క్రింద రూ 93,69 70 000 లు డిమాండు నెం XLV-నీటి పారుదల క్రింద రూ 64 45 1 000 లకు మించని మొత్తాన్ని మంజూరు చేయవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను

2 పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల పథకాల కోసం నాగార్జునసాగరు, పోచంపాడు ప్రాజెక్టుల కోసం 1973-74 వార్షిక ప్రణాళిక తుది కేటాయింపులలో రూ 15 36 కోట్లు మొత్తం సమకూర్చబడింది కాగా 1974-75 వార్షిక ప్రణాళికలో ఈ పథకాల కోసం రూ 27 50 కోట్లు కేటాయించబడ్డాయి అంటే ఈ పథకాల కోసం 1974-75 లో 1973-74 వార్షిక ప్రణాళిక కేటాయింపునకు మించి రూ 12 14 కోట్లు అదనంగా కేటాయించబడింది పోచంపాడు ప్రాజెక్టు కోసం 1973-74 లో చేసిన కేటాయింపునకు మించి 1974-75 లో అదనంగా కేటాయించిన రూ 8 70 కోట్లు గోదావరి బ్యారేజి కోసం కేటాయించిన రూ 2 00 కోట్లు, నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టు కోసం కేటాయించిన రూ 90 00 లక్షల మూలంగా రూ 12 14 కోట్ల మేరకు పెరుగుదల కన్పిస్తున్నది ఈ పథకాలు ఐదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చబడ్డాయి పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు ప్రపంచ బ్యాంకునుండి ఆర్థిక సహాయం లభిస్తున్నది

3 1973-74 ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర పథకాల క్రింద ఏడు పెద్దతరహా నీటిపారుదల పథకాలు అమలులోవున్న సంగతి గౌరవనీయ సభ్యులకు విదితమే కదం, తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ-1వ దశ పథకాలు రెండూ పూర్తయ్యాయి పారుదల నిమిత్తం నీరు వదలబడుతున్నది నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టు మరమ్మతులకు సంబంధించిన పని చురుకుగా సాగుతున్నది 1973-74 లో యితర పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల క్రింద అదనంగా 16 000 ఎకరాల భూమికి నీటిపారుదల వసతి కల్పించబడింది అదే సంవత్సరంలో నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుకోసం రూ 530 00 లక్షలు, పోచంపాడు ప్రాజెక్టు కోసం రూ 1024 94 లక్షలు ఇతర పెద్దతరహా, మధ్యతరహా ప్రాజెక్టుల కోసం రూ 456 90 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయి ఈ విధంగా కేటాయించిన పైకం మొత్తం రూ 2011 84 లక్షలు ఈ పైకం యావత్తూ వినియోగించబడింది గోదావరి కృష్ణా డెల్టాలలో

మురుగు పారుదలకు సంబంధించి [illegible] రూ. [illegible] ఉంటాయి. మురుగు పారుదలకు సంబంధించి [illegible] రూ. [illegible]991.56 లక్షల మేరకు [illegible] వసూలు చేయాలని [illegible] రూ. 1711.84 లక్షల మేరకు [illegible].

4. 1974-75 లో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద రూ. 500.00 లక్షలు, పోచంపాడు ప్రాజెక్టు క్రింద రూ. 150.00 లక్షలు [illegible] మధ్యతరహా నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల క్రింద రూ. 87[illegible].00 లక్షల మొత్తాన్ని ఖర్చు పెట్టాలని సంకల్పించబడింది. ఈ క్రింద తెలిపిన విధంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాల కోసం రూ. 150.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తం పైన తెలిపిన రూ. 870.00 లక్షల పైకంలో చేరి ఉన్నది.

	రూ. లక్షలు
కోస్తా ఆంధ్రలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలు	61.00
రాయలసీమలోని „	60.00
తెలంగాణాలోని „	29.00
మొత్తము	150.00

1974-75 లో గోదావరి బ్యారేజి కోసం రూ. 200.00 లక్షలు, వంశధార ప్రాజెక్టుకోసం రూ. 80.00 లక్షలు కాండివి రిజర్వాయరు కోసం రూ. 60.00 లక్షలు, వట్టిగడ్డ రిజర్వాయిరుకోసం రూ. 20.00 లక్షలు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఎగువ కాలువ రెండవ దశకోసం రూ. 240.00 లక్షలు గాజులదిన్నె ప్రాజెక్టు కోసం రూ. 50.00 లక్షలు పులివెందల ప్రాజెక్టు కోసం రూ. 10.00 లక్షలు, స్వర్ణ ప్రాజెక్టు కోసం రూ. 20.00 లక్షలు, ఊకచెట్టివాగు ప్రాజెక్టు కోసం రూ. 15.00 లక్షలు, కడెం కోసం రూ. 10.00 లక్షలు గండిపాలెం కోసం రూ. 1.00 లక్ష, గుంటూరు కాలువ పథకం కోసం రూ. 10.00 లక్షలు ఖర్చు చేయాలని ప్రతిపాదించబడింది. నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టు కోసం రూ. 90.00 లక్షలు కనుపూరు కాలువ పథకానికి రూ. 6.00 లక్షలు, ఇంజనీరింగు పరిశోధన కోసం రూ. 12.00 లక్షలు, పథకాల పరిశీలన నిమిత్తం రూ. 16.00 లక్షలు మెట్రిక్ పద్ధతి అమలుపరచడానికి రూ. 2.00 లక్షలు, తుంగభద్ర స్టీలు ప్రాడక్ట్సు లిమిటెడ్ యొక్క ఈక్విటీ వాటా మూలధనం కోసం రూ. 6.25 లక్షలు ఖర్చు చేయాలని కూడా సంకల్పించబడింది. మిగిలిన రూ. 21.75 లక్షల మొత్తం

ప్రాతికంగా పూర్తి అయిన మధ్యతరహా, పెద్దతరహా నీటి పారుదల ప్రాజెక్టుల కొంతం వినియోగించబడుతుంది ఈ పథకాలకు సంబంధించిన భూ సేకరణ వార్షిక ఖర్చు వ్యయాలు, కొన్ని చిన్న పనులకు సంబంధించి మిగిలి ఉన్న పనుల వ్యయం ఈ సంవత్సరంలో భరించబడుతుంది

5 1973-74 లో రాయలసీమ అభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద కేటాయించిన రూ 24 80 లక్షలతో సహా చిన్నతరహా నీటి పారుదల కార్యక్రమం క్రింద రూ 180 00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది ఇంతేకాక తెలంగాణా ప్రత్యేకాభివృద్ధి పథకాలక్రింద రూ 102 70 లక్షల మొత్తం సమకూర్చబడింది అనంతపురం, కర్నూలు, కడప జిల్లాలలోను, ఒంగోలులోని మార్కాపూరు, గిద్దలూరు తాలూకాలోను, నల్గొండ, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలలోను వెనుకబడినతనాన్ని కొరవ పరిస్థితులను తొలగించే నిమిత్తం, అనావృష్టికి గురి అయ్యే ప్రాంతాలకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన కార్యక్రమం క్రింద రూ 22 94 లక్షల మొత్తం కూడా కేటాయించబడింది 24,000 ఎకరాలకు నీటి సరఫరా స్థిరీకరణ చేయడమే కాకుండా క్రొత్తగా 38,000 ఎకరాలకు నీటి సరఫరా సదుపాయము కల్పించబడింది 1973 ఏప్రిలు 1 వ తేదీన మామూలు పణాళిక క్రింద రూ 600 00 లక్షలు ఖర్చు అయ్యే 703 బకాయి పనులు మిగిలి ఉన్నాయి వీటి పని పూర్తికావలసి ఉంది అంతేకాక ప్రత్యే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలక్రింద రూ. 485 00 లక్షల మేరకు బకాయి వ్యయం వున్నది 1974-75 లో పనుల నిర్వహణలో బకాయి పనులకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడుతున్నది

6 1973-74 లో ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద (రాయలసీమ ప్రాంతం) 28 పథకాలు చురుకుగా సాగుతున్నాయి ఇంతేకాక అనావృష్టికి గురిఅయ్యే ప్రాంతాల కార్యక్రమానికి సంబంధించిన 34 పథకాలు రాయలసీమ అభివృద్ధి నిధులతో అమలుపరచబడ్డాయి ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమం (రాయలసీమ ప్రాంతం) క్రింద 1973-74 లో కేటాయించిన రూ 24 80 లక్షల మొత్తం పూర్తిగా ఖర్చుపెట్టబడింది 1974-75 లో బకాయి పనులు పూర్తి చేయడానికి రూ 50 41 లక్షల మొత్తం అవసరమవుతుంది 1973-74 లో తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద 271 పనులు అమలులో ఉండగా ఆ సంవత్సరంలో 96 పనులు పూర్తిఅయ్యాయి ఇందుమూలంగా 7,376 ఎకరాలకు నీటి సరఫరా స్థిరీకరణ జరగడమే కాకుండా 13,184 ఎకరాలకు నీటి సరఫరా సదుపాయం లభించింది అనావృష్టికి గురిఅయ్యే ప్రాంతాల కార్యక్రమం

క్రింద పైన తెలిపిన 7 జిల్లాలలో 140 పనులు చేపట్టబడినాయి 39 పనులు పూర్తి అయ్యాయి 1974–75 లో మిగిలిన పనులు పూర్తి చేయాలని సంకల్పించబడింది అత్యవసర వ్యవసాయోత్పత్తి కార్యక్రమం క్రింద 1973–74 లో 34 000 ఎకరాల ఆయకట్టుతో 25 పనులు చేపట్టబడ్డాయి 8 పనులు పూర్తి అయ్యాయి, కొన్ని పనులు పూర్తికావలసి ఉన్నది 1973-74 ఆఖరువరకు రూ 80.50 లక్షల మొత్తం ఖర్చుపెట్టబడింది

7 పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటి పారుదల ప్రాజెక్టుల మొత్తం అంచనా వ్యయం, నీటి పారుదల సదుపాయం కల్పించవలసిన ప్రాంతం 1973–74 వరకు ఖర్చు చేసిన మొత్తం, 1974-75 సంవత్సరానికి చేసిన కేటాయింపు, వాటిని పూర్తి చేయడానికి అవసరమైన మిగతా మొత్తం—వీటికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని ఈ క్రింది వివరణ తెలియచేస్తుంది

[వివరణ

వరుస సంఖ్య (1)	పథకం పేరు (2)	అంచనా వ్యయం (రూ లక్షలలో) (3)	తుది ఆయకట్టు (వేల ఎకరాలలో) (4)	1973–74 వరకు ఖర్చుపెట్టిన మొత్తం (రూ లక్షలలో) (5)	1974–75 వరకు చేసిన కేటాయింపు (6)	పథకం పూర్తిచేయడం కోసం కావలసిన మిగతా మొత్తం (రూ లక్షలలో) (7)
1	నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు	28,300–00	2,054–00	19,112–00	500–00	8,688–00
2	వంశధార ప్రాజెక్టు	1,040–00	148–23	249–43	80–00	710–57
3	గోదావరి బ్యారెజి	3,125–00	—	342–67	200–00	2,582–33
4	కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాల మురుగు పారుదల పథకాలు	4,500–00	—	1,881–16	448–00	2,170–84
5	వట్టిగడ్డ రిజర్వాయరు	230–00	16–67	165–47	20–00	44–53
6	తాండవ రిజర్వాయరు	515–00	45–90	299–45	60–00	155–55
7	వరాహ రిజర్వాయరు	111–90	8–06	115–27	2–00	—
8	గుంటూరు కాలువ	170–00	27–00	142–76	10–00	17–24
9	కనుపూరు కాలువ	420–00	17–56	168–91	6–00	245–09
10	గండిపాలెం ప్రాజెక్టు	148–63	8–05	—	1–00	147–63
11	పంపా రిజర్వాయరు	99–20	12–00	92–03	2–75	4–52
12	తుంగభద్ర ఎగువకాలువ 1వ దశ ఆంధ్ర	1,174–41	112–55	1,355–39	3–00	—
	బోర్డు	641–69	—	667–82	—	—

13	తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ, 2వ దశ ఆంధ్ర బోర్డు	2,164–00	122–96	753–82	240–00	909–20
14	బహుదా రిజర్వాయరు	46–00	2–88	52–51	5–00	—
15	గాజులదిన్నె ప్రాజెక్టు	219–70	35–00	74–79	50–00	94–91
16	పులివెందల కాలువ పథకం	342–70	60–00	43–72	10–00	288–98
17	లంకసాగరు ప్రాజెక్టు	80–15	5–10	71–54	2–00	6–62
18	స్వర్ణ ప్రాజెక్టు	152–94	9–00	110–57	20–00	22–37
19	మూసీ ప్రాజెక్టు	380–00	41–80	344–49	3–00	32–51
20	రాజోలిబండ మళ్లింపు పథకము	383–00	87–50	383–33	2–00	—
21	కోటిపల్లి వాగు ప్రాజెక్టు	105–00	9–98	94–23	2–00	8–77
22	ఊకచెట్టివాగు ప్రాజెక్టు	130–00	6–70	59–87	15–00	55–13
23	కడం ప్రాజెక్టు	836–36	85–00	813–48	10–00	12–88
24	నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టు మరమ్మత్తులు, రీమోడలింగు	800–00	—	20–00	90–00	690–00
25	పోచంపాడు ప్రాజెక్టు	11,640–00	570–00	5,976–00	1,450–00	4,234–00
	వెరసి	57,755–68	3,486–94	33,370–71	3,231–75	21,121–66

రాష్ట్రవ్యాప్త పథకాలు

		(రూ లక్షలలో)
1	తుంగభద్ర స్టీలు ప్రొడక్టులు	6 25
2	పరిశోధన ప్రాజెక్టులు	16 00
3	వరద నియంత్రణ	2 00
4	ఇంజనీరింగు పరిశోధన	12 00
5	మెట్రికు పద్ధతి	2 00
		38 25

బకాయి పథకాలన్నిటిని పూర్తిచేయడానికి ఐదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కేటాయింపు చేయబడింది అయితే ఐదవ పంచవర్ష ప్రణాళిక తయారైన దరిమిలా పనుల వ్యయం బాగా పెరిగినందున ఈ పనులన్నిటిని పూర్తిచేయడానికి రూ 21,121 66 లక్షల మేరకు అదనపు నిధులు కావలసి వుంటాయి

పెద్దతరహా నీటిపారుదల పథకాలు

8 పెద్దతరహా మధ్యతరహా నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల ప్రగతి వివరాలు క్రింది విధంగా వున్నాయి

(1) నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు

ముఖ్యమైన అంశాలకు సంబంధించినంతవరకు, నాగార్జునసాగరు డాము నిర్మాణపు పని దాదాపు పూర్తయింది స్పిల్వే, నాన్‌స్పిల్వే భాగాలలో పూర్తి ఎత్తువరకు డాము తయారయింది డాము పైన రోడ్డు వంతెన కూడా పూర్తి అయ్యింది నాగార్జునసాగరు కాల్వలపని సాగుతున్నది

నాగార్జునసాగరు కాల్వలపని ప్రగతి క్రింద వివరించబడింది

కుడి కాల్వలు —ప్రధాన కుడికాల్వ మొదటి 57 మైళ్ళలోను 1 నుండి 11 వరకుగల బ్లాకులలో బ్రాంచికాల్వలలోను, పంపిణీ కాల్వలలోను నీరు వదల డానికి అవసరమైనపనులన్ని పూర్తి అయ్యాయి ప్రధానకాల్వ మొత్తం త్రవ్వకపు పనిలో దాదాపు 70 శాతం పూర్తి అయింది

12 వ నెంబరు బ్లాకులో అంగలూరు మేజరు, 13 వ నెంబరు బ్లాకులో పెరుమాళ్ల పల్లి పేరూరపాడు మేజర్ల పని కొనసాగుతున్నది నాగార్జునసాగరు కుడి కాల్వ క్రింద 11 74 లక్షల ఎకరాలకు నీటిపారుదల సౌకర్యం కల్గించడం లక్ష్యంకాగా ఇప్పటికి 7 38 లక్షల ఎకరాలకు పారుదల సౌకర్యం కల్పించబడింది,

ఎడమ కాల్వలు —ప్రధానకాల్వ మొదటి 72 మైళ్ళలోను. 1-12 బ్లాకుల లోను. 13 వ నెంబరు బ్లాకు కొంత భాగంలోను నీరు వదలడానికి అవసరమైన పనులన్ని పూర్తిచేయబడ్డాయి ప్రధాన కాల్వ మట్టి త్రవ్వకము పని మొత్తములో 88 50 శాతము పూర్తి అయింది. 13వ నెంబరులో బ్లాకు భాగములోను, 14 16 బ్లాకులలోను పనులు సాగుతున్నాయి ఇంతవరకు 2 81 లక్షల ఎకరాలకు నీటి పారుదల సౌకర్యము కల్పించబడింది

అదనపు నిధులు —1974 జూను నాటికి 34,709 ఎకరాలకు, 1975 జూను నాటికి 1,20,329 ఎకరాలకు అదనపు నీటి సౌకర్యము కల్పించడానికి అవకాశం వున్నందున రూ 10 కోట్ల అదనపు మొత్తాన్ని మంజూరుచేయవలసిందిగా భారత ప్రభుత్వాన్ని కోరడము జరిగింది ఈ విషయముపై భారత ప్రభుత్వము వారి తుది సమాధానము రావలసివున్నది

వ్యయం —1973–74 లో నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుపై చేసిన వ్యయం రూ 5 30 కోట్లు ప్రాజెక్టు ప్రారంభమైన లగాయతు 1974 మార్చి ఆఖరు వరకు అయిన వ్యయం రూ 191 12 కోట్లు ఈ ప్రాజెక్టుకు 1974-75 లో గల ప్రణాళికా కేటాయింపు రూ 5 కోట్లు

2 పోచంపాడు ప్రాజెక్టు

ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయముతో పోచంపాడు ప్రాజెక్టు పనులు అనుకున్న ప్రకారము కొనసాగుతున్నాయి. డాము రాతి పనులలో 92 శాతం మట్టి డాములో 91 శాతం పని పూర్తయ్యాయి మొదటి రాతి క్రెస్టుమట్టాన్ని 1974 జూలై నాటికి +1035కు, 1975 జూలై నాటికి +1040కు పెంచాలని సంకల్పించబడింది ప్రపంచ బ్యాంకు ఒప్పందం క్రింద 72/1 మైలువరకు ప్రధానకాల్వ పనులు కాంట్రాక్టు కివ్వబడ్డాయి ఏవోకొన్ని భాగాలు మినహా 51వ మైలువరకు మట్టిపని పూర్తిచేయబడింది 58,500 ఎకరాల పారడానికి నీరు కూడా వదలబడింది 1974 జూలై నాటికి 91,000 ఎకరాలకు, 1975 జూలై నాటికి 1 52 లక్ష ఎకరాలకు నీటి పారుదల సౌకర్యము కల్పించాలని సంకల్పించబడింది ప్రధాన కాల్వ 42/4 మైలు వరకు లైనింగు పని ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ కన్‌స్ట్రక్షను కార్పొరేషనుకు అప్పగించబడింది ఈ కాంట్రాక్టు విలువ రూ 760 65 లక్షలు ఈ పని 19 5 జనవరి నుండి ప్రారంభమై రెండు సీజన్లలో పూర్తి కావలసి వున్నది ఒకొక్క సీజను 6 మాసాల పాటు వుంటుంది 54 వ మైలువద్ద టన్నెలు పని డా రూ 67 31 లక్షల విలువకు కాంట్రాక్టు కివ్వబడింది.

ప్రస్తుతం కార్యక్రమం ననుసరించి 1974 జూను నాటికి 24 గ్రామాలకు పునరావాసము కల్పించవలసి వున్నది కాగా 9 కేంద్రాలలో 13 గ్రామాల పని ఇరివరకే పూర్తయింది మిగిలిన 11 గ్రామాల పునరావాస కార్యక్రమము జరుగుతుంది

ప్రధాన కాల్వపై 72వ మైలు తరువాతి పనులు ప్రపంచ బ్యాంకు ఒప్పందము క్రిందకురావు కనుక మొదట అనుకున్న రీతిగా నీటిపారుదల సౌకర్యము

కల్పించడములో జాప్యం లేకుండా చూసే నిమిత్తము ఆపనులనుకూడా ప్రారంభించడానికి ముందుగా చర్య తీసుకోవాలని సంకల్పించబడింది. ఈ ఉద్దేశ్యముతోనే, 1974-75 సంవత్సరములో ఈ పనులకు కూడా అవసరమైన నిధులు ప్రత్యేకించబడ్డాయి

1974-75 సంవత్సరానికి గల కేటాయింపు రూ 14 50 కోట్లు 1974 మార్చి ఆఖరువరకు అయిన మొత్తం వ్యయము రూ 59.56 కోట్లు

3 వంశధార ప్రాజెక్టు

ఈ భారీ పథకం క్రింద గొట్టవద్ద బ్యారేజిని నిర్మించి సుమారు 67 మైళ్ళ పొడవుగల ప్రధాన ఎడమ కాల్వ త్రవ్వవలసి వుంటుంది ఇది 1,48,228 ఎకరాలకు నీటిపారుదల సౌకర్యము కల్పిస్తుంది (ఇందులో 49,734 ఎకరాలు క్రొత్త అయకట్టు కాగా, 98.494 ఎకరాలు ప్రస్తుతమున్నట్టిది) ఈ పథకము 1970 అక్టోబరులో మంజూరుచేయబడింది 1971 ఫిబ్రవరిలో ప్రాజెక్టుపై పని ప్రారంభించ బడింది బ్యారేజి పని చురుకుగా సాగుతున్నది ప్రధాన కాల్వ, బ్రాంచి కాల్వల పరిశోధన జరుగుతున్నది సుమారు 44 మైళ్ల మేర ఎలైనుమెంటు ఖాయపరచ బడింది సుమారు 6½ మైళ్ళ పొడవుకు ప్రధాన కాల్వ అంచనాలు మంజూరు చేయబడ్డాయి కొన్ని భాగాలకు టెండర్లుకూడా ఆమోదించబడ్డాయి కొన్ని భాగాల్లో ముఖ్యముగా డిప్‌కట్ పాయింట్లలో, త్రవ్వకము పని శాఖాపరముగా నిర్వహించ బడుతున్నది

1973-74 ఆఖరుకు ఖర్చు చేసిన మొత్తము రూ 275 97 లక్షలు 1974-75 సంవత్సరానికి రూ 80 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయి ఇందులో వెనుక బడిన ప్రాంతాల కేటాయింపు నుండి ప్రత్యేకముగా కేటాయించిన రూ 32 లక్షల మొత్తము కూడా చేరి వున్నది

4 తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఎడమ కాల్వ (రెండవ దశ)

1971-72 నాటికి రూ 1091* లక్షల మొత్తము ఖర్చు పెట్టబడింది 1971-72 ఆఖరు నాటికి గుంతకల్లు బ్రాంచి కాల్వ క్రింద సుమారు 13,500 ఎకరాలకు నీటిపారుదల సౌకర్యం కల్పించబడింది 1972-73 లో మరో 10,000 ఎకరాలకు పారుదల సౌకర్యము కల్పించబడింది తుంగభద్ర బోర్డు ప్రాంతములో పని పూర్తి చేయబడింది

ఆంధ్రప్రదేశ ప్రాంతములో పనుల ప్రగతి ఈ దిగువ వివరించబడింది.

(i) ప్రధాన కాల్వను వెడల్పు చేయడం లైనింగు చేయడం —మొత్తం 68 40 కిలో మీటర్ల పొడవున కాల్వను వెడల్పుచేసి లైనింగు చేయవలసి వుండగా 53 16 కిలో మీటర్ల పని పూర్తి చేయబడింది మిగిలిన పని జరుగుతున్నది.

(ii) గుంతకల్లు బ్రాంచి కాల్వ —35 4 కిలో మీటర్ల వరకు ఈ కాల్వపై పని పూర్తయింది 23,500 ఎకరాలకు నీటిపారుదల కల్పించేందుకై కాల్వలో ...కి

నీరు వదలబడింది గుంతకల్లు బ్రాంచి కాల్వ చివరివరకు మిగిలిన పని జరుగుతున్నది

(iii) మైలవరం డాము — ప్రాజెక్టులో ఇదొక ముఖ్యమైన భాగం ప్రధాన తూములో కుడివైపు మట్టి డాము పూర్తికావస్తున్నది నదీగర్భంలో ప్రత్యేకమైన కటాఫులు పూర్తిచేయబడ్డాయి ఎడమ వైపున మట్టిడాము, రాతి డాము, స్పిల్వే చేపట్టబడ్డాయి ప్రారంభపు పనులు జరుగుతున్నాయి రిజర్వాయరు గర్భమునకు భూ సేకరణ జరుగుతున్నది మైలవరం రెగ్యులేటరు నుండి ప్రారంభమయ్యే కడప దక్షిణపు కాల్వలో కొంత భాగం చేపట్టబడింది ఉత్తరపు కాల్వ పనిని చేపట్టవలసి వున్నది

5 గోదావరి బ్యారేజి

ప్రత్యక్ష పరోక్ష ఖర్చులు కలుపుకొని మొత్తం రూ 26 59 కోట్ల వ్యయంతో గోదావరి బ్యారేజీ పథకం మంజూరు చేయబడింది ఈ పథకానికి ప్రణాళికా సంఘం తన ఆమోదం తెలిపింది

ఇప్పటి ఆనకట్టకు ప్రమాదం వాటిల్లినట్లయితే నీటిపారుదల సౌకర్యానికి భంగంవాటిల్ల గలదు గనుక ప్రస్తుతం గోదావరి డెల్టా అవసరాలను తీర్చడంకోసం నూరేళ్ళనాటి నిర్మాణం స్థానంలో కొత్తగా బ్యారేజిని నిర్మించడానికి సంకల్పించ బడింది

నిర్మాణం బలహీనంగా ఉన్నందుమూలంగాను, 1963 లో ఉధృతంగా వచ్చిన వరదల్లో బాగా దెబ్బతిన్నందువల్లను 1970 డిసెంబరులో ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట కూడా దెబ్బతిన్నందుచేతను మిత్రా సంఘంచేసిన సిఫారసుల ననుసరించి ఈ బ్యారేజిపై నిర్మాణంపని చేపట్టడం జరిగింది 1973-74 వరకు ప్రయోజనంపొందే రైతులనుండి అడ్వాన్సు అభివృద్ధి విధాళాలను సేకరించడం ద్వారాను, ప్రభుత్వ వనర్ల ద్వారాను ఈ పథకం నిర్వహింపబడింది. యీ పథకం రూ 200,00 లక్షల కేటాయింపుతో 1974-75 వార్షిక ప్రణాళికలో చేర్చబడింది

మొత్తం 43 స్పానుల్లోను ప్రస్తుతం దాదాపు 27 స్పానులపై పని జరుగుతున్నది 1973-74 లో 34 వ స్పానువరకు +42 మట్టానికి స్తంభాలను కట్టె పనులన్నింటిని పూర్తిచేయడానికి కార్యక్రమం పరిమితం చేయబడిం మిగతాపని స్తంభాలను పూర్తిగా ఎత్తుకుపెంచే పని 1975 జూన్ నాటికి పూర్తి కాగలదని ఆశించబడుతుంది

ధవళేశ్వరం ప్రాంతంపై పని ప్రాధాన్యతాక్రమంలో వచ్చే సంవత్సరం చేపట్టబడుతుంది

పథకం ప్రారంభించిన నాటినుండి 1973-74 నాటికి చేసిన ఖర్చు సుమారు రూ 342.7 లక్షలు ఉంటుంది

6 నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టుకు మరమ్మతులు

మాజీ కేంద్ర నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారు సూచించినరీతిగా పెక్కు చర్యలు తీసుకోవడం ద్వారా నిజామాబాదు జిల్లాలోని నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు మరమ్మతులకు సంబంధించినపని శీఘ్రతరంచేయబడింది, ఇంతవరకు అభివృద్ధి చేసిన ఆయకట్టును కాపాడడానికి మాత్రమే కాకుండా అభివృద్ధి కాకుండా వుండి పోయిన 35,000 ఎకరాల ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి కూడా వీలుగా పూడికవల్ల తగ్గిపోయిన దాదాపు 6శ-కోటి ఘనపుటడుగుల నిల్వశక్తిని తిరిగి పొందడానికి గాను ఎఫ్ టి ఎల్ కు ఎం డబ్లు ఎల్, మధ్య లభ్యమయ్యే ఫ్రీబోర్డును వినియోగించుకోవడం ద్వారా రిజర్వాయరు పరిమాణాన్ని పాక్షికంగా పునరుద్ధరించడానికి సంకల్పించబడింది జలదారి తలుపుల ఎత్తును పెంచడానికి సంబంధించిన పని యిప్పుడు చేపట్టబడింది ఈ పని ప్రస్తుత సంవత్సరంలో పూర్తి కాగలదని ఆశించబడుతుంది

7 డ్రైనేజి పథకాలు

డ్రైనేజిపై భారత ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన మిత్రా సంఘం వరదలు-నిపుణుల సమీక్షా సంఘం చేసిన సిఫారసులను అమలుపరచడంకోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1968, ఆంధ్రప్రదేశ (కృష్ణా గోదావరిడెల్టా ప్రాంతాల) డ్రైనేజి సెస్సు చట్టం అని పిలువబడే చట్టాన్ని రూపొందించింది చట్టపు నిబంధనల ననుసరించి, ప్రయోజనం పొందేవారు రూ 10ల నుండి 20 ల వరకు ఉండే రేట్ల చొప్పున డ్రైనేజి సెస్సు చెల్లించవలసివున్నది 20-12-1968 తేదీ లగాయతు చట్టం అమలులోకి వచ్చినప్పటికిని, 1969 లో మొదటి వాయిదా చెల్లించవలసి వున్నప్పటికిని ఇదే సంవత్సరం మే నవంబరు మాసాలలో కోస్తా ప్రాంతాలను దెబ్బతీసిన తుఫానుల, వరదల మూలంగా చెప్పుకోదగిన వసూళ్లు ఏవీ జరగలేదు ఈ అవసరాన్ని గుర్తించడం దృష్ట్యా, భారత ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా 1969 లో రూ 300 కోట్ల రుణ సహాయాన్ని అందజేసింది దీనితో 1969-70 లో డ్రైనేజి పథకాల నిర్వహణను ప్రారంభించి, 1970 మార్చి నాటికి ఈ మొత్తమంతా ఖర్చుచేయడం జరిగింది.

ఆ తరువాత 1970-71 సంవత్సరాలలో సయితం, చట్టం చెల్లుబడిని డ్రైనేజి సెస్సు వసూళ్ళను సవాలుచేస్తూ పెక్కుమంది రైతులు న్యాయస్థానాలకు వెళ్ళిన కారణంగా గణనీయమైన సెస్సు వసూళ్ళేవీ జరగలేదు. చట్టం రాజ్యాంగపరంగా చెల్లుబడిని ఆమోదిస్తూ 1972 సంవత్సరాంతంలో హైకోర్టు, సుప్రీంకోర్టు కూడా తమ అంతిమతీర్పు యిచ్చిన తరువాత మాత్రమే వసూళ్ళ విషయంలో డ్రైనేజి బోర్డు ప్రత్యేక కృషి చేయడానికి ప్రారంభించింది

రూ 13 39 కోట్లు ఖర్చయ్యే డ్రైనేజి పథకాలకు మొదటి దశకు ప్రణాళికా సంఘం, భారత ప్రభుత్వము ఆమోదం తెలిపాయి ఈ పథకాలను 1969లో చేపట్టడం జరిగింది ప్రతియేటా డ్రైనేజిబోర్డు పనుల కార్యక్రమాన్ని

పరిశీలించి ఆమోదించడం జరుగుతుంది తదనుసారం పనులునిర్వహించబడతాయి డ్రైనేజిబోర్డు సాధారణంగా రెండు మాసాలకొక పర్యాయం సమావేశమై పథకాల భౌతిక, ఆర్థిక ప్రగతిని, సెస్సు వసూళ్ళను కూడా సమీక్షిస్తుంది

(4) 1969 లగాయతు ఆరేళ్ళకాలంలో వసూలు చేయబడవలసిన సెస్సు మొత్తం రూ 1994 56 లక్షలు ఈ మొత్తానికి గాను ఇంతవరకు రూ 1744 56 లక్షలు వసూలయ్యింది ఇంకా రూ 252 72 లక్షలు వసూలు కావలసి ఉన్నది డ్రైనేజి పథకాలు ప్రారంభించిన నాటినుండి 30-4-1974 నాటికి వీటిపై ఖర్చుచేసిన మొత్తం 1867 468 లక్షలు

ఇంతవరకు సాధించిన ప్రయోజనాలు —22 00 లక్షల ఎకరాల మొత్తం ఆయకట్టులో ఇంతవరకు సుమారు 60 శాతానికి డ్రైనేజి సదుపాయాలు సమకూర్చ బడ్డాయి దిగువ ప్రాంతాలలోని సుమారు 1,00,000 ఎకరాల విస్తీర్ణం బాగా ప్రయోజనం పొందింది సుమారు రూ 6 00 కోట్ల విలువచేసే దాదాపు 75,000 టన్నుల వరిధాన్యం దిగుబడిలో పెరుగుదల ఉన్నది

డ్రైనేజి పథకాలు ఇంతకాలం ప్రణాళికేతర పథకాల క్రిందనే ఉన్నాయి 1974-75 కు రూ 448 00 లక్షల ఖర్చుతో 1-4-1974 లగాయతు ఈ పథకాలు ప్రణాళికా పథకాలలో చేర్చబడ్డాయి

మధ్యతరహా నీటిపారుదల పథకాలు

(9) నిర్వహణలో ఉన్న 16 మధ్యతరహా పథకాలలో ఈ క్రింది 7 పథకాలు పంపిణీ కాలువల త్రవ్వకం, పంటకాలువలు బాగుచేయడం భూమి నష్ట పరిహారం చెల్లించడం వంటి చిన్న పనులు మినహా, పూర్తియినాయి

1 వరాహ రిజర్వాయరు
2 పంపా రిజర్వాయరు
3 రాజోలిబండ మళ్ళింపు పథకం
4 మూసీ ప్రాజెక్టు
5 బహుదా రిజర్వాయరు
6 లంకసాగరు ప్రాజెక్టు
7. కోటిపల్లి వాగు ప్రాజెక్టు

1974-75 లో, పై ఏడు ప్రాజెక్టుల బకాయి పనులకు గాను రూ 18 75 లక్షల కేటాయించబడింది

మధ్యతరహా పథకాలైన గండిపాలెం, పులివెందుల ప్రాజెక్టులు ప్రాథమిక నిర్వహణ దశలో ఉన్నాయి ఈ పనుల నిర్వహణకు గాను 1974-75 లో పులివెందుల ప్రాజెక్టుకు రూ 10 00 లక్షలు గండిపాలెం ప్రాజెక్టుకు రూ 1 00 లక్ష కేటాయింపు చేయబడింది

మిగతా 7 మధ్యతరహా నీటి పారుదల పథకాల పని ఈ క్రింద తెలిపిన విధంగా వివిధ దశలలో ఉన్నది

(1) వొట్టిగడ్డ ప్రాజెక్టు

హెడ్ వర్క్సుపై సుమారు 99 శాతం పని, కాలువలపై 42 శాతం పని పూర్తయింది కుడి, ఎడమ ప్రధాన తూముల పని కూడా పూర్తి చేయబడింది కుడివైపు ప్రధాన కాలువ త్రవ్వకం 3/2 మైళ్ళవరకు పూర్తి కావస్తున్నది నెం VI పంపిణీ కాలువ, దాని చిన్న పంపిణీ కాలువలతో బాటు పని సాగుతున్నది 5500 ఎకరాల విస్తీర్ణానికి పాక్షికంగా నీటి పారుదల సౌకర్యం కలిగించబడింది ఎడమ ప్రధాన కాలువ పని 0/0 మైలునుండి 4/6 మైలువరకు సాగుతున్నది

(2) తాండవ రిజర్వాయరు

మట్టి డాముపై పని కొనసాగుతున్నది పెద్ద తూముకు సివిలు భాగం పనులన్నీ పూర్తి చేయడం జరిగింది ఇనుప చట్రాలు బిగించడం జరిగింది రెగ్యులేటరు పని క్రింద నెలకొల్పే ఏర్పాట్లు జరిగిన మీదట గేట్లు అమర్చబడతాయి కొద్ది పని మినహా కలుపు కాలువ చివరి కాలువ త్రవ్వకం పని దాదాపు పూర్తయింది

ఎడమ కాలువ త్రవ్వకం పని 12/1 వ మైలువరకు చేపట్టబడింది 0/0 మైలునుండి 6/6 వరకు కుడి కాలువ త్రవ్వకం పని కూడా కొనసాగుతున్నది కుడి కాలువ సి ఎం, మరియు సి డి పనులు 8/8, 0/0 నుంచి 6/0 వరకు 11/6 మైలువరకు తుది రూపం ఇవ్వబడ్డాయి టెండర్లు పిలవడం జరిగింది మట్టి డాముని 1974 జూన్ నాటికి 380 వరకు పెంచడానికి 10,000 ఎకరాలకు పాక్షికంగా నీటి పారుదల సౌకర్యాలు కల్పించడానికి కార్యక్రమం రూపొందించ బడింది

(3) గుంటూరు కాలువ

ప్రధాన కాలువ దాదాపు పూర్తి అయింది రెగ్యులేటర్లపై పని పూర్తి చేయబడింది 51 క్రాసు డ్రైనేజి పనులలో 50 పనులు, రైల్వే వంతెనల పనులు 38,7 పనులకు కొంత తుది మెరుగులు మినహా తూముల పనులు పూర్తి అయ్యాయి 20/3 మైలువద్ద ఎల్ రకం వంతెన మినహా రోడ్డు వంతెనల అన్నింటిపై పని కూడా పూర్తి చేయబడింది మిగతా పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి 16,000 ఎకరాల ఆయకట్టుకు నీరు వదలడం జరిగింది 27,000 ఎకరాలకు 1974 జూలై నాటికి పూర్తిగా నీరు వదలడం జరుగవచ్చును.

(4) కనుపూరు కాలువ

ప్రధాన కాలువ 0/0 నుంచి 11/6 వరకు పూర్తి అయింది 1004 ఎకరాలకు పాక్షికంగా నీటిపారుదల సౌకర్యం కలిగించబడింది 11/6 ఎగువ

నుంచి 19/4 వరకు ప్రధాన కాలువపై పని సాగుతున్నది. ఈ పనికి స్వల్పమైన మొత్తం మాత్రమే సమకూర్చబడింది

(5) స్వర్ణ ప్రాజెక్టు

ఓగి జలదారిక్రింద సుమారు 88 శాతం రాతిపని, 60 శాతం మట్టి డాము పని పూర్తయినాయి మిగిలిన పనులు జరుగుతున్నాయి

(6) ఊకచెట్టివాగు ప్రాజెక్టు

దాదాపు 93 శాతం హెడ్‌వర్క్స్, 98 శాతం కాలువలు, 65 శాతము సి ఎం, సి డి పనులు పూర్తయ్యాయి 6700 ఎకరాలకు నీటి పారుదల సౌకర్యం కల్పించాలని తలపెట్టగా 1500 ఎకరాలకు పాక్షికంగా నీటి పారుదల సమకూరింది

(7) గాజులదిన్నె ప్రాజెక్టు

ఇది తుంగభద్రకు ఉపనదియైన హంద్రీపై నిర్మించే స్టోరేజి రిజర్వాయరు దీనివల్ల కర్నూలు జిల్లాలోగల 35,000 ఎకరాలకు ప్రయోజనం చేకూరుతుంది ఈ పథకానికి 1970 లో ఆమోదం లభించింది ఈ ప్రాజెక్టు పని ప్రారంభమయింది ఎడంవైపున చైనేజి 000 నుండి 1100 మీటర్ల వరకు, కుడివైపున 1640 నుంచి 4400 మీటర్ల వరకు మట్టి డాము ఏర్పాటు పని చేపట్టడం జరిగింది ఎడం వైపున 96 శాతం పని కుడి వైపు 90 శాతం పని పూర్తి అయింది ఎడం వైపున ప్రధాన తూముల పని ప్రారంభమై కొనసాగుతున్నది కాలువల పని ఇంకా చేపట్ట వలసివున్నది

10. క్రొత్త పథకాలు

(1) సోమశిల ప్రాజెక్టు

ఇది క్రొత్తగా చేపట్టిన పెద్దతరహా నీటిపారుదల ప్రాజెక్టు ఈ ప్రాజెక్టు 1వ దశ క్రింద ఆత్మకూరు తాలూకా సోమశిల గ్రామంవద్ద పెన్నారు నదిపై డాము నిర్మాణం (పాక్షికమైన ఎత్తువరకు) జరుగుతుంది, పెన్నారు డెల్టాలో చెరువులక్రింద కనుపూరు కాలవ, కావలి కాలువ రిజర్వాయరునుండి నేరుగా నిర్మింపబడిన ఉత్తర దక్షిణ ఫీడరు ఛానెల్లక్రింద ప్రస్తుతం వున్న 1 5 లక్షల హెక్టార్లు (2 85 లక్షల ఎకరాలు) ఆయకట్టును ఒకటవదశ ప్రాజెక్టు స్థిరీకరిస్తుంది ఒకటవదశ ప్రాజెక్టుకు రూ 17 20 కోట్ల వ్యయం అంచనా వేయబడింది అయిదవ ప్రణాళికాకాలంలో దీనిని చేపట్టడానికి ప్రణాళికా సంఘం అనుమతి ఇచ్చింది పై అంచనాకు అవసరమైన పరిపాలనా సంబంధమైన మంజూరు 1973 సంవత్సరంలో ఇవ్వబడింది లాభాను భోక్తలనుండి లెవీ, అడ్వాన్సు బెటర్మెంటు కంట్రిబ్యూషను వసూళ్ళ నిమిత్తం ఈ ప్రాజెక్టు నోటీసుపై చేయబడింది

(2) జూరాల నీటిపారుదల ప్రాజెక్టు

తెలంగాణాలో క్షామానికి గురి అవుతున్న మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాకు ఉపయోగపడే నిమిత్తం కృష్ణాజలాల వివాద ట్రిబ్యునలు 17 84 టి ఎం సి అడుగుల నీరు జూరాల నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుకు కేటాయించింది జూరాల నీటిపారుదల ప్రాజెక్టును కృష్ణానదిపైన మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా, ఆత్మకూరు తాలూకాలోని జూరాల గ్రామం వద్ద నిర్మించాలని సంకల్పించబడింది ఈ ప్రాజెక్టు మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని గద్వాల, ఆలంపూరు, మక్తల్, ఆత్మకూరు, వనపర్తి తాలూకాలు మొదలైన ఎద్దడి ప్రాంతాలలోని 1,05 000 ఎకరాలకు నీరు సరఫరా చేస్తుంది ప్రాజెక్టు ప్రాథమిక దర్యాప్తు జరుగుతున్నది త్వరలోనే పూర్తికాగలదని ఆశిస్తున్నాం

1974-75వ సంవత్సరానికి చిన్నతరహా నీటిపారుదలకార్యక్రమం

11 1974–75 సంవత్సరం పి డబ్ల్యు డి చిన్నతరహా నీటిపారుదల పథకాలకు వార్షిక ప్రణాళికగా గరిష్ఠపరిమితి రూ 210 లక్షలు నిర్ణయించబడింది వెనుకబడిన ప్రాంతాలకై కేటాయించిన రూ 80 00 లక్షలు (కోస్తా ఆంధ్రకు రూ 15 లక్షలు, రాయలసీమ ప్రాంతానికి రూ 23 లక్షలు తెలంగాణా ప్రాంతానికి రూ 42 లక్షలు) పై మొత్తంలో చేర్చబడివున్నది దీనికి అదనంగా తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి పథకాలకై రూ 49 25 లక్షలు కేటాయించబడింది ఈ విధంగా 1974–75 సంవత్సరాంతానికి పి డబ్ల్యు డి చిన్నతరహా నీటిపారుదల, ప్రత్యేక కార్యక్రమాలక్రింద కేటాయింపు రూ 259 25 లక్షలు అయింది పై గరిష్ఠ పరిమితి మొత్తంతో ఏ ఏ పథకాలకు ఎంత మొత్తం కేటాయించబడింది ఈ క్రింద తెలుపబడింది

		ఉప శీర్షిక	1974-75 కార్యక్రమం (రూ లక్షలలో)
I	(i)	మామూలు ప్రాంతాలలో నీటి పారుదల పథకాలు	53.00
	(ii)	వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ప్రత్యేక ఏర్పాటు	80 00
	(iii)	ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో చిన్నతరహా నీటి పారుదల పథకాలు	10 00
	(iv)	ఎత్తిపోత నీటిపారుదల పథకాలు	11 00
	(v)	గొట్టపు బావుల కార్యక్రమం	10 00
	(vi)	చిన్నతరహా నీటిపారుదల పథకాల పరిశీలన	46 00
II		ప్రత్యేక అభివృద్ధి పథకాలు	
		తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి పథకాలు	49 25
		మొత్తం	259 25

గిరిజన ప్రాంతాలకోసం కేటాయింపబడిన రూ. 10 లక్షలు కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోని, తెలంగాణా ప్రాంతంలోని వరంగల్లు ఖమ్మం అదిలాబాదు జిల్లాలలోని గిరిజన ప్రాంతాలలో చిన్నతరహా నీటిపారుదల పథకాల అమలుకోసం ఉద్దేశింపబడింది చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనుల కార్యక్రమాన్ని సమీక్షించిన మీదట 1974 జూను నాటికి, రూ 63 లక్షల ఖర్చుతో 65 పనులను పూర్తి చేయటానికి సంకల్పించబడింది తత్ఫలితంగా 9,039 ఎకరాలలో సాగును స్థిరపరచడం, కొత్తగా 21,553 ఎకరాల భూమి సాగులోనికి తీసుకొనిరావడం జరుగుతుంది 1974-75 లో కొత్త పనులను చేపటకుండా కేటాయింపు జరిగిన పరిధిలోనే సాధ్యమైనన్ని బకాయి పనులను పూర్తి చేయటానికి ఉద్దేశించబడింది తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద ఈ బకాయి పనులమీద రూ 49 25 లక్షలు ఖర్చు చేయబడుతుంది

ఇప్పుడున్న బావులు, గొట్టపుబావులు, బోరింగు బావులు డిజైన్, దిగుబడి, నెలవు, జలల స్వభావానికి సంబంధించి అవసరమైన వివరాలను సేకరించడంకోసం భూగర్భ జలాల సర్వే, డ్రిల్లింగు, పరిశోధనలకు సంబంధించి సత్వర కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించటానికి సంకల్పించబడింది ఈ ఉద్దేశ్యంతో కృష్ణా, గోదావరి, డెల్టా ప్రాంతాలలోను, గుంటూరు, కృష్ణా, నెల్లూరు, పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలలోని మెట్ట ప్రాంతాలలో 38 గొట్టపు బావుల త్రవ్వకానికి 1967లో రూ 57 లక్షలు కేటాయించబడింది

ఈ 88 గొట్టపు బావులను ఈ క్రింది తెలిపిన ప్రాంతాలలో త్రవ్వటానికి ఉద్దేశించబడింది

1	తూర్పుగోదావరి జిల్లా .	20
2	పశ్చిమగోదావరి జిల్లా .	31
3	కృష్ణా జిల్లా	69
4	గుంటూరు జిల్లా	10
5	నెల్లూరు జిల్లా	8

ఆ ప్రకారంగా జిల్లాలలో అన్వేషణ పని పూర్తి అయింది జలపడిన బావులను పంచాయితీలు, పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు నిర్వహించి వాటిలోని నీటిని సాగుకు వినియోగించటం కోసం కలెక్టర్లకు అప్పగించబడ్డాయి శ్రీకాకుళం, విశాఖ జిల్లాలలో ఒక్కొక్క దానిలోను పది గొట్టపుబావుల చొప్పున మొత్తం ఇరవై బావుల నిర్మాణంకోసం రూ 14 1 లక్షలు, 1973-74 లో మంజూరు చేయబడింది ఈపని 1-10-73 నుండి ప్రారంభించబడింది 1973-74 లో ఈ కార్యక్రమం క్రింద ఏలూరులోని పి డబ్ల్యు డి భూగర్భ జలాల విభాగం రూ 7 21 లక్షలు ఖర్చుచేసింది 1974_75 లో గొట్టపుబావుల కోసం రూ 10 లక్షలు కేటాయించబడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ నిర్మాణాల సంస్థ

12 వివిధ రకాల పనుల టెండర్లలో పాల్గొను పెద్ద పెద్ద కంట్రాక్టర్ల కుమ్మక్కు కాకుండా అరికట్టటంగుకు ఒరిస్సా మైసూరు యితర రాష్ట్రాలలో మొస్తరుగా

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నిర్మాణాల సంస్థ నొకదాన్ని ఏర్పాటు చేయాలనే విషయం చాలా కాలంగా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది కొన్ని రకాల పనుల విషయంలో టెండర్లు రాకపోవడం, ఆ వచ్చిన కొన్ని టెండర్లలో కూడా రేట్లను పెద్దగా పేర్కొనడం జరుగుతూ వున్న కారణంచేత ఈ నిర్మాణాల సంస్థను ఏర్పాటు చేయడం అవసరమని తలంచబడింది నిర్మాణాల విషయంలో ప్రభుత్వ సంస్థ కాంట్రాక్టర్లతో పోటీ పడి మరింతసమర్థవంతంగా పనుల నిర్వహించగలదనీ, ఉన్నత ప్రమాణాలను నెలకొల్పడము ద్వారా పని నాణ్యం పెరగటానికి దోహదం కలిగించగలదనీ, అంతేకాకుండా కొంత మందికి ఉపాధికూడా సమకూర్చగలదనీ ప్రభుత్వం భావించింది అందుచేతనే ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నిర్మాణాల సంస్థను 1973 జూలై 5వ తేదీన ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది అప్పుడే సంస్థ రూ 760 85 లక్షలు విలువగల పెద్ద కాంట్రాక్టును సంపాదించింది పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్న ప్రపంచ బ్యాంకు పోచంపాడు కాల్వ లైనింగు పనిచేయటానికి గాను ఈ సంస్థను ఎంపిక చేసింది ఈ పని గురించి మరొకసారిగా టెండరు పిలిచినపుడు మొత్తం ఐదు టెండర్లు వచ్చాయి ఈ సంస్థ ఇచ్చిన రేటు వాటన్నిటిలోకన్న తక్కువ నిర్మాణాన్ని నిర్ణయించబడిన వ్యవధిలో పూర్తి చేసే ఉద్దేశ్యంతోను ఒక అగ్రగామియైన వ్యాపార సంస్థ అనుభవం ద్వారా ప్రయోజనంపొందే ఉద్దేశ్యంతోను ఈ సంస్థ కలకత్తాలోని మెస్సర్స్ హిందూస్థాన్ స్టీల్ వర్క్స్ కన్‌స్ట్రక్షన్ లిమిటెడును ఈ టెండరులో చేర్చుకోవడం జరిగింది హిందూస్థాన్ స్టీల్ వర్క్స్ కన్‌స్ట్రక్షన్ లిమిటెడు భారత ప్రభుత్వ నిర్వహణ క్రింద వున్నది భారతదేశంలో పెక్కు భారీపనులు ఈ సంస్థ నిర్వహిస్తున్నది చేపట్టిన ఈ పనిలో హిందూస్థాన్ స్టీల్ వర్క్స్ కన్‌స్ట్రక్షన్ లిమిటెడు వారి వాటా 10 శాతం వుంటుంది

ఆంధ్రప్రదేశ్ నీటిపారుదల అభివృద్ధి సంస్థ

13 ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నీటిపారుదల అభివృద్ధి సంస్థను స్థాపించాలని నిర్ణయించింది ఈ సంస్థ అధీకృత వాటా మూలధనం రూ 10 00 కోట్లు వసూలైన పెట్టుబడి ధనం రూ 20 00 లక్షలు ఈ సంస్థ సర్వే అన్వేషణ నిర్మాణం, లేక పథకాల నిర్వహణలను చేపడుతుంది ఇవిగాక రాష్ట్ర నీటిపారుదల వనర్లను వినియోగించుకునే నిమిత్తము, రాష్ట్రంలో లభ్యమవుతున్న నీటి వనరుల గరిష్ఠ వినియోగానికి సంబంధించి పనులనుగూడ సంస్థ చేస్తుంది, ఈ సంస్థ నీటి పారుదల మొదలైన వాటికై నీటి వనరుల అభివృద్ధికి చెందిన ఏకీకృత పథకాల సర్వే, అన్వేషణ, నిర్మాణం, నిర్వహణలను గూడ జరుపుతుంది ప్రథమంలో ఈ సంస్థ రాష్ట్రంలోని భూగర్భ జలసంపద ఎత్తిపోత నీటి పారుదల పథకాలు పంపింగు పథకాలను చేపట్టి ఆ తదుపరి చిన్నతరహా మధ్యతరహా నీటిపారుదల పథకాలను చేపట్ట గలదు, తగిన లాభాలను పొందే విధంగా సంస్థ తన వ్యవహారాలు నిర్వహిస్తుంది

జై హింద్

ELECTRICITY IN ANDHRA PRADESH
BUDGET ESTIMATE 1974-75

Mr Speaker Sir,

I move that the House be pleased to grant a sum not exceeding Rs 43,23,76,000 under Demand 'XLVI Power Development' representing working expenses on electricity schemes generating power which are under the control of the Government and the expenditure on the construction of electricity projects being executed by Government

2 I would like to state briefly the salient features pertaining to Electricity Schemes and the progress achieved during 1973-74 and the programme for 1974-75

3 Availability of electric power in abundance at a reasonable rate is important and essential for the development of a prosperous industrial and agricultural economy Then only economic growth and activity can be generated to satisfy the diverse needs of people For fuller employment in both the industrial and agricultural sectors availability of electric power at reasonable rates is a must This is a crucial field of infrastructural development which attracts industry Though the State is blessed with considerable water and coal resources, the prime requisites for power development, appreciable progress could not be made during the previous plan periods in respect of power development, the limiting factor being finances The development of power has therefore not kept pace with the demand even though the Government have attached special importance of power generation and supply within the financial resources available In the Fifth Five-Year Plan it is proposed to invest an amount of Rs 413 35 crores to the Power Sector Special emphasis is therefore being laid by both the Government and the Electricity Board on the quick development of power sector in the State

4 The per capita consumption which was 2 5 K M Wh at the beginning of the First Five-Year Plan rose to 16 7 K Wh at the end of the Second Five-Year Plan to 26 5 K Wh at the end of the Third Five-Year Plan (i e) March, 1966 At the beginning of the Fourth Five-Year Plan, (i e) 1-4-1969 was it 44 K Wh compared to the All India average of 76 K Wh The present per capita consumption was only 58 K Wh compared to the All India average of 94 K Wh in 1971-72 The State Government are anxious that the gap should be made up by increasing investment in the Power Sector.

5 The present installed capacity in the State is 667 9 M W consisting of 267 9 M W Hydro, 380 M W Thermal and 20 M W Gas Turbo as per break up given below —

HYDRO	MW
(1) Machkund Hydro Power Station (Andhra Share)	80 3
(2) Tungabhadra Dam and Hampi Stations (Andhra Share)	57 6
(3) Upper Sileru Hydro Station	120 0
(4) Nizamsagar Power House	10 0
Total	267 9

THERMAL	
(1) Nellore Thermal Station	30 0
(2) Ramagundam Thermal Station (A) + (B)	100 0
(3) Kothagudem Thermal Station	240 0
(4) Hussainsagar 'A' and 'B' Stations	10 0
Total	380 0

GAS TURBO	
(1) Gas Turbo sets at Erragadda	20 0
Grand Total	667 9

The 20 M W Gas Turbo sets and 10 M W Derated capacity at Hussain sagar Thermal Station are kept as cold standby Therefore the present capability of the system is only 638 M W The maximum demand reached so far is 652 M W. Therefore there is shortage in the generating capacity The estimated peak load demand by the end of Fifth Five-Year Plan, i e , (1978-79) would be 1,460 M W To meet this demand of 1,460 M W the system must have an installed capacity of the order of 2,044 M W For increasing the State's installed capacity

the following schemes are proposed to be commissioned during the Fifth Five Year Plan period —

(1) Kothagudem Thermal Station III Stage	2 Units 220 M W
(2) Lower Sileru Hydro Electric Schemes	4 Units 400 M W
(3) Kothagudem Thermal Station IV Stage	2 Units 220 M W
(4) Srisailam	3 Units 330 M W
(5) Nagarjunasagar Pumped Storage Hydro-Electric Scheme	2 Units 100 M W
(6) Upper Sileru Extensions	2 Units 120 M W
(7) Vijayawada Thermal Station, Stage-I	2 Units 400 M W
Total	1,790 M W

After allowing for retirements, the installed capacity at the end of Fifth Five-Year Plan will be 2,428 M W If the generating capacity materialises as programmed, it would be possible to meet a maximum demand of 1,700 M W as against the expected demand of 1,460 M W by the end of the Fifth Plan

6 This Government have already impressed on the Government of India, the need for the establishment of a nuclear power station and a super thermal station in the State The Site Selection Committees appointed by the Government of India inspected various sites proposed for location of Nuclear Power Station and Super Thermal Station in the State and collected the required data The reports of Site Selection Committees are awaited by Government of India I am hopeful that our State will be getting both Nuclear Power Station and Super Thermal Station during the VI Plan This Government have been pursuing with Government of India for getting a share from Central Generating Stations like Kalpakam and Neyveli

The Government of India have stated that allocation of Power to the various States from Atomic Power Plants is under finalisation The decision of the Government of India is awaited

As regards the sharing of power from Neyveli Power Station, the Government of India have informed this Government that the Neyveli Lignite Corporation, Ltd, is under an obligation to supply all surplus power to the Tamil Nadu Electricity Board that due to shortage of power in Tamil Nadu itself, Tamil Nadu Electricity Board may not like to enter into any commitment with Andhra Pradesh at present

In view of the various steps already taken in this regard, I am confident that the Andhra Pradesh State Electricity Board will be able to meet the anticipated power deficit successfully without any cause for anxiety in the coming years of the Fifth Five-Year Plan

7 The capital outlay on the Plan Schemes of the Electricity Board in Revised Estimate 1973-74 was 4,746 lakhs The total provision made in the Annual Plan under power sector in 1974-75 is Rs 4,808 87 lakhs of which Rs 1,155 lakhs will be spent on Government Schemes and the balance of Rs 3,653 87 lakhs on the Schemes of the Electricity Board

8 I, now briefly give below the progress achieved on the power projects and the provision made for 1974-75

GENERATION

A GOVERNMENT SCHEMES

(1) Balimela Dam (Joint Project)

Balimela Dam is a Joint Project of the State of Andhra Pradesh and Orissa Andhra Pradesh State will get half of the total in-flow into Balimela Reservoir at Balimela Dam and below the Balimela dam the entire flow of river Sileru and tributaries is left for the exclusive use of Andhra Pradesh The Andhra Pradesh Share in the cost of Balimela Dam shall not exceed Rs 12 00 crores An amount of Rs 11,975 crores has been paid to the end of March, 1974 as per preliminary accouts received Hence no provision is made for the year 1974-75 , The project works are under the control of Balimela Joint Control Board Two units of 60 M W capacity of Orissa Power House were commissioned in 1973-74 The power generated from these units is fed into the Andhra Pradesh Grid *via* , Upper Sileru Power House

(2) *Andhra Pradesh Power House at Balimela*

The Project report on Andhra Pradesh Power House at Balimela Dam submitted to Planning Commission for approval, envisages generation of 60 M W of Power at 45% load factor utilising 2,100 cussec let out from Balimela reservoir as Andhra Pradesh Government's share the total estimated cost is Rs 1,160 lakhs Some of the items for the civil works for Andhra Pradesh Power House at Balimela such as Power Tunnel including intake structure, diversion tunnel have been taken up for execution along with the main Balimela Dam Joint Project Other civil works relating to Power House and Electrical Works, will be taken up after phasing of the entire scheme is finalised An amount of Rs 81 18 lakhs was spent on this Scheme upto 31-3-1974, and a sum of Rs 40 00 lakhs has been provided in the Budget Estimate for 1974-75

Srisailam Project envisages the erection of four units of 110 M W each The first unit is expected to be commissioned by June, 1977, 18 10% of the total masonary and concrete work of 69 M Cubic feet has been completed to end of May, 1974 The work of construction of masonary and concrete in Dam has been taken up in Blocks 6 to 11 and 16 and 17 About 60% of excavation of Power Tunnel has been completed and the work is scheduled to be completed by March 1975 About 35 2% of the excavations of power house transformer yard, etc has been completed and the work is expected to be completed by June, 1975 This project which is the centre of the Andhra Pradesh Grid is of vital importance in the power map of Andhra Pradesh and is an important project in the backward Rayalaseem Region

(4) *Investigation of New Projects*

Investigation of a number of potential hydel sites are being carried out for selecting the most suitable and economical sites for hydel power generation Investigations have been completed for schemes and project reports are also prepared for the schemes During 1974-75 it is proposed to take up the investigation works of Lower Godavari Hydro-Electric Scheme The other investigation works for which major amounts are proposed to be spent during this year are Srisailam Pumped Storage Scheme, Pulichintala Hydro Electric Scheme, Sangareddy Hydro Electric Scheme, Inchampalli Hydro Electric Scheme and Singur Hydro Electric Scheme An amount of Rs 15 00 lakhs is provided in the Budget Estimate for 1974-75 towards investigation works

B ANDHRA PRADESH STATE ELECTRICITY BOARD WORKS CONTINUING SCHEMES

(1) *Kothagudem Thermal Scheme, Stage I*

The scheme was taken up under the I D A Credit of 20 Million dollars, and almost completed The two units of 60 M W each are under operation since 1966-67 Against Revised Estimate of Rs 2,896 lakhs, the expenditure to the end of 1973-74 was Rs 2,773 40 lakhs An amount of Rs 4 lakhs has been provided for completion of work at Kinnerasani Dam during the year 1974-75

(2) *Ramagundam Thermal Scheme 'B' Station (AID Unit)*

The scheme which was taken up under U S A I D Loan of 7 9 million dollars is almost completed and is under operation from 1971-72 with an installed capacity of 62 5 M W Against the latest estimated cost of Rs 1,550 lakhs an amount of Rs 1,549 99 lakhs was spent to the end of March, 1974 A provision of Rs 14 lakhs has been made for the year 1974-75 towards balance foreign exchange payments and suppliers bills

(3) *Kothagudem Thermal Scheme, Stage II*

The scheme taken up under the I B R D Loan of 14 million dollars was completed and the two units of 60 M W are under operations An amount of Rs (—) 10 lakhs has been provided for 1974-75 towards credits to be recorded due to transfer of certain tools and plant to other schemes

(4) *Kothagudem Thermal Scheme, Stage III*

The scheme envisages installation of two units of 110 M W in Kothagudem, in continuation of I and II stages The scheme is under revision and is expected to cost Rs 4,900 00 lakhs The machinery is being supplied by M/s Bharat Heavy Electricals Limited Turbo generator set from Ramachandrapuram Factory and boilers from Trichy Factory The erection of the first unit is completed and the commissioning of the unit is getting delayed due to the failure of the components of the equipment during pre commissioning tests This unit is expected to be commissioned shortly The erection of the second unit is under advanced stage of completion The expenditure incurred to the end of March 1974 is Rs 4 518 58 lakhs A provision of Rs 317 00 lakhs has been made for the balance works during 1974-75

(5) *Lower Sileru Hydro Electric Scheme*

The scheme envisages installation of 4 sets of 100 M W The first and second units are being imported from U S S R The 3rd and 4th units are ordered on M/s Bharat Heavy Electricals Limited The scheme is being revised and is expected to cost Rs 8,700 00 lakhs The civil works, i e dam, saddle dyke intake structure, power canal, forbay Dam, etc , are in progress Head race tunnel has almost been completed All the equipment for the units 1 and 2 have been received The erection of Unit No 1 is taken up The expenditure to the end of March, 1974 is Rs 4,080 42 lakhs A provision of Rs 1 400 00 lakhs has been made for the year 1974-75

NEW SCHEMES

(6) *Kothagudem Thermal Scheme, IV Stage*

The scheme envisages installation of 2 x 110 M W thermal units as an extension to the Kothagudem Stage III Power House which is under execution The sanctioned estimated cost of the scheme is Rs 4,230 00 lakhs An amount of Rs 240 79 lakhs was spent in 1973-74 towards 10 per cent advance payment for the supply of 2 Nos generator sets and instrumentation, etc , as advance action Consulting Engineers (DESEINS—DELHI) were already appointed The first unit is expected to be commissioned in 1976-77 and the second unit in 1977-78 A provision of Rs 400 00 lakhs has been made for 1974-75 towards civil and electrical works

(7) *Vijayawada Thermal Scheme*

The scheme envisages installation of 210 M W Thermal Units at a site near Ibrahimpatnam on Hyderabad-Vijayawada road at about 10 miles from Vijayawada The barrage reservoir will be utilised for supply of feed and cooling water for the Power Station The sanctioned estimated cost is Rs 7,690 00 lakhs M/s WAPCOS, NEW DELHI have been appointed as Consultants An amount of Rs 230 29 lakhs was sepent in 1973-74 towards 10 per cent advance payment for supply of one set and instrumentation, etc as advance action A provision of Rs 100 00 lakhs has been made for 1974-75 towards part payment of 10 per cent advance and for civil works A sum of Rs 100 lakhs has been paid as advance to M/s Bharat Heavy Electricals Limited in May, 1974 for the 2nd set The balance payable is Rs 160 lakhs The Government of India have been addressed to provide additional funds for meeting this additional expenditure

(8) *Nagarjunasagar Pumped Storage Hydro Electric Scheme*

The scheme envisages installation of 2 x 50 M W reversible pump turbine units located at the toe of the Nagarjunasagar Dam The pumping operation of the Power House will enable peaking power generation from the Station without consumptive use of water of Nagarjunasagar reservoir The sanctioned estimated cost is Rs 938 lakhs An amount of Rs 1 58 lakhs was spent upto the end of 1973-74 An amount of Rs 50 lakhs has been provided for 1974-75 towards civil works and part payment of 10 per cent advance payments for the supply of the equipment The sets are expected to be commissioned in 1978 79

(9) *Upper Sileru Extensions*

The scheme contemplates installation of 2 x 60 M W hydel units as an extension to the existing Upper Sileru Power House located in Visakhapatnam district The sanctioned estimated cost of the scheme is Rs 1,197 87 lakhs No provision has been made for this scheme in 1974-75

TRANSMISSION

Transmission Lines Scheme

The construction of E H T Transmission lines has two objectives, *viz*, transportation of power and reduction of line losses With these objectives in view, net work analyser studies have been carried out for the most economical net work required for the State and certain transmission lines scheme have been formulated

(*a*) *Third Plan Transmission and Distribution Scheme* —This is a comprehensive scheme covering 220 KV and 132 KV lines and sub-stations and also distribution works The distribution work were completed by 1965-66 and since then, only transmission lines and sub-stat ons works are being executed under this scheme A major portion of the work has already been completed During the year 1973-74 an

amount of Rs 19 98 lakhs was spent A provision of Rs 10 lakhs is made in Board's Budget Estimate for 1974-75

(*b*) *Srisailam Transmission Scheme* —Under this scheme, important 220 KV Transmission Lines *viz*, Nagarjunasagar, Srisailam and Srisailam-Cuddapah are included These two lines were already commissioned An amount of Rs 31 27 lakhs was spent on this scheme during 1973-74 A provision of Rs 30 lakhs is made in Board's Budget Estimate for 1974-75

(*c*) *Fourth Plan Transmission Scheme and Railway Electricification*—Fourth Plan Trnasmission scheme is a part of Fourth Plan transmission and Distribution Scheme Railway Electrification is a separate scheme This Transmission scheme provides for a number of trunk transmission lines, major sub-stations and other connected works required for strengthening the grid commensurate with the increase in generating capacity and connected load During the year 1973-74, the following lines and sub-station have been completed and put into operation —

(*a*) Nidadavole-Kovvur 132 KV D C Line
(*b*) Guzuwaka-Location T57 132 K V D C Radial line
(*c*) Guzuwaka-Location T 49 132 K V D C Radial Line

In 1974-75 the works on the following 220 KV Lines will be in progress —

(*a*) Kothagudem-Hyderabad
(*b*) Lower Sileru-Bommur

The works on the Gooty Adoni, Kothagudem Khammam, Nellore-Gudur Sullurpet, Ramachandrapuram-Sadasivpet, Ramagundem, Karimnagar, Kanumolu-Pamairu, Kurnool-Panyim 132 K V lines are under progress The Nellore-Sullurpet line is required to give power supply to Space Research Centre at Sriharikota A provision of Rs 730 lakhs is made on the Board's Budget Estimate for 1974-75

Inter-State Transmission Lines — A scheme for the construction of 220 S/C inter-state lines between Balimela (Orissa) and Upper Sileru (Andhra Pradesh) estimated to cost Rs 53 54 lakhs has been accepted by the Planning Commission for implementation during the Fourth Five-Year Plan as a centrally sponsored scheme The share of Orissa Government in this estimate is Rs 38 77 lakhs and that of Andhra Pradesh Government Rs 14 77 lakhs The scheme has been executed by the Government of Orissa as a Joint Scheme This line was commissioned in 1973-74 It facilitates transfer of power between Andhra Pradesh and Orissa

The construction of Nellore-Ennore 220 K V Line estimated to cost Rs 254 lakhs has been proposed and approved by the Planning Commission The share of Andhra Pradesh in this estimate is Rs 182 lakhs and the share of Tamil Nadu is Rs 72 lakhs When this lin

is completed it will facilitate exchange of power between Andhra Pradesh and Tamil Nadu to mutual advantage The work is expected to be completed in 1974-75

The 220 K V line between Hampi and Gooty estimated to cost Rs 156 lakhs is al o programmed This has since been cleared by the Planning Commission This will facilitate exchange of power between Andhia Pradesh and Karnataka State The work is expected to be completed in 1974-75

DISTRIBUTION

Fourth plan Distribution Scheme

The provision for this scheme is mainly intended for service connections, other than agricultural services and for inevitable improvement works necessary to maintain a reasonably satisfactory power supply.

Rural Electrification

(*a*) *Electrification of Villages*—The Electricity Board has devoted much of its attention to the task of carrying power to the villages Special attention is always given to extending supply to agricultura pumpsets as it increases food production There are 27,307—towns, and villages in this State—16,931 in Andhra and 10,376 in Telangana

The number of villages electrified in the State upto end of 31-3-1973 was 10,067 (6,094 villages in Andhra Region and 3,973 villages in Telangana region) In 1973-74, 386 villages were electrified (provisional) Andhra 257, Telangana 129) The details of the villages electrified during 1973-74 are as follows —

	Details	Number of villages electrified (provisional)		
		Andhra	Telangana	Total.
	(1)	(2)	(3)	(4)
1	Spill over	17	8	25
2	Land Mortgage Bank and Voluntary Loan Contributions	7	4	11
3	Cluster Schemes	145	73	218
4	Special Development Schemes (Rayalaseema Development Board and Telangana Regional Committee)	88	44	132
	Total	257	129	386

In addition to this balance works in a number of villages which were electrified earlier to 1973-74 were also completed. The number of villages and towns electrified in the State as on 31-3-1974 was 10,453 (6,351 in Andhra and 4,102 in Telangana). The percentage of electrification as on 31-3-1974 is 38.24. The Electricity Board has drawn a programme to electrify as many as 483 villages during 1974-75, 229 in Coastal Andhra, 64 in Rayalaseema and 190 in Telangana. The outlay proposed under this programme is of the order of Rs. 8.72 crores. With the special development funds proposed to be given to Electricity Board for Rayalaseema and Telangana areas and the funds expected to be released by the Rural Electrification Corporation, it is proposed by the Andhra Pradesh State Electricity Board to get through the programme as envisaged. Electrification of Harijanawadas normally forms part of a village scheme. Whenever any village is taken-up for electrification harijanawadas are invariably taken up along with the villages. The unelectrified harijanawadas in already electrified villages are taken up with loan assistance of Rural Electrification Corporation.

During Fifth Five Year Plan it is proposed to electrify 481 Tribal villages of over 200 population under Minimum Needs Programme. Out of the normal plan funds an amount of Rs. 100 lakhs is earmarked for minimum needs programme during 1974-75, and about 100 villages are programmed to be electrified during the first year of Fifth Five-Year Plan.

(*b*) *Connection of Services*.—As on 31-3-1973 the number of agricultural pumpsets energised in the State was 2,37,201 (61,220 in Coastal Andhra, 74,870 in Rayalaseema and 1,01,111 in Telangana). It may be of interest to note that more agricultural services were released in Rayalaseema and Telangana as compared to the Andhra region because of the special funds given under the special development schemes of Rayalaseema and Telangana.

During 1973-74 the total number of agricultural service energiged was 24,143, (Coastal Andhra 4809, Rayalaseema 7322 and Telangana 12,012). The total number of services connected during the year 1973-74 was 91,908 (32,654 in Coastal Andhra, 22,510 in Rayalaseema and 36,744 in Telangana). During the year 1974-75, the Electricity Board has proposed to connect about 50,000 services out of which 9,000 will be agricultural services.

As on 31-3-1974, Rural Electrification Corporation has released an amount of Rs. 1,270 lakhs out of sanctioned provision of Rs. 2,127 lakhs under cluster schemes and 730 villages and 77 hamlets have been electrified out of 2,844 villages and 271 hamlets included in the

sanctioned schemes, 962 Harijancheries have been proposed to be electrified against 19 schemes costing Rs 34 lakhs Three Rural Electric Co-operative Schemes viz, Sircilla, Anakapalli, Rayachoti have been sanctioned by the Rural Electrification Corporation The details of the number of villages covered and the cost of the schemes are given below

		Villages	Cost Rs in lakhs
	(1)	(2)	(3)
1	Sircilla (Karimnagar District)	178	296
2	Anakapalli (Visakhapatnam District)	153	171
3	Rayachoti (Cuddapah District)	118	181

Loans to the Electricity Board—During 1974-75 the State Government propose to advance to the State Electricity Board, loans upto Rs 9 53 crores besides the special allocation of Rs 1 14 crores for Rayalaseema The Electricity Board has also been permitted to raise open market borrowings during 1974-75

Power Tariff—The Electricity Board introduced revised tariffs for supply of power with effect from 1st June 1974 The considerations that weighed with the Electricity Board for introducing revised tariffs are—

(*i*) The need to discharge statutory obligations under section 59 of the Electricity (Supply) Act, 1948 which enjoin that the Board shall not carry on its operations under the Act at a loss

(*ii*) The cost of production of electricity has gone up considerably over the past years due to increase in cost of fuel, labour, interest charges and wages to its employees Consequently, the revenues derived by the application of the existing tariffs are no longer sufficient to meet the steadily growing expenses of the Board for generation and supply of power

(*iii*) The need to meet the interest liabilities on the loans borrowed by the Board

(*iv*) The need to contribute anticipated share of the Board to the State's Fifth Five-Year Plan

(*v*) The need to meet the liability of the Board of Depreciation and General Reserve

(*vi*) M/s Singareni Colleries have notified increases in the price of coal ranging from 20% to 25% with effect from 1st April 1974 The Board has to absorb this increase as thermal generation is more than 50% of the total generation

Working of the Andhra Pradesh State Electricity Board—The following statement gives a comparison of the achievements of the Board

	Achievements in 1972-73 (*Actuals*)	Achievements in 1973-74 (*Preliminary*)	Targets for 1974-75 (*Anticipated*)
(*a*) Units sent out (millions)	2,957	3,045	3,672
(*b*) Units sold (millions)	2,173	2,250	2,720
(*c*) Revenue receipts (Rs in crores)	48 36	47 68	57 24
(*d*) Working expenses (Rs in Crores) (including Depreciation Reserve Fund and General Reserve and excluding interest)	41 30	41 92	51 09
(*e*) Capital expenditure (Plan) (Rs in crores) Board works	26 40	37 42	34 95
	(including central assistance)		
(*f*) Installed capacity (M W)	667 9	667 9	858 00
(*g*) Villages electrified (Numbers)	592	386	483
(h) Services converted (Numbers)	90,179	91,908	50,000
(*i*) Services connected—(Numbers)	25,653	24,143	9,000
(*j*) Rate of return on average capital base (%)	5 9	6 0	4 6

Conclusion—In the context of the present shortage of generation there is absolute need for concentrating on improving the generation before embarking on any large scale electrification of new villages Efforts are therefore being made to bring into commission the two units of Kothagudem Thermal Power Station III Stage as early as possible In the Plan for 1974-75, generation schemes have therefore been highest priority and more funds have been allocated for these schemes The Board's Officers in co-operation with the Engineers of M/s Bharat Heavy Electricals Limited are making strenuous efforts to bring into commission the 1st unit of Kothagudem Thermal Power Station III Stage very shortly and the 2nd Unit within six months thereafter The present shortage of energy can be completely wiped out when these two units are commissioned I have no doubt that the Board will rise to the occasion and complete all the schemes as per schedule I am sure this will go a long way in ushering in an era of economic growth and activity so essential for the development of the country

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విద్యుచ్ఛక్తి బడ్జెటు అంచనా 1974–75పై వివరణ

సభాపతి మహాశయా,

XLVI విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధి అనే పద్దు క్రింద రూ 43,23,76,000 కు మించిన మొత్తాన్ని మంజూరు చేయవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను ఇందులో ప్రభుత్వ నియంత్రణ క్రింద వున్న విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదక పథకాలపై అయ్యే నిర్వహణ వ్యయం, ప్రభుత్వము అమలుపరుస్తున్న విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంపై అయ్యే వ్యయం దీని క్రిందికి వస్తుంది

2 విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలను, 1973—74 సాధించిన ఫలితాలను 1974–75 కు తలపెట్టిన కార్యక్రమాలను గురించి సంగ్రహంగా తెలియజేస్తాను

3 పారిశ్రామిక, వ్యవసాయ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఉజ్వలంగా వికాసం చెందటానికి విద్యుచ్ఛక్తి సమృద్ధిగా లభించటం చాలా అవసరం అప్పుడే ప్రజల వివిధ అవసరాలు తీర్చేందుకు ఆర్థిక అభ్యున్నతిని సాధించడానికి అవకాశముంటుంది పారిశ్రామిక రంగంలోను, వ్యవసాయ రంగంలోను పూర్తి ఉపాధి వసతి కల్పించటానికి సబబైన రేట్లలో విద్యుచ్ఛక్తి లభింపజేయటం మిక్కిలి ఆవశ్యకం పరిశ్రమలను ఆకర్షించే అంతర్ వ్యవస్థ అభివృద్ధిలో విద్యుచ్ఛక్తికి కీలక స్థానమున్నది విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధికి ప్రధాన అవసరాలుగా ఉండే నీరు, బొగ్గు మన రాష్ట్రంలో పుష్కలంగా లభిస్తున్నాయి అయినప్పటికీ విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో వెనుకటి ప్రణాళికా కాలంలో చెప్పుకోదగిన అభివృద్ధి జరుగలేదు నిధులు పరిమితంగా ఉండడము ఇందుకు కారణం లభ్యమైన ఆర్థిక వనరుల మేరకు విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధి సరఫరాల విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత చూపినప్పటికీ విద్యుచ్ఛక్తి గిరాకికి తగినంతగా అభివృద్ధి కాలేదు అయిదవ ప్రణాళికలో విద్యుచ్ఛక్తి రంగంపైన రూ 413 35 కోట్లు పెట్టుబడి పెట్టాలని సంకల్పించ బడింది రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తిని సత్వరమే అభివృద్ధి పరచేందుకు ప్రభుత్వం విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు కూడా ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నాయి

4 మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆరంభంనాటికి తలసరి వినియోగం 2 5 కిలోవాట్లు ఈ వినియోగం రెండవ ప్రణాళిక అంతం నాటికి 16 7 కిలోవాట్లకు మూడవ ప్రణాళిక అంతం (1966 మార్చి) నాటికి, 26.5 కిలోవాట్సుకు పెరిగింది నాల్గవ ప్రణాళిక ప్రారంభం నాటికి అంటే 1–4–1969 నాటికి తలసరి వినియోగం మన

రాష్ట్రంలో 44 కిలోవాట్లు అఖిల భారత స్థాయిలో సగటు వినియోగం 76 కిలో వాట్లు ప్రస్తుత తలసరి వినియోగం 58 కిలోవాట్లు మాత్రమే కాగా 1971—72 లో అఖిలభారత స్థాయిలో సగటు వినియోగం 94 కిలోవాట్లు విద్యుచ్ఛక్తి రంగంపైన పెట్టుబడిని అధికం చేయడంద్వారా ఈ వ్యత్యాసాన్ని, తొలగించాలని ప్రభుత్వం గట్టిగా భావిస్తున్నది

5 రాష్ట్రంలో ప్రస్తుత స్థాపకశక్తి 667 9 మెగావాట్లు, ఇందులో జలవిద్యుచ్ఛక్తి 267 9 మెగావాట్లు ధర్మల్ విద్యుచ్ఛక్తి 380 మెగావాట్లు, గాస్‌టర్బో. విద్యుచ్ఛక్తి 20 మెగావాట్లు వాటి వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి

జలవిద్యుచ్ఛక్తి	మెగావాట్లు
1 మాచ్‌ఖండ్ జల విద్యుత్ కేంద్రం (ఆంధ్ర వాటా)	80 3
2 తుంగభద్ర డామ్ హంపి కేంద్రాలు (ఆంధ్ర వాటా)	57 6
3 ఎగువసీలేరు జల విద్యుత్ కేంద్రం ..	120 0
4 నిజాంసాగర్ పవర్‌హౌస్	10 0
మొత్తం	267 9

ధర్మల్ విద్యుచ్ఛక్తి	మెగావాట్లు
1 నెల్లూరు ధర్మల్ స్టేషను	30 0
2 రామగుండం ధర్మల్ స్టేషను (ఎ)+(బి)	100 0
3 కొత్తగూడెం ధర్మల్ స్టేషను	240 0
4 హుస్సేను సాగరు (ఎ), (బి) స్టేషన్లు	10 0
మొత్తం	380 0

గ్యాస్ టర్బో విద్యుచ్ఛక్తి	మెగావాట్లు
ఎర్రగడ్డ వద్దగల గ్యాస్ టర్బో సెట్లు	20 0

హుస్సేన్‌సాగరు ధర్మల్ స్టేషనులోని 20 మెగావాట్లు గ్యాస్ టర్బో సెట్లు, 10 మెగావాట్లకు తగ్గించిన శక్తిని అవసరం వచ్చినప్పుడు ఉపయోగింపనిమిత్తం ఉంచడం జరిగింది అందుచేత ఇప్పుడున్న శక్తి 638 మెగావాట్లు ఇపటివరకు గరిష్ఠ గిరాకీ 652 మెగావాట్లుంది ఆ విధంగా ఉత్పత్తి శక్తిలో కొరత కన్పిస్తున్నది అయిదవ ప్రణాళిక అంతంనాటికి (అంటే) 1978—79 నాటికి

అంచనా గరిష్ట లోడు గిరాకి 1460 మెగావాట్లు ఈ 1460 మెగావాట్లు గిరాకీని తీర్చడానికి 2044 మెగావాట్ల వరకు స్థాపిత శక్తి ఉండటం అవసరం రాష్ట్రం యొక్క స్థాపిత శక్తిని ఇనుమడింపజేసేందుకు అయిదవ ప్రణాళికాకాలంలో ఈ క్రింది పథకాలు పనిచేసేటట్లు చూసేందుకు సంకల్పించబడింది

1	కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషను 3వ దశ	2 యూనిట్లు	220 మెగావాట్లు
2	దిగువ సీలేరు జల విద్యుత్ పథకం	4 యూనిట్లు	400 ,,
3	కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషను 4 వ దశ	2 యూనిట్లు	220 ,,
4	శ్రీశైలం	3 యూనిట్లు	330 ,,
5	నాగార్జునసాగర్ పంప్ స్టోరేజి జలవిద్యుత్ పథకం	2 యూనిట్లు	100 ,,
6	ఎగువ సీలేరు విస్తరణలు	2 యూనిట్లు	120 ,,
7	విజయవాడ థర్మల్ స్టేషను 1 వ దశ	2 యూనిట్లు	400 ,,
	మొత్తం		1790

వాడుకనుంచి తప్పించవలసినవాటిని లెక్కలోనికి తీసుకున్నమీదట అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతంనాటికి ఉండే స్థాపిత శక్తి 2428 మెగావాట్లు, అనుకున్న ప్రకారం ఉత్పత్తి శక్తి సాధించినట్లయితే 1700 మెగావాట్ల గరిష్ట గిరాకీని తీర్చడానికి వీలుపడుతుంది కాగా అయిదవ ప్రణాళిక అంతంనాటికి ఆశించిన గిరాకి 1460 మెగావాట్లు

6 రాష్ట్రంలో అణు విద్యుత్ కేంద్రాన్ని సూపర్ థర్మల్ స్టేషను నెలకొల్పవలసిన ఆవశ్యకతను గురించి మన ప్రభుత్వం కేంద్రానికి ఇదివరకే వివరించింది భారత ప్రభుత్వం నియమించిన స్థల నిర్ణయ సంఘాలు రాష్ట్రంలో అణు విద్యుత్ కేంద్రాన్ని, సూపర్ థర్మల్ స్టేషను నెలకొల్పడానికి ప్రతిపాదించిన వివిధ స్థలాలను పరిశీలించి కావలసిన సమాచారాన్ని సేకరించాయి స్థల నిర్ణయ సంఘాల నివేదికలు భారత ప్రభుత్వానికి అందవలసి ఉన్నది ఆరవ ప్రణాళికలో మన రాష్ట్రానికి అణు విద్యుత్ కేంద్రం, సూపర్ థర్మల్ కేంద్రం లభించగలదని నేను విశ్వసిస్తున్నాను కల్పకం, నైవేలి వంటి కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉత్పత్తి కేంద్రాలనుంచి మనకు వాటా ఇవ్వవలసిందిగా మన ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని కోరుతూనే వున్నది

అణు విద్యుత్ కేంద్రాన్నుంచి వివిధ రాష్ట్రాలకు విద్యుచ్ఛక్తి కేటాయింపు చేసే విషయానికి భారత ప్రభుత్వం తుది రూపమిస్తున్నట్లు తెలియజేయబడింది

నైవేలి విద్యుత్ కేంద్రం తాలూకు విద్యుచ్ఛక్తిని పంపకం చేసే విషయంలో మిగులు విద్యుచ్ఛక్తి అంతటినీ తమిళనాడు విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు సరఫరా చేయడం నైవేలి లిగ్నయిట్ కార్పొరేషను బాధ్యతై వున్నదని, తమిళనాడులోనే విద్యుత్

కొరత ఉండడం మూలంగా తమిళనాడు విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌తో ఎట్టి ఒప్పందం చేసుకోడానికి సమ్మతించకపోవచ్చునని భారత ప్రభుత్వం మన ప్రభుత్వానికి తెలియజేసింది

ఈ విషయంలో వివిధ చర్యలు తీసుకున్న కారణంగా అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికకు చెందిన రాబోయే సంవత్సరాలలో ఆందోళన చెందే అవసరం లేకుండా ఏర్పడుతుందని తలచిన విద్యుచ్ఛక్తి కొరతను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు తీర్చగలదని విశ్వసిస్తున్నాను

7 1973-74 సవరించిన అంచనాలో విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు ప్రణాళికా పథకాలపై పెట్టుబడి వినియోగం రూ 4647 లక్షలు 1974-75 లో విద్యుచ్ఛక్తి రంగం క్రింద వార్షిక ప్రణాళికలో చేసిన కేటాయింపు రూ 4808 87 లక్షలు ఇందులో రూ 1155 లక్షలు ప్రభుత్వ పథకాలపైన మిగిలిన రూ, 3653 87 లక్షలు విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు పథకాలపైన ఖర్చు చేయబడుతుంది

విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టుల విషయంలో సాధించిన ప్రగతిని గురించి 1974-75 సంవత్సరానికి చేసిన కేటాయింపు గురించి దిగువ సంగ్రహంగా తెలియజేస్తాను

విద్యుత్ ఉత్పత్తి

(ఎ) ప్రభుత్వ పథకాలు

(1) బలిమెల డాము (సంయుక్త పథకం)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు బలిమెల డాము పథకాన్ని సంయుక్తంగా నిర్మిస్తున్నాయి బలిమెల డాము వద్ద రిజర్వాయరులోకి వచ్చిన మొత్తం నీటిలో సగభాగం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు లభిస్తున్నది ఆ తరువాత బలిమెల డాము దిగువలో సీలేరునది, దాని ఉపనదులలో ప్రవహించే నీరు మొత్తం కేవలం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కే లభిస్తుంది బలిమెల డాముకు అయ్యే ఖర్చులో ఆంధ్రప్రదేశ్ వాటా రూ 12 కోట్లకు మించడానికి వీలులేదు ఇంతవరకు అందిన ప్రాథమిక లెక్కలనుబట్టి 1974 మార్చి మాసాంతానికి రూ 11 975 కోట్లు మొత్తం చెల్లించబడింది అందుమూలంగా 1974-75 కు కేటాయింపు చేయలేదు ప్రాజెక్టు పనులు బలిమెల సంయుక్త కంట్రోలు బోర్డు నియంత్రణ క్రింద వున్నాయి ఒరిస్సా పవరు హౌసులో 60 మెగావాట్ల శక్తిగల 2 యూనిట్లను 1973-74 లో ప్రారంభించడం జరిగింది ఈ యూనిట్లలో ఉత్పత్తి అవుతున్న విద్యుచ్ఛక్తి ఎగువసిలేరు పవరు హౌసు ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ గ్రిడ్‌లోనికి పంపబడుతుంది,

(2) బలిమెలలో ఆంధ్రప్రదేశ పవర్ హౌస్

ఆమోదం నిమిత్తం ప్రణాళికా సంఘానికి సమర్పించిన బలిమెల డామువద్ద ఆంధ్రప్రదేశ పవర్‌హౌస్‌కి సంబంధించిన ప్రాజెక్టు నివేదిక 45% లోడు ఫ్యాక్టర్లో 60 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి కాగలదని ఆశించబడుతున్నది ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రభుత్వ వాటా క్రింద బలిమెల రిజర్వాయరు నుండి విడుదల అయ్యే 2 100 క్యూసెక్కుల నీటిలో ఈ విద్యుత్ ఉత్పత్తి అవుతుంది దీని మొత్తం అంచనా ఖర్చు రూ 1160 లక్షలు ప్రధాన బలిమెల డాము సంయుక్త ప్రాజెక్టుతోపాటు నీరు పోందే నిర్మాణం, మళ్ళింపు సొరంగంతో సహా పవరు టన్నెల్‌వంటి కొన్ని సివిలు పనులు చేపట్టబడ్డాయి. మొత్తం పథకం కొన్ని దశలవారిగా నిర్ణయించిన మీదట పవర్ హౌస్, విద్యుత్ వర్క్సుకు సంబంధించిన ఇతర సివిలు పనులు చేపట్టబడుతాయి 31-3-74 నాటికి ఈ పథకంపై రూ 81 18 లక్షల మొత్తము ఖర్చు చేయడం జరిగింది 1974—75 బడ్జెటు అంచనాలలో రూ 40 లక్షల మొత్తము కేటాయించబడింది,

(3) శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు

శ్రీశైలం పథకం ఒక్కొక్కటి 110 మెగావాట్లగల 4 యూనిట్లను నిర్మించాడానికి ఉద్దేశిస్తున్నది. మొదటి యూనిటు 1977 జూన్ మాసమునాటికి పని ప్రారంభించగలదని ఆశించబడుతున్నది 1974 మే చివరకి 69 మెట్రిక్ ఘనపు టడుగుల రాతికట్టు, కాంక్రీటు పని మొత్తములో 18 10 పని పూర్తి అయింది 6 నుండి 11, 16, 17 బ్లాకులలో డాము రాతికట్టు కాంక్రీటు పని చేపట్టబడింది పవర్ టన్నెల్ త్రవ్వకంలో సుమారు 60 పనిపూర్తి చేయబడింది 1975 మార్చి నాటికి పని పూర్తి చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకోబడింది పవర్ హౌస్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్‌కి యార్డు మున్నగువాటికి త్రవ్వకంలో సుమారు 35 2% పూర్తిచేయబడింది 1975 జూన్ నాటికి ఈ పని పూర్తికాగలదని ఆశించబడుతున్నది ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రేడులకు కేంద్ర స్థానంలో వున్న ఈ ప్రాజెక్టు ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో మిక్కిలి ప్రధానమైనదిగాను, వెనుకబడ్డ రాయలసీమ ప్రాంతములో ఇది ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు

(4) క్రొత్త ప్రాజెక్టుల పరిశీలన

హైడల్ విద్యుత్తు ఉత్పాదనకు బాగా అనువైన, గిట్టుబాటైన ప్రదేశాలను ఎంపిక చేయడంకోసం హైడల్ విద్యుత్తుకు అనుకూలంగా వున్న పెక్కు ప్రదేశాలను పరిశీలన చేయడం జరిగింది పరిశీలన పూర్తి అయింది పథకాల విషయంలో ప్రాజెక్టు నివేదికలు తయారుచేయబడ్డాయి 1974-75 లో దిగువ గోదావరి జల విద్యుత్ పథకానికి సంబంధించిన పరిశీలన పనులను ప్రారంభించడానికి సంకల్పించబడింది ఈ ఏడాదిలో పెద్ద మొత్తాలు ఖర్చు చేయడానికి ఉద్దేశించిన ఇతర పరిశీలన పనులలో శ్రీశైలం పంపు స్టోరేజి పథకం పులిచింతల జలవిద్యుత్ పథకం సంగారెడ్డి జలవిద్యుత్ పథకం, ఇచ్చంపల్లి జలవిద్యుత్ పథకం, సింగూరు జలవిద్యుత్ పథకం ఉన్నాయి పరిశీలన పనులకుగాను 1974—75 బడ్జెటు అంచనాలో రూ 15 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది

(బి) రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు పనులు : కొనసాగింపు పథకాలు

(1) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం, మొదటి దశ

అంతర్జాతీయ అభివృద్ధి సంస్థ ఇచ్చే రెండు కోట్ల డాలర్ల పరపతి క్రింద చేపట్టిన ఈ పథకం దాదాపు పూర్తయింది 1966-67 నుండి ఒక్కొక్కటి 60 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు యూనిట్లు పనిచేస్తున్నాయి సవరించిన అంచనా రూ 28 96 లక్షలు కాగా 1973-74 చివరి నాటికి రూ 2,773 40 లక్షలు ఖర్చుయింది 1974-75 లో కిన్నెరసాని డామునుపూర్తి చేయడం కోసం రూ 4 లక్షలు కేటాయించబడింది

(2) రామగుండం థర్మల్ పథకం 'బి' స్టేషను (ఎయిడ్ యూనిటు)

7 9 మిలియను డాలర్ల అమెరికా ఎయిడ్ రుణం క్రింద చేపట్టిన ఈ పథకం దాదాపు పూర్తయింది 62 5 మెగావాట్ల స్థాపితశక్తితో 1971-72 నుంచి పని ప్రారంభించింది ఈ పథకం పనులు పూర్తిచేయడంకోసం సవరించిన అంచనా సుమారు రూ 1 550 లక్షలు ఉంటుంది 1974 మార్చి ఆఖరుకు రూ 1549 99 లక్షలు ఖర్చుయింది. మిగతా విదేశీమారక ద్రవ్యం చెల్లింపులు-సరఫరాదారుల బిల్లులకుగాను 1974-75 కు రూ 14 లక్షలు కేటాయించబడింది

(3) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం, రెండవదశ

14 మిలియను డాలర్ల ఐ బి ఆర్ డి రుణం క్రింద చేపట్టిన ఈ పథకం పూర్తయింది ఒక్కొక్కటి 60 మెగావాట్లుగల రెండు యూనిట్లు పనిచేయడం ప్రారంభించాయి ఇతర పథకాలకు కొన్ని పనిముట్లు, ప్లాంట్లు బదిలీ చేసిన మూలంగా, పొందవలసిన పరపతికిగాను 1964-65 కు రూ (-) 10 లక్షల మొత్తం కేటాయింపు చేయబడింది

(4) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం, మూడవ దశ

మొదటి దశ, రెండవ దశ కొనసాగింపుగా కొత్తగూడెం వద్ద ఒక్కొక్కటి 110 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు సెట్ల స్థాపనకు ఈ పథకం సంకల్పిస్తున్నది పథకం సవరించబడుతున్నది రూ 4900 00 లక్షలు ఖర్చు కాగలదని ఆశించబడుతున్నది. భారత హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్ లిమిటెడ్ వారి రామచంద్రాపురం ఫ్యాక్టరీ నుండి టర్బయిన్లు తిరుచి ఫ్యాక్టరీనుండి బాయిలర్లు సరఫరా చేస్తున్నాయి మొదటి యూనిటు స్థాపన **పూర్తి** అయింది ప్రారంభించడానికి పూర్వంచేసే పరీక్షలలో కాంపొనెంట్ల వైఫల్యం కారణంగా యూనిటు పనిచేయడం ప్రారంభించడంలో జాప్యం జరుగుతున్నది ఈ యూనిటు త్వరలోనే పని చేయడం ప్రారంభించగలదని ఆశించబడుతున్నది రెండవ యూనిటు స్థాపన పూర్తి అయ్యే దశలో ఉన్నది 1974 మార్చి చివరకు రూ 4518,58 లక్షలు ఖర్చు అయింది 1974-75లో మిగతా పనులకుగాను రూ 317 00 లక్షలు కేటాయించబడినవి

(5) దిగువ సీలేరు జల విద్యుత్ పథకము

ఈ పథకం 100 మెగావాట్ల శక్తిగల 4 సెట్ల స్థాపనను ఉద్దేశిస్తున్నది మొదటి, రెండవ యూనిట్లు రష్యానుండి దిగుమతి చేసుకోబడుతున్నాయి మూడవ నాల్గవ యూనిట్లు మెస్సర్స్ భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్ లిమిటెడ్‌కు ఉత్తర్వు చెయబడ్డాయి ఈ పథకం సవరించబడుతున్నది దీనికి రూ 8760 00 లక్షల ఖర్చు కాగలదని ఆశించబడుతున్నది సివిలు పనులు అనగా డాము, సాడిలుడైకు, నీరు పొందే నిర్మాణం, పవర్ కెనాలు, పోర్‌బే డాము మున్నగునవి పురోగతిలో ఉన్నాయి హెడ్‌రేస్‌టన్నెల్ దాదాపు పూర్తి అయింది 1, 2 యూనిట్లకు పరికరాలన్ని అందాయి యూనిటు నెం 1 స్థాపన చేపట్టబడింది 1974 మార్చి చివరకు రూ 4080 12 లక్షల ఖర్చు అయింది 1974–75 కు రూ 1400 00 లక్షలు కేటాయించబడింది

క్రొత్త పథకాలు

(6) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం నాల్గవ దశ

నిర్వహణలోవున్న కొత్తగూడెం మూడవ దశ పవర్ హౌస్‌ను విస్తరణగా ఒక్కొక్కటి 110 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు యూనిట్ల స్థాపనకు ఈ పథకం సంకల్పిస్తున్నది పథకానికి మంజూరయిన అంచనా వ్యయం రూ 4230 00 లక్షలు ముందు చర్యగా రెండు జనరేటరు సెట్లు, ఇన్స్ట్రుమెంటేషను మున్నగువాటి సరఫరాకోసం 10% అడ్వాన్సు చెల్లింపుకుగాను 1973-74 లో రూ 240 79 లక్షలు మొత్తం ఖర్చు చేయడం జరిగింది కన్సల్టింగు ఇంజనీర్ల (డిసైన్సు–ఢిల్లీ), ఇదివరకే నియమించడం జరిగింది, మొదటి యూనిటు 1976–77 లోను రెండవ యూనిటు 1977–78 లోను పనిచేయడం ప్రారంభించగలదని ఆశించబడుతున్నది సివిలు, విద్యుచ్ఛక్తి పనులకుగాను 1974–75 కు రూ 400 00 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయి

(7) విజయవాడ థర్మల్ పథకం

హైదరాబాదు–విజయవాడ రోడ్డులో విజయవాడ నుండి సుమారు 10 మైళ్ళ దూరంలో ఇబ్రహీంపట్నం సమీపానగల స్థలంలో 210 మెగావాట్ల థర్మల్ యూనిట్ల స్థాపనకు ఈ పథకం సంకల్పిస్తున్నది విద్యుచ్ఛక్తి స్టేషనుకు ఫీడ్ మరియు కూలింగ్ నీటిని సరఫరా చేసేందుకు బ్యారేజీ రిజర్వాయరు వినియోగించబడుతుంది మంజూరయిన అంచనా వ్యయం రూ 7690 00 లక్షలు క్రొత్త ఢిల్లీలోని మెసర్స్ వాన్‌కోస్ వారు సలహాదారులుగా నియమించబడ్డారు ముందు చర్యగా ఒక సెట్టు ఇన్స్ట్రుమెంటేషను మున్నగు వాటిని సరఫరా చేసేందుకు 10% అడ్వాన్సు చెల్లింపుకుగాను 1973-74 లో రూ 230 29 లక్షలు ఖర్చు చేయటం జరిగింది 10% అడ్వాన్సు పాక్షికంగా చెల్లించడానికి సివిలు పనులకూ 1974-75 కు రూ 100.00 లక్షలు కేటాయింపు చేయబడింది రెండవ సెట్టు కోసం 1974 మే లో మెసర్స్ భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్ వారికి అడ్వాన్సుగా

రూ 100 లక్షల మొత్తం చెల్లించడం జరిగింది చెల్లించదగు మిగతా అడ్వాన్సు రూ 160 లక్షలు అదనపు వ్యయాన్ని భరించేందుకుగాను అదనపు నిధులు కేటాయించ వలసిందిగా భారత ప్రభుత్వం కోరబడింది

(8) నాగార్జునసాగరు పంపు స్టోరేజి జల విద్యుత్ పథకం

నాగార్జునసాగరు డామువద్ద 50 మెగావాట్ల శక్తిగల రివర్సుబుల్ రకం టర్బయిన్ యూనిట్లు రెండు నెలకొల్పటానికి ఈ పథకం వుద్దేశిస్తున్నది రిజర్వాయరు నుండి నీరు వృధా కాకుండానే పంపుచేయడం ద్వారా ఎక్కువ విద్యుత్ ఉత్పత్తికి అవకాశం వుంటుంది దీని అంచనా వ్యయం రూ, 938 లక్షలు కాగా 1973-74 వరకు రూ 1 58 లక్షలు ఖర్చు చేయబడింది సరంజామా సరఫరా కోసం అడ్వాన్సు క్రింద 10 శాతం చెల్లించడానికి, ఇతర సివిలు పనుల గురించి 1974-75 లో రూ 50 లక్షలు కేటాయించబడింది ఈ సెట్లు 1978-79 లో పని ప్రారంభిస్తాయని ఆశించబడుతున్నది

(9) ఎగువ సీలేరు విస్తరణ

విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఇప్పుడున్న ఎగువ సీలేరు పవరు హౌసును విస్తరణగా 60 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు యూనిట్లను నెలకొల్పటానికి ఈ పథకం సంకల్పిస్తున్నది ఈ పథకం మంజూరైన అంచనా వ్యయం రూ 1197 87 లక్షలు కాగా 1974 75 లో దీనికోసం ఏమీ కేటాయించబడలేదు

ట్రాన్సు మిషను

ట్రాన్సుమిషను లైనుల పథకం

ఎక్స్‌ట్రా హైటెన్షన్ ట్రాన్సుమిషను లైనులవల్ల విద్యుత్ రవాణా జరగడం లైనుమీద విద్యుత్ నష్టం కాకుండా వుండటం—ఈ రెండు లక్ష్యాలు నెరవేరుతాయి రాష్ట్రంలో బాగా గిట్టుబాటును పొదుపును సాధించే విధంగా లైన్లను నిర్మించే విషయంలో పరిశీలనలు జరిపి, కొన్ని ట్రాన్సుమిషను లైన్ల పథకాలను రూపొందించడం జరిగింది

[ఎ] మూడవ ప్రణాళికలో ట్రాన్సుమిషను, పంపిణీ పథకం

220 కెవి, 132 కెవి లైన్లు, సబ్-స్టేషన్లు, పంపిణీపనులు—వీటికి సంబంధించిన సమగ్ర పథకం ఇది 1965-66 నాటికి పంపిణీ పనులు పూర్తి అయ్యాయి ఈ పథకం క్రింద అప్పటినుంచి ట్రాన్సుమిషను లైన్లు, సబ్-స్టేషన్ల పనులు మాత్రమే జరుగుతున్నాయి వీటిలో చాలా భాగం పనిని పూర్తి అయింది 1973-74 లో రూ. 19 98 లక్షలు ఖర్చు అయింది 1974-75 లో బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో రూ 10 లక్షలు కేటాయింపు చేయబడింది

[బి] శ్రీశైలం ట్రాన్సుమిషను పథకం

ఈ పథకం క్రింద నాగార్జునసాగరు-శ్రీశైలం, శ్రీశైలం-కడప వంటి ప్రధానమైన 220 కె వి ట్రాన్సుమిషను లైన్లు చేర్చబడ్డాయి 1973-74 లో ఈ పథకం మీద రూ 31 27 లక్షలు ఖర్చు చేయబడింది 1974-75 లో బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో రూ 30 లక్షలు కేటాయించబడింది

(సి) నాల్గవ ప్రణాళికలో ట్రాన్సుమిషను పథకం

రైల్వే విద్యుద్దీకరణ

నాల్గవ ప్రణాళికలోని ట్రాన్సు మిషను పంపిణీ పథకంలో ట్రాన్సుమిషను పథకం ఒక భాగంగా వున్నది రైల్వే విద్యుద్దీకరణ అనేది వేరే పథకం ఉత్పాదక శక్తి కనెక్షను లోడుకు అనుగుణంగా గ్రిడ్ ను పటిష్టవంతం చేయడానికి అవసరమైన ట్రంకు ట్రాన్సుమిషనులైన్లు మేజర్ సబ్ స్టేషన్లు. ఇతర సంబంధిత పనుల నిర్మాణానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది 1973-74 లో ఈ క్రింది లైన్లు సబ్ స్టేషన్ల పని పూర్తి అయి, పని చేస్తున్నాయి

(ఎ)	నిడదవోలు-కొవ్వూరు	132 కె వి డి సి లైను
(బి)	గాజువాక	ఎల్ ఓ సి టి, 57, 132 కె వి డి సి రేడియల్ లైను
(సి)	గాజువాక	ఎల్ ఓ సి టి 49, 132 కె. వి డి సి. రేడియల్ లైను

1974-75 లో ఈ క్రింది 220 కె వి లైన్ల పని కొనసాగుతూ వున్నది

(ఎ)	కొత్తగూడెం	హైదరాబాదు
(బి)	దిగువసీలేరు	బొమ్మూరు

గుత్తి— అదోని, కొత్తగూడెం—ఖమ్మం, నెల్లూరు - గూడూరు— సూళ్లూరు పేట, రామచంద్రాపురం—సదాశివపేట, రామగుండం - కరీంనగరు, కనుమోలు— పామర్రు. కర్నూలు—పాణ్యం సంబంధించిన 132 కె వి లైన్ల పని కొనసాగుతూ వున్నది శ్రీహరికోటలో అంతరిక్ష పరిశోధనా కేంద్రానికి విద్యుత్ సరఫరా చేయడం కోసం నెల్లూరు—సూళ్ళూరుపేట లైను అవసరమై వున్నది 1974-75 లో బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో రూ 730 లక్షలు కేటాయించబడింది

అంతర్రాష్ట్ర ట్రాన్సుమిషను లైన్లు

రూ 53.54 లక్షల ఖర్చు కాగల, బలిమెల (ఒరిస్సా), ఎగువసీలేరు (ఆంధ్రప్రదేశ్) మధ్య 220 ఎస్ సి అంతర్రాష్ట్ర లైన్ల నిర్మాణ పథకం ప్రణాళికా సంఘం ఆమోదం పొందింది నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకంగా ఇది అమలు జరుగుతుంది దీనికి కాగల అంచనా వ్యయంలో ఒరిస్సా ప్రభుత్వం వాటా రూ 38 77 లక్షలు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వాటా

రూ 14 77 లక్షలు, దీనిని ఉమ్మడి పథకంగా ఒరిస్సా ప్రభుత్వం నిర్వహించింది ఈ లైను పనిచేయడం 1973-74 లో ప్రారంభించింది. దీని మూలంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్, ఒరిస్సాల నడుమ విద్యుత్ సరఫరాకావటానికి వీలుపడుతుంది

రూ 254 లక్షల ఖర్చుకాగల నెల్లూరు-ఎన్నూరు 220 కె వి లైను పనికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనను ప్రణాళికా సంఘం ఆమోదించింది ఈ ఖర్చులో ఆంధ్రప్రదేశ్ వాటా రూ 182 లక్షలు తమిళనాడు వాటా రూ 72 లక్షలు ఈ లైను పూర్తి అయ్యాక ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడు రెండు రాష్ట్రాలకు ఉపకరించే విధంగా విద్యుత్‌ను మారకం తీసుకోటానికి వీలుపడుతుంది ఈ పని 1974-75 లో పూర్తి కాగలదని ఆశించబడుతున్నది

రూ 156 లక్షల ఖర్చుకాగల హంపి-గుత్తి నడుమ 220 కె. వి లైను వేయటానికి నిర్ణయించబడింది ప్రణాళికా సంఘం దీనికి ఆమోదం తెలిపింది ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్నాటక రాష్ట్రాల నడుమ విద్యుత్ మారకానికి ఇది ఉపకరిస్తుంది 1974-75 లో ఈ పని పూర్తికాగలదని ఆశించబడుతున్నది

పంపిణీ

నాల్గవ ప్రణాళికా పంపిణీ పథకం

ఈ పథకానికిగల కేటాయింపు, ప్రధానంగా (వ్యవసాయ సర్వీసులు కానట్టి) సర్వీసు కనెక్షన్ల నిమిత్తము, విద్యుచ్ఛక్తి సరిఫరాను సంతృప్తి కరంగా నిర్వహించ డానికి తప్పనిసరి అయిన అభివృద్ధి పనుల నిమిత్తము ఉద్దేశించబడింది

గ్రామీణ విద్యుదీకరణ

(ఎ) *గ్రామాల విద్యుదీకరణ* — విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి లభింపజేయడంపల్ల అధిక శ్రద్ధ వహిస్తున్నది ఆహారోత్పత్తిని అధికం చేయడానికి తోడ్పడే నిమిత్తం వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసేందుకు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించబడుతున్నది ఆంధ్రప్రాంతంలో 16,931, తెలంగాణాలో 10,376 మొత్తం రాష్ట్రంలో 27,307 పట్టణాలు, గ్రామాలు ఉన్నాయి

రాష్ట్రంలో 31-3-1973 నాటికి విద్యుదీకరించబడిన గ్రామాల సంఖ్య 10,067 (ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 6094 గ్రామాలు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 3973 గ్రామాలు) 1973-74 లో 386 గ్రామాలు (ఆంధ్రలో 257, తెలంగాణాలో 129) విద్యుదీకరించబడ్డాయి (తాత్కాలికం) 1973-74 లో విద్యుదీకరించబడిన గ్రామాల వివరాలు క్రింది విధంగా విన్నాయి —

	వివరాలు	విద్యుద్దీకరించబడిన గ్రామాల సంఖ్య (తాత్కాలికం)		
		ఆంధ్ర	తెలంగాణా	మొత్తం
1	బకాయి పథకాలు	17	8	25
2	ఎల్ ఎం బి వి ఎల్ సి	7	4	11
3	క్లస్టర్ పథకాలు	145	73	218
4	ప్రత్యేక అభివృద్ధి పథకాలు, ఆర్ డి బి టి ఆర్ సి	88	44	132
	మొత్తం	257	129	386

దీనికితోడు 1973-74 పూర్వం విద్యుదీకరించబడిన పలుగ్రామాలలో మిగిలిన పనులుకూడా పూర్తి చేయబడ్డాయి 31-3-1974 నాటికి రాష్ట్రంలో విద్యుదీకరించ బడిన గ్రామాల పట్టణాల సంఖ్య 10 453 (ఆంధ్రలో 6351 తెలంగాణాలో 4102) 31-8-74 నాటికి విద్యుదీకరణ శాతం 38 24 విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు 1974-75లో 483 గ్రామాలను విద్యుదీకరించడానికి ఒక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించింది వాటిలో 229 గ్రామాలు కోస్తా ఆంధ్రలోను, 64 రాయలసీమలోను 190 తెలంగాణాలోను ఉన్నాయి ఈ కార్యక్రమం క్రింద చేయదలచిన వినియోగం రూ 8.72 కోట్లు రాయలసీమను తెలంగాణా ప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తి లోంచి ఇవ్వదలచిన ప్రత్యేకాభి వృద్ధి నిధులతోను, గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణ సంస్థ విడుదల చేయనున్న నిధులతోను ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు జరపగలమని ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు భావిస్తున్నది సాధారణంగా హరిజనవాడల విద్యుదీకరణ అన్నది గ్రామ పథకంలో ఒక భాగంగా ఉంటుంది ఎప్పుడైనా విద్యుద్దీకరణకై ఒక గ్రామాన్ని చేపట్టినపుడు దానితో బాటు హరిజనవాడ విద్యుదీకరణకూడా తప్పని సరిగా చేపట్టబడుతుంది ఇది వరకే విద్యుదీకరించబడిన గ్రామాలలో విద్యుదీకరించని హరిజనవాడలను గ్రామీణ విద్యుదీకరణ సంస్థ యొక్క రుణ సహాయంతో చేపట్టడం జరుగుతుంది

అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కనీస అవసరాల కార్యక్రమం క్రింద 200 కు మించిన జనాభాగల 481 ఆదివాసీ గ్రామాలను విద్యుదీకరించాలని సంకల్పించబడింది మామూలు ప్రణాళికా నిధులనుండి 1974-75 లో కనీస అవసరాల కార్యక్రమానికి గాను రూ 100 లక్షల మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో సుమారు 100 గ్రామాలను విద్యుదీకరించే కార్యక్రమం రూపొందించబడింది

(బి) సర్వీసుల కనెక్షను —31-3-1973 నాటికి రాష్ట్రంలో విద్యుత్తు ఇవ్వబడిన వ్యవసాయ పంపుసెట్ల సంఖ్య 2,37 201(వీటిలో 61,220 పంపు సెట్లు కోస్తా ఆంధ్రలోను 74,870 రాయలసీమలోను, 1,01,111 తెలంగాణాలోను

ఉన్నాయి) ఆంధ్ర ప్రాంతంతో పోల్చిచూచినపుడు రాయలసీమను, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో ఎక్కువ వ్యవసాయ సర్వీసులకు కనెక్షన్లు ఇవ్వడం గమనార్హం రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి పథకాల క్రింద ప్రత్యేక నిధులు ఇవ్వబడడమే ఇందుకు కారణం

1973-74లో విద్యుత్తు ఇవ్వబడిన వ్యవసాయ సర్వీసుల సంఖ్య 24,143 (కోస్తా ఆంధ్ర 4,809 రాయలసీమ 7 332, తెలంగాణా 12012)1973-74లో కనెక్షన్లు ఇవ్వబడిన మొత్తం సర్వీసుల సంఖ్య 91,908 (కోస్తా ఆంధ్ర 32,654 రాయలసీమ 22 510, తెలంగాణా 36 744) 1974-75 లో సుమారు 50,000 సర్వీసులకు కనెక్షన్లు ఇవ్వాలని విద్యుచ్ఛక్తి మండలి సంకల్పించింది అందులో 9,000 వ్యవసాయ సర్వీసులు ఉంటాయి

క్లస్టరు పథకాల క్రింద గ్రామీణ విద్యుదీకరణ సంస్థ మంజూరు చేసిన కేటాయింపు రూ 2 127 లక్షలు కాగా 31-3-1974 నాటికి రూ 1,270 లక్షలు విడుదల చేసింది మంజూరైన పథకాలలో చేర్చిన గ్రామాలు 2 844 పల్లెలు 271 కాగా 730 గ్రామాలను 77 పల్లెలను విద్యుదీకరించడం జరిగింది రూ 34 లక్షల ఖర్చుతో 19 పథకాల క్రింద 962 హరిజన ప్రాంతాలను విద్యుదీకరించాలని సంకల్పించబడింది గ్రామీణ విద్యుదీకరణ సంస్థ మూడు గ్రామీణ విద్యుచ్ఛక్తి సహకార పథకాలను మంజూరు చేసింది అవి-సిరిసిల్ల అనకాపల్లి, రాయిచోటి ఒక్కొక్క పథకం క్రిందకు వచ్చే గ్రామాల సంఖ్య, దానికయ్యే వ్యయం వివరాలు క్రింద తెలుపబడ్డాయి

	గ్రామాల సంఖ్య	వ్యయం రూ లక్షలలో
(1) సిరిసిల్ల (కరీంనగరు జిల్లా)	177	296
(2) అనకాపల్లి (విశాఖపట్నం జిల్లా)	153	171
(3) రాయచోటి (కడప జిల్లా)	118	181

విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు రుణాలు

1974-75 లో రాయలసీమ కోసం చేసిన రూ 1 14 కోట్ల ప్రత్యేక కేటాయింపునకు తోడుగా రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు రూ 9 53 కోట్ల మేరకు రుణాలు ఇవ్వాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంకల్పిస్తున్నది 1974-75 లో బహిరంగ మార్కెట్టులో రుణాలు తీసుకునేందుకుకూడ విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు అనుమతి ఇవ్వబడింది

విద్యుచ్ఛక్తి టారిఫ్

విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా విషయంలో 1-6-1974 లగాయతు విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు సవరించిన టారిఫ్ రేట్లను ప్రవేశపెట్టింది విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు యీ క్రింది అంశాలను దృష్టిలో వుంచుకొని సవరించిన టారిఫ్ రేట్లను ప్రవేశపెట్టింది

(i) 1948 విద్యుచ్ఛక్తి (సరఫరా) చట్టం 59 వ విభాగంలో పొందుపరచబడిన విధంగా బోర్డు తన కార్యకలాపాలను నష్టంమీద కొనసాగించరాదు కాబట్టి ఈ చట్టం క్రింద నిబంధించబడిన బాధ్యతలను నిర్వర్తించవలసిన ఆవశ్యకత.

(ii) ఇంధనమూ, పనివారిపై వ్యయం, వడ్డీ చార్జీలు ఉద్యోగుల వేతనాలు పెరిగిన కారణంగా గత సంవత్సరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి వ్యయం బాగా పెరిగిపోయింది తత్ఫలితంగా ప్రస్తుతము అమలులో ఉన్న టారిఫులను వర్తింపచేయడంవల్ల లభించే ఆదాయాయి విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి, సరఫరాల విషయంలో బోర్డుకు క్రమేణా పెరుగుతున్న ఖర్చులకు ఎంతమాత్రం చాలటంలేదు

(iii) బోర్డు తీసుకున్న రుణాలపై వడ్డీలను చెల్లించవలసిన ఆవశ్యకత

(iv) రాష్ట్ర అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికకు బోర్డు తన వాటా చెల్లించవలసిన ఆవశ్యకత

(v) తరుగుదల నిమిత్తం, సాధారణ రిజర్వు నిమిత్తం బోర్డు చెల్లించవలసిన ఆవశ్యకత

(vi) మెస్సర్స్ సింగరేణి కాలరీస్‌వారు 1-4-1974 నుండి బొగ్గు ధరలు 20 శాతం నుండి 25 శాతంవరకు పెంచుతూ ధరలు ప్రకటించారు మొత్తం విద్యుదుత్పాదనలో థర్మల్ విద్యుదుత్పత్తి 50 శాతంకంటె ఎక్కువ ఉన్నందున బోర్డు ధరల పెరుగుదలను భరించవలసి ఉంటుంది

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు నిర్వహణ

బోర్డు సాధించిన విజయాల తులనాత్మక వివరణ ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నది

	సాధించిన విజయాలు 1972-73 వాస్తవాలు	సాధించిన విజయాలు 1973-74 ప్రాథమికాలు	1974-75 లక్ష్యాలు (ఆశించిన విజయాలు)
(ఎ) పంపిన యూనిట్లు (మిలియన్లు)	2957	3045	3672
(బి) అమ్మిన యూనిట్లు (మిలియన్లు)	2173	2250	2720

(సి) రెవిన్యూ రాబడులు (రూ కోట్లలో)	48 36	47 68	57 24
(డి) నిర్వహణ ఖర్చులు (రూ కోట్లలో) (తరుగుదల రిజర్వు నిధి ప్రత్యేక రిజర్వుతో సహా వడ్డీ మినహా)	41 30	41 92	51 09
(ఇ) పెట్టుబడి వ్యయం (ప్రణాళిక) (రూ కోట్లలో) బోర్డు పనులు	26 40	37 42 (కేంద్ర సహాయంతో సహా)	34.95
(ఎఫ్) స్థాపితశక్తి (మె వా)	667 9	667 9	858 00
(జి) విద్యుదీకరించిన గ్రామాలు సంఖ్య	592	386	483
(హెచ్) కనెక్టుచేసిన సర్వీసులు (సంఖ్య)	90,179	91 908	50,000
(ఐ) కనెక్టు చేసిన వ్యవసాయ సర్వీసులు (సంఖ్య)	25 653	24 143	9 000
(జె) సగటు మూల ధనంపై ఆదాయపు రేటు (%)	5 9	6 0	4 6

ముగింపు

ప్రస్తుతం విద్యుచ్ఛక్తికి కొరత ఏర్పడిన దృష్ట్యా ఎక్కువ సంఖ్యలో క్రొత్త గ్రామాలను విద్యుదీకరించడానికి ముందు విద్యుదుత్పత్తిని మెరుగు పరచే విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది కాబట్టి కొత్తగూడెం ధర్మలు విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రం మూడవ దశకు చెందిన రెండు యూనిట్లు సాధ్యమైనంత త్వరలో పని చేయడం ప్రారంభించేటట్లు చూడటానికి కృషి జరుగుతున్నది ఈ కారణంగా 197'-75 ప్రణాళికలో విద్యుదుత్పత్తి పథకాలకు అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడింది ఈ పథకాలకోసం ఎక్కువ నిధులు కేటాయించబడ్డాయి మెస్సర్స్ భారత్ హెవీ ఎలక్ట్రికల్స్ యొక్క ఇంజనీర్ల సహకారంతో బోర్డు అధికార్లు కొత్తగూడెం ధర్మలు విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రం మూడవదశకు చెందిన మొదటి యూనిటు త్వరలోనే పనిచేయటం ప్రారంభించేటట్లు చూడడానికి రెండవ యూనిటు ఆ తరువాత ఆరునెలలలో పనిచేయడం ప్రారంభించేటట్లు చూడడానికి గట్టిగా కృషి సల్పుతున్నారు ఈ రెండు యూనిట్లు పనిచేయడం ప్రారంభించిన వెంటనే ప్రస్తుతం విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో ఏర్పడిన కొరత పూర్తిగా తొలగిపోగలదు బోర్డు ఈ మహత్తర కృషికి పూనుకొని అనుకున్న ప్రకారం పథకాలన్నిటిని పూర్తిగా అమలు పరచగల దనడంలో నాకెట్టి సందేహం లేదు. దేశాభ్యుదయానికి అత్యంతావశ్యకమైన ఆర్థిక అభ్యున్నతి, ప్రగతి కార్యక్రమ లక్ష్యాలు సంపూర్ణంగా సిద్ధించడంలో ఈ కృషి మిక్కిలి దోహదకారి కాగలదని నేను విశ్వసిస్తున్నాను

— 0 —